

Sidney & Beatrice Webb

Englannin ammattiyhdistys= liikkeen historia

III

E. Bernsteinin täydentämästä saksalaisesta käännöksestä

suomentanut

J. K. Kari

Kustantaja:

Sosialistin Kirjapaino-Osuuskunta i. l. Turussa.

Turussa 1909. Sosialistin Kirjap.-Osuusk. i. l.

VII Luku.

Vanha ja uusi unionismi.

1875—1889.

Aina vuodesta 1875 alkaen olivat ammattiyhdistyskongressit suuren yleisön silmissä yhä selvemmin näyttäneet olevan ammattiyhdistysmaailmaa edustavana parlamenttina. Mutta sen silmissä taasen, joka tutkii ammattiyhdistysten historiaa lähemmin, on näiden merkitys ammattiyhdistysliikkeen todellisten vaikuttimien ohjaajana viimeisten parin vuosikymmenen kuluessa alituisesti vähentynyt. Vuosien 1871—1875 välillä, jolloin ammattiyhdistykset taistelivat saavuttaakseen täydellisen laillisen tunnustuksen, kongressit keskittivät kaikkien liikkeen eri osastojen voimat tämän kaikille yhteisen ja läheisen päämäärän saavuttamiseen. Mutta kun tämä päämäärä oli saavutettu, olivat kongressit noin vuosikymmenen ajan melkeimpä yksinomaan ammattiyhdistysliikkeen johtajain vuotuisia kokouksia, joissa nämä levollisen yksimielisesti esittivät mielipiteensä työväenlainsäädäntöä ja työväenpolitiikka koskevista kysymyksistä. Vuodesta 1885 alkaen näemme kongressien kadottavan arvokkaan maltillisuutensa ja muuttuvan vähitellen ristiriitaisten periaatteitten ja kilpailevain johtajain taistelutantereeksi. Mutta koko olemiskaudellaan ovat kongressit vähemmän kuvastaneet itse ammattiyhdistysliikkeen kehitystä kuin sen jäsenten yhteiskunnallisia ja valtiollisia pyrintöjä.

Vuoden 1875 kongressin keskustelujen lukijalta voisi esim. jäädä tykkänään huomaamatta ne tunnusmerkit, joiden avulla olemme kuvanneet näiden vuosien liikettä. Ammattiyhdistysmaailman luonteenomai-

sin piirre vuosina 1875 - 1885 oli, kuten olemme nähneet, äärimmäisyyksiin saakka ulottuva ja monimutkainen lahkolaisuus. Voitaisiin sentähden otaksua, että vuosittain pidetyt eri ammattien edustajain kokoukset olisivat kaikkien ammattiyhdistysliikettä koskevien riitakysymyksien ja erimielisyyksien keskustelupaikkana, elleivät suorastaan vastakkaisten etujen taistelutanteena. Mutta vaikka ammattiyhdistyskongresseissa oli, samoin kuin kaikissa kansanvaltaisissa kokouksissa, myrskyiset kohtaauksensa ja kiivaat keskustelunsa, niin johtuivat nämät vuosina 1875--1885 ainoastaan mieskohtaisista kysymyksistä, kuten esim. yksityisten komiteain jäsenten suhteista taikka erityisten edustajain pätevyvyydestä. Kaikkien kongressille esitettyjen taktiikkaa tai periaatteita koskevien kysymyksen suhteen edustajat tavallisesti olivat yksimielisiä. Tämä yksimielisyys saavutettiin siten, että parlamentaarinen komitea varovaisesti perkesi laatimastaan päiväjärjestyksestä kaikki ammatilliset kysymykset. Yhteisten työ-sopimusten ja työehtojen lainsäädännöllisen järjestämisen tuottamista suhteellisista eduista ei näinä vuosina koskaan edes keskusteltu, eikä koskaan verrattu toisiinsa liikkeen vastakkaisia muotoja, avustuskлубeja ja ammatillisia yhdistyksiä. Toisten työalalle tunkeutumisesta ja työalojen rajoittamisesta johtuviin vaikeuksiin ei myöskään kajottu. Samoin vältettiin myöskin keskustelua liikkuvista palkka-asteikoista, yhteisistä palkkakomiteoista, kappalepalkkatariffeista sekä muista sen tapaisista palkka- y. m. taistelujen välttämiskeinoista. Kun eräs edustaja oli vuonna 1876 herrättänyt keskustelun kappaletyöstä sellaisenaan, jätettiin se sikseen vaarallisena kysymyksenä. Komitean mielestä olivat myöskin ammattiyhdistysten väliset keskinäiset riidat kongressin toimialueen ulkopuolella.¹ Lyhyesti sanoen: ammattiyhdistysten järjestymistä tar-

¹ Niinpä päätti parlamentaarinen komitea esim. 1878, että kongressin ei pidä sekaantua englantilaisten ja skotlantilaisten räätäliammattiyhdistysten eikä myöskään pannuseppien ja levyseppänapulaisten välisiin riitoihin.

koittavat vaikeat tehtävät, ammattiyhdistyspolitiikka koskevat erilaatuiset katsantokannat, erilaisten palkka-järjestelmän vaikutus ammattiyhdistyksiin — kaikki teollisuusaloilla vallitsevaa taistelua koskevat arat kysymykset poistettiin huolellisesti päiväjärjestyksestä.

Tähän kongressin toiminnan ahtaaseen rajoitukseen oli historiallinen syynsä. Kongressit olivat saaneet alkunsa vuosina 1868—1871, jolloin kysymys ammattiyhdistysliikkeen laillisesta asemasta syrjäytti kaikki muut kysymykset, ja kongressit olivat säilyttäneet silloin saamansa yksinomaisen valtiollisen laitoksen luonteen. Useiden vuosien kuluessa oli kongressin pääasiallisena tehtävänä tukea vakituisen parlamentarisen komitean toimintaa, sillä tämän vaikutus alahuoneen saleissa riippui suorastaan siitä jäsenmäärästä, jota kongressien uskottiin edustavan. Jokaisen kongressin ensimmäiset menestyksen edellytykset, julkisuus ja viralliset tiedonannot, olisivat olleet suorastaan vahingoksi, jos ei niiden kannattajana olisi ollut yksimielinen edustajajoukko. Asiain näin ollen ei ole siis ihmeellistä, että johtajat ehdottomasti kieltäytyivät keskustelemasta julkisessa kongressissa sisällisistä kysymyksistä. Heidän asemassaan olisivat useimmat muutkin henkilöt varoneet paljastamasta maailmalle, että ammattiyhdistysliikkeen näennäinen kaikkikykydentunne oli vain kiivasten ammatillisia kysymyksiä koskevain riitojen ja tärkeän ammattiyhdistyspolitiikka koskevain sisällisten erimielisyyksien peitteenä. Heidän oli itsensäkin helppo uskoa, että alituisesti vaihtuvain edustajain vuotuiset kokoukset eivät olleet sopivat perusteellisesti keskustelemaan teknillisistä kysymyksistä eikä myöskään ratkaisemaan riitoja. Mutta nämä vaikeudet olisi kuitenkin voitu välttää. Koneenrakennustyöläisten yhteensulautuneen liiton joka viides vuosi pidettävä edustajainkokous säilyttää täydellisen keskusteluvapauden sulkiessaan istunnoistaan kaikki sanomalehtien selostelijat, ja kaivostyöläisten sängen usein pidetyt kansalliskongressit saavuttavat saman tuloksen siten, että he antavat sanomalehdis-

tölle itse laatimansa kertomuksen keskusteluista. — Vuonna 1863 pidetty kaivostyöläisten kongressi, josta jo olemme puhuneet, osottaa myöskin, kuinka edullista suuren työväenkongressin on jakautua eri kysymyksiä käsitteleviksi asiantuntijoista muodostuneiksi osastoiksi, joiden neuvottelut ovat suljettuja, mutta joiden kertomukset esitetään koko kongressin julkisissa istunnoissa. Lontoon kirjaltajayhdistys, jota joukkokokoukset itse asiassa johtavat, on jo yli puolen vuosisataa osannut yhdistää pulmallisten kysymysten sangen yksityiskohtaiset tutkimukset politiikan periaatteita koskeviin kansanvaltaisiin päätöksiin siten, että se valitsee erityiset komiteat valmistamaan mietintöjä seuraavalle jäsenkokoukselle. Se tosiasiassa, ettei tällaisia keinoja ehdotettukaan, on omiansa osottamaan, että työntekijäin suuri enemmistö tunsu epäluuloa kaikkea ulkopuolelta tulevaa sekautumista kohtaan eikä välittänyt kysymyksistä, jotka eivät suorastaan koskeneet heidän ammatillisia etujaan. Näiden seikkojen tähden johtajat eivät mielellään sallineet heille tähän aikaan varsinaista tilaisuutta täydellisesti kansanvaltaiseen keskusteluun.

Sentähden emme koetakaan luoda kuvaa ammattiyhdistysliikkeestä sen vuotuisten kongressien pöytäkirjojen nojalla. Kun seuraavassa ryhdymme lyhyesti selostamaan sen ohjelmaa ja parlamentarisen komitean toimintaa, emme laisinkaan kajoa maassa vallitseviin yleisiin järjestymissuhteisiin — niistä olemme puhuneet jo ennen — vaan niihin valtiollisiin ja yhteiskunnallisiin ihanteisiin, jotka innostuttivat ajattelevampia ja ymmärtävämpiä työntekijöitä, sekä näiden ihanteiden nopeaan muuttumiseen viimeisen vuosikymmenen kuluessa.¹

¹ Vuodesta 1871 alkaen valitsee kongressi joka vuosi parlamentarisen komitean, johon kuuluu kymmenen jäsentä ja sihteeri. Tämän komitean jäsenenä on aina ollut huomattavimpain ammattiyhdistysten johtavia miehiä, ja on tullut melkein säännöksi, että komiteaan valitaan samat jäsenet uudelleen. Komitean kokoonpano ei olekkaan itse asiassa muuttunut vuosien 1875—1889 välillä sanottavasti muutoin kuin jäsenten kuoleman

Juntan mantteliin vuosilta 1867—1871 verhoutui vuonna 1875 joukko kelpo järjestäjiä, jotka pysyivät monta vuotta ammattiyhdistysmaailman eturiveissä. Allenin ja Applegarthin sijaan astui vuosien 1872—1875 välillä Henry Broadhurst, John Burnett, J. D. Prior ja Georg Shipton, jotka kaikki vielä elävät.¹ Nämä johtajat ottivat taktikansa ja politikansa esikuvaksi kyvykkäitten edeltäjänsä toiminnan. He saattoivat Alexander Macdonaldin ja Thomas Burtin avulla itse asiassa loppuun vuoden 1875 työn. Samoin kuin Allan, Applegarth ja Guile kuuluivat hekin joko rauta- tai rakennusammateihin ja olivat ammattiyhdistysjärjestöjen vakinaisia virkamiehiä. Jos verrataan parlamentarisen komitean pöytäkirjoja vuosilta 1875—1885 yhteensulautuneitten ammattien kokousten pöytäkirjoihin vuosilta 1867—1871, huomataan, kuinka uskollisesti uusi „*Front Bench*“ (hallituksen penkki, siis johtajaryhmä) seurasi Juntan toimintatapaa. Huomaamme sen menettelyssä samanlaista viisasta varovaisuutta ja käytännöllistä opportunismia, huomaamme samanlaista väsymätöntä alahuoneen jäsenten valmistelemista ja samat yhä uudistuvat lähetystöt ministerien luokse, jotka antavat kierteleviä vastauksia. Ainakin parin ensimmäisen vuoden kuluessa näemme komitean usein neuvottelevan samojen lainopillisten asiantuntijain ja parlamentaristen ystävain kanssa.² Ammattiyhdistysliikkeen

tai johonkin valtion toimeen siirtymisen johdosta. Henry Broadhurst valittiin neljätoista vuotta peräkkäin ilman taistelua sihteriksi, ja vasta kun hän siirtyi sisäasiain ministerien alivaltiosihteriksi vuonna 1886, luovutti hän entisen paikkansa komiteassa Shiptonille.

¹ Odger kuoli 1877, Guile 1883 ja Coulson (joka oli vetäytynyt syrjään jo monta vuotta ennen) vuonna 1893.

² Frederic Harrisonin, E. S. Beeslyn, H. Chromptonin ja A. J. Mundellan lisäksi saavat ammattiyhdistykset vuodesta 1873 alkaen avukseen nykyisen tuomari R. S. Wrightin, joka teki niille erinomaisia palveluksia notariona. Crompton kirjoittaa meille seuraavan selonteon myöhemmin syntyneistä positivistien ja ammattiyhdistysten johtajien välisestä erimielisyydestä:

„Vuonna 1881 muuttuivat positivistien ja parlamentarisen komitean väliset suhteet. Positivistien palveluksia ei käytetty

valtiollisen koneiston vaikutus säilyi, vieläpä lisäytyi Broadhurstin taitavan johdon ja väsymättömän toimin-

enään yhtä suuressa määrässä kuin ennen. Vuodesta 1883, jolloin F. Harrison ja H. Crompton olivat kutsuttuina vieraina ammattiyhdistuskongressissa, lakkasi yhteys kokonaan, vaikka ystävyyssuhteet pysyivätkin entisellään. Aina vuoteen 1881 saakka oli oltu sekä politiikan että toteuttamistoimenpiteitten suhteen aivan yksimielisiä. Positivistien tarkoituksena oli ollut saada työntekijät ja heidän oikeutetut liittämisenä laillisesti täysin riippumattomiksi, hankkia heille suurempaa arvonantoa ja kasvattaa heidät tajuamaan oman merkityksensä yhteiskunnassa, kohottaa heidät korkeammalle siveelliselle kannalle ja tehdä heistä kansalaisia, jotka kykenevät ja haluavat täyttää kansalaisvelvollisuutensa. Tähän päämäärään oli koetettava päästä siten, että ammattiyhdistysten voimat oli kerättävä ja järjestettävä sekä vuotuisten kongressien että parlamentarisen komitean avulla. Sitä mukaa kuin asianhaarat vaativat, olisi näitä keinoja käytettävä sekä yhteiseksi parhaaksi että ammatillisten etujen valvomiseen. Kongressin hyväksymistä tai ehdottamista toimenpiteistä oli perusteellisesti keskusteltava osastoissa, ja edustajain oli tarkasti perehdyttävä kaikkiin tärkeisiin kysymyksiin. Tarkoituksena oli lyhyesti sanoen työn kollektivinen järjestäminen ja yksityisen työntekijän valtiollinen kasvattaminen.

Tämän menettelytavan tehokkuuden ehtona oli, että se pysyi täysin erillään ja riippumattomana (hallituspaikoista taistelevista) valtiollisista puolueista, milloin sitä käytettiin valtiollisen toiminnan hyväksi. Hajaannus tapahtui, kun Gladstonen puolue pääsi hallitukseen. Vapaamielinen hallitus alkoi vainoamispolitiikan Irlannissa. Irlantilaisten yhteenliittyminen oli estettävä samalla keinolla, joka oli keksitty työväenliikkeen kuristamiseksi — salaliittolailla. Käytettiinpä tuomarin, vapaaherra Bramwellin, lausuntoa eräässä räätälien lakossa suorastaan sitä varten, että saataisiin aikaan laki, jonka nojalla Parnell ja hänen toverinsa voitaisiin tuomita. Tämän mukaisesti laativat Irlannin tuomarit valtiollisia liittoja koskevan lain, joka on voimassa myöskin Englannissa. Ponnistaen kaikki voimansa koettivat positivistit saada työntekijöitä käsittämään sen vaaran, mitä nämä toimenpiteet tuottivat ja vastustamaan ehdottomasti Habeas Corpus-lain kumoamista. Mutta parlamentarinen komitea ei ollut tietävinäänkään tästä. Sen jäsenet uskoivat epäilemättä paremmin valvovansa puolueensa etuja noudattamalla ahtaampaa politiikkaa ja etsimällä hallitsevain valtiomiesten apua ja suosiota. Sen sijaan, että he olisivat esiintyneet vaikutusvaltaisena voimana, joka piti puolueitten vaakan tasapainossa ja voi aseman herrana määrätä niille ehdot, oli heidän mielestään parempi olla jonkun puolueen häntänä. Lopullisesti ei saavutettu paljoa, mutta Gladstonen hallitus laski kongressin valtansa alle ja sai sen vaikenemaan.⁴

nan kautta. Jos eivät „hallituksen penkillä“ istujat näinä vuosina voineet johtaa työväen liikettä yhtä jyrkkään suuntaan kuin heidän edeltäjänsä, niin ei syy ollut henkilöissä eikä koneistossa, vaan ohjelmassa, jonka he olivat ottaneet toteuttaakseen.

Tämä ohjelma, joka esitettiin kaikille alahuoneen ehdokkaille vuoden 1874 yleisissä vaaleissa, nojautui, kuten Prior myöhemmin selitti, siihen periaatteeseen, että „kaikki työntekijöitä koskevat poikkeuslait ovat poistettavat ja työntekijäin tulee olla aivan samassa asemassa kuin muut yhteiskuntaluokat“.¹ Tämän ohjelman tärkeimpänä kohtana oli vaatimus vuoden 1871 vihatun „rikoslain lisäyksen“ kumoamisesta ja ammattiyhdistysliikkeen täydellisestä laillistuttamisesta. Kun vuoden 1875 loistavat voitot olivat saavutetut ja kun vanhoillinen hallitus oli hyväksynyt Juntan ehdotuksen, menetti ohjelma seuraaviksi vuosiksi tärkeimmät vaatimuksensa. Tällä alalla oli jäljellä eräitä pienempiä lain muutosehdotuksia ja toimeenpanomääräyksiä, jotka kiinnittivät komitean huomion puoleensa seuraavina vuosina ja tulivat vähitellen sen toimesta myöskin toteutetuiksi.²

Mutta vielä rasitti työntekijöitä sellaisinaan eräs suuri oikeudellinen epäkohta. Englannin yleisen lain mukaan ei henkilö ole vastuunalainen ainoastaan omasta vaan myöskin palveluksessaan olevan henkilön laiminlyömisestä, jos tämä on toiminut valtansa rajoissa. Ainoa poikkeus tästä on, että vaikka työnantaja on vierasta kohtaan vastuunalainen kaikkien työssään olevain henkilöitten laiminlyömisestä, niin ei hän ole vastuunalainen siitä vahingosta, minkä työntekijä saattaa joutua kärsimään samalla työmaalla olevan työtoverin laiminlyönnin tähden. Tänä määräys oli vuodelta 1837,

¹ Kertomus Dublinin ammattiyhdistyskongressista 1880, s. 15.

² Vuoden 1875 ammattiyhdistyslaissa huomattiin käytäntöön sovitettuna muutamia teknillisiä puutteita, jotka korjattiin vuoden 1876 lisäyksellä. Samana vuonna laati lordkansleri määräyksiä työnantajoita ja työntekijöitä koskevan lain sovittamisesta käytäntöön.

ja myöhemmät oikeuksien päätökset olivat juurruttaneet sen yleiseen lakiin. Sen nojalla ei työntekijä, joka oli kärsinyt vahingon toisen samassa liikkeessä toimivan henkilön huolimattomuuden tähden, voinut saada työnantajalta sitä korvausta, jonka saman onnettomuuden kohtaama vieras henkilö voi vaatia ja saada.¹ Jos tapahtui rautatieonnettomuus ratavartian erehdyksen tähden, voivat kaikki haavoittuneet matkustajat saada vahingonkorvauksen rautatieyhtiöltä, mutta veturinkuljettaja ja konduktööri eivät saaneet minkäänlaista korvausta tämän nimenomaisen määräyksen tähden. Työntekijät vaativat, että tämä „yhteistyöhön“ perustuva lakimääräys on poistettava ja että työntekijäin tulee olla vahingonkorvauksien suhteen aivan samassa asemassa kuin muutkin yhteiskunnan jäsenet.

Kaivostyöläisten kansallisen unionin ja vuonna 1872 perustetun rautatieläisten yhteensulautuneen liiton vaikutuksesta asetettiin tämän epäkohdan poistamista koskeva vaatimus ensimmäiseksi ammattiyhdistysohjelmaan. Kerran toisensa perästä esittivät ammattiyhdistysten edustajat alahuoneessa lakiehdotuksen työnantajain vastuunalaisuudesta, mutta kummankin puolueen kapitalistit vastustivat sitä itsepintaisesti. Broadhurstien sitkeitten vaatimusten johdosta saatiin Gladstonen hallitus vuonna 1880 suostumaan osittaiseen parannukseen, huolimatta kummankin puolueen suurten työnantajain hurjasta vastustuksesta alahuoneessa. Parlamentissa tunnustettiin nyt ensimmäisen kerran työnantajain velvollisuus vakuuttaa työntekijänsä tapatur-

¹ Tämä vetoaminen „yhteistyöhön“, joka riisti suurten likeyritysten työntekijöiltä kaiken vahingonkorvauksen toisten samassa liikkeessä olevain työntekijäin laiminlyönnin aiheuttamista tapaturmista, sovitettiin ensi kerran käytäntöön Prieslyn jutussa Fowleria vastaan 1837. Vasta vuonna 1866 ulotutti ylähuone korkeimpana tuomioistuimena tämän määräyksen myöskin Skotlanttiin. Kun tuhannet työntekijät olivat tässä merkityksessä „yhteistyössä“ keskenään noissa yhä yleisemmiksi tulevissa suurissa likeyrityksissä, tuli lain tilapäinen julmuus vielä pahemmin tuntuvaksi.

man varalta. Parlamentarisen komitean kertomus vuodelta 1880 selitti, että ratkaiseva taistelu tässä asiassa oli nyt suoritettu ja että „tämän työn toteuttamiseen tarvittiin nyt enää vain aikaa ja tilaisuutta“. Siitä saakka on vahingonkorvausvaatimusten ajaminen onnettomuustapauksissa ollut eräs ammattiyhdistysten tärkeimpiä tehtäviä, ja monet järjestöt, kuten esim. muurarien ja pannuseppien, ovat hankkineet täten tuhansia puntia tapaturman kärsineille jäsenilleen tai heidän omaisilleen.¹ Mutta vaikka tämä laki lievensikin „yhteistyön“ periaatteesta johtuvia epäkohtia, eivät ne vielä kuitenkaan olleet läheskään poistettut. Sitä paitsi voivat työnantajat houkutellessa työntekijöitä tekemään sopimuksia, joiden kautta he joutuivat lain määräysten ulkopuolelle.² Vastuunalaisuus lain vaa-

¹ Parlamentille vuosittain annettava kertomus osoittaa, että tuomioistuimet käsittelevät joka vuosi noin kolme tai neljäsataa tällaista eri tapausta ja vahingonkorvausten summa nousee tavallisesti noin 7,000—8,000 puntaan. Mutta sangen useassa tapauksessa ratkaistaan asia sovittelun kautta ilman tuomioistuinten välitystä. Tapaturmain lukumäärä on kumminkin suhteellisesti vähentynyt. Vuonna 1877 loukkautui joka 95:s rautatieläinen enemmän tai vähemmän, mutta vuonna 1889 ainoastaan joka 195:s. Vuosina 1873—1880 kuoli vuosittain tapaturmaisesti yksi kaivosmies 446:sta vuosina 1881—1890 yksi 519:sta.

² Tässä tarkoitetaan sellaista sopimuksen tekoa työnantajain ja työntekijäin välillä („Contracting out“), jonka kautta viimeainittu luopuu kaikista tämän lain tuottamista oikeuksista ja usein myöskin niistä oikeuksista, joita hänellä on yleisen lain perustuksella. Vastuunalaisuuslaki ei puhu tästä seikasta mitään, mutta tuomarit päättivät ammattiyhdistysmiesten suureksi hämmästykseksi ja mielipahaksi, että tällainen sopimuksenteko oli sallittu. Tavallinen muoto tässä sopimuksenteossa oli työntekijäin vakuutusrahaston perustaminen, johon heidän täytyi suorittaa määrättyt maksut ja johon työnantajatkin antoivat avustusta. Hiilenkaivostyöläiset varsinkin Lancashiressa, Somersetissä ja muutamissa Walesin hiilipiireissä tekivät tavallisesti sopimuksen täten. Samoin London and North-Western ja London and Brighton rautatieyhtiöitten palveluksessa olevat. Muilla teollisuusaloilla oli tämä tapa vallassa parissa suuressa liikeyrityksessä. Mutta työnantajat eivät useimmissa tapauksissa välittäneet käyttää tätäkään keinoa. Tästä kertoo yksityiskohtaisesti „*Report and Evidence of the Select Committee on Employers Liability 1866*“ („Työnantajain vastuunalaisuutta käsittelevän komitean kertomus ja todistukset“) ja vuo-

timus on aina vuodesta 1872 ollut ammattiyhdistysten ohjelmassa Juntan vaatimusten viimeisenä jätteenä.

Tätä ainoaa kohtaa lukuunottamatta oli uusi „hallituksen penkki“ laatinut koko silloisen ammattiyhdistysten parlamentarisen ohjelman. Vaikka se onkin merkittävän köyhä syvemmälle tähtäävistä harrastuksista ja todenperäisistä vaatimuksista, huvittaa se valtiollista tutkijaa etupäässä sentähden, että se osottaa, missä määrässä sen ajan ajattelevat ja kehittyneemmät työntekijät olivat omaksuneet porvarillisten uudistajain luonteenomaisia piirteitä.

Parlamentarisen komitean ohjelma vuosina 1875—1885 jakautuu pääasiallisesti kolmeen osaan. Ensin näemme siinä ryhmän vaatimuksia, jotka tarkoittavat vaalioikeuden sekä valtion hallinto- ja oikeuslaitoksen kansanvaltaistuttamista. Toinen vaatimusten ryhmä tarkoittaa harvinaisen säästävän tai harvinaisen ahkeran työntekijän asettamista siihen tilaan, että hän voi kohota palkkatyöläisluokan yläpuolelle. Kolmas ryhmä sisältää ehdotuksia työehtojen lainsäädännöllisestä järjestämisestä määrättyillä teollisuusaloilla.

Valtiollisen kansanvallan täydellinen toteuttaminen oli ollut jo yli vuosisadan kyvykkäimpäin palkkatyöläisten uskontunnuksena. Sentähden olikin aivan luonnollista, että se astui etualalle myöskin ammattiyhdistyskongressien neuvotteluissa. Mutta kummalliselta näyttää se muoto, minkä tämä vanha uskontunnustus sai uusien johtajain käsissä. Vuoden 1842 ammattiyhdistysliikkeen johtajat olivat innostuneina hyväksyneet „Kartan“ „kuusi kohtaa“. Kylmästi harkitseva Junttakin oli vuosina 1867

sien 1891—1894 kuninkaallisen työkomitean julkaisut sekä G. L. Campbellin kirjoitus „*Miner's Thrift and Employers Liability*“ („Kaivostyöläisten hyvinvointi ja työnantajain vastuunalaisuus“), Wigan, 1891.

Vuonna 1893—1894 alahuone hyväksyi lisäyksen, joka hylkäsi yhteistyön periaatteen ja asetti työntekijät vahingonkorvausvaatimuksiin nähden samaan asemaan kuin muutkin henkilöt. Ylähuone hylkäsi erään kohdan, mikä julisti laittomaksi kaikki työntekijäin sopimukset oikeuksiensa luovuttamisesta, jonka johdosta ehdotus raukesi kokonaan.

—1871 istunut Karl Marxin kanssa „Internationalen“ komiteassa, jonka ohjelmassa yleinen äänioikeus oli vain vähäpätöisenä alkuasteena. Mutta vuosien 1875—1885 määrääväin aineiden mielestä oli kansanvaltaistuttaminen pääasiallisesti rikoslain järjestettyä korjaamista, valaoikeuden uudistamista, vetoamisoikeuden hankkimista rikosasioissa sekä rauhan ja poliisituomarien summittaisen tuomitsemisoikeuden rajoittamista — kummallinen sarja lakireformeja, joiden alkuperän voi helposti johtaa siitä pienestä lakimiesten piiristä, joka oli hädän hetkinä ollut ammattiyhdistysten apuna.¹

Emme suinkaan tahdo alentaa näiden vaatimusten arvoa, jotka tarkoittivat kaikkien yhteiskuntaluokkien etuja. Mutta ne eivät kumminkaan merkitse eikä niitä liene ajottukaan merkitsemään oikeuslaitoksemme kansanvaltaistuttamista.² Kongressin toimenpiteet vaalioikeuden uudistamiseksi rajoittuivat siihen, että maalaispiirien vaalioikeus olisi laajennettava samalle kan-

¹ Juntan lainopilliset neuvonantajat käsittivät, että vaikka vuoden 1875 voitto silminnähtävästi vahvisti ammattiyhdistysten asemaa, oli se kuitenkin etupäässä moraalinen voitto. Vaikka ammattiyhdistykset olivatkin tunnustetut täysin laillisiksi, oli salaliittolaislakia korjattu ainoastaan osittain, ja kaikki valtiollisia liittäymiä, laittomia kokouksia, kapinoita j. n. e. koskevat lakimääräykset olivat vielä silloin ja ovat nytkin entisellään. Kokee neet jüristit tietävät, kuinka usein ennakkoluuloiset tuomarit voivat käyttää lakia sortamistarkoituksiin. Sentähden ammattiyhdistysten lainopilliset ystävät koettivat käyttää valtiollisesti rauhallista aikaa hyväkseen saadakseen rikoslain yksinkertaisemmaksi ja poistaakseen siitä mahdollisimman monta vanhentunutta määräystä. Ja vaikka valtiolliset oikeusjutut alkoivat jälleen Irlannissa vuonna 1881, oli väliaika sangen hyvin käytetty pahimpien epäkohtien poistamiseen.

² Niinpä ei parlamentaarinen komitea uskaltanut esim. valaoikeuslain uudistamishdotuksen yhteydessä moneen vuoteen suorastaan vaatia palkkaa valamiehille, vaikka tämä toimenpide oli välttämätön, jos mieli työntekijäin kyetä toimimaan valamiehinä. Komitea tyytyi vaan pyytämään, että valamiehille asetettavia vaatimuksia vähennettäisiin. Vuonna 1876 vastusti eräs komitean etevä jäsen John Burnett palkan maksamista valamiehille sillä perustuksella, että täten voisi syntyä erityinen valamiesten ammatti. (Ammattiyhdistyskongressin kertomus vuodelta 1876 s. 14).

nalle kuin kauppaloitten tai pienempäin kaupunkien (The Boroughin) vaatimus, jonka keskiluokan vapaamieliset olivat jo esittäneet. Ken on tutkinut työväenliikettä Europan mannermaalla, voi tuskin uskoa, että Englannin työntekijöitä edustavat kongressit hylkäsivät vielä niin myöhään kuin vuosina 1882—1883 suurella enemmistöllä kaikkien täysikasvuisten miesten äänioikeutta tarkoittavat vaatimukset.¹ Parlamentarinen komitea ei ottanut ohjelmaansa edes vaatimusta maaseutupiirien äänioikeuden laajentamisesta, ennenkuin se oli tullut vuoden 1880 yleisissä vaaleissa vapaamielisen puolueen sotahuudoksi. Vuonna 1878 alettiin keskustella vaatimuksesta, että äänestämisaikaa olisi jatkettava, mutta vasta vuonna 1883 alettiin vaatia virallisten vaalikustannusten suorittamista yleisistä varoista ja vasta vuonna 1884 palkkion maksamista parlamentin jäsenille.

Melkein yhtä kuvaavia ovat ne sosialistiset reformiehdotukset, joiden hyväksi tähän aikaan agiterattiin. Ammattiyhdistysliikkeen etevimmät johtajat olivat, kuten jo olemme huomauttaneet, kääntyneet samaan taloudelliseen individualismiin, joka siihen aikaan oli vallalla vapaamielisessä puolueessa. Kumoamattomana todistuksena tästä huomuaamatta tapahtuneesta kääntymisestä on se yksimielisyys, millä ammattiyhdistyskongressit yhä uudestaan voivat vaatia sellaisia „reformoja“ kuin pienien talonpoikaistilojen hankkimista, omien kotien hankkimista työväestölle, „itsehallinnollisten työpajojen“ perustamista (itsenäisiä tuotantoyhdistyksiä), yksityisten työntekijäin huostassa olevien patenttien lisäämistä ja muita uudistuksia, jotka olivat omiaan ehkäisemään ammattiyhdistysliikettä ja koko kollektivistä tuotannonvälineitten haltuunottamista. — Sillä mitä etuja johtuneekin siitä, että maanviljelystyöntekijät muuttuvat pikkutilallisiksi, on ainakin selvää, että maalaistyöväestön unioneja ei voi syntyä sellaisissa oloissa. Niin hyödyllistä kuin lieneekin saada kau-

¹ Vuoden 1876:n kongressikertomus s. 30, 1882:n s. 37 ja vuoden 1883:n s. 41.

punkilaistyöntekijä talonomistajasta riippumattomaksi, on kuitenkin selvästi todistettu, että talonomistajana oleva palkkatyöläinen menettää täydellisen liikunta-vapautensa, jonka kautta hän kykenee ammattiyhdistyksensä välityksellä poikottaamaan huonoa työnantajaa tai lähtemään piiristä, jossa maksetaan huonoja palkkoja. Ja voimme kuvitella, minkälainen vastenmielinen hämmästys olisi vallannut yhdeksäntuntista työpäivää tarkoittavan liikkeen johtajat, jos he olisivat huomanneet esim. sen seikan, että huomattava osa Newcastlessa tehdyistä koneista valmistetaan työntekijäin omistamassa tehtaassa, ja että näiden edut kapitalisteina ja patenttien omistajina ovat aivan päinvastaisia, kuin kaikkien työntekijäin yhteiset edut.

Mutta ammattiyhdistysten johtajain porvarilliset mielipiteet eivät kuitenkaan esiinny missään niin selvästi, kuin heidän suhteessaan muutamien teollisuusalojen työntekijäin vaatimukseen „elantokannan“ laillisesta suojelemisesta. Jo ylimuistoisista ajoista oli vaatimus työntekijäin alimman palkan suojelemisesta lainsäädännön avulla ollut eräs ammattiyhdistysliikkeen johtavia periaatteita, ja kaksi huomattavaa ammattiyhdistysmaailman osastoa, puuvillatyöntekijäin ja kaivostyöläisten liitot, pitivät vieläkin järkähtämättömästi kiinni tästä vaatimuksesta. Mutta sekä vuosien 1875—1885 parlamentarisen komitean että vapaamielisten lainsäätäjien mielestä oli jokainen työehtojen lainsäädännöllistä järjestämistä tarkoittava esitys sangen epäiltävä poikkeustoitmenpide, jota voitiin puolustaa ainoastaan vaatijain erityisen turvattomuuden tai varattomuuden nojalla. Mutta siitä huolimatta saivat muutamat ammatit kongressin siiveillisesti kannattamaan heidän toivomiansa erityisiä suojelemlakeja. Räätelintyöntekijät vaativat toisaalta tehdaslain ulottamista kotona työskenteleviin työntekijöihin ja toisaalta korvausta yleisestä rahastosta sellaisissa tapauksissa, jolloin terveydenhoidon tarkastajat sekautuivat heidän amatilliseen toimintaansa. Yhtä sitkeästi valittivat leipurit leipomoitten virallisen tarkastuksen puutetta ja niitä epäkohtia, joita heille koitu sa-

vun syntymisen estämistä tarkoittavasta laista. Lontoon pika-ajurit pyysivät kongressin apua ei työnantajiansa vaan yleisöä vastaan. Koneenkäyttäjät ja lämmittäjät vaativat, että ei kukaan saa harjoittaa heidän ammatiaan, ellei hänellä ole asianomaisen viraston antamaa kelpaavaisuustodistusta. Kun ei ollut mitään johdonmukaista eikä tarkasti määrättyä käsitystä palkkatyöväestön tai ammattiyhdistysten jäsenten yhteisistä eduista sellaisinaan, niin kongressi kannatti jokaisen yksityisen ammatin esittämiä erikoistoimenpiteitä yhtä kernaasti ja jätti niiden toteuttamisen parlamentarisen komitean huoleksi, välittämättä siitä, kuinka ristiriitaisia nämä olivat niiden yleisten periaatteitten kanssa, jotka olivat jäsenten kesken vallalla.¹

Kun ohjelma oli tämmöinen, ei ole vaikea ymmärtää, minkä tähden ammattiyhdistysmailma ei voinut vuosina 1876—1885 tuntuvammin vaikuttaa alahuoneeseen. Hallitukselta saatiin tosin pari palkkatyöläisiä koskevaa myönnytystä. Vuoden 1880 vastuunalaisuuslaki, josta jo olemme puhuneet, merkitsi kaikista puutteistaan huolimatta kääntymistä uudelle sangen tärkeälle alalle. Broadhurstin itsepäisyyttä saadaan kiittää siitä, että Chamberlainin vararikkolakiin

¹ Tässä yhteydessä mainittakoon se laajaperäinen agitationi, jonka Samuel Plimsoll alkoi saadaksensa aikaan lain, mikä estäisi ihmishenkien hukan merellä. Vuoden 1873 ammattiyhdistyskongressissa jakoi Plimsoll kirjansa „*Our Merchant Seamen*“ („Meidän kauppamerimiehemme“) ja sai ammattiyhdistysliikkeen kaikki politiset voimat kannattamaan seuraavina kolmena vuotena lakiehdotusta kauppalaivaliikettä koskevan lain muutoksesta. (*Merchant Shipping Acts Amendment Bill*). „*Plimsoll and Seamen's Fund Committee*“ („Plimsollin ja merimiesten rahastokomitea“), jonka sihterinä oli George Howell, sai ammattiyhdistyksiltä huomattavaa rahallista apua: etelä-Yorkshiren kaivostyöläisten liitto esim. myönsi vuonna 1873 jäseniltään yhden shillingin ylimääräisen veron ja antoi rahastoon yli 1,000 puntaa. Parlamentarinen komitea otti Plimsollin lakiehdotuksen ohjelmaansa vuoden 1874 yleisissä vaaleissa ja tämä ammattiyhdistysten kannatus vaikutti tuntuvasti siihen, että Plimsoll sai vuonna 1875 hyväksytyksi väliaikaisen ja vuonna 1876 pysyvän lain, huolimatta jyrkästi vanhoillisen hallituksen ja parlamentin molempain puolueitten laivanomistajain yhteisistä ponnistuksista.

ja hänen ehdottamaansa osakeyhtiölakiin saatiin palkkатыöläisten etuja suojelevia pieniä hyödyllisiä määräyksiä.¹ Mutta Charles Bradlaughin toimeksi jäi, vaikka hän ei ollut koskaan kuulunut ammattiyhdistysliikkeeseen, aloitteen tekeminen tärkeään lakiin, joka kielsi palkan maksamisen ravintoloissa. Parlamentarinen komitea kannatti sangen laimeasti tätä ehdotusta, kun se oli jätetty parlamentille, ja huomautti, että se oli ammattiyhdistysten jäsenille tarpeeton. Bradlaugh sai vuonna 1887 myöskin aikaan kovennettuja määräyksiä truckjärjestelmää vastaan — toimenpide, jota parlamentarinen komitea ei ollut vuonna 1877 huolinut ohjelmaansa siitä syystä, että se ei muka kyennyt esittämään kyllin todistuksia sen välttämättömyydestä ainakaan niissä ammateissa, joita se tuns.² Mutta parlamentarisen komitean kykenemättömyys saada silloinen hallitus lainsäädäntötoimiin työväenluokan hyväksi sellaisenaan tuli luonnollisesti parhaiten näkyviin silloin, kun oli käsiteltävänä sarja uudistuksia, jotka koskivat työehtojen järjestämistä lainsäädännön kautta. Vuoden 1878 suureen tehdaslain uudistusehdotukseen ei sillä ollut ehdotettavana enempää kuin neljä pientä muutosta, joista ainoastaan yksi hyväksyttiin.³ Kotiteollisuuden „hikoiluttamisjärjestelmä“, jota vastaan räätälit ja suutarit olivat ehdottaneet tehokkaita, mutta meidän luullaksemme ilkeämielisyydestä johtuvia lainsäädännöllisiä toimenpiteitä, jäi edelleenkin kukoistamaan vapaana kaikista lain säätämistä rajoituksista. Samoin onnistui leipomoitten todellisuudessa kiertää valvonta. Lähetystö toisensa jälkeen kävi sisäasiain valtiosihterin luona pyytämässä tehtaantarkastajain lukumäärän lisäämistä, mutta he saivat aina sen näköjään pätevän vastauksen, että heidän toiveittensa täyttäminen maksaa paljon eikä veronmak-

¹ Vuosien 1882 ja 1883 kongressikertomukset.

² Parlamentarisen komitean kertomus syyskuun 17 p. 1877.

³ Nimittäin ehdotus, jossa vaadittiin vaakojen ja painojen virallista tarkastamista koskevia lakimääräyksiä noudatettaviksi myöskin tehtaassa.

sajilla ole rahaa tällaiseen tarkoitukseen — kunnes vihdoin Lancashiren puuvillankehääjain viisaat ja käytännölliset johtajat kyllästyiivät siihen yksitoikkoiseen säännöllisyyteen, millä kongressi hyväksyi heidän ehdotuksensa tehtaantarkastuksen laajentamisesta, ja siihen mitättömään apuun, mitä tämä hyväksyminen heille tuotti. Sentähden perustettiin pohjoisissa kreivikunnissa 1886 tehdaslain uudistusta ajava yhdistys („*The Northern Counties Factory Act Reform Association*“) suorittamaan niitä tehtäviä, joita ei ammattiyhdistyskongressi eikä sen parlamentaarinen komitea olleet voineet suorittaa. Itse asiassa voimme lukea parlamentaarisen komitean ansioksi ainoastaan yhden huomattavamman työn tällä yhteiskunnallisten uudistusten alalla. Jo useita vuosia sitten oli kongressi tehnyt laajan päätöksen siitä, että tehtaan tarkastajiksi olisi nimitettävä varsinaisia käytännöllisesti asiaan perehtyneitä työmiehiä. Suuri olikin sentähden ilo, kun salvumiesten yhteensulautuneen liiton sihteeri ja parlamentaarisen komitean jäsen J. D. Prior nimitettiin erääseen tehtaantarkastajan virkaan.¹ Ammattiyhdistysliikkeen johtajat eivät onnistuneet paremmin niissäkään kysymyksissä, jotka koskivat yleisempiä etuja, vaikka oikeuslaitoksen ja sen käyttämisen uudistamisyritys tuottikin muutamia vähäisiä parannuksia. Näitä uudistuksia tarkoittava agitationi oli ollut kongressin sydämen asiana aina vuodesta 1876 vuoteen 1880 ja sen ensimmäisenä tuloksena oli vuonna 1877 säädetty laki tuomarien aktuarioista, jonka nojalla rauhantuomarit voivat vapauttaa riitapuolet kustannuksista. Vuoden 1879 summittaista oikeudenkäyntiä koskevan lain hyväksyminen, jonka nojalla syytetty voi vaatia valaoikeuden tutkintoa, jos rangaistus oli enemmän kuin kolme kuukautta vankeutta, oli Howellin huomautuksen mukaan pääasiallisesti kongressin pontevan esiintymisen ansio. Mutta tarpeetonta on edes huomauttaa lukijalle, että

¹ Paikkaa tarjottiin ensin Broadhurtille, mutta hän piti edullisempänä jäädä edelleenkin parlamentaarisen komitean sihterintoiimeen.

itse rikoslakia ei ole vieläkään tässä suhteessa muutettu eikä minkäänlaisia vetoamistuomioistuimia perustettu. Vielä nytkin valitaan valamiehet yksinomaan ylä- ja keskiluokasta. Palkattomain (toisin sanoen varakkaiden keskuudesta valittujen) rauhantuomarien poistamista tarkoittava pitkä agitationi päättyi melkein naurettavasti. Vuoden 1884 vapaamielinen hallitus jätti järjestelmän entiselleen, mutta asetti muutamissa Lancashiren kaupungeissa rauhantuomarin istuimelle neljä ammattiyhdistysten johtajaa, menettely, jota kaikki lordkanslerit ovat siitä saakka seuranneet.

Yhdessä suhteessa näki parlamentaarinen komitea toiveensa täysin toteutuvan. Suostuessaan kannattamaan erityisiä vapaamielisen puolueen ehdottamia äänioikeusuudistuksia, vaikutti se tuntuvasti vuoden 1885 lain hyväksymiseen, joka myönsi kreivikunnille samanlaisen vaalioikeuden kuin kaupunkikunnilla oli, jakoi vaalipiirit uudelleen ja jatkoi vaalin toimittamisaikaa. Mutta useitten kongressien vaatimaa tehokasta työväenedustusta parlamentissa rajoittaa vielä nytkin ehdokasten suoritettavina olevat kalliit vaalikustannukset sekä se seikka, ettei parlamentin jäsenyydestä eikä virallisissa yhdyskunnissa suoritettavista toimista makseta palkkiota. Polttavaksi käyneessä maatalouskysymyksessä kannatti parlamentaarinen komitea innokkaasti Gladstonen politiikka, jonka tarkoituksena oli luoda irlantilainen pikkutilallisten luokka, ja yhtyi innokkaasti Chamberlainin ehdotukseen, että tämä laki oli ulotettava myöskin Suurbritanniaan. Sama henki sai epäilemättä komitean kannattamaan Chamberlainin patenttilain määräyksiä, joiden tuli helpottaa köyhien keksijäin patentinhankkimista. Kuvataksemme vielä kerran lyhyesti aseman, voimme mainita, että ne yleisiä valtiollisia kysymyksiä koskevat päätökset, joita ammattikongressit tekivät vuosina 1880—1884, saavuttivat lainsäätäjän huomion ainoastaan sikäli, kuin ne soveltuivat vapaamielisen puolueen vaatimuksiin. Yhtä ainoaa suurtaa poikkeusta lukuunottamatta, nimittäin työnantajain vastuunalaisuuslakia, ei mikään

näy todellisuudessa voineen saada johtajain koko tar-
moa toimintaan. Parlamentarisen komitean näiden
vuosien kuluessa julkaisemat kehotukset ja ohjelma-
kirjoitukset eivät eronneet sisältönsä eivätkä esitysta-
pansa puolesta niistä kirjoituksista ja puheista, joissa
Chamberlain ja muut radikaaliset kapitalistit selittelivät
individualistis-radikalista ohjelmaansa. Itse asiassa oli
„julistus yhdistettyjen kuningaskuntain työntekijöille“,
jonka parlamentarinen komitea esitti kongressille vä-
hää ennen yleisiä vaaleja vuonna 1885, koko joukon
jäljellä Chamberlainin „epävirallisesta ohjelmasta“.
Ei johtunut parlamentarisen komitean eikä kongres-
sin mieleen vastata William Harcourtin väitteeseen,
että tehtaantarkastajain lisääminen rasittaisi liian tun-
tuvasti raha-asioita. Ei myöskään voida keksiä pie-
nintäkään jälkeä siitä, että ammattiyhdistysten johta-
jat olisivat ensinkään tunteneet sitä sangen huomatta-
vavaa verotusta, joka vuosittain peritään tuottajilta
vuokrina ja korkoina. Eipä edes Chamberlainin kaino
ja houkutteleva esitys, että tämän veron nostajain tu-
lisi suorittaa jonkunlainen korvaus „lunastuksen“ muo-
dossa, synnyttänyt minkäänlaista vastakaikua ammatti-
yhdistysmaailman virallisessa ohjelmassa. Ja vaikka
vuoden 1883 kongressi oli vaatinut vaalikustannusten
suorittamista yleisistä varoista ja vuoden 1884 kon-
gressi palkkion maksamista edusmiehille, jätti parla-
mentarinen komitea lopuksi nämä molemmat kohdat
pois ehdotuksestaan eikä voinut, kuten Gladstone,
ryhtyä vaatimaan edes maksutonta opetusta. Kon-
gressi itse liitti ehdotukseen nämä kolme viimeistä
kohtaa.

Ammattiyhdistysten johtajat menettelivät vakau-
muksensa mukaan sovitellessaan valtiollista uskontun-
nustustaan virallisen vapaamielisen puolueen vaati-
musten mukaiseksi. Olemme jo edellisessä luvussa
kertoneet, kuinka Juntta oli huomaamattaan käänty-
nyt ammattiyhdistysliikkeen entiseltä kannalta hallin-
nollisen nihilismin oppeihin, jotka silloin olivat val-
lalla porvarillisessa maailmassa. Meidän on tarpee-

ton tutkia, vastaako tämä käsitys lain ja hallinnon toimista yhteiskunnallista kehitystä. Ne kykenevät ja tunnolliset miehet, jotka johtivat ammattiyhdistyskongresseja vuosina 1876—1885, olivat kasvaneet ilman mitään valtiollista teoriaa, joka olisi osottanut heille toisen tien, ja sentähden oli vastenmielisyys hallituksen sekaantumista kohtaan lainsäädännön tai hallinnollisten toimenpiteitten kautta muuttunut ehdottomaksi uskonkappaleeksi.¹

Sen ajan ammattiyhdistysten johtajain sekä valtiollisena että yhteiskunnallisena uskontunnuksena oli „anna-mennä“-järjestelmä. Aina vuoteen 1885 saakka he täten edustivat epäilemättä työväestön yleistä mielipidettä. Kymmenen vuotta sitten kaikki havaintojen tekijät olivat yhtä mieltä siitä, että Suurbritannian ammattiyhdistykset ovat murtumattomana muurina sosialistisia suunnitelmia vastaan. Nykyjään näemme, että koko ammattiyhdistysmaailma on kollektivisten aatteitten vallassa, ja sosialistinen puolue on, kuten „Times“-lehti vakuuttaa, etusijalla ammattiyhdistyskongressissa.²

Tämä täydellinen mielipidetten muutos on myöhemmän ammattiyhdistysliikkeen historian tärkein tapahtuma, ja me koetamme hiukan tarkemmin tutkia niitä seikkoja, joiden luulemme aiheuttaneen tämän muutoksen. Huomaamme silloin, että ammattiyhdis-

¹ Huomautettakoon tässä, että ammattiyhdistyskongressit, jotka alkujaan olivat mielellään kuunnelleet keski- ja yläluokkaan lukeutuvain ammattiyhdistysliikkeen ystävain puheita ja esityksiä, rajoittivat vuosina 1881—1883 tämän oikeuden vähitellen ainoastaan ammattiyhdistyksen jäsenille. Kun Frederic Harrison aikoi Nottinghamin kongressissa 1883 ottaa osaa keskusteluun maatalouskysymyksestä, ei sitä sallittu, ja tätä periaatetta on siitä saakka noudatettu jyrkästi.

² „Times“-lehden kirjoitus Belfastin kongressista syyskuun 11 p. 1893. Siinä valitetaan, että kongressi on „merkillisen riippuvainen John Burnsista ja hänen ystävistään“. Tämä riippuvaisuus näkyy siitä, että Burns sai enimmän ääniä parlamentarisen komitean vaalissa ja että hyväksyttiin ohjelma, joka sisälsi vaatimuksen maan- ja muiden tuotannonvälineitten yhteiskunnallistuttamista.

tyksmaailmassa alkaa uusi henkinen kehitys. Me huomaamme, kuinka tämä vaikuttaa tavattoman taloudellisen taantumuksen herättämiin mieliin. Näemme, kuinka se paljastaa sangen laajalle levinneen kurjuuden ja alennuksen, jonka kasvamista vastaan yhä herkempi sosialinen omatunto vaatii tehokkaita keinoja. Näemme, että syntyy samanlainen kumouksellinen utopismi, kuin owenilaisuus vuosina 1833—1834. Ja me näemme, kuinka nuo itsevaltaiset ainekset vähitellen kehittyvät ja liittyvät maltilliseksi ja hieman virkavaltaiseksi kollektivismiksi sekä kuinka tämä uusi usko nopeasti leviää yli koko ammattiyhdistysmaailman.¹

Jos tahdomme etsiä määrättyä aihetta tähän uuteen aatesuuntaan, täytyy meidän mainita Henry Georgen kirja „Edistys ja köyhyys“, joka levisi tavattomasti Suurbritanniassa vuosina 1880—1882. Kirjan optimistinen ja taistelunhaluinen esitystapa, joka oli jyrkässä ristiriidassa englantilaisen työväenliikkeen silloisen velton levollisuuden kanssa, ja sen voimakas ja helppotajuinen taloudellisen korkoteorian selvitys määräsi niinhysin „uuden unionismin“ kuin meidän päiviemme englantilaisen sosialistisen liikkeen pohjasävy. George ei tosin millään tavalla koettanut ratkaista teollisuuden järjestämistä tarkoittavaa tehtävää eikä hänen aikomuksensa ollut agiterata „ainoan“ maanarvoa kos-

¹ Seuraava selonteko „uuden unionismin“ synnystä perustuu ammattiyhdistysten pöytäkirjoihin ja kertomuksiin sekä sanomalehtiin „Justice“ („Oikeus“), „The Labour Elector“ („Työläisvalitsija“), „The Trade Unionist“ („Ammattiyhdistyslehti“), „The Cotton Factory Times“ („Puuvillateollisuuslehti“), „The Workmans Times“ (Työväen lehti“), y. m. Asiakirjoja ovat täydentäneet ja valaisseet useimmat liikkeen eturivissä toimineet henkilöt, sekä tämän kirjan tekijäin henkilökohtaiset muistelmat. Toinen heistä seurasi „Fabian Societyn“ jäsenenä muutosta sosialistiselta taholta, kun taas toinen Herbert Spencerin oppilaana ja Charles Boothin työtoverina tutki näitä hänen silmiensä edessä tapahtuvia muutoksia individualistiselta kannalta. Se tosiasia, että tämän kirjan tekijät ovat olleet myötävaikuttamassa kuvailemansa katsantokannan muutokseen, tekee heidät kykeneviksi luomaan uutta valoa asiaan, mutta ryöstää ehkä toiselta puolen heidän kuvaukseltaan sen arvostelevan puoluettomuuden, jota he ovat koettaneet tässä historiallisessa teoksessa noudattaa.

kevan veronsa ohella minkään yleisen kollektivistisen liikkeen hyväksi. Mutta hän onnistui siinä, missä aikaisemmat kirjailijat olivat epäonnistuneet: hän levitti kaikkiin kansankerroksiin vilkkaan käsityksen siitä tosiasiasta ja sen seurauksista, että maanomistajat anastivat taloudellisen koron. Nykyisen käsityksemme mukaan on tämän korkoa koskevan katsantokannan leviäminen kaupunkilaistyöväestön keskuudessa pääasiallisesti muuttanut ammattiyhdistysmaailman taloudelliset käsitteet ja siirtänyt valtiollisten puolueitten rajat. Varsinkin maatalouskysymyksen alalla on tapahtunut täydellinen mullistus. Sen sijaan kuin karistit olivat huutaneet: „Maalle takaisin“, johon huutoon maalaistyöväestö ja vanhemmat politikot vieläkin yhtyvät, alkaa kaupunkilaistyöläinen vaatia osaansa kaupunkien maaperän ansiottomasta arvonnoususta, jonka hän nyt näkee joutuvan tontikeinottelijain ja kiinteistönomistajain taskuihin.

Mutta vaikka Henry George olisikin uuden liikkeen herättäjä, on sosialistinen agitationi pannut sen käyntiin. Sosialistinen puolue, joka oli miespolven ajan ollut melkein pä nukuksissa, muodostettiin uudelleen Lontoossa vuosina 1881—1883, eikä se enää tyytynyt vaatimaan ainoastaan maan yhteiskunnallistuttamista, vaan järjestettyä kansanvaltaista yhteiskuntaa, jossa kollektivista voimaa ja kollektivisia tuloja käytettäisiin tarkoituksenmukaisesti kaikkien yhteiseksi parhaaksi.¹ Kun Henry George melkein pä vastoin tahtoansa karkotti valtiolliselta näkymöltä pikku-tilallisuuden luomista ja arentijärjestelmän poistamista tarkoittavan agitationin, alkoivat Karl Marxin elävät kuvaukset teollisuuden alalla tapahtuneen vallankumouksen vaikutuksesta selittää ajatteleville työntekijöille teollisuuselämässä sattuvia jokapäiväisiä ilmiöitä. Ei tarvittu sosialistia pitämään esitelmää jonkun suuremman teollisuusalan työntekijälle siitä, että hänen toiveensa päästä joskus työnantajan asemaan pieneni-

¹ H. M. Hyndmannin kirja „*England for All*“ („Englanti kaikille“), Lontoo 1881.

vät päivä päivältä. Ei tarvittu agitatoria selittämään, että keskinkertaisen oppineen työmiehen palkka, keskellä kaiken yhteiskunnallisen rikkauden summatonta karttumista, tuskin riitti turvaamaan hänelle ja hänen perheelleen kohtuullisen ja mukavan toimeentulon, kun taas joukot hänen oppimattomia työtovereitaan saivat niin pienen palkan, että se tuskin riitti välttämättömiin tarpeisiin. Ammattitaitoinenkin työntekijä huomasi joutuvansa kauppapulien ja teollisuudessa sattuneiden häiriöiden uhriksi. Näitä häiriöitä ei hän itse eikä hänen ammattiyhdistyksensä voineet millään tavalla torjua, vaikka ne saattoivat sängen usein sekä hänet että hänen perheensä mitä syvimpään kurjuuteen. Mutta sosialistit selittivät työntekijöille nämä nurjat olot. Hyndman ja muut Marxin oppilaat opettivat työntekijöille alituisesti pitämässään esitelmissä, että suurin osa työväenluokkaa ei voinut tulla itsenäiseksi, mutta tämä ei riippunut heidän kunnottomuudestaan eikä tuhlaavaisuudestaan, vaan parhaallaan tuotannon alalla tapahtuvasta mullistuksesta, joka kehitti teknillistä menettelytapaa, keräsi kapitalia ja siten suurten tehdaslaitosten avulla hävitti pienet liikkeet. Tässä valossa katsoen ei käsityöläisten erottaminen tuotannonvälineitten omistuksesta ollut ohimenevä ilmiö, vaan taloudellisen kehityksen tulos, jonka täytyi jokaisen yksityisomistukseen perustuvan tuotantojärjestelmän vallitessa käydä yhä yleisemmäksi. Ja heille osotettiin myöskin, että liikatuotannon ja liikepulan pelottavat vaihtelut sekä se luonnottomuus, että liian suuri käytettävään tavarain paljous voi olla kurjuuden syynä, johtuivat suorastaan siitä, että tuotanto ei tarkoittanut yhteisten tarpeitten tyydyttämistä, vaan personallisen voiton hankkimista.

Silloin vallitsevat taloudelliset olot loivat sosialistien luennoitsijain oppeihin vaikuttavia kuvia. Vuosien 1878—1879 ahdasta liikeseisahdusta oli seurannut ainoastaan lyhyt ja osittainen kehityskausi 1881—1883. Siihen liittyi pitempi, vaikka ei erittäin jyrkkä pysähtyminen, jonka kestäessä muutamat teollisuudenhaarat

olivat aivan äkillisten ja suurten vaihteluitten alaisia. Niinpä esimerkiksi suuren laivanrakennusteollisuuden alalla seurasi vuoden 1879 huonoa aikaa ajanjakso, jolloin liike kehittyi hyppäyksittäin, joten vuonna 1883 rakennettiin kaksi kertaa niin suuri tonniluku kuin vuonna 1879. Mutta jo seuraavana vuonna loppui tämä summaton kehitys aivan äkkiä, useita laivavarveja suljettiin, ja kokonaisten kaupunkien toimeentulolähteet koillisrannalla kuivuivat. Tuotannon yhteinen tonnimäärä aleni 1,250,000:sta vuonna 1883. 750,000:teen vuonna 1884, 540,000:teen vuonna 1885 ja vielä alemmaksi eli 473,000:teen vuonna 1886. Tuhansittain kehittyneimpiä ja parhaiten järjestettyjä työntekijöitä, jotka olivat edellisenä vuonna muuttaneet Jarroviin tai Sunderlandiin, vaipui mitä suurimpaan kurjuuteen, eikä tämän syynä ollut heidän ammatissaan sattuneet häiriöt, vaan se, että liiallinen kilpailu oli pakottanut suorittamaan yhdessä vuodessa tuotannon, joka tavallisissa oloissa olisi riittänyt kahdeksi vuodeksi. „Laivavarvien luona“, sanoo Robert Knight pannuseppien vuosikertomuksessa 1886, „on tuhansittain joutilaita työntekijöitä, jotka turhaan etsivät päiväksikään rehellistä työtä. On kauheaa kuvitella niitä kieltäymisiä, joita nämä miehet sekä heidän vaimonsa ja lapsensa kärsivät. Taudit ovat levinneet suuressa määrässä, ja sadat kuihtuneet ja nälistyneet kasvot kertovat kärsimyksistä ja kieltäymisistä, joita ei minkäänlainen optimismi voi heikontaa eikä salata. Kuinka asiaa kunnisteltaneekin, vallitsee siellä sellainen hätä ja kurjuus, ettei sen täydellistä paljastumista tarvitse luullaksemme kauan odottaa. Vaikka työntekijä ei ymmärräkkään tieteitä eikä taiteita, ja vaikka hänen tietomääränsä rajoittuukin ainoastaan siihen, mitä hän on voinut hankkia päivätyönsä ahtaassa piirissä, ei hän silti ole sokea eivätkä hänen ajatuksensa pysty laulamaan alituista kiitosvirttä siitä, ettei hänen asemansa ole vieläkin huonompi. Hän ei ole Salisburyyn tasangon hurskaan paimenen kaltainen, joka tunsikin mitä suurinta lohdutusta siitä, että laupias kaitselmuksensa oli antanut hänelle

suoloja, joita hän voi syödä perunoitten kanssa. Hän näkee valtavasti kehittyvän rikkauden, josta hänelle ei riitä pienintäkään osaa. Hän näkee suuren ja yhä kasvavan luokan nauttivan perittyä ylellisyyttä. Hän näkee penikulmittain upeita asuntoja, joissa kussakin asuu vähemmän ihmisiä, kuin yhdessä ainoassa niiden vuokrakasarmien huoneissa, joissa hänen täytyy asua. Hän ei voi olla ajattelematta, että siinä järjestelmässä, joka jakaa työn luomat rikkaudet näin epätasaisesti, täytyy olla joku vika.“

Muissa opinkäynneissä ammateissa tultiin vuosien 1883—1887 kuluessa samanlaisiin, vaikka ei yhtä räikeisiin kokemuksiin. Lancashiren puuvillankehrääjiin varova johtaja James Mawdsley kertoo parlamentarisen komitean jäsenenä ja englantilaisen osaston edustajana kansainvälisessä ammattiyhdistyskongressissa vuonna 1886 Englannin oloista seuraavaa: „Palkat ovat alenneet ja paljon työntekijöitä on työttöminä — — —. Pellevatehtaita suljetaan joka päivä — — —. Kaikki rakennusalat ovat huonossa asemassa — — —. Rautavalimot ovat ahtaalla, ja kolmas osa laivanrakentajia kiertelee työttömänä — — —. Höyrykoneteollisuuskin on seisahduksissa muualla, paitsi niissä tehtaissa, jotka vievät tuotteensa Ranskaan, Saksaan ja Itävaltaan. Muutamia harvinaisia poikkeuksia lukuunottamatta tuntuu suuria, johtavassa asemassa olevia ammatteja kohdannut ahdinko tuhansilla muilla toimialoilla. Kun työttömien luku on kasvanut niin suureksi, johtuu itsestään mieleen kysymys, onko parannusta odotettavissa-kaan.“ Puhujan mielestä ei sellaista tarvitse toivoa niin kauan kuin nykyinen yhteiskuntatila on vallalla. Hän ei ymmärtänyt sosialismia, hän ei ollut sitä tutkinut, kuten hänen ehkä olisi pitänyt tehdä. Englannin työntekijät eivät olleet yhtä edistyneitä, kuin työntekijät mannermaalla. Mutta siitä huolimatta he käsittivät selvästi, että varsinaiset tuottajat eivät saaneet heille tulvavaa osaa synnyttämästään rikkaudesta.¹

¹ Adolphe Smithin kertomus vuonna 1886 Parisissa pidetystä kansainvälisestä ammattiyhdistyskongressista („*Report of the International Trades Union Congress etc.*“). Lontoo 1886.

Saman hengen näemme leviävän myöskin mitä vanhoillisimpiin ja mitä eristetyimpiin ammatteihin. Piilasiyöntekijäin mahtavan liiton ylisihteri kirjoittaa: „Meidän mielestämme menettelevät työnantajat kurjasti, pakkottaessaan työntekijöitä suostumaan järjestelmään, jonka vallitessa he eivät voi ansaita kunnollista toimeentuloa. Näitä epäoikeutettuja työntekijäin polkemisyriytyksiä ei enää kauan kärsitä, sillä vallankumouksellisia muutoksia alkaa jo ilmestyä, ja monet tärkeät tuottavaa luokkaa koskevat kysymykset tunkeutuvat pian etualalle. Minkätähden esim. lordi Dudley saa periä hiilikaivokset ja maan, jotka tuottavat hänelle tuhat puntaa päivässä, kun hänen hiilenkaivajiensa täytyy raataa viikot läpeensä, saamatta riittävää toimeentuloa?“¹

Tätä tyytymättömyyttä kiihottivat vielä muutamat hyvää tarkoittavat vaikka sentimentaliset filantropit, jotka julkaisivat keräämänsä havaannot hikoiluttamisjärjestelmästä ja suurten kaupunkien köyhienkorteileista. Lentokirja „*The Bitter Cry of Outcast London*“. — „Hyljätyn Lontoon katkera huuto“ — ja muut kauhua herättävät kertomukset paljastivat sekä keskiluokalle että myöskin „työn ylimystölle“ laajoja teollisuuselämän syrjäaloja, joilla ei ammattiyhdistysliike eivätkä osuuskunnat voineet toivoakkaan saavuttavansa minkäänlaista vaikutusta. Täten herätetyt varakasten luokkain omantunnonvaivat aiheuttivat huolellisia tutkimuksia, joiden johdosta laaditut mietinnöt eivät kuitenkaan päättäneet johdonmukaisiin vaatimuksiin. Eräs varattomain luokkain asuntosuhteita tutkinut kuninkaallinen komitea ei saanut aikaan mitään muuta, kuin vähäisen lisäyksen jo vallitsevaan seurakunta- ja kaupunkiedustuksen toimivaltaan. Eräs toinen liikepulaa tutkiva komitea ei saanut aikaan kerrassaan mitään. Ylähuoneen erikoiskomitea, jonka tuli tutkia vaivaishoitolakia, ei saanut edes selville sitä, mitä kysymystä ratkaisemaan se oli asetettu. Eräs hikoiluttamisjärjestelmää tutkimaan asetettu komitea suoritti vuosikautia nukut-

¹ Piilasiyöntekijäin ammattilehti „*Flint Glass Makers Magazine*“, marraskuussa 1884.

tuaan tehtävänsä siten, että se antoi tarkan kuvauksen tästä taudista, selittäen samalla, että parannuskeinoa sitä vastaan ei tunnettu. Vuonna 1885 käytti eräs edinburghilainen filantropi tuhat puntaa kongressiin, jonka tuli ratkaista kysymys, eikö voitaisi keksiä oikeudenmukaisempaa palkanmaksujärjestelmää teollisuusalalla. Ainoana tuloksena oli, että kongressi lausui epäilyksensä sellaisia filantropisia suunnitelmia vastaan, kuin voitto-osinkojen jakaminen työntekijöille ja „itsehallinnolliset tehtaat“, sekä saattoi sen sijaan keskusteluissa sosialistiset ehdotukset etualalle.¹ Tärkeämpää kuin kaikki nämä toimenpiteet oli, että tukkukauppias ja laivanomistaja Charles Booth pani vuonna 1886 toimeen omalla kustannuksellaan järjestelmänmukaisen tilastollisen tutkimuksen koko Lontoon asujamiston todellisesta yhteiskunnallisesta tilasta. Tämän tutkimuksen huomiota herättävät tulokset ovat sittemmin levinneet yli koko kuningaskunnan.²

Tällä tavalla toimeenpantujen tutkimuksien tuloksena oli epämääräinen sosialisten uudistuksien vaatiminen. Enimmäkseen oli näihin ryhdytty siinä toivossa, että vakava ja tieteellinen tutkimus osottaisi nämä filantropien paljastamat ja uusien agitatorien alituisesti esiin vetämät kiusalliset olot ainoastaan poikkeuksiksi. Mutta sekä taloustieteilijäin että ammattiyhdistysliikkeen johtajain täydelliseksi hämmästykseksi tilasto todisti nämä tunnelmakirjailijain ja sosialistien synkät kuvaukset pääasiallisesti oikeiksi. Ansaitsematon kurjuus ei ollut tilapäinen poikkeus yleisestä suhteellisen hyvinvoinnin tilasta, vaan suurten kansajoukkojen tavallinen

¹ „*Report of the Industrial Remuneration Conference*“ („Teollisuuspalkkojen järjestelyä käsittelevän kokouksen kertomus“) Lontoo 1885.

² Muutamia Boothin ja hänen apulaistensa seitsemän vuotta kestäneen uutteran työn tuloksia on julkaistu erinomaisessa teoksessa „*Life and Labour of the People*“ („Kansan elämä ja työ“), Lontoo, 1:n painos 2 osaa vuosina 1889—1891, toinen painos, 4 osaa, 1893, ja saman tekijän kirjassa „*Pauperism and the Endowment of Old Age*“ („Köyhyys ja vanhuuden avustus“), Lontoo 1893.

elantokanta. Huomattiin, että „hikoiluttaja“ ei ollut tavallista tylumpi kapitalisti, vaan itsekin laajalle levinneen kokonaisten teollisuusalojen rappeutumisen tulos. Perusteellisen tutkimuksen jälkeen täytyi Charles Boothin tulla siihen johtopäätökseen, että maailman rikkaimmassa ja tuotantokykyisimmässä kaupungissa oli säännöllisesti $1\frac{1}{4}$ miljoonaa ihmistä hänen määräämänsä „kurjuuden rajan“ alapuolella. Kolmekymmentäkaksi prosenttia koko Lontoon asukasluvusta — muutamissa suurissa piireissä yli 60 prosenttia — eli, kuten huomattiin, alituisessa pysyvän köyhyyden tilassa, joka ei ainoastaan tehnyt mahdottomaksi alkuperäisimpäinkin sivistyksen ehtojen noudattamisen, vaan tuhosi myöskin ruumiillisen terveyden ja riittävän työkyvyn. Sitäpaitsi osottivat Charles Boothin numerot ja ylähuoneen asettaman hikoiluttamisjärjestelmää tutkineen komitean kertomus tykkänään perättömäksi tuon lohduttavan otaksuman, että äärimmäinen kurjuus johtui aina juoppoudesta ja muista paheista. Oli mahdotonta, käyttääksemme Burken tunnettuja sanoja, lausua tällainen syytös kolmannelle osalle Lontoon tai kahdelle kolmasosalle East-Endin asukkaita.

Näiden ahdinkovuosien aikana saavutetut kokemukset kokonaisten palkkatyöläisryhmien jokapäiväisestä elämästä sekä omistavain luokkain taholta toimeenpantujen tilastollisten tutkimusten tulokset näyttivät todistavan oikeiksi sosialistien taholta tehdyt syytökset kapitalistista järjestelmää vastaan. Vielä enemmän vaikutti ehkä se tosiasia, että ainoastaan sosialistit näyttivät vakavasti uskovan yhteiskunnan radikaliseen uudistukseen ja että ainoastaan he esittivät ratkaisukeinon, jota ei vielä oltu koeteltu eikä huomattu puutteelliseksi. Ennen vuotta 1867 oli voitu syyttää luokkahallituksen turmiollista vaikutusta ja palkkatyöläisten valtiollisten oikeuksien puutetta työväestön huonosta asemasta. Cobden ja Bright olivat kaunopuheliaasti uskottaneet kansalle, että tuhatvuotinen valtakunta voidaan saavuttaa tuotteiden verottamattomuuden kautta. Koko miespolven ajan olivat ammattiyhdistysliikkeen johta-

jat todistelleet, kuinka edullisesti työntekijät voivat yhteistoiminnan kautta ja vararahaston avulla vaikuttaa työnantajiinsa. Mutta yleistä ja jatkuvaa työttömyyttä vastaan oli vaalioikeus, vapaakauppa ja hyvin johdetut ammattiyhdistykset yhtä voimattomia. Kaksikymmentä vuotta voimassa olleesta äänioikeudesta huolimatta kaupunkilaistyöntekijä oli edelleenkin pörssi-keinottelijain vallassa ja köyhälistön kaupunginosien talonmistajain kiristyksen alaisena. Vapaamielinen hallitus oli parhaallaan vallassa ja sitä kannatti suuri enemmistö, mutta se ei näyttänyt erittäin innostuneelta parantamaan taloudellisen aseman epätasaisuuden vaikutuksia. Ei edes koitettu korjata niitä tunnustettuja vääryyksiä, joita vähävaraisten veronmaksajain täytyi kärsiä. Teevero jäi entiselleen, maaverotuksen uudistaminen jätettiin sikseen ja tärkeämpiä kysymyksiä kansallisen varallisuuden käyttämisestä siedettävämpäin elin- ehtojen hankkimiseksi kansan suurelle enemmistölle ei edes koskaan otettu keskusteltavaksi. Uusi äänioikeuden laajentaminen, vapaakauppa ja yleinen kansanopetus olivat edelleenkin ainoana yhteiskunnallisena ja taloudellisena yleislääkkeenä, mitä vapaamielinen puolue voi tarjota. Mutta työttömät eivät voineet käyttää hyväkseen elintarpeitten halpenemista, ja koulujen lisääminen oli omiaan herättämään työntekijöissä tyytymättömyyttä vallitsevia yhteiskunnallisia oloja kohtaan, samalla kuin he kykenivät niissä saamiensa tietojen avulla paremmin ymmärtämään uusien yhteiskunnan parantajain teoretisia selityksiä ja käytännöllisiä ehdotuksia.

Ammattiyhdistysliike voi tyydyttää työntekijää yhtä vähän kuin suurten puolueitten valtiolliset taistelut. Niinpä esim. kivimuurarit, salvumiehet ja raudanvalajat näkivät vanhojen mahtavien ammattiyhdistystensä vähitellen supistuvan melkein yksinomaan sairas- ja hautauskassoiksi, jotka kielsivät kaiken lakkoavustuksen, vaikkapa lakko olisi syntynyt palkkojen alennuksen tai työajan jatkamisen torjumiseksi, ja jotka voivat suoriuttaa työttömyysavustusta ainoastaan siten, että ne jou-

tuivat suureen velkaan paremmassa asemassa oleville jäsenillensä.¹ Sitä mukaa kuin huonoja vuosia jatkui, huomasi työntekijä avustusten pienenevän ja jäsenmaksujen yhä kasvavan, samalla kuin joukottain vanhoja ammattiyhdistyksen jäseniä jätettiin pulaan, koska he „eivät enää olleet oikeutettuja“ saamaan avustusta työttömyystapauksissa. Apukassa-ammattiyhdistykset — silloisten johtajain „tieteellinen Trade Unionismi“ — alkoivat todella joutua nopeasti epäsuosioon. Kaksi nuorta ja tarmokasta koneenrakentajain yhteensulautuneen liiton jäsentä, John Burns ja Tom Mann kulivat vuosina 1884—1889 maan ristiin rastiin, moittien mitä kiivaimmin suuren yhteensulautuneen yhdistyksenä toimettomuutta. „Kuinka kauvan te vielä kärsitte“, huutaa Tom Mann,² ammattiyhdistysten jäsenille 1886, „ammattiyhdistysten heikkoa politiikka? Minä myönnän kernaasti, että nämä yhdistykset ovat muinoin suorittaneet kunnioitettavan työn, mutta mitä hyötyä niistä Jumalan nimessä on nyt? Niissä on jokaisessa suuri joukko työttömiä, vaikka ammattialalla olisikin kiire. Ei ainoallakaan etevämmällä yhdistyksellä ole muuta tehtävää, kuin koettaa estää työpalkkojen alentamista. Ammattiyhdistysten varsinainen politiikka, *hyökkäysten tekeminen*, näyttää jääneen kokonaan unhotuksiin. Meidän aikamme ammattiyhdistyksen jäsen on yleensä mies, jonka aivot ovat luutuneet, joko toivottoman tylsä

¹ Suuri lakko vuonna 1878 oli tyhjentänyt kokonaan kivimuurarien rahastot. Tammikuussa 1879 yhdistys päätti toimeenpanevan valiokunnan ehdotuksesta keskeyttää kaikki vielä ratkaisematta olevat taistelut — niiden joukossa Sheffieldin yleislakko, joka oli syntynyt sentähden, että palkkoja oli tuntuvasti alennettu ilman edelläkäynnyttä irtisanomista. Tästä päivästä aina maaliskuuhun saakka 1885 ei yhdistyksen rahastosta myönnetty ensinkään lakkoapua, vaikka monet paikallisyhdistykset taistelivat rohkeasti ja muutamissa tapauksissa menestyksellä yhä uudistuvia palkkojen alennuksia, työajan jatkamista ja paikkakunnallisten työsääntöjen rikkomista vastaan. Samoin kuin kivimuurarit menettelivät muutkin suuret ammatilliset avustusyhdistyksset.

² Tom Mannin kirja „*What a Compulsory Eight Hours Working Day means to the Workers*“. („Mitä pakollinen kahdeksantuntinen työpäivä merkitsee työväestölle“), Lontoo 1886, 16 s.

tai sellaisen politikan kannattaja, mikä suorastaan edistää kapitalistisen riistäjän toimintaa — — —. Minä täytän velvollisuuteni ammattiyhdistyksessä, johon kuulun, mutta tunnustan suoraan, että jos se ei osota suurempaa tarmoa kuin nykyään (kesäkuussa 1886), niin minun täytyy — vastoin tahtoani — uskoa, että on puolustamatonta voimain tuhlausta, jos aika kulutetaan vähäpätöisten riitojen tutkimiseen ja paikallaan-marsimis-politikaan. Olen vakuutettu, että tuhannet muut ajattelevat samoin kuin minä.“¹

¹ Tom Mann, eräs huomattavimpia Uuden Unionismin henkilöitä, syntyi Coleshillissä (Warwickshiressä) 1856 ja meni oppiin erääseen konetehtaaseen Birminghamissa, josta hän muutti Lontooseen vuonna 1878, liittyen siellä koneenrakentajain yhteensulautuneeseen yhdistykseen. Haluten innokkaasti oppia, tutustui hän ensin osuustoimintaliikkeeseen ja tutki sitten Henry Georgen kirjoituksia. Hän kävi vuonna 1884 Yhdysvalloissa, jossa hän oli työssä kuusi kuukautta. Palattuansa takaisin hän liittyi sosialidemokratisen liiton Battersean osastoon, ja hänestä tuli pian eräs liiton kuuluisimpia puhujia. Hänen kokemuksensa ylityön vahingollisesta vaikutuksesta saivat hänet puhumaan erityisesti kahdeksantuntisesta työpäivästä, ja hän lausui vuonna 1886 mielipiteensä tästä lentokirjassaan „Mitä pakollinen kahdeksantuntinen työpäivä merkitsee työväestölle“, josta on ilmestynyt monta painosta. Samana vuonna hän luopui ammatistaan agiterataksean sosialidemokratisen liiton puolesta maaseuduilla. Hän oli kaksi vuotta agitationin palveluksessa, pitäen lukemattoman joukon esitelmiä aluksi Tynen rannoilla ja sitten Lancashiressä. Palattuuan Lontooseen vuoden 1889 alussa oli hän apuna kaasutyöntekijäin unionin perustamisessa ja suuren satamatyöntekijäin lakon järjestämisessä, jonka päätyttyä hän valittiin satamatyöntekijäin yhdistyksen esimieheksi. Hän käytti kolme vuotta tämän yhdistyksen järjestämiseen, eroten tästä toimestaan 1892, jolloin hän asetettiin koneenrakentajain yhteensulautuneen liiton ylisihterin ehdokkaaksi. Kiivaan vaalitaistelun jälkeen, jonka kestäessä hän oli pitänyt kokouksia kaikissa suuremmissa koneenrakennuskeskuksissa, jäi hän kuitenkin valitsematta 951 äänen vähemmistöllä 35,992:sta äänestä. Sillä välin hän oli nimitetty vuonna 1891 työoloja tutkivan kuninkaallisen komitean jäseneksi. Hän esitti komitealle koko Lontoon satamaolojen korjaamista tarkoittavan hämmästyttävän suunnitelman, jonka mukaan Isle of Dogsin (Koirasaari, eräs Themsen mutkan ja muutaman kanavan muodostama saari) lävitse olisi kaivettava uusi Themsen haara. Kun porvarilliset radikalit ja yhteiskunnallisten uudistusten harrastajat perustivat Lontoon re-

„Siten järjestettynä, kuin ammattiyhdistysliike nyt on“, kirjoittaa John Burns syyskuussa 1887,¹ „kasvattaa se häviönsä siemenen itsessään — — —. Ottaessaan porvarillisten ainesten vaikutuksesta suorittaakseen tehtäviä ja velvollisuuksia, joita ainoastaan valtio tai yhteiskunta kokonaisuudessaan voivat täyttää: sairas- ja vanhuusavustuksen, uupuvat suuremmat yhdistykset tykkäänään, kun niiden täytyy sietämättömästi verottaa jäseniään. Tämä lamauttaa jäseniä siinä määrässä, että he usein alistuvat vastustamatta työnantajainsa mieltävaltaan, koska he pelkäävät, että he eivät voi suorittaa avustussitoumuksiaan. Sentähden yhdistykset eivät enää olekaan työn oikeuksia puolustavia järjestöjä, vaan ne ovat vajonneet keski- ja yläluokan veroja vähentäviksi laitoksiksi.“² Täten alkoi agitationi puhformiyhdistyksen vuonna 1893, valittiin hän sen sihteriksi. — Tästä toimesta hän siirtyi 1894 riippumattoman työväenpuolueen sihteriksi.

¹ Kirjoitus „Justice“-lehdessä syyskuun 3 p. 1887.

² John Burns, eräs monessa suhteessa huomatuimpia meidän aikamme työväenliikkeen henkilöitä, syntyi 1859 Batterseassa ja kävi opin eräässä sikäläisessä konetehtaassa. Hän tuli jo oppiaikanaan tunnetuksi puheistaan, ja hän vangittiinkin vuonna 1877 sentähden, että hän oli vastoin kieltoa puhunut Battersean lähellä olevan Claphamin yhteisellä laidunmaalla, ja vuonna 1878 vastusti hän tarmokkaasti eräässä mielenosotuksessa Hyde-parkissa meluavaa „Jingo“ joukkoa. Opista päästyään — vuonna 1879 — hän liittyi heti koneenrakentajain yhteensulautuneeseen liittoon ja agiterasi innokkaasti työajan lyhentämiskaavatuksen puolesta. Jouduttuaan koneenrakentajaksi Niger-
virran varsille Länsi-Afrikaan sai hän vuosina 1880—1881 aikaa lukea, jolloin hän tutustui Adam Smithin ja John Stuart Millin teoksiin. Palattuaan takaisin joutui hän työskentelemään erään entisen kommunikapinaan osallisen Viktor Delahayen kanssa, joka sittemmin oli Ranskan hallituksen edustajana vuonna 1891 Berlinissä pidetyssä työväenkonferenssissa. Tämän kanssa keskusteli Burns paljon työväenasian edistämisestä. Hän liittyi vuonna 1883 sosialidemokratiseen liittoon ja kohosi heti sen huomatuimmaksi työväenluokkaan kuuluvaksi jäseneksi, puolustaan liiton asiaa esim. huomiota herättäneessä puheessa, jonka hän piti 1885 palkanmaksujärjestelmää käsittelevässä kongressissa. Hänen piirinsä yhteensulautuneen koneenrakentajain liiton osasto valitsi hänet samana vuonna edustajakseen liiton viisivuotiskokoukseen, jossa hän oli nuorin jäsen. Vuoden 1885

taitten avustuslaitosten ja ammatillisten suojelustoi-
menpiteitten yhdistämistä vastaan. Tämä agitationi
kehitti vähitellen joksikin aikaa uuden unionismin
luonteenomaiseksi piirteeksi. — Apukassayhdistykset
muuttuivat näinä vuosina puhtaiksi avustuslaitoksiksi,
mutta eivät puhtaasti ammatillisetkaan yhdistykset ol-
leet sen elinvoimaisempia. Suuri liikeseisähdys vuo-
sina 1878—1879 oli hävittänyt sadottain pieniä pai-
kallisyhdistyksiä, jotka eivät olleet yhtä lujia kuin
apukassayhdistykset. Lancashiren ja keskimmäisten
kreivikuntien kaivostyöläisjärjestöt, jotka eivät maksa-
neet minkäänlaista avustusta, olivat joko tykkänään kuol-
leet tai alentuneet eristetyiksi kaivosklubeiksi, jotka ei-
vät kyenneet minkäänlaiseen yhteistoimintaan. Lanca-
shiren puuvillantyöntekijäin, Northumberlandin ja Dur-
hamin kaivostyöläisten sekä muutamat muut pääasial-
lisesti ammatillista laatua olevat yhdistykset pysyivät
pystyssä ainoastaan siten, että ne myöntyivät kerran
toisensa jälkeen työnantajien vaatimuksiin. Yhteiset
palkkasopimukset olivat yhtä voimattomia kuin yksi-

yleisissä vaaleissa hän oli sosialistien ehdokkaana Länsi-Notting-
hamin piirissä ja sai 598 ääntä. Seuraavain kahden vuoden ku-
luessa hän tuli yleisesti tunnetuksi agitationin johtajana Lon-
toon „työttömien“ puolesta. Vuonna 1886 häntä (ja kolmea
muuta sosialidemokratisen liiton etevää jäsentä) vastaan nos-
tettu kanne kapinan nostamisesta herätti suurta huomiota, ja
hänen vapauttamisensa jälkeen lentokirjan muodossa julkaistu
puolustuspuheensa: „*The Man with the Red Flag*“ („Mies jolla
on punainen lippu“), Lontoo 1886, 16 s., saavutti tavattoman
menekin. Kielletyssä mielenosotuksessa Trafalgar Squarella
„verisenä sunnuntaina“ (marraskuun 13 p. 1887) murtautui Burns
silloisen parlamentinjäsenen Cunninghame Grahamin kanssa poli-
sirivien lävitse, josta syystä heidät tuomittiin kuuden viikon
vankeuteen. Tammikuussa 1889 hän valittiin Battersean edus-
tajana uuteen Lontoon kreivikunnanpuoleen, jossa hän siitä
saakka on ollut sangen hyödyllisenä ja vaikuttavana jäsenenä.
Hänen suuremmoisesta toiminnastaan satamatyöntekijäin lakossa
ja ammattia taitamattomain työntekijäin järjestäjänä kerrotaan
tekstissä. Vuoden 1892 yleisissä vaaleissa hän valittiin suurella
enemmistöllä Battersean edustajana parlamenttiin, ja hän sai
ammattiyhdistyskongressissa 1893 parlamentarisen komitean vaa-
leissa suurimman äänimäärän, jonka johdosta hän tuli komitean
puheenjohtajaksi seuraavaksi toimintakaudeksi.

tyisetkin välipuheet estämään palkkojen alennusta, kun kapitalistit olivat valmiit millä hetkellä tahansa lakkauttamaan liikkeensä, jotka eivät tuottaneet voittoa. Pitkän liikepulan kestäessä, jonka kuluessa erityisillä teollisuusaloilla tapahtui hyvin äkillisiä muutoksia, näytti kumpikin ammattiyhdistysliikkeen muoto joutuneen koetuksen alaiseksi, jolloin molemmat huomattiin puutteellisiksi.

Tällaisten olojen vallitessa sosialistit saapuivat petyneitten työväenluokan politikointsijain ja ammattiyhdistysten johtajain luokse esitelmineen ja kirjoituksiineen, joissa he eivät ainoastaan myötätuntoisesti selittäneet kärsimysten syynä olevia epäkohtia, vaan myöskin tarjosivat laajan sosiaalisen uudistusohjelman, joka ulottui *kahdeksantunnin työpäivästä tuotannonvälineitten yhteiskunnallistuttamiseen saakka*. Puhuttaasti historiallisessa teoksessa on meidän tarpeetonta ryhtyä harkitsemaan, kuinka oikeutettu tuo optimistinen luottamus oli, jolla sen ajan sosialistit väittivät, että yhteisomistuksen vallitessa työntekijät eivät ainoastaan saisi aina ja kaikissa suhteissa riittävää toimeentuloa, vaan he saisivat myöskin itse valvoa kansallisen varallisuuden hoitoa. Mutta kun koetamme saada selville, mistä syystä uusi unionismi 1889—1890 ja ammattiyhdistysliike muuttuivat individualistisesta tekijästä kollektivistiseksi tekijäksi valtiollisessa maailmassa, luulemme olevamme oikeassa väittäessämme, että pääasiallisena syynä oli tämän uuden, onnellista tulevaisuutta haaveilevan uskon suurempi vetovoima vanhan suunnan melkein toivottomaan fatalismiin verraten.

Sosialistinen agitationi käytti vuosina 1886—1889 hyödykseen muutamia tapahtumia, jotka tahtomattaan joutuivat edistämään sitä. Helmikuussa 1886 pidetyt työttömien kokoukset synnyttivät odottamattomia mellakoita, mitkä saattoivat koko Lontoon kauhun valtaan ja saivat hallituksen nostamaan kanteita kapinan alkuunpanosta. Hyndmania, Burnsia, Championia ja Williamsia syytettiin Old Baileyn tuomioistuimen edessä sosialidemokratisen liiton johtajina,

ja oikeusjuttu, jossa he vihdoin julistettiin syyttömiksi, kiinnitti koko maan huomion heidän oppeihinsa. Työttömien kokoukset, jotka kävivät yhä myrskyisemmiksi, jatkuivat aina marraskuuhun saakka 1887, jolloin Lontoon ylipolisimestari kielsi kokousten pitämisen Trafalgar Squarella, mikä oli kokonaisen miespolven ijän ollut Lontoon agitatorien esiintymispaikkana.

Tämä vanhoillisen hallituksen hyökkäys „lausuntovapautta“ vastaan sen jälkeen, kuin sen edeltäjänä ollut vapaamielinen hallitus oli useat kerrat koettanut estää kokouksia taivasalla, sai Lontoon radikaaliset työntekijät liittymään sosialisteihin. Polisikiellosta huolimatta järjestettiin sunnuntaina marraskuun 13 p. 1887 jättiläismielenosotus, joka saatiin hajalle ainoastaan siten, että polisit käyttivät mielinmäärin patukoitansa ja että ratsu- ja jalkaväkeä kutsuttiin avuksi. John Burns ja parlamentin jäsen Cuninghame Graham tuomittiin tämän asian osallisuudesta vankeuteen. Samanlainen agitationi pantiin toimeen myöskin maaseudulla, vaikka pienemmässä kaavassa. „Sosialidemokratisen federationin“ ja „socialistisen liiton“ lukuisat lähettiläät kiihottivat Tynen rannoilla ja keskimmaisissa kreivikunnissa työntekijöitä vastustamaan sitä toivotonta velttoutta, johon ammattiyhdistykset olivat vaipuneet. Se väsymättömyys, millä sosialistiset järjestöt pitivät kokouksiaan, herätti suuremmissa teollisuuskeskuksissa epämääräistä mutta huomattavaa levottomuutta kaikkialla muualla, paitsi ammattiyhdistysmaailman virallisissa piireissä.

Lontoossa ja muissa suurissa kaupungeissa olevan ammattitaidottomain tai ainoastaan puoleksi ammattitaitoisten työntekijäin suuren armeijan mielestä tämä uusi ristiretki julisti vapautumisen evankeliumia. Ammattitaidottomat työntekijät olivat alkaneet kyllästyä siihen, että heille aina koetettiin tyrkyttää „tieteellistä ammattiyhdistysliikettä“ ainoana aseman parantamiskeinona. Ammattiyhdistykset, joihin pääsi jäseneksi ainoastaan korkean normalipalkan saavuttanut työntekijä, ja jotka usein perivät jäsenmaksua kokonaisen

shillingin viikossa sekä sulkivat ulkopuolelle kaikki ne työntekijät, mitkä eivät olleet säännöllisesti suorittaneet oppiaikaansa, olivat rakennusapulaisten, lämmittäjien tai satamatyöntekijäin mielestä aristokratisia järjestöjä, joiden kanssa heillä oli yhtä vähän tekemistä kuin parlamentin ylähuoneen kanssa. „Ammattitaitoiset työntekijät“, kirjoittaa John Burns, „halveksivat päiväpalkkalaistemme suurta joukkoa. Tämä ylempään työväenkerrosten itsekäs, tuhmanylopeä välinpitämättömyys alemmista kerroksista estää sangen monen työtaistelun onnistumisen. Nämä työtoveriansa piiristä suljetut karkeatyöntekijät ryhtyvät usein kostonhimosta vastustamaan halveksijoitansa, eivätkä välitä ammattiyhdistysliikkeestä. Jos yhdistykset olisivat ymmärtävämpiä ja suopeampia, saisivat he kannatusta ja apua siltä taholta, missä nyt vallitsee ainoastaan epäsuosio ja tyytymättömyys“.¹ Yksinpä oppineittenkin työntekijäin piirissä oli nuorempi polvi, mikäli se yleensä oli ammattiyhdistykseen liittynyt, tyytymätön vanhempien jäsenten sulkemispolitiikkaan ja toimettomuuteen. Niinpä näemme, että sellaisissa „aristokratisissa“ yhdistyksissä kuin koneenrakentajain yhteensulautunut liitto ja Lontoon kirjaltajayhdistys, syntyy uusi unionistinen puolue nuoremmista jäsenistä, jotka jyrkästi ilmaisivat paheksuvansa ammattiyhdistysten alentumista keskinäisiksi vakuutusyhtiöiksi, vastustivat huonosti palkattujen ryhmien sulkemista ammattijärjestön ulkopuolelle ja vaativat, että yhdistysten täytyy ryhtyä valtiolliseen toimintaan sosialidemokratisessa hengessä. Sosialistit olivat jo vuonna 1889 hankkineet liittolaisekseen ei ainoastaan Lontoon ja muutamien muitten kaupunkien oppimattomia työntekijöitä, vaan myöskin huomattavan määrän suurten yhteensulautuneitten liittojen jäseniä.

Asiain näin ollen ei uutta henkeä olisi voitu estää ammattiyhdistyskongresseista muutoin kuin kuristamistoimenpiteitten kautta. On huvittava merkitä muis-

¹ Adressi ammattiyhdistysten jäsenille „Justice“ lehdessä tammikuun 24 p. 1885.

tiin, että ensimmäiseen tämänsuuntaiseen ilmiöön antoi aiheen Karl Marxin välitön vaikutus. Bristolin kongressissa 1878 piti tuon suuren sosialistin personallinen ystävä ja „Internationalen“ vanha jäsen Adam Weiler puheen työajan lainsäädännöllisen rajoittamisen puolesta.¹ Seuraavassa kongressissa Weiler vastusti sitä ehdotusta, jonka parlamentaarinen komitea oli esittänyt kongressille pikkutilojen syntymisen edistämiseksi. Mutta silloin hänen ehdotuksensa maanottamisesta yhteiskunnan omaksi ei saanut ainoankaan jäsenen kannatusta. Kolme vuotta myöhemmin näkyy Henry Georgen oppien vaikutus. Kun maatalouskysymys joutui vuonna 1882 uudelleen keskustelun alaiseksi, esiintyivät nämä molemmat ihanteet jyrkästi vastakkain, ja huolimatta vastalauseista „kommunistisia aatteita“ vastaan, hyväksyttiin maan yhteiskunnallistuttamista kannattava lisäys 71 äänellä 31 vastaan. Parlamentaarinen komitea ei kuitenkaan muuttanut mielipidettään tässä kysymyksessä, vaan väitti, että äänestys oli toimitettu useitten edustajain poissaollessa ja että päätös ei edustanut koko kongressin mielipidettä. Seuraavain viiden kongressin äänestykset osottivat tämän väitteen jossakin määrässä oikeaksi, sillä niissä hylättiin kaikki maaperän yhteiskunnallistuttamista tarkoittavat esitykset, vaikka joka kerta yhä pienemmällä enemmistöllä. Vihdoin 1887 kääntyi tuuli Svan-

¹ Weiler oli taidepuuseppäin yhdistyksen edustaja ja tuli Lontoosta. Kongressikertomus selostaa hänen puheensa seuraavalla tavalla: „Kun hän oli tarkasti selittänyt työväenluokan aseman nykyisen järjestelmän vallitessa ja verrannut sitä oloihin kahdeksankymmentä vuotta sitten, esitti hän parhaaksi keinoksi työntekijän aseman parantamisessa työajan lyhentämisen. Tästä olisi ensiksikin seurauksena, että kukin työntekijä saisi helpommin työtä, joten nälän ja hädän aiheuttama kilpailu vähenisi, ja toiseksi saisi hän aikaa ja tilaisuutta lepoon ja huvituksiin sekä sellaiseen henkiseen kehitykseen, että hän valmisuisi ottamaan vastaan sitä aikaa, jolloin nykyinen tuotantojärjestelmä romahtaa kokoon, eikä tämä aika ole niin kaukana, kuin monet luulevat.“ Puhe palkittiin runsailla suosionosotuksilla ja herra Weilerille lausuttiin kongressin puolesta kiitos. Päätöstä ei asian johdosta tehty.

sean kongressissa, jolloin taas hyväksyttiin epämääräiseen muotoon laadittu lisäys maan ottamisesta yhteiskunnan haltuun. Bradfordin kongressissa 1888 katosi jo pikkutilallisuuden edistämistä tarkoittava aatekin. Maalaistyöväestön edustajat vaativat silloin ainoastaan, että valtion omistamaa maata olisi annettava yksityisille viljeltäväksi. Vihdoin kongressi hyväksyi 66 äänellä 5 vastaan sangen selvän päätöksen maan ottamisesta yhteiskunnan haltuun ja velvoitti parlamentarisen komitean toimittamaan alahuoneelle sen suuntaisen anomuksen.

Sillä välin oli Weiler koettanut toisen kerran ja paremmalla menestyksellä houkutella kongressia kannattamaan työajan lainsäädännöllistä järjestämistä tarkoittavaa vaatimusta. Hän esitti vuoden 1883 kongressissa ehdotuksen, jonka mukaan parlamentaarinen komitea velvoitettiin ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että valtion tai virallisilla valtakirjoilla varustettujen yhtiöitten töissä oleville työntekijöille saataisiin korkeintaan kahdeksantuntinen laissa määrätty työpäivä. Rautatieläisten yhteensulautuneen liiton ylisihteri Edward Harford kannatti tätä ehdotusta, joka hyväksyttiin vähälukuisessa kokouksessa 33 äänellä 3 vastaan. Mutta parlamentaarinen komitea välitti tästä päätöksestä yhtä vähän kuin siitä, joka koski maan ottamista yhteiskunnan huostaan. Vuonna 1885 oli liike kuitenkin käynyt jo niin voimakkaaksi, että parlamentaarinen komitea piti viisaimpana sen tyyntymiseksi toimittaa tutkimuksen ylityön käyttämisestä yleisissä töissä, jolloin huomattiin, kuinka täydellisesti säännöllinen ylityö oli poistanut yhdeksäntuntisen työpäivän vaikutukset.¹ Swansean kongressissa 1887 velvoitettiin parlamentaarinen komitea tiedustelemaan äänestyksen kautta koko ammattiyhdistysmaailman mie-

¹ George Howellin laatima kertomus työstä valtion kone-
tehtaissa Woolwichissa ja Enfieldissa osotti, että enemmän kuin
puolet työntekijöistä oli tehnyt ylityötä vuosina 1884 ja 1885,
ja että ylityön keskimäärä oli 9,4 tuntia viikossa jokaista työn-
tekijää kohti, jopa muutamilla osastoilla 17,8 tuntia.

lipidettä tässä kysymyksessä. Tämä äänestys paljasti sen odottamattoman tosiasian, että Applegarthin oma yhdistyskin, rakennuspuuseppäin ja salvumiesten yhteensulautunut liitto, oli kääntynyt vaatimaan lain määräämää kahdeksantuntista työpäivää.¹ Eräs toinen äänestys, joka pantiin toimeen seuraavana vuonna pidetyn kongressin aloitteesta, osotti, että sellaisetkin vanhat yhdistykset kuin latojain, valajain ja rautatyöläisten olivat kääntymäisillään.²

Sillä välin oli yhä kasvava politiikkaa koskeva erimielisyys kaivostyöläisten keskuudessa, josta olemme jo edellisessä luvussa maininneet, saattanut suuren joukon järjestyneitä työntekijöitä kannattamaan uutta puoluetta. Olemme jo osottaneet, että Northhumberlandin ja Durhamin kaivostyöläisten johtajat olivat taipuvaisia hyväksymään liikkuvan palkka-asteikon periaatteen, joka tekee työntekijän elintarpeitten määrän ja laadun riippuvaksi hänen tuotteensa myyntihinnoista. Ja eräessä toisessakin suhteessa oli kaksi pohjoista kreivikuntaa poikennut kaivostyöläisjärjestöjen perinnöllisestä politikasta. Kuten olemme nähneet, oli eräs heidän etevimpiä johtajiaan Crawford jo Leedsin kongressissa 1863 innokkaasti vastustanut kahdeksantuntisen työpäivän hyväksymistä pojille siitä syystä, että sellainen rajoitus olisi haitallinen täysi-ikäisille työntekijöille Northhumberlandissa ja Durhamissa, jossa hiilenhakkajat työskentelivät kahdessa vuorossa. Tämä vastustus joka alkuaan oli tarkoittanut torjua sekautumista

¹ Yhdistyksen jäsenistä äänesti 11,966 kahdeksantuntisen työpäivän puolesta, ja näistä kannatti 9,209 työpäivän rajoittamista kahdeksaan tuntiin lainsäädännön avulla. Kahdeksantuntista työpäivää puolustavia ääniä oli kaikkiaan 17,267, sitä vastustavia 3,819.

² Kahdeksantuntisen työpäivän hyväksi annettuja ääniä oli 39,656, sitä vastaan annettuja 67,390, niistä 56,541 puuvillankehittäjäin ja kankurien. Laissa määrättyä kahdeksantuntista työpäivää puolusti 28,511 ja vastusti 12,283 ääntä. Sidney Webbin ja Harold Coxin teos „*The Eight Hours Day*“ („Kahdeksantuntinen työpäivä“), Lontoo 1891, esittää eri ammattien äänestyksen tulokset ja sisältää selostuksen kongressiin keskusteluista tässä asiassa.

poikkeusoloissa toimivan paikallisen teollisuuden asioihin, kehittyi vähitellen yleiseksi vastenmielisyydeksi täysi-ikäisten työntekijäin työajan rajoittamista vastaan lainsäädännön avulla. Sentähden näemmekin, että Northumberlandin ja Durhamin kaivostyöläiset alkasivat vuodesta 1875 yhä enemmän seurata rauta- ja rakennusalojen työväestön johtajia, jotka olivat, kuten olemme nähneet, suuressa määrässä omaksuneet silloisten omistavain luokkain taloudellisen katsantokannan. Kun Northumberlandin ja Durhamin järjestöt olivat melkein ainoat kaivostyöläisyhdistykset, jotka olivat onnellisesti suoriutuneet vuosien 1877—1879 ahtaista ajoista, ja kun joku heidän johtajiaan aina kuului parlamentariseen kamiteaan, alettiin heidän mielipiteitään pitää vallitsevina koko kaivosteollisuuden alalla.

Mutta muiden piirien kaivostyöläiset eivät kauan tyytyneet Durhamin ja Northumberlandin edustamaan uuteen politikaan. Etelä- ja Länsi-Yorkshiren yhteensulautuneet kaivostyöläisten liitot päättivät joulukuussa 1881 nimenomaan hylätä silloin vielä vallinneen liikkuvan palkka-asteikon ja tekivät sen sijaan päätöksen hiilentuotannon rajoittamisesta. Seuraavien vuosien kuluessa Yorkshiren kaivoksenomistajat koettavat useat kerrat saada liikkuvaa palkka-asteikkoa uudelleen käytäntöön, mutta työntekijät vaativat järkähtämättä, että siinä tapauksessa pitäisi asteikkoon liittää sopimus, joka määräisi alimman rajan, minkä alle palkat eivät missään tapauksessa saisi laskeutua — ehto, jota työnantajat yksimielisesti vastustivat. Yorkshiren kaivostyömiesten esimerkkiä seurasivat toiset piirit ja varsinkin Lancashire sangen nopeasti. Kuten olemme nähneet, oli kaivostyöväen ammattiyhdistysliike tässä kreivikunnassa tykkänään hajonnut huonoina aikoina. Mutta 1881 alettiin paikallisia yhdistyksiä järjestää uudelleen, ja seuravana vuonna perustettiin elinvoimainen Lancashiren kaivostyöläisten liitto. Lancashiren kaivostyöntekijän edustajat päättivät liiton kokouksessa vuonna 1883, että „aika oli tullut, jolloin kaivostyöläisten itsensä tuli määrätä hiilten tuotanto; että ei ku-

kaan hiilenkaivaja tai muussa toimessa maan alla työskentelevä työntekijä tee työtä enemmän kuin viisi päivää tai viisi vuoroa viikossa, ja että työaika on kahdeksan tuntia vuorossa, kaivokseen laskeutuminen ja sieltä nouseminen siihen luettuna“. Kun Lancashiren työntekijät huomasivat mahdottomaksi toteuttaa näitä vaatimuksiaan lakon avulla, alkoivat he uudelleen kannattaa lainsäädännön järjestävää sekautumista vaativaa politiikkaa, joka pyrintö kuvastuu selvästi vuoden 1863 kongressin keskustelussa.

Kun liikeajat alkoivat parata vuonna 1885, lisäytyi Lancashiren ja Yorkshiren järjestöjen jäsenmäärä ja vaikutus nopeasti, ja uusia yhdistyksiä syntyi kaikille Keski-Englannin hiilialueille. Myöskin Skotlannin kaivostyöläiset olivat vuosina 1886—1887 koettaneet järjestystä, saaden silloin syntymään kansallisen liiton, johon kuului 23,000 jäsentä. Kaikki nämä järjestöt puolustivat hiilentuotannon rajoittamista kannattavaa politiikkaa, ja varsinkin Skotlannin kaivostyömiehet agitoivasivat innokkaasti kahdeksantuntista työpäivää vaativan pykälän puolesta, jota kaksi parlamentin jäsentä koettivat saada vuoden 1887 kaivoslakiin — „*The Mines Regulation Act*“ —.¹ Mutta kansallisen unionin johto oli Macdonaldin kuoleman jälkeen 1881 joutunut kokonaan Northumberlandin ja Durhamin johtajien käsiin. Heidän kehotuksestaan yhdistys kannatti edelleenkin liikkuvan palkka-asteikon periaatetta ja vastusti kahdeksantunnin lakia, vieroittaen siten itsestään ei ainoastaan uusia yhdistyksiä, vaan myöskin vanhan ja mahtavan Yorkshiren liiton. Näiden periaatteellisesti vastakkaisten oppien välinen taistelu puhkesi esiin kaikissa kaivostyöläisten kongresseissa vuosina 1885—1888.² Viimemainittuna vuonna erosivat riitelevät puo-

¹ Kilmarnockin vapaamielisten edustaja S. Williamson teki tämän esityksen ja sitä kannatti Etelä-Lancashiren vanhoillinen edustaja J. H. C. Hozier. Työväenedustajat eivät kannattaneet sitä, ja se hyljättiin 159 äänellä 104 vastaan. (Webbin ja Coxin teos „*The Eight Hours Day*“ — „Kahdeksantunnin työpäivä“, Lontoo 1891 s. 23).

² Kaivostyöläisten „kansalliset konferenssit“ ovat tälle teollisuudelle ominaisia ilmiöitä. Määräaikoina toimeenpantavain eri

luet kahteen eri leiriin. Niiden piirien edustajat, jossa ei liikkuvia palkkalistoja tunnustettu, kutsuttiin syyskuussa 1888 kokoukseen Manchesteriin. Siellä perustettiin uusi liitto, jossa ei yksikään liikkuvia palkkalistoja käyttävä piiri saanut olla edustettuna. Tästä saakka ovat vanha kansallinen unioni ja uusi kaivostyöntekijäin liitto kilpailleet keskenään eri piiriyhdistysten suosiosta ja arvostelleet jotenkin ankarasti toistensa politiikkaa ja toimintaa. Tulosta ei tarvinnut kauan odottaa. Kansallisen unionin kannattajat vähenivät vähitellen, joten se käsitti lopuksi ainoastaan Northumberlandin ja Durhamin, kun taas kaivostyöntekijäin liitto, joka kannatti hyökkäyspolitiikkaa ja puolisosialistisia alimman palkan ja lain määräämään työpäivän periaatteita, kasvoi sangen nopeasti. Sen jäsenluku oli vuonna 1888 36,000, seuraavana vuonna 96,000, vuonna 1891 147,000 ja 1893 yli 200,000 joten se voitti kaikki entiset ammatilliset järjestöt. Työajan lainsäädännöllisen rajoittamisen kannattajat saivat sentähden vuodesta 1888 alkaen sekä ammattiyhdistyskongresseissa että vaaleissa puolellensa nopeasti kasvavan kaivostyöläisten järjestön, jonka vaikutusvalta on edistänyt kahdeksantuntista työpäivää tarkoittavaa liikettä enemmän kuin mikään muu.

Tuo syvä, itse työväestön katsantokannassa tapahtunut muutos on tarkemmin katsoen helposti huomattavissa myöskin kongressin jäsenten enemmistön esiintymisessä. Mutta ammattiyhdistysmaailman johtajain oli samoin kuin useimpain sen ajan politikointsijainkin

yhdistysten kokousten ohella ovat kaivostyöläiset vuodesta 1863 alkaen pitäneet usein kansallisia kokouksia, joihin on kutsuttu edustajia kaikista kuningaskunnan järjestyneistä piireistä. Näitä kokouksia pidettiin vuoteen 1889 saakka kansallisen unionin johdolla, mutta nyt kutsuu kaivostyöläisten liitto ne kokoon. Istunnot, joihin ei lasketa sanomalehtien kertojia, ovat vain neuvottelevaa laatua, eikä niiden tekemät päätökset sido yksityisiä järjestöjä. Tri Emil Auerbachin teos „*Die Ordnung des Arbeitsverhältnisses i den Kohlengruben von Northumberland und Durham*“ („Työsuhteitten järjestäminen Northumberlandin ja Durhamin hiilikaivoksissa“), Leipzig 1890, 268 s.

vaikea uskoa, että nämä uudet aatteet voisivat saada pysyvän jalansijan ammattitaitoisen työväestön keskuudessa. Parlamentarinen komitea katseli näitä uudistuksia melkein samoin tuntein, kuin erään pienen henkilöryhmän ehdotusta, joka oli vuonna 1882 turhaan koettanut saada väärän lipun suojassa kongressin hyväksymään suojelustulliperiaatetta.¹ Kun kongressi päätti hyväksyä ehdotuksen, jonka suhteen parlamentarinen komitea oli eri mieltä, jätettiin tämä päätös vaieten huomioonottamatta, aivan kuin se olisi ollut yksityisten edustajain keppihevonen. Turhaan päätti kongressi vuonna 1888 kymmen-vuotisen keskustelun jälkeen ehdottomasti kannattaa maan ottamista yhteiskunnan haltuun eikä sen jakamista pikkutilallisille. Parlamentarinen komitea ei ollut päätöksestä tietävinäänkään. Kahdeksantuntista työpäivää koskevaa kysymystä ei voitu käsitellä yhtä ylenkatseellisesti. Sentähden syr-

¹ „Oikeutettua kauppaa“ — „*The Fair Trade*“ — tarkoittava hyökkäys tapahtui seuraavalla tavalla: Muutamia edustajia, joita pahasti epäiltiin erään ulkomaitten sokuripalkintojen poistamiseksi toimivan järjestön palkatuiksi asiamiehiksi, koettivat saada tämän kysymyksen esille Bristolin kongressissa 1878 ja saivat silloin aikaan suurta häiriötä. Näistä edustajista tuli sittemmin maanomistajista ja kapitalisteista muodostuneen, suojelustulleja häikäilemättä puolustavan Fair-Tradeliiiton palkattuja edustajia. Ammattiyhdistysliikkeen johtajat vastustivat ankaresti kongressin käyttämistä tämän tarkoituksen edistämiseksi, ja joutuivat sentähden, kuten vuoden 1882 kongressissa sanottiin, „raukkamaisen, väärän ja kavalan hyökkäyksen — — — moralisen murhayrityksen“ alaisiksi. Sen sijaan, että olisivat taistelleet kysymyksestä vapaakauppako vai suojelustullit, laativat „Fair-Tradeliiiton“ lähettiläät huolellisesti valmistellun henkilökohtaisen solvaujärjestelmän Broadhurstia, Howellia, Ship-tonia ja muita johtajia vastaan. Niinpä käytettiin esim. sitä tosiasiaa, että Broadhurst oli vuonna 1872 hoitanut kaasutyöntekijäin avustusrahasiota, aiheena epämääräisiin viittauksiin kavaluuksista, ja nämä viittaukset kiertelivät esteettä kaikkialla ammattiyhdistys-maailmassa. Vuonna 1881 suljettiin „Fair-Tradeliiiton“ edustajat kongressista, kun oli saatu selville, etteivät heidän nimellisesti edustamansa ammattiyhdistykset maksa heidän menojaan. Vuoden 1882 kongressissa uudistettu hyökkäys päättyi parlamentarisen komitean loistavaan voittoon, Broadhurstin ja hänen tovereittensa täydelliseen puhdistumiseen ja „Fair-Traden“ edustajain perinpohjaiseen tappioon.

jäytettiin kaikki lainsäädännöllisiä toimenpiteitä vaativat päätökset siten, että ehdotettiin komitea tutkimaan asiaa. Kun kongressi päätti panna toimeen yleisen päätöksen ammattiyhdistysten jäsenten kesken, voi parlamentaarinen komitea yhdessä muiden ylisihterien kanssa itse asiassa saada tämän toimenpiteen merkityksettömäksi. Äänestystä koskeva kiertokirje oli täynnä varoituksia ja todistuksia kaikkia lainsäädännöllistä sekkautumista vastaan. Ammattiyhdistysten jäsenten keskuudessa ei edes koetettukaan saada aikaan perusteellista äänestystä. Muutamissa tapauksissa sallittiin toimeenpanevain komiteojen omalla vastuullaan selittää, mitä mieltä heidän yhdistyksensä jäsenet olivat, ja äänestyksessä laskettiin yhdistyksen koko jäsenmäärä tämän mielipiteen kannattajaksi. Toisissa tapauksissa taas sallittiin toimeenpanevien komiteojen pienimmättäkään muistutuksetta painaa koko kysymys unhotuksiin. Todellisuudessa ei kongressin uudistettuja määräyksiä koetettukaan rehellisesti seurata, joten tutkimukset eivät suinkaan olleet läheskään luotettavia ammattiyhdistysmaailmassa vallitsevien mielipiteitten ilmaisuja.

Yhtä suurta myötätuntoisuuden puutetta sai osakseen se kongressin yhä kasvava halu, että Englannin ammattiyhdistysten tulisi ottaa osaa kansainvälisiin kongresseihin. Parlamentaarinen komitea lähetti tosin kongressin nimenomaisesta käskystä edustajia vuosina 1883 ja 1886 pidettyihin kansainvälisiin kokouksiin. Mutta vaikka tätä käskyä oli noudatettu, lausui parlamentaarinen komitea vuosikertomuksessaan suoraan, että se ei suinkaan hyväksynyt kansainvälisiä liittoja, vaan oli päinvastoin „sitä mieltä, että koska Englannin työntekijät olivat paljoa paremmin järjestyneitä ja paljoa korkeammalla kehityskannalla, kuin muiden maiden työntekijät, voitiin tässä suhteessa saada aikaan joko aivan vähän tai ei mitään, ennenkuin viimeainnut olivat kohonneet Englannin oppineitten työntekijäin tasalle.¹ Tästä huolimatta vuoden 1886 kongressi

¹ Vuoden 1884 kongressin kertomus. Tämäkin esimerkki osoittaa, että Applegarthin ja Odgerin ylevämielisestä ajatuksesta oli luovuttu.

velvoitti parlamentarisen komitean kutsumaan kansainvälisen kokouksen Lontooseen seuraavana vuonna. Sen sijaan että parlamentaarinen komitea olisi totellut tätä käskyä, julkaisi se toukokuussa 1887 laajan lentokirjan, jossa se selitti, että kun ulkomaisten työntekijät olivat vastenmielisiä kaikkiin taloudellisiin uhrauksiin ammattiyhdistyksiensä puolesta ja kun heillä ei ollut minkäänlaisia lujia järjestöjä, oli komitea päättänyt esittää koko kysymyksen uudelleen seuraavalle ammattiyhdistyskongressille. Kun tämä kongressi kokoutui syyskuussa 1887 Svansaan, huomattiin heti, että parlamentaarinen komitea oli tässä samoin kuin useassa muussakin kysymyksessä aivan eri kannalla, kuin sen edustaman kokouksen enemmistö. Johtajain entisestä vaikutusvallasta huolimatta päätettiin kansainvälinen kongressi pitää, ja komitea sai aikaan ainoastaan sen, että kongressi saatiin houkutelluksi suostumaan rajoituksiin, joiden kautta Saksan sosialidemokratian puolueen edustajat estettiin ottamasta osaa tähän kokoukseen. Kansainvälinen kongressi pidettiin Lontoossa marraskuussa 1888. Kaikista varokeinoista huolimatta kannatti edustajain enemmistö sosialistisia mielipiteitä, ja Englannin edustajain joukossa nähtiin rouva Annie Besant sekä John Burns, Tom Mann ja Keir Hardie. Parlamentarisen komitean taipumattomuus ja vastahakoisuus aiheutti kiivaita, väliin loukkaaviakin keskusteluja, ja komitea osotti kongressin päätöksille yläpeää halveksimistaan.

Tämän menettelytavan johdosta menetti parlamentaarinen komitea kaiken henkisen vaikutuksensa ammattiyhdistysmaailmassa. Se ei kyennyt vastustamaan uusia aatteita eikä ohjaamaan niitä käytännöllisille urille. Virallinen ammattiyhdistysliikkeen ohjelma kävi vuosina 1885—1889 yhä värittömämmäksi, ollen ilmeisenä vastakohtana maassa vallitsevalle nopealle valtiolliselle kehitykselle, joka vuosi vuodelta pakotti vapaamielistä puoluetta yhä kauemmaksi, kunnes se hyväksyi vuonna 1891 n. k. „Newcastlen ohjelman“. Puolikollektivistisen politiikan kansallinen puoli, joka oli progressivismin

nimellä tunkenut syrjään liberalismiin Lontoon kreivikunnan neuvostossa, pukeutui tässä ohjelmassa varsinaiseen muotoonsa. Ainoa, mitä parlamentaarinen komitea teki, oli että se luopui vähitellen niistä yleistä hallintoa ja oikeuslaitosta koskevista kansanvaltaistuttamisehdotuksista, jotka olivat vanhojen johtajien mielestä olleet peräti tärkeät, asettamatta niiden sijaan niitä voimakkaampia päätöksiä, mitkä kongressi oli näinä vuosina hyväksynyt. Maatalouskysymyksessä oli ennen agiterattu tarmokkaasti pikkutilallisuusluokan luomisen hyväksi, mutta nyt tämä kysymys vaihtui maataloutta koskevain lakien epämääräisten uudistamisten vaatimiseen ja katosi vihdoin kokonaan näkymöltä, kun kongressi oli periaatteena hyväksynyt maan ottamisen yhteiskunnan haltuun. Vaatimukset yhdeksäntuntisen työpäivän ylläpitämisestä ja työajan jatkuvasta lyhentämisestä vapaiden sopimusten kautta (alituisesti uudistuva kohta vuosien 1875—1879 virallisessa päiväjärjestyksessä) jäivät vähitellen syrjään siinä määrässä, kuin uudet vaatimukset työajan lainsäädännöllisestä järjestämisestä voittivat alaa. Parlamentaarisen komitean täytyi lyhyesti sanoen luopua kaikista näistä ohjelmakohdista, jotka olivat ristiriidassa kongressin uusien aatteitten kanssa, samalla kuin se vaitiollen jätti ohjelmasta pois kaikki ne uudet päätökset, jotka olivat sille henkilökohtaisesti vastenmielisiä.

Olisi kuitenkin väärin luulla, ettei virallinen ammattiyhdistysliike kyennyt näinä vuosina minkäänlaiseen uuteen kehitykseen. Silloisen Lontoon latojajhdistyksen sihterin ja parlamentaarisen komitean jäsen C. J. Drummondin¹ ansioksi on luettava ensimmäinen alote siihen suuntaan, että hallitus saataisiin määräämään alimman palkan. Kun hallituksen painatussopimuksia tarkastettiin, sai Drummond vuonna 1884 parlamentaarisen komitean kannattamaan vaatimusta, että hallituksen olisi painotöissään otettava sopimus-

¹ Drummond, joka luopui sihterin toimestaan vuonna 1892, kutsuttiin seuraavana vuonna kauppakollegion työosaston jäseneksi.

tensa perusteeksi Lontoon kirjaltajien ammattiyhdistyksen tariffi. Tämä yritys onnistuikin pääasiallisesti, mutta uusi sopimus tehtiin erään „suljetun“ painon kanssa, jossa liiton jäsenet eivät voineet työskennellä. Kirjaltajat eivät kuitenkaan jättäneet asiaa sikseen. Kun paikallishallinnon osaston presidentti — Mr Jos. Chamberlain — tammikuussa 1886 julkasi erään liikepulan vaikutuksia käsittelevän kiertokirjeen, vastasi Drummond siihen siten, että hän nimenomaan vaati hallitusta ottamaan palkkasopimuksissaan noudatettaviksi määrättyt normalipalkat. Tämä aate levisi hämmästyttävän nopeasti. Alettiin yleisesti vaatia, että viranomaisten on työnantajina esimerkin vuoksi maksettava ammattiyhdistysten määräämät palkat ja myöskin valvottava, että sen urakoitsijat noudattavat niitä. Vuoden 1886 yleisissä vaaleissa kysyttiin parlamentin jäsenehdokailta Lontoon kirjaltajayhdistyksen¹ toimesta ensimmäisen kerran, tahtoivatko he kannattaa riittävän palkan (Fair Wages) maksamista, ja vaali-
 asiamiehet alkoivat yleensä huomata, että voisi olla sangen vahingollista vaalikirjallisuudelle, jos niihin olisi painettu „rotanpesä“ (Rat Houses).² Kun Lontoon kouluneuvosto antoi lokakuussa 1886 kaikki painotyönsä liikkeelle, joka ei maksanut ammattiyhdistyksen määräämiä palkkoja, niin tämä synnytti suurta katkeruutta Lontoon kirjaltajien keskuudessa, ja nämä saivat Lontoon ammattiyhdistysneuvoston panemaan lähetystön kautta vastalauseen tätä päätöstä vastaan, vaikka siitä ei ollutkaan mitään tulosta. Mutta uusissa kouluneuvoston vaaleissa marraskuussa 1888 valittiin neuvostoon Finsburyn vaalipiirin edustajana Lontoon kirjaltajayhdistyksen jäsen ja innokas ammattiyhdistysten palkkalistojen kannattaja A. G. Cook sekä kaksi Fabian Societyn jäsentä, rouva Annie Besant ja pastori Stewart Headlam, kaikki sosialistisina ehdokkaina. Nämä jäsenet saivat puhetautonsa ja tak-

¹ Lontoon kirjaltajayhdistyksen kiertokirje kesäkuussa 1886.

² Englantilaisen vaalitavan mukaan täytyi jokaisella parlamenttiehdokkaalla olla ainakin yksi vastuunalainen asiamies.

tillisen kykynsä avulla kouluneuvoston päättämään vuoden 1889 alussa, että se täst'edes vaatii kaikilta hankkijoiltaan „oikeudenmukaisen — *fair* - palkan“ maksamista. Tätä kouluneuvoston menettelyä seurasi heti äskenmuodostettu Lontoon kreivikunnan neuvosto.¹

Tämä pääkaupungin tärkeitten virastojen noudattama uusi menettelytapa oli omiaan taivuttamaan ammattiyhdistysliikkeen johtajia sovintoon uuden liikkeen edustajien kanssa. Tarpeetonta on tässä kertoa lähemmin, kuinka oikeudenmukaisia palkkoja (*Fair Wages*) tarkoittava periaate on sittemmin voittanut alaa. Nykyjään (1894) on 150 paikallista virastoa hyväksynyt „*Fair Wages*“ periaatteen jossakin muodossa. Vuonna 1890 ja vielä selvemmin vuonna 1893 ovat useat hallinnonhaarat huomanneet välttämättömäksi luopua entisestä periaatteestaan, jonka mukaan kaikki oli ostettava alhaisimmilla hinnoilla, ja hyväksyä sen katsantokannan, että julkiset virastot eivät suurina työnantajina saa jättää työntekijäin asemaa huomioonottamatta, vaan heidän on koetettava kaikin tavoin noudattaa asianomaisten ammattiyhdistysten saavuttamia normalipalkkoja ja työaika.

Vaikka ammattiyhdistysliikkeen virallinen johto noudattikin näinä vuosina halveksivan toimettomuuden politiikkaa, huomattiin kuitenkin, kuten jo olemme nähneet, muutamia merkkejä siitä, että uudet aatteet alkoivat voittaa sielläkin alaa. Näin ollen oli auttamaton vahinko, että välttämätön parlamentarisen komitean arvostelu alkoi halpamielisinä syytöksinä johtajien luonnetta ja käytöstä vastaan. Useimpain par-

¹ Muutamat yksityiset vastalauseet, jotka tarkoittavat ammattiyhdistyksiin kuulumattomien käyttämistä, ovat varhaisemmilta ajoilta. Niinpä näkyy Birminghamin ammattiyhdistysten pöytäkirjoista, että neuvosto päätti ke-äkuun 3 p. 1880 maalarien edustajan ehdotuksesta panna vastalauseen sitä vastaan, että kaupungin sairashuoneen johtokunta piti työssä „ammattiyhdistyksiin kuulumattomia ja kykenemättömiä työntekijöitä“. Ja samassa kuussa oli Wolverhamptonin ammattiyhdistysneuvosto menestyksellä vastustanut sitä, että erääseen vapaamieliseen lehteen, joka oli vasta perustettu, aijottiin ottaa ammattiyhdistykseen kuulumattomia kirjaltajia.

lamentarisen komitean jäsenten myötätuntoisuus vaapaamielistä puoluetta kohtaan otettiin vuosina 1887—1889 alituisesti todistukseksi, jonka nojalla heitä syytettiin mitä törkeimmin pettureiksi.¹ Suurten ammattiyhdistusten ylisihterit, miehet, jotka olivat koko elämänsä palvelleet parhaan kykynsä mukaan järjestöä, näkivät, kuinka heidän vaikutusvaltansa riistettiin, heidän maineensa tahrittiin ja he itse leimattiin yli koko maan levitettyjen salakavalain syytösten nojalla työväenluokan pettäjiksi. Nämä syytökset saivat liiankin taipuvaisia kuuntelijoita ja levittäjiä uuden liikkeen nuorten ja kärsimättömän tulokkaitten keskuudessa, jotka eivät tienneet mitään niiden miesten elämästä ja ansioista, joita vastaan he hyökkäsivät. Vuonna 1889 kehittyi riita huippuunsa. Kesän kuluessa oli hyökkäykset johtajia kohtaan kasvaneet kaksinkertaisiksi. Kun ammattiyhdistyskongressin kokoontumisaika oli lähellä, kävi selville, että sosialistiset edustajat koettavat saada parlamentarista komiteaa kumoon. Kongressi pidettiin Dundeessa ja siellä syntyi heti kiivas taistelu, jossa sosialistit joutuivat täydellisesti tappiolle. Kongressin tavalliset jäsenet olivat, kuten olemme nähneet, vähitellen omaksuneet useita uusia aatteita eivätkä suinkaan olleet tyytyväisiä siihen tapaan, millä parlamentarinen komitea oli kohdellut heidän päätöksistään. Mutta kaikki tyytymättömyys ja kaikki arvostelu jäi tykkänään syrjään sen katkeruuden rinnalla, jonka hyökkäysten laatu oli synnyttänyt.

Suurin osa kongressin jäseniä oli nimenomaan velvoitettu kannattamaan Broadhurstia ja hänen tovereitansa, ja kun äänestys oli toimitettu, huomattiin, että 188 edustajasta ainoastaan 11 äänesti heitä vastaan. Puuvillatyöntekijät, jotka aina olivat vaatineet tehdaslainsäädäntöä, kaivostyöläiset, jotka kannattivat lain mää-

¹ Hyökkäykset alkoivat „*The Labour Elector*“ („Työläisvaalitsija“) nimisessä pennyn maksavassa viikkolehdessä, jota toimitti syyskuusta 1888 huhtikuuhun 1890 H. H. Champion, eräs kuninkaallisen tykistön entinen virkamies ja sen jälkeen sosialidemokratisen liiton johtava jäsen, josta hän kuitenkin erotettiin taktikaa koskevan erimielisyyden tähden.

räämää kahdeksantuntista työpäivää, lontoolaiset, jotka tulivat sosialistisen agitatsioonin keskukselta — kaikki liittyivät puolustamaan parlamentarista komiteaa. Pieni, hyökkäyksiä johtanut joukko joutui tykkäänään epäsuosiin, ja „vanha ryhmä“ oli saanut täydellisen voiton.

Kaikki ne, jotka pelkäsivät uusien aatteitten leviämistä, tervehtivät riemuiten parlamentarisen komitean voittoa. Jonkun aikaa näytti siltä, että ammattitaitoisten työntekijäin järjestöt olivat täydellisesti luopuneet uudesta, heidän ympärilleen kasvaneesta työväenliikkeestä. Sellainen hajaannus olisi meidän mielestämme ollut onnettomuus, jota olisi tuskin koskaan voitu korjata. Ammattiyhdistyskongressi voi sanoa edustavansa tuskin kymmentä prosenttia maan palkkatyöläisistä. Monet vanhat yhdistykset olivat supistuneet paremmassa asemassa olevien työntekijäin pieniksi joukoiksi, joiden pääasiallisena tehtävänä oli sairas- ja vanhuudenavustus. Korkeimpain ja laveampain ihanteitten poistaminen olisi helposti voinut saada koko ammattiyhdistysliikkeen alenemaan vanhoillisiksi ja lamaantuneiksi apukassaliikkeen alaosastoiksi. Tämän vaaran torjui sarja vaikuttavia tapahtumia, jotka toistamiseen toivat uuden liikkeen ammattiyhdistysten riveihin. Samalla hetkellä kuin Broadhurst riemuitsi voitostaan Dundeessa, marssivat Lontoon satamatyöläiset kohti sitä loistavaa voittoa, joka äkkiä muutti koko ammattiyhdistysliikkeen luonteen.

Vuoden 1889 satamatyöntekijäin suuri lakko oli sen oppimattomain työntekijäin järjestämisyrityksen huipukohta, joka oli alkanut Lontoossa pari kolme vuotta sitten. Ne kärsimykset, joita työttömät olivat saaneet kestää liikepulan aikana, ja sosialistisen agitationin synnyttämä toivo ja luottamus olivat johtaneet siihen, että pääkaupungin oppimattomain työntekijäin suuria joukkoja koetettiin saada jollakin tavalla järjestymään. Tämä yritys onnistui alussa sangen huonosti. Mutta heinäkuussa 1888 synnytti tulitikkuteollisuuden työntekijättärien kova kohtelu syvää myötätuntoa ja katkeraa mielipahaa rouva Besantissa, joka silloin jul-

kaisi erästä pientä „*The Link*“ („Lenkki“) nimistä viikkolehdeä. Tämä lehti oli syntynyt siinä taistelussa, jota oli käyty kokoontumisoikeuden puolesta Trafalgar Squarella. Nyt se julkaisi leimuavan kirjoituksen, josta oli se odottamaton tulos, että „tulitikkutyöt“ heräsivät ja 672 heistä alkoi lakon. Kun ei ollut rahastoa eikä järjestöä, näytti taistelu aivan toivottomalta. Mutta rouva Besantin ja Herbert Burrowin uupumaton tarmo herätti yleisössä myötätuntoisuuden, jonka vertaista ei ennen oltu nähty. Sadat kaikkiin kansanluokkiin kuuluvat myötätuntoiset henkilöt keräsivät 400 puntaa, ja neljätoista päivää kestäneen taistelun jälkeen täytyi työnantajien yleisen mielipiteen pakoittamina suostua muutamiin myönnytyksiin työntekijöille.

Tulitikkutyttöjen voitto käänsi uuden lehden ammattiyhdistysliikkeen historiassa. Tähän saakka oli menestys aina riippunut työntekijäin voimasta. Heikot havaitsivat sen uuden seikan, että he voivat voittaa, kun yleisö ryhtyy auttamaan heitä juuri heidän heikkoutensa tähden. Tätä oppia eivät muut työväen ryhmät jättäneet huomioonottamatta. Burns, Mann ja Tillet järjestivät Lontoon kaasutyöntekijät William Thoren avulla, joka itse oli kaasutyöntekijä sekä mallikelpoisen puhdasluonteinen ja kyvykäs mies. Toukuussa 1889 perustettuun kaasutyöntekijäin ja yleisen työväenyhdistykseen „*The Gasworkers and General Labourers Unioniin*“ — kuului ennen pitkää monta tuhatta jäsentä, jotka elokuun alussa vaativat rohkeasti työpäivän lyhentämistä kahdestatoista kahdeksaan tuntiin. Seurasi jännittävä väliaika, jolloin kolmen suuren lontoolaisen kaasuyhtiön päälliköt laskevat voimiansa, mutta vihdoin pääsivät rauhalliset neuvonantajat voitolle, ja sekä yleisön että työntekijäin hämmästykseksi saavutettiin kahdeksantuntinen työpäivä ilman taistelua, vieläpä saatiin sen ohella vähäinen viikkopalkan korotuskin¹.

¹ Kahden Lontoon kaasuyhtiön ja useimpain maaseutukaupunkien kaasutyöntekijät ovat säilyttäneet tämän kerran hank-

Kun sellaiset järjestymättömät ja ammattitaidottomat työntekijät kuin tulitikkutehtaitten ja kaasulaitosten olivat saavuttaneet tuntuvia voittoja, ryhdyttiin uusiin ponnistuksiin, jotta satamatyöntekijäin suuri armeija saataisiin ammattiyhdistysten jäsenten riveihin. Jo kolmatta vuotta olivat tunnetuimmat Lontoon sosialistit käyneet joka aamu varhain satamaportteilla puhumassa siellä satunnaista työtä odottaville miehille — „casuals“¹ — ja kehottamassa heitä järjestymään. Samaan aikaan käytti silloin eräässä teevarastossa työskentelevä Benjamin Tillet voimansa näköjään aivan hyödyttömään työhön koettaessaan perustaa teen pakkaajain ja muiden samantapaisessa toimessa olevien ammattiyhdistystä — „*The Teaworkers and General Labourer's Union*“. — Tämän yhdistyksen jäsenluku häilyi 300 ja 2,500 välillä, sillä ei ollut minkäänlaisia rahastoja ja sen elinvoimaisuus näytti peräti epäiltävältä. Mutta äkkiä tämä järjestö virkosi toimintaan. Vähäpätöinen riita siitä lisämäärästä, mikä määrätyn työn suoritettua maksettiin vakinaisen viiden penceen tuntipalkan lisäksi, synnytti lounaisessa Indian tokassa elokuun 12 p. 1889 kühkeän lakon. Työntekijät vaativat kuusi penceä tunnilta, välikäsien ja urakkatyön poistamista, lisäpalkkaa ylityöstä sekä työtä vähintäin neljäksi tunniksi. Tillet kutsui ystävänsä Tom Mannin ja John Burns'n avuksensa ja vaati kaikkia satamatyöntekijöitä yhtymään lakkoon. Lakko levisi salaman nopeudella kaikkiin Themsen pohjois-

kimansa oikeuden. Mutta joulukuussa 1889 vaati „*The South Metropolitan Gas Company*“ („Eteläisen pääkaupungin kaasuyhtiö“) pitkän lakon jälkeen kaksitoistatuntisen työpäivän uudelleen käytäntöön. Lupaamalla voitto-osinkoja saatiin työntekijäin yhdistys hajalleen ja houkuteltiin työntekijöitä yksityisiin sopimuksiin, jotka tekivät yhteisen menettelyn mahdottomaksi.

¹ Satamain hallinnot ja varvien omistajat pitivät työssä ainostaan pienen joukon vakinaista väkeä. Näiden lisäksi otetaan joko määrätunneiksi tai niin kauaksi aikaa kuin lastin purkamisen kestää, miehiä työnhakijain suurista joukoista. Näitä satunnaisten työn varassa eläviä miehiä kutsuttiin ja kutsutaan vielä nytkin „casuals“ (E. B.)

rannalla oleviin tokkiin. Kolmessa päivässä oli kymmentuhatta työntekijää yksimielisesti jättänyt sen epävarman ja huonosti palkitun työn, josta he olivat joka aamu taistelleet satamien porteilla. Kaksi mahdollista lastaajain yhdistystä (stevedores, hyväpalkkaisia ja tottuneita työntekijöitä, jotka lastaavat ulkomaille meneviä laivoja) yhtyivät satamatyöntekijöihin, ja kun vielä oli kulunut viikko, olivat kaikki Themsen rannoilla työskentelevät työntekijät lakossa. John Burnsin magnetisen vaikutusvallan ja erinomaisen johtajakyvyn alaisena, jotka ominaisuudet ovat kohottaneet hänet maineeseen molemmilla pallonpuoliskoilla, oli työ liikemaailman suurimmassa satamassa viidettä viikkoa kokonaan lamassa. Myötätuntoisuus kurjissa oloissa eläviä satamatyöntekijöitä kohtaan innostutti sähkökipinän tavoin kaikkia yhteiskuntaluokkia. Yleinen mielipide vaikutti, että satamayhtiöt eivät saaneet edes varsinaiseen karkeaan työhön tarpeeksi lakonrikkajia (Blacklegs, mustasäärisiä) lakkolaisten sijaan. Yleinen keräys oli tuottanut 48,736 puntaa, joten John Burns voi muodostaa laajan lakkoavustusjärjestelmän, joka ei ainoastaan turvannut rehellisten satamatyöläisten toimeentuloa, vaan riisti myöskin East Enden vetelehtijöiltä — „Loafer“ — tykkänään halun tarjoutua lakonrikkajiksi. Ja vihdoinkin sai kardinali Manning ja parlamentinjäsen Sydney Buxton sanomalehtimiesten, pappien, osakkeenomistajain, laivanvarustajain ja kauppiasten kannattamina itseoikeutettuina välittäjinä satamapäälliköt pakotetuiksi itse asiassa suostumaan kaikkiin työntekijäin vaatimuksiin ainoastaan sillä rajoituksella, että kuuden viikon aika myönnettiin uusien olojen järjestämistä varten. Samoin kuin tulitikkutyttöjen lakossa edellisellä vuonna, oli satamatyöläistenkin lakossa huomattavimpana ilmiönä melkein yleinen myötätuntoisuus työntekijäin vaatimuksia kohtaan. Australian työntekijät todistivat tämän myötätunnon käytännöllisesti. Australian lehdet julkaisivat sähkösanomia taistelun kulusta sekä kuvauksia satamatyöläisten kärsimistä vääryyksistä. Näiden kertomusten vaikutus

oli aivan odottamaton. Kaikissa Australian suurimmissa kaupungeissa pantiin toimeen yleisiä keräyksiä satamatyöntekijäin hyväksi, ja rahoja virtasi joka taholta. Lontooseen lähetettiin sähköiteitse yli 30,000 punnan maksumääräys — ennen kuulumaton lakkoavustus, joka suurimmaksi osaksi ratkaisi taistelun.¹

Satamatyöntekijäin menestys vaikutti välittömästi sen, että oppimattomien työntekijäin keskuuteen perustettiin suuri joukko ammattiyhdistyksiä. Kaikkiin tärkeimpiin satamapaikkoihin syntyi yhdistyksiä, jotka kuuluivat „*The Dock, Wharf and Riverside Labourers Unioniin*“ — „Satama, varvi ja jokirantatyöntekijäin liittoon“ — kuten Tilletin alkujaan pientä yhdistystä nyt kutsuttiin. Eräs Liverpooliin perustettu samanlainen satamatyöläisyhdistys sai Glasgowissa ja Belfastissa tuhansittain jäseniä. Newcastleen oppimattomat päiväpalkkalaiset liittyivät „*The Tyneside and National Labour Unioniin*“, joka pian levisi kaikkiin ympäristön kaupunkeihin. Kaasutyöntekijäin liittoon yhtyi kymmeniä tuhansia päivätyöläisiä kaikissa maaseutukaupungeissa. Vuonna 1889 perustettiin *The General Railway-Workers Unioniin* („Rautatietyöntekijäin yleinen liitto“) joka oli alkujaan aijottu „rautatieläisten yhteensulautuneen liiton“ — „*The Amalgamated Society of Railway Servants*“ — kilpailijaksi, liittyi jäseniksi suuret joukot päiväpalkkalaisia. Vuonna 1887 perustettu „*The National Amalgamated Sailors and Firemen's Union*“². („Merimiesten ja lämmittäjien kan-

¹ Lakko sai onneksi historioitsijakseen henkilöitä, jotka olivat ottaneet osaa sen kaikkiin vaiheisiin. H Llewellyn Smithin ja Vaughan Nashin teos „*The Story of the Dockers Strike*“ („Kertomus satamatyöntekijäin lakosta“), Lontoo 1890, 190 s., ei esitä ainoastaan yksityiskohtaista kuvausta tapahtumista, vaan sisältää myöskin tarkan kertomuksen Lontoon satamien oloista.

² Koillisella rannikolla syntyi viime vuosisadan eri ajanjaksoina, varsinkin vuosina 1810—1825, merimiesten keskuuteen lyhytikäisiä ja meluavia yhdistyksiä, ja siellä perustettiin myöskin useita merimiesten avustuskassoja. Vuonna 1851 lienee ollut toimessa laaja kansallinen merimiesten järjestö, johon sanotaan kuuluneen Peterheadin ja Lontoon välillä 25 alaosastoa sekä 30,000 jäsentä. Tämä näyttää itse asiassa olleen itsenäisten eri sata-

sallinen yhteensulautunut liitto“) kasvoi vuonna 1889 siinä määrässä, että siihen kuului 65,000 jäsentä. Kun vuosi oli kulunut satamatyöläisten voitosta, oli ammattiyhdistyksiin liittynyt todennäköisesti yli 200,000 jäsentä sellaisista työläismaailman piireistä, joita siihen saakka oli pidetty kykenemättöminä järjestymään. Kaikkien näiden yhdistysten tunnusmerkkinä oli alhainen jäsenmaksu, huokea pääsy ja suuri jäsenmäärä. Ne tarkoittivat aluksi pääasiallisesti, vaikka ei yksinomaan, jäsentensä suojelemista ammatillisissa kysymyksissä ja pyrkivät innokkaasti toteuttamaan valtiollisia päämääriä. Niissä vallitsevaa henkeä kuvaa sattuvasti yleisen rautatyöntekijäin liiton kongressin päätös marraskuun 19 p. 1890, „että liiton tulee pysyä taistelevana järjestönä, eikä sitä saa rasittaa minkäänlaisilla sairas- tai tapaturmakassoilla“. Kaasutyöntekijäin kansallisen unionin ylisihteri kirjoittaa marraskuussa 1889: „Meidän järjestömme on nykyään eräs vahvimpia työväenjärjestöjä Englannissa. Totta on, että me maksamme ainoastaan yhtä laatua avustusta, nimittäin lakkoavustusta. Minä en pidä sairas-, työtömyys- ja monia muita avustuksia minkään arvoisina — — —. Tämän liiton ainoa tarkoitusperä ja tehtävä on työajan ja sunnuntaityön rajoittaminen.“¹

missä toimivain yhdistysten hajanainen liitto, joka agiterasi innokkaasti vuosien 1851—1854 kauppalaivalain vihatuita määräyksiä vastaan ja puolusti merimiesten valituksia oikeuslaitoksessa. Vuonna 1879 perustettiin vielä nytkin toimiva „*North of England's Sailors and Seagoing Firemen's Friendly Association*“ („Pohjois-Englannin merimiesten ja merilaivojen lämmittäjien avustusyhdistys“), joka ei kuitenkaan ole voinut levitä Sunderlandin ulkopuolelle. Sen innokas jäsen J. Havelock Wilson oli tullut vakuutetuksi siitä, että ainoastaan kansallinen järjestö voi tuottaa todellista hyötyä, ja perusti vuonna 1887 „*The National Amalgamated Sailors and Firemans Union*“in („Merimiesten ja lämmittäjien kansallinen yhteensulautunut liitto“), joka on parlamenttirakennuksen käytävissä harjoittamansa taitavan ja sitkeän edustajain valmistamisen kautta kohonnut vaikuttavaksi parlamentariseksi mahdiksi.

¹) Lausunto jäsenille ensimmäisessä puolivuosisikertomuksessa (Lontoo 1889).

Nyt syntyi kaikilla Englannin teollisuuselämän aloilla vilkas ammatillinen toiminta, jota voidaan verrata vuosien 1833—1834 ja 1873—1874 kehitykseen. Liike-elämän elpyminen oli vuonna 1888 lisännyt huomattavasti ammattiyhdistysten jäsenten lukua. Tämän säännöllisen kasvamisen lisäksi tulivat nyt satamatyöläisten lakon aiheuttamat hämmästyttävät tapahtumat. Uusien johtajien apostolinen innostus vaikutti vanhimpiin ja ylimysmielisiinkin yhdistyksiin. Yhden-toista vaikuttavimman ammattiyhdistyksen jäsenluku laivanrakennus- ja metalliteollisuusalalla, jossa oli huomattu taantumusta vuodesta 1885 alkaen, oli vuoden 1888 lopussa 115,000, vuonna 1889 130,000, vuonna 1890 145,000 ja vuonna 1891 195,000. Rakennustyöläisten kymmenen suurimman yhdistyksen jäsenluku, joka oli vuosina 1885—1888 myöskin alennut, oli vuonna 1888 57,000, 1889 63,000, 1890 80,000 ja 1891 94,000. Muutamissa yhdistyksissä jäsenmäärä kasvoi näinä vuosina enemmän kuin koskaan ennen. Olemme jo kertoneet tuon nykyaikaisen jättiläisammattiyhdistyksen — kaivostyöläisten liiton — summattomasta kasvamisesta vuosina 1888—1891. Vuonna 1848 perustetussa tiilimuurarien yhdistyksessä, jonka jäsenluku oli melkein vakinaisesti ollut 7,000 aina vuoteen 1888, oli vuonna 1891 yli 17,000 jäsentä. Suutarien kansallisessa liitossa, joka perustettiin vuonna 1874, oli vuonna 1888 11,000, mutta vuonna 1891 jo 30,000 jäsentä. Ja jos tarkastelemme tykkänään toisenlaisia ammattiyhdistyksiä, kuten esim. rautatyöläisten yhteensulautunutta liittoa, joka oli vuonna 1872 perustettu vanhanmallinen avustuskassa, nousi senkin jäsenluku 12,000:sta vuonna 1888 30,000:teen vuonna 1891. Eikä liikkeen kehitys rajoittunut ainoastaan jäsenluvun lisääntymiseen. Kaikkialla maassa syntyi uusia ammattiyhdistysneuvostoja, joihin liittyi uudelleen paljon sellaisia yhdistyksiä, mitkä olivat niistä aikoinaan luopuneet. Läheistä sukua olevien ammattien välille muodostui liittoja, ja saman ammatin alalla kilpailevat yhdistykset eivät enää taistelleet keske-

nänsä, vaan alkoivat asettaa yhteisiä komiteoja neuvottelemaan yhteisistä asioista.

Lontoon satamatyöntekijäin voitto ja sen synnyttämä herätys koko ammattiyhdistysmaailmassa avasi vihdoin silmät näkemään uuden liikkeen merkityksen. Nyt ei parlamentaarinen komitea enää voinut leimata sosialisteja ulkopuolella olevaksi riidanhaluiseksi joukkioksi, kun tämän puolueen edustajat Burns ja Mann johtivat 200,000 henkilön suuruista tähän saakka järjestymättömäin työntekijäin armeijaa. Vanhempain yhdistysten ylisihterit, joiden valitsijat tähän saakka olivat olleet virallisena puolueena kannattamassa johtajia, alkoivat vähitellen kääntyä edistyneemmän puolueen osottamaan suuntaan. Heidän valitsijansa tulivat yhä enemmän sosialistisiksi. Vanhat jäsenet alkoivat useimmissa tapauksissa kannattaa uutta oppia. Toisissa tapauksissa he taasen joutuivat vähemmistöön yhdistyksensä jäsenluvun kasvamisen tähden, joka oli, kuten olemme nähneet, ammattiyhdistysliikkeen kaikenpuolisen kehityksen tulos. Kääntymistä helpotti se todellinen ihmettely, joka oli vallannut koko ammattiyhdistysmaailman, kun se näki uuden liikkeen johtajain suuren järjestyskyvyn ja johtajataidon. Yhteensulautumista edisti myöskin se, että tähän saakka erimielisyyden tunnusmerkkinä ollut henkilökohtainen solvaus ja moittimishalu oli lakannut. Dundeen kongressissa 1889 olivat Broadhurst ja hänen toverinsa parlamentarisessa komiteassa riemuinneet voitostaan pitkin linjaa, kuten olemme nähneet. Vuoden kuluessa muuttui asema tykkänään. Broadhurstin oma yhdistys, kivimuurarien liitto, oli päättänyt äänestyksen kautta kannattaa lain määräämää kahdeksantuntista työpäivää, jolloin Broadhurst katsoi velvollisuudekseen luopua toimestaan yhdistyksen edustajana. Koneenrakentajain yhteensulautuneen liiton toimeenpaneva valiokunta valitsi edustajikseen kolmen muun lisäksi Burns ja Mannin, kehottaen kaikkia edustajiaan äänestämään työajan lainsäädännöllisen rajoittamisen puolesta. Kumpikin vanha salvumiesyhdis-

tys antoi edustajilleen samanlaisen valtuutuksen. Kai-vostyöläisten liitto johti tällä kertaa hyökkäystä van-haa „hallituksen penkkiä“ vastaan, ja päätös lakimää-räisestä kahdeksantuntisesta työpäivästä hyväksyttiin kiivaan keskustelun jälkeen 193 äänellä 155 vastaan. Broadhurst luopui vapaaehtoisesti parlamentarisen ko-mitean sihterin toimesta, vedoten heikontuneeseen ter-veyteensä¹. Lontoon ammattiyhdistysneuvoston sih-teri George Shipton selitti julkisesti kääntyneensä kannattamaan lakimääräisen työajan järjestämisen pe-riäatetta. Liverpoolin kongressi oli sosialisteille yhtä ratkaiseva voitto, kuin Dundeen kongressi oli ollut parlamentariselle komitealle. Edustajat tekivät kaik-kiaan 60 päätöstä. „Näistä kuudestakymmenestä pää-töksestä“, sanoi John Burns, „sisältää neljäkymmentä-viisi suoranaisen vaatimuksen valtiolle ja kunnille, että heidän tulee tehdä työntekijäin hyväksi se, mihin ei vanha eikä uusi ammattiyhdistysliike kykene. Nämä 45 päätöstä vaativat valtion ja kunnan toimintaa heik-kojen puolesta vahvoja vastaan. Lancashiren, Nort-humberlandin ja Birminghamin „vanhat“ ammattiyh-distysten jäsenet äänestivät yhtä monen näiden pää-tösten puolesta kuin Lontoon edustajatkin. Mutta on huomattava ja merkille pantava tosiasia, että kahdesta-kymmenestä edustajasta oli yhdeksäntoista „uuden“ ammattiyhdistysliikkeen vaatiman lainsäädännöllisen asiaan sekautumisen puolella kaikissa muissa kysy-myksissä, paitsi työajan lyhennyksessä ja tässäkin saa-tiin enemmistö, joka oikeuttaa meidät sosialistit rie-muitsemaan voitostamme“².

Samaan aikaan kuin ammattiyhdistysten jäsenet hyväksyivät uuden opin, oli sosialistisen propagan-

¹ Onneksi ei ammattiyhdistysmaailma kuitenkaan menettä-nyt ainiaaksi Broadhurstin kykyä. Hän on uudelleen tarkista-nut mielipiteensä työajan järjestämisestä lainsäädännön avulla ja on nyt (1894) eräs parlamentarisen komitean etevimpiä jäseniä. Hän valittiin tähän toimeen John Burns'n jälkeen lähinnä suu-riimmalla äänimäärällä Belfastin kongressissa 1893.

² „*Speech delivered by John Burns on the Liverpool Congress*“ („John Burns'in pitämä puhe Liverpoolin kongressissa“) syys-kuun 21 p. 1890 (Lontoo 1890, 32 s.).

dankin luonteessa tapahtunut suuri muutos. Tähän saakka oli sosialidemokratinen federationi, johon Burns ja Mann olivat kuuluneet, ollut kollektivististen periaatteitten etevin edustaja. H. M. Hyndmanin voimakkaasta vaikutuksesta oli tämä liitto hyväksynyt valtiososialismin¹ taloudelliset periaatteet ja valtiollisen järjestön. Siitä huolimatta näemme kumouksellisen owenilaisuuden luonteenomaisten suunnitelmain vuosilta 1833—1834 virkoovan uudelleen eloon näiden uusien katsantotapojen rinnalla. Ken tarkastaa „Justice“ lehden numeroita vuosilta 1884—1889, hämmästyttää tämän lehden aatteen ja esittämistavan yhtäläisyyttä „Poor Man's Guardian“ ja „Pioneer“ lehtien kanssa vuodelta 1834. Emme tarkoita tässä sitä, että vanha vaatimus lakimääräisestä kahdeksantuntisesta työpäivästä heräsi jälleen eloon 1885, jota toimenpidettä nyt kuten silloinkin katsottiin ainoastaan „pelkäksi suojeluskeinoksi“. Emme myöskään aijo viitata tuohon Robert Owenin ja sosialidemokratisen liiton yhteiseen väitteeseen, että työarvoteorian hyväksyminen ratkaisisi vaikean työttömyyskysymyksen myymättä jääneiden tuotteitten keskinäisen vaihdon järjestämisen kautta. Mutta sekä „Justice“ että „Pioneer“ lehdessä tapaamme saman epäuskon yksityisten ammattiyhdistysten itsenäiseen toimintaan ja saman luottamuksen yhteenliittymiseen, „joka käsittää kaikkien maapallon kansojen sekä oppineet että oppimattomat työntekijät“². Sosialidemokratisen federationin virallinen julistus Suurbritannian ammattiyhdistyksille syyskuussa 1884 selittää: „Työn todellinen vapauttaminen voidaan saada aikaan ainoastaan siten, että miljonat ihmisolennot yhtyvät juhlallisesti liittoon, joka käsittää koko sivistyneen maailman.“³ „Yksityisten ammattien

¹ Lukija muistakoon, että Englannissa ei valtiososialismi suinkaan merkitse sitä virkavaltaisen valvontalaitoksen kummallista sekasotkua, jota sillä Saksassa tarkoitetaan. Valtiososialismi on vain anarkistisen, osuuskunnallisen j. n. e. sosialismin vastakohta. (E. B.).

² „Justice“ lehti marraskuun 7 p. 1885.

³ Julkaistu „Justice“ lehdessä syyskuun 6 p. 1884.

ponnistusten päivät ovat ohitse“, sanotaan vuonna 1887. „Työväenluokalle sellaisenaan ei voida voittaa mitään ilman kaikilla asteilla olevain sekä ammattitaitoisten että oppimattomain työntekijäin täydellistä järjestöä — — —. Sentähden vaadimme nimenomaan kaikkien ammattien ammattitaitoisia työntekijöitä, olkootpa he sitten ammattiyhdistysten jäseniä tai niiden ulkopuolella, yhtymään oppimattomiin veljiinsä ja muihin sosialidemokrateihin, jotta työntekijät voivat itse ottaa tuotannonvälineet haltuunsa ja luoda sekä itselensä että lapsillensa ko-operativisen tasavallan.“¹ Ja vaikka vuoden 1885 tieteellisten sosialistien täytyikin johdonmukaisesti puolustaa sitä periaatetta, että valtion virkamiesten oli johdettava tuotantoa koko yhteiskunnan laskuun, niin näemme varsinkin työväenluokkaan kuuluvain liiton jäsenten taholta yhä uudelleen ylistettävän sitä edellisen kanssa vastakkaista Owenin aatetta, „että työntekijäin tulee olla tehdasten omistajia ja päättää äänestyksellä, kutka ovat liikkeen johtajia ja esimiehiä“². Ennen kaikkea näemme saman luottamuksen lähellä olevaan ja välttämättömään äkilliseen vallankumoukseen, „jolloin tarvitaan ainoastaan luja enemmistö käyttämään eduksensa satunnaista tapahtumaa, joka varmaan tulee, kumotaksensa nykyisen järjestelmän ja nostaaksensa orjat heti ja ainiaaksi heidän yhteiskunnallisesta alennustilastaan“³. „Seitsemänkymmentä vuotta sitten“, sanoo Hyndman vuonna 1885, „näki jalo Robert Owen, kuinka tykkänään mahdotonta on parantaa kansamme asemaa puolinaisten uudistusten avulla. Me havaitsemme saman toisuuden nyt, jos mahdollista, vielä selvemmin. Mutta vallankumous, joka hänen aikanaan ei ollut vielä kehittynyt, on nyt kypsä ja valmis puhkeamaan — — —. Ainoastaan vallankumous, joka asettaa rikkauden

¹ H. M. Hyndmanin kirjoitus „Ammattiyhdistysten rappeutuminen“ „Justice“ lehdessä kesäkuun 18 p 1887.

² John Burnsin kirjoitus „Ammattiyhdistyskongressi“ „Justice“ lehdessä syyskuun 12 p 1885

³ „Justice“ lehti heinäkuun 11 p. 1885.

tuottajat heidän oman maansa omistajiksi, kykenee saamaan aikaan muutoksen parempaan — — —. Tapahtuuko tämä vallankumous rauhallisesti? Toivokaamme sitä. Se ei riipu meistä. Mutta olkoonpa tämä yhdeksänentoista vuosisadan suuri yhteiskunnallinen vallankumous rauhallinen tai väkivaltainen, on se kaikissa tapauksissa kynnyksellä, ja jos taistelu olisi välttämätöntä, niin muistakoot työntekijät ainakin sen syvän historiallisen totuuden, että väkivalta on edistyksen kättilö, joka auttaa vanhaa yhteiskuntaa synnyttämään uuden, sekä pitäkööt mielessään, että he taistelevat tyranniuden hävittämiseksi, joka on alentavampaa kuin muinaisajan pahin ihmiskauppaan perustuva orjuus.“¹ Hän kirjoittaa myöskin vuonna 1887: „Meidän tehtävänämmä olkoon järjestää kaikkien maiden työntekijät yhteiseen suureen luokkataisteluun riistäjiä vastaan. Tällaisen kansainvälisen toiminnan suorittamiseen ei voida valita parempaa aikaa terveellisemmällä pohjalla, kuin vuosi 1889, jota luokat odottavat peläten ja joukot toivoen. En suosittelen liian nopeaa puhkeamista, en liian aikaista enkä väkivaltaista sosialidemokratian ohjelman toteuttamisyrittystä kansan taholta. Mutta minä sanon, että meidän täytyy Suurbritannian sosialidemokratian työväenpuolueena tehdä tästä alkaen ja aina edelleen kaikki voitavamme avustaaksemme puolestamme Ranskan suuren vallankumouksen ensimmäistä satavuotisjuhlaa kansainvälisen köyhälistön taholta ja avustaaksemme siten täydellisen yhteiskunnallisen vallankumouksen puhkeamista ennen vuosisadan loppua.“²

Vuosi 1889 ei kuitenkaan pannut kaikkien työntekijöiden kansainvälisen liiton kautta alulle „täydellistä kansainvälistä yhteiskunnallista vallankumousta“, vaan

¹ Kummankin liikkeen yhdenkaltaisuus päämäärään ja menettelytapaan nähden huomataan muuallakin, kuten esim. kirjoituksessa „Sosialismi vuonna 34“ „Justice“ lehdessä huhtikuun 19 p. 1884 ja owenilaisista lehdistä lainatuissa „Otteissa“ heinäkuun 25 p. 1885.

² „Justice“ lehti elokuun 6 p. 1887.

johdatti sen sijaan sosialistisen liikkeen vallankumouksellisesta uomasta perustuslailliseen. Valtiollisen kansanvallan kehittyminen poisti päiväjärjestyksestä sen suunnitelman, että „kaikkien ammattien ja kaikilla asteilla olevain työntekijäin tulisi yhtyä yhteiseen hyökkäykseen vähemmistön murhaavan yksinoikeuden kumoamiseksi“¹. Kun satamatyöläisten taistelu lähestyi ratkaisuaan, leimahti tosin hetkeksi „yleislakon“ aate, mutta se hylättiin heti mahdottomana. Kun liikkeen uudet johtajat todella joutuivat vastakkain hallinnollisten kysymysten kanssa, jätettiin Owenin omituisuudet hiljaisesti syrjään sosialistisesta propagandasta.

Tammikuussa 1889 valittiin John Burns Lontoon kreivikunnan neuvoston (County Council) jäseneksi, ja ennen pitkää oli hän kaikin voimin järjestämässä virkavaltaista kunnalliskollektivismia, joka oli yhtä kaukana Owenin „kansallisista osuuskunnista“ kuin Manchesterkoulun opeistakin. Tom Mann ei voinut satamatyöntekijäin liiton puheenjohtajana jättää huomioimattomana, kuinka mahdotonta olisi käyttää liiton työttömiä jäseniä, jotka olivat tottuneet vain kaikkein tavallisimpaan karkeaan työhön, valmistamaan leipää ja vaatteita, joita he tarvitsivat keskinäistä vaihtoa varten. Ja Tom Mannin sekä John Burnsin täytyi havaita toimiessaan sekä kunnalliskomiteoissa että suuren ammattiyhdistyksen pääkonttorissa, että oli mahdotonta yht'äkkiä ja yht'aikaa muuttaa koko yhteiskunnan sosialisia ja tuotantoa koskevia laitoksia, vieläpä että tämä muutos oli mahdoton yhdessä ainoassa kaupungissa tai yhden ainoan ammatin alalla.

Asiain näin ollen ei ole kummallista, että Burns ja Mann jättivät sosialidemokratisen federationin saaden vanhojen tovereittensa taholta osakseen mitä katkerimpia syytöksiä². Kun uusunionistit olivat eronneet, lakkasi vallankumouksellisen sosialismin leve-

¹ „Justice“ lehti heinäkuun 25 p. 1885.

² Vuodesta 1889 alkaen ovat „Justice“ lehden palstat täynnä hyökkäyksiä ja syytöksiä uuden unionismin johtajia vastaan.

neminen, ja kilpailu laissa säädettyjen uudistusten puolesta tuli huomattavaksi piirteeksi Englantiin sosialistisessa liikkeessä. Perustuslaillisella pohjalla taistelevat kollektivistit eivät suinkaan halveksineet eivätkä tuominneet ammattiyhdistysliikettä eikä osuustoimintaa, vaan terottivat päinvastoin mieliin, että sosialistisen työntekijän välttämätön velvollisuus on kuulua ammattiyhdistykseensä, liittyä paikkakuntansa osuuskuntaliikkeeseen ja yleensä toimia mahdollisimman paljon kaikissa järjestöissä. Uudet ammattiyhdistysliikkeen johtajat eivät pitäneet osittaisia parannuksia vahingollisina „sosialisen vallankumouksen“ estämiskokeina, vaan kehottivat päinvastoin kannattajiansa valitsemaan omia edustajoitansa kirkko- ja kunnallisneuvostoihin sekä yleensä käyttämään vaalioikeuttaan toteuttaakseen järjestelmänmukaisella ja laillisella tavalla niitä muutoksia, jotka olivat heille tärkeitä. He eivät levitelleet solvauskirjoituksia ammattiyhdistysliikkeen johtajain personallisesta elämästä, vaan rikastuttivat ammattiyhdistysmaailmaa sosialistisella kirjallisuudella, jossa ei ollut pääasiana kaunopuheliaat kehotukset eikä utopiset pyrinnot, vaan taloustieteelliset teollisuuselämän alalla vallitsevain epäkohtain selitykset. Ammattiyhdistyskogressien ylimalkaiset päätökset sovitettiin tarkemmin käytännöllisen elämän yksityiskohtiin tai puettiin lakiehdotusten muotoon, joita paikkakunnan parlamentinjäsen pyydettiin esittämään tai pakotettiin kannattamaan.

Tämä uusi, sellaisten etevien sosialistien kuin Burnsien, Mannin, Tilletin ja rouva Besantin alkama taktika osottautui yhä oikeammaksi ja alkoi menestyä vuodesta 1889 lukien. Sosialistien voitot Lontoon koulu- ja kreivikuntaneuvoston vaaleissa, kunnallishallituksen yhä lisääntyvää yritteleväisyys ja työväenluokkaan kuuluvien jäsenten yhä kasvava vaikutus edustuslaitoksissa olivat omiaan vakuuttamaan niinhyvin sosialisteille kuin ammattiyhdistysten jäsenillekin, että ainoa käytännöllinen keino, jonka avulla yhteiskunnalle voidaan taata tuotannonvälineiden omistus-

oikeus ja valvonta, oli niiden yleisön palveluksessa olevien kansallisten ja kunnallisten laitosten laajentaminen, johon parlamentti ja kunnallisedustus jo oli ensimmäisenä askeleena. Niillä teollisuusaloilla, joilla ei valtiollista tai kunnallista hallintoa vielä voitu toteuttaa, vaativat sosialistit sellaista työehtojen järjestämistä, että työntekijöille turvattaisiin alin keskimääräinen palkka. Sentähden vaadittiin tehdaslakien laajentamista ja perusteellisempaa terveydenhoitoa koskevan lainsäädännön soveltamista. Toisaalta puolustettiin maan kansallistuttamisvaatijain ja sosialistien yhtä innokkaasti kannattamaa jyrkkää koron ja vuokran verotusta sillä nojalla, että yksityisten henkilöitten ansiottomat tulot voitaisiin siten vähitellen saada yhteiskunnalle. Englannin sosialinen liike ei ole lyhyesti sanoen pitänyt sitten vuoden 1889 pääasiallisena tehtävänään väkivaltaisen vallankumouksen synnyttämistä, vaan kaikkien yhteiskunnallisten voimien käyttämistä kollektivisten ihanteitten ja kollektivisten periaatteitten palvelukseen¹.

¹ Tässä kehityksessä on osansa myöskin „Fabian Society“ (Fabiolaisseuran) toiminnalla. Tämä yhdistys, joka perustettiin vuonna 1883, alkoi vuodesta 1887 vaikuttaa yhä tuntuvammin työväenluokan aatemaailmaan. Sen vuonna 1889 julkaisemat „*Fabian Essays in Socialism*“, sen toimittamat „*Fabian Tracts*“, joita levitettiin vuosina 1887—1893 kolme neljäsosaa miljoonaa kappaletta, ja sen vuosittain pitämät monet tuhannet esitelmät Lontoossa ja muissa teollisuuskeskuksissa ovat vaikuttaneet sangeen tuntuvasti siihen suuntaan, että aikaisemmin vallinneen kumouksellisen propagandan sijaan on tullut kollektivistista uudistustyötä tarkoittava käytännöllinen ja lainmukainen politiikka. Tom Mann, Ben Tillet ja muut ammattiyhdistysliikkeen johtajat ovat kuuluneet vuodesta 1889 alkaen emäyhdistykseen, kun taasen monet ammattiyhdistysneuvostojen edustajat kuuluivat johonkin yhdeksästäkymmenestä riippumattomasta fabiolaisyhdistyksestä suuremmissa kaupungeissa. Tri von Schulze-Gævernitzin kirjassa „*Zum sozialen Frieden*“ („Yhteiskunnalliseen rauhaan“, Leipzig 1891, 2 osaa), on muutamia tietoja yhdistyksestä ja sen toiminnasta. Kun itse olemme yhdistyksen jäseniä, emme pidä itseämme kykenevinä puolueettomasti arvostelemaan sitä vaikutusta, mitä yhdistyksillä on ollut puheena olevassa muutoksessa. Sidney Webb luo teoksessaan „*Socialism in England*“ (Lontoo, ensimmäinen painos 1889, toinen 1893) lyhyen katsauksen näiden aattetten kehitykseen.

Lopetamme teoksemme historiallisen osan „uuden unionismin“ esiintymiseen vuosina 1889—1890. Nykyjään on luonnollisesti vielä mahdollon määrätä, missä määrässä ja millä tavalla tämä uusi liike on vaikuttanut lopullisesti ammattiyhdistysliikkeeseen. Eikä ole helppo vielä nykyjään tarkalleen määritellä itse tämän uuden liikkeen luonnettakaan. Tässä suhteessa voimme tarjota lukijalle, joka haluaa tähän kysymykseen syventyä, ainoastaan lyhyen katsauksen ensiksi siitä, mikä useista näytti vuonna 1894 ohimenevältä ilmiöltä, ja toiseksi siitä, mikä meidän mielestämme on tämän vielä jatkuvassa toiminnassa olevan liikkeen pysyvä tulos.

Jos voisimme uskoa „uuden unionismin“ innokkaita apostoleita, tulisimme siihen käsitykseen, että taistelukykyiset oppimattomain työntekijäin ammattiyhdistykset, joiden toimintaa eivät minkäänlaiset avustuskassat estäneet, muodostivat tähän saakka tuntemattoman ilmiön työväenjärjestöjen historiassa. Mutta ne, jotka ovat seuranneet esitystämme tähän saakka, eivät antaudu tuollaisen harhaluulon valtaan, joka on jokaisen ammatillisen kehityskauden vanha luonteenomainen ilmiö. Puhtaasti ammatilliset yhdistykset ovat yhtä vanhoja kuin itse ammattiyhdistysliikekin. Näemme kummankin yhdistymismuodon esiintyvän rinnakkain läpi koko ammattiyhdistysliikkeen historian.

Näemme, kuinka jompikumpi joutuu ammattiyhdistysliikkeen historian käännekohtissa etualalle ja muodostaa tämän erityisen aikakauden „uuden unionismin“. Sekä puhtaat ammattiyhdistykset että ammatillisiin päämääriin pyrkivät apukassayhdistykset olivat kahdeksannellatoista vuosisadalla aivan tavallisia ilmiöitä. Kun ammatillisia liittämisiä alettiin vainota, astuivat avustusklubin muotoon puettut yhdistykset etualalle, ja pääasiallisesti tämänlaatuisia järjestöjä tarkoitti Blacen ja Humen aikaansaama vapautus 1824—1825. Vuosina 1833—1834 näemme Placen valittavan, että ammattiyhdistykset ilman apukassoja ovat vahingollisia uusia päähänpistoja. Ja kaksikymmentä vuotta myö-

hemmin näemme johtajain taasen suosittelevan „uutta mallia“, tarkoituksenmukaisesti järjestettyä apukassaa, jonka työnantajat kokonaisen miespolven ajan tuomitsivat mitä jyrkimmin säästävien työntekijäin pettämiskeinona. Vuoden 1852 „uusi unionismi“, jonka niinkin ystävällismielinen arvostelija kuin professori Beesly julisti uudeksi suunnaksi, muuttui vuorostaan „vanhaksi unionismiksi“ vuonna 1889, jolloin edistyneemmät johtajat taasen puhdistivat höyhenensä poistaessaan ihka uusista „järjestöistään“ apukassojen haitalliset vaikutukset.

Lähempi tosiasia in tutkiminen osottaa kuitenkin, että tämä melkein säännöllinen liikkeen perusmuodon vaihtelu on ainoastaan näennäistä. Puolueeton tutkija huomaa, että samalla kuin muutamilla tärkeillä teollisuusaloilla, kuten kaivos- ja puuvillatyöntekijäin keskuudessa, on innokkaasti suosittu puhtaita ammattiyhdistyksiä, ovat toiset ammatit, kuten koneenrakentajain ja raudanvalajain, pysyneet yhtä uskollisina ammatillisille apukassayhdistyksille, ja toiset taasen, kuten kirjaltajat ja salvumiehet, ovat häilyneet kummankin suunnan välillä, kannattaen milloin toista milloin toista. Mutta lukuunottamatta sitä, että näiden eri perusmuotojen ominaisuudet soveltuvat eri ammattitehtävissä vallitseviin erilaisiin oloihin, huomaamme usein otaksuttavan, että puhdasten ammattiyhdistysten kannattamiseen ei ole sen pätevämpiä syitä kuin niiden halpuus. Ne maksut ja taksoitukset, joita puuvillankehittäjät suorittavat puhtaasti ammatillisille järjestöilleen, ovat kuitenkin yhtä raskaita maalaistyöväestön tai satamatyöläisten oloissa, kuin koneenrakentajain yhteensulautuneen liiton jäsenten suorittamat viikkomaksut vanhuuden-, sairaus- ja muista avustuksista. Joka kerta kuin innostuksen hyökylaine ajaa ammattitaidottomia työntekijöitä ammattiyhdistyksiin — kuten vuosina 1833—1834, 1872 ja 1889 — huomataan välttämättömäksi perustaa ainakin aluksi sellaisia järjestöjä, jotka eivät vaadi kurjia palkkoja nauttivilta jäseniltään suurempia maksuja kuin pence tai pari viikossa.

Näiden kahden järjestymismuodon näköjään säännöllinen vaihtelu ei siis riipu siitä, että milloin toinen, milloin toinen muoto tunnustetaan yleisesti paremmaksi, vaan siitä, mitkä ammatit ja mitkä palkkatyöläisten luokat sattuvat ammattiyhdistysliikkeen historian käännekohdissa olemaan vallalla järjestöissä. Kun esim. puuvillankehrääjät, rakennustoissa toimivat apulaiset ja muut karkeatyöntekijät olivat vuonna 1834 Francis Placen mielestä vallankumouksellisia aineksia, julisti hän, että puhtaat ammattiyhdistykset ovat kaiken ammattiyhdistysliikkeessä tavattavan pahan alkulähteitä. Ja kun rautatyöläiset yhtyivät vuosina 1848—1852 taisteluun kappale- ja ylityötä vastaan, herätti taas varsinkin ammattiyhdistysten ja avustusyhdistysten luvaton yhdistäminen yleisön huomiota ja kapitalistiluokan vihaa. Ja kun satamatyöntekijät saivat vuonna 1889 Lontoon kaupan pysähtymään, ja kun kaivos-työläiset ja puuvillankehrääjät ahdistivat kumpaakin valtiollista puoluetta vaatiessaan lainsäädännön sekaantumista työehtojen järjestämiseen, näemme George Howellin asettuvan vastustamaan puhtaasti ammatillisia yhdistyksiä muka vaarallisina taistelujärjestöinä.¹

Puhtaasti ammatilliset yhdistykset eivät siis ole mitään uusia ilmiöitä, ja vielä vähemmän on ammattiyhdistysliikkeen ulottaminen ammattitaidottomiin työntekijöihin ennen kuulumaton tapahtuma. Sama innostus, joka järjesti vuonna 1872 muutamassa kuukaudessa satoja tuhansia maalaistyöläisiä, synnytti kaupunkilaistyöväestönkin keskuuteen paljon pieniä yhdistyksiä, joista muutamia on vielä nytkin elossa. Vuonna 1872 perustettu Lontoon ja läheisten kuntien päiväpalkkalaisliitto — *„London and Counties Labour League“* — on pysynyt hengissä aina tänne saakka. Vuoden 1852 kehitys synnytti Glasgowiin päiväpalkkalaisyhdistyksen, johon lienee toisinaan kuulunut tuhansittain jäseniä. Mutta vuosien 1889—1890 liike muis-

¹ *„Trade Unionism Old and New“* (Vanha ja uusi ammattiyhdistysliike), Lontoo 1891.

tuttaa tässä suhteessa parhaiten vuosien 1833—1834 innostusta. Mikäpä vastaisikaan paremmin sitä tavattoman nopeaa kurjimpain palkkатыöläisten riveistä tulevaa „*The Grand National Consolidated Trades Unionin*“ jäsenluvun lisääntymistä, kuin kymmenien tuhansien oppimattomain kaupunkilaistyöntekijäin äkillinen liittyminen ammattiyhdistyksiin satamatyöntekijäin lakon päätyttyä.

Mutta kuinka yhtäläisiltä vuosien 1889—1890 ja vuosien 1833—1834 liikkeen ulkonaiset piirteet näyttänevätkin, osottavat uuden liikkeen luonteenomaiset tunnusmerkit kuitenkin selvästi, kuinka suuressa määrässä palkkатыöläisten yhteiskunnalliset teoriat ja yhteiskunnallinen menettelytapa ovat kehittyneet välillä olevalla ajalla. Ainoastaan aika ja kokemus voivat osottaa, missä määrässä nykyisen ammattiyhdistysliikkeen kokeileva sosialismi, joka kannattaa tervettä opportunistia ja kunnallista kollektivismia sekä koettaa varovasti mukautua vallitseviin yhteiskunnallisiin oloihin, voi käytännössä voittaa Robert Owenin kumouksellisen ja kaikki käsittävän kommunismin. Itse asiassa ei vuosien 1833—1834 ja 1889—1890 välinen radikaalinen ero suinkaan johdu niiden sosialisten teorioiden omituisuuksista, jotka synnyttivät nämä liikkeet. Ammattiyhdistysten jäsenten suuren enemmistön silmissä toteuttivat johtajain teoriat kummassakin näissä liikkeissä ainoastaan oikeudenmukaisemman yhteiskuntatilan epämääräisen toivon. Niiden välinen käytännöllinen ero — mikäli se esiintyi näihin kumpaankin liikkeeseen yhtyneitten henkilöitten mielialassa ja luonteessa sekä yleisön suhteessa niihin — on metodin ja välittömän toiminnan eroavaisuus. Olemme nähneet, että Robert Owen halveksi valtiollista toimintaa ja hylkäsi sen ja että hän koetti muodostaa uuden vapaaehtoisen järjestön, jonka tulisi korvata melkein yht'äkkiä ja jollakin käsittämättömällä tavalla maan koko taloudellinen, valtiollinen ja yhteiskunnallinen hallinto. Vuosien 1884—1889 sosialistinen propaganda oli, kuten olemme nähneet, monessa suhteessa oweni-

laisuuden kaltaista kaiken vallitsevan järjestyksen halveksimiseen ja täydellisen „yhteiskunnallisen vallankumouksen“ äkillisyyteen nähden. Uuden unionismin johtajat taas koettivat päinvastoin saada vallitseviin järjestöihin — ammattiyhdistyksiin, kunnallisedustukseen ja valtiolliseen toimintaan — järjestymättömäin työntekijäin joukkoja, jotka olivat tähän saakka olleet joko tykkänään niiden ulkopuolella tai ainakin toimimattomina jäseninä, jos he niihin kuuluivat. Johtajat eivät tahtoneet poistaa vallitsevia yhteiskunnallisia laitoksia, vaan valloittaa ne palvelemaan palkkatyöläisten etuja. Ennen kaikkea he tahtoivat opettaa suuria oppimattomain työntekijäin joukkoja käyttämään äsken saavutettua valtiollista valtaa siten, että he voisivat täysin laillisella tavalla saada aikaan lainsäädännössä tai hallinnossa haluamansa muutokset.

Vuosien 1833—1834 ja 1889—1890 „uuden unionismin“ erilainen menettelytapa johtuu luullaksemme pääasiallisesti niistä erilaisista oloista, joissa nämä liikkeet syntyivät. Robert Owenin aikana oli ainoastaan joka kuudennella miespuolisella kansalaisella äänioikeus, silloinen avonainen äänestys tuotti kaikenlaisia vaaroja, kaupungissa oli häiriötä synnyttäviä salaisia seuroja ja hallinnossa Whig-puolueen harvainvalta estämässä valtiollista toimintaa. Ei siis ole kumma, että ajatus laillisen äänivallan käyttämisestä taistelukeinona näytti hänestä yhtä mahdottomalta, kuin hänen ohjelmansa näyttää nykyaikaisista ihmisistä. Vuosien 1889—1890 uus-ionisteilla taasen oli käytettävänäan laaja ja kansanvaltainen yhteiskunnallinen järjestelmä, jonka hävittäminen oli mahdotonta ja jonka jättäminen käyttämättä olisi ollut narrimaista. Individualistiset radikalit ja „vanhojen ammattiyhdistysten“ miehet olivat kahden miespolven aikana saaneet maan lainsäädännöllisen vallan sekä sivilihallinnon kansanvaltaisesti valittujen yhdyskuntien käsiin. Suuri verotuskoneisto esim. ei ollut enää maataomistavain luokkain, „vaan äänioikeutettujen palkkatyöläisten valvonnan alaisena. Sisäasiain valtiosihteri ja teh-

taantarkastajat, vaivahoitovirkamiehet ja kaupunkien palveluksessa olevat voitiin saada nyt toteuttamaan työntekijäin määräyksiä, sen sijaan kuin he ennen olivat täyttäneet kapitalistien käskyjä. Niinpä eivät vuosien 1889—1894 uus-unionistien käyttämät menettelytavat enää olleet samoja kuin owenilaisten vuosina 1833—1834, vaan muistuttivat paljoa enemmän sitä menestyksellä harjoitettua ja käytännöllistä valtiollista sotataitoa, jota Juntta oli noudattanut vuosina 1867—1875.

Jos vertaamme toisiinsa näiden kahden liikkeen johtajia, huomaamme ne muutokset, jotka olivat kuu-
dessaikymmenessä vuodessa tapahtuneet Englannin työväenliikkeessä. Oweniin itseensä nähden meidän täytyy tunnustaa hänen etuoikeutettu neronsa, joka ei kuitenkaan estänyt häntä johtamasta työväenliikettä sängen huonosti. Mutta hänen etevissä oppilaissaan havaitsemamme taloudellisten olojen tuntemattomuus, tosiasiajn ja numeroitten ylhäinen halveksiminen sekä kykenemättömyys arvostella pienimmissäkin toimenpiteissä välikappaleen ja tarkoituksen keskinäistä suhdetta on jyrkässä ristiriidassa sellaisten miesten kuin John Burnsin selvän arvostelukyvyn ja Allanin sekä Applegarthin viisaan varovaisuuden kanssa. Olisi todellakin helppoa löytää monta personallisen yhtäläisyyden piirrettä toiselta puolen Burnsin ja Mannin, toiselta puolen Allanin ja Applegarthin välillä. Ylevämielinen luonne, tunnollisen tarkka nuhteettomuus, arvokas ja miellyttävä esiintyminen on kaikkien näiden neljän tunnusmerkinä, ja tämän luonteen yhtäläisyyden ohella oli heidän toimintansa laatukin huomattavan yhtäläistä. Tom Mannin työ Lontoon satamatyöläisten unionin pääkonttorissa vuosina 1889—1892 ja John Burnsin toiminta Lontoon kreivikunnan-neuvostossa ja alahuoneen neuvottelusaleissa on sattuva kuva Allanin ahkerasta toiminnasta koneenrakentajain yhdistyksen päätoimistossa ja Applegarthin innokkaasta osanotosta parlamentarisen komitean tai kuninkaallisten komiteojen istunnoihin. Lyhyesti sanoen: uuden unionismin johtajain keinot ja menet-

telytapa eivät herätä tutkijassa muistoja owenilaisuuden mystillisistä menoista eikä sen kummallisesta toiminnasta, vaan siitä väsymättömästä työskentelystä ja valtiollisesta kekseliäisyydestä, jota Juntta tai ammattiyhdistyskongressin parlamentaarinen komitea osottivat aikaisempina päivinä, jolloin vanhat ammattiyhdistysten jäsenet taistelivat laillisten uudistuksien puolesta yhtä järkevällä kuin hehkuvalla ja vilpittömällä innostuksella.

Nykyjään on luonnollisesti mahdotonta päättää, missä määrässä vuosien 1889—1890 uusi unionismi voi pysyväisesti vaikuttaa ammattiyhdistysliikkeeseen. Kun sen ensimmäisestä puhkeamisesta on nyt kulunut neljä vuotta, käy päivä päivältä helpommaksi erottaa sen heikommät ainekset pysyväisimmistä ja varmoista. Sen herättämä vastenmielisyys ammatillisia apukassoja kohtaan on pääasiallisesti kadonnut, vaikka päinvastaista politikakaan ei ole voitu täydellisesti omaksua, kun huonopalkkaisilta työntekijöiltä on vaikea taksoittaa korkeita maksuja¹. Vuonna 1889 sattunut liikelämän vilkastuminen loppui sangen lyhyeen, ja kun taantumus alkoi uudelleen vuonna 1892, menettivät palkkatyöläiset monta saavuttamaansa etua. Tämän taantumuksen johdosta on joukottain ammattitaidottomia työntekijöitä luopunut ammattiyhdistyksistä, ja tällä hetkellä on epävarmaa, voiko tämän luokan keskuudessa vielä toimivain yhdistysten enemmistö säilyttää asemansa ammattiyhdistysmaailmassa. Niiden nykyisestä asemasta päättäen näyttää kuitenkin sangen todenmukaiselta, että samoin kuin vuodet 1873—1874 loivat paljoa pysyvämpää työtä kuin vuodet 1833—1834, samoin on vuosien 1889—1890 liikkeelle tuottama tulos suurempi kuin vuosien 1873—1874. Van-

¹ Nykyjään maksaa „Satama-, varvi- ja rautatyöläisten yhdistys“ hautausapua, joka tavallisesti hyväksytään ensimmäisenä avustuksen muotona, kun taas useat muut osastot ovat perustaneet sairaskassoja. Muutamilla kaasutyöntekijäin kansallisen yhdistyksen osastoilla on paikallisia avustusrahastoja, ja yhdistys kokonaisuudessaan keskustelee parhaallaan tapaturma-avustuksen käytäntöön ottamisesta.

hemmat ammattiyhdistykset voinevat kaikista merkeistä päättäen säilyttää ainakin suurimman osan niistä 200,000 jäsenestä, jotka liittyivät niihin vuosina 1887—1891. Mutta tämä jäsenluvun lisäytyminen on ehkä vähemmän tärkeä kuin se ilmiö, mitä liioittelematta voidaan sanoa rappeutumistilassa olevain järjestöjen henkiseksi uudestasytymiseksi. Se itsekäs huonopalkkaisten työntekijäin sulkeminen ammattiyhdistysten ulkopuolelle, joka usein ilmestyi verrattain hyväpalkkaisten konetyöntekijäin, salvumiesten tai pannuseppiä keskuudessa vuosina 1880—1885, on väistynyt syrjään, ja sen sijalle on astunut vapaamielisempi työntekijäin välinen kaikkikykydentunne ammatista huolimatta. Koneenrakentajain yhteensulautuneen liiton säännöt esim. muutettiin 1892 tykkänään siinä nimenomaisessa tarkoituksessa, että tämä kaikkein ylimysvaltaisn ammattiyhdistys avaisi todella ovensa koneenrakennusammatin kaikkien alojen työntekijöille. Sen lisäksi myönsi tämä sekä muut suuret ammattiyhdistykset silloin erityisiä huojennuksia vanhoille sekä huonopalkkaisille työntekijöille, jotka eivät voi suorittaa suuria apukassamaksuja. Eikä siinä kyllin. Levysepät kilpailevat nyt koneenrakentajain, salvumiesten ja laivanrakentajain kanssa muodostaessaan ammattiyhdistyksiä niille oppimattomille työntekijöille, jotka työskentelevät heidän kanssansa tai heidän palkkaaminaan. Ja naistyöläisten taistelujärjestöt, joiden alkuaan oli jotenkin vaikea päästä edustetuiksi ammattiyhdistysneuvostoissa ja ammattiyhdistyskongresseissa, tunnustavat nyt mielihyvällä, että heidän miespuolisten työtoveriensa menettelytapa on tykkänään muuttunut. Heitä ei enää ainoastaan avusteta kaikin tavoin erityisten naistyöläisyhdistysten perustamisessa, vaan muutamat ammattitaitoisten työntekijäin yhdistykset ovat yksityistapauksissa ottaneet naisia jäseniksensäkin¹.

Samanlaista myötätuntoisuuden laajenemista ja to-

¹ Lontoon kirjaltajain yhdistys on ottanut jäsenekseen erään naisen, kun todistettiin, että hän ansaitsi täyden normalipalkan.

veruussitteitten lujittumista osottaa sekin, että samassa ammatissa kilpailevat yhdistykset ja suuret liitot asettavat yleensä yhteisiä paikalliskomiteoja. Robert Knightin kaikki aikaisemmat onnistumattomat yritykset perustaa laivanrakennusalan eri yhdistyksille liittoneuvosto tulivat täysin korvatuiksi vuonna 1891, kun hänen onnistui luoda kone- ja laivanrakennusammattien liitto (*„Federation of the Engineering and Ship-building Trades“*), josta näyttää tulevan pitkäikäinen. Ja vaikka koneenrakentajain yhteensulautunut liitto pysyttelee vielä tämän liiton ulkopuolella, niin kuuluvat nykyään koneenrakentajayhdistysten paikalliset haaraosastot useimmissa kaupungeissa ammattiyhdistysneuvostoihin. Kaikkien palkkatyöläisluokkien välinen lisääntynyt kaikkiiykseydentunne on myöskin saanut aikaan sydämmellisemmän suhteen kansainvälisissä asioissa. Kaivostyöläiset, lasinpuhaltajat ja kudontatyöntekijät ovat laatineet enemmän tai vähemmän muodollisia sitoumuksia Europan mannermaalla olevain ammattitoveriensa kanssa. Ja Englannin ammattiyhdistysten edustajat ovat luopuneet sekä näiden ammattien usein uudistuvissa kansainvälisissä kongresseissa, että kaikkien maitten työntekijäin sosialistisissa kongresseissa tuosta tämän maan eristettyä asemaa vastaavasta turhamielisyydestä, jota vuoden 1884 parlamentarinen komitea osotti julistaessaan englantilaisen ammattiyhdistyksen jäsenen niin korkealla kannalla olevaksi, ettei hänelle ole mitään hyötyä kansainvälisistä liitoista. Kaikki nämä seikat osottavat, että henkinen näköpiiri on laajentunut, että ammattiyhdistysaate on todella kehittynyt. Tästä puhumme perusteellisemmin seuraavassa teoksessamme. Nyt meidän on vain annettava tiedonhaluisille lukijoillemme kuvaus nykyisen ammattiyhdistysmaailman laajuudesta ja kokoonpanosta.

VIII Luku.

Ammattiyhdistysmaailma.

(1892—1894.)

Olemme koettaneet yleistä laatua olevain tutkimustemme ohella saada täydellisiä numerotietoja ammattiyhdistysten asemasta koko kuningaskunnassa, ja vaikka meiltä ehkä onkin jäänyt joitakuuta pienempiä paikallisyhdistyksiä huomaamatta, olemme kuitenkin varmat siitä, että tilastomme käsittää kaikki yhdistykset, joissa on yli tuhat jäsentä, sekä jotenkin kaikki nekin, joiden jäsenluku on pienempi. Näiden laskujen nojalla arvelemme, että Suurbritannian ammattiyhdistysten koko jäsenmäärä nousi vuoden 1892 lopussa epäilemättä yli 1,500,000, mutta ei todennäköisesti ollut 1,600,000¹. Ammattiyhdistykseen kuuluu siis noin neljä prosenttia koko asukasluvusta.

¹ Tarkkaa tietoa ammattiyhdistysten lukumäärästä ei ole tähän saakka ollut. Ammattiyhdistystilastoa ei edes oltu koetettukaan kerätä ennen John Burnettin nimittämistä kauppakollegion työväenasiain kirjeenvaihtajaksi. Ne viisi nidettä, jotka Burnett on sen jälkeen vuosittain julkaissut, sisältävät kokonaisen aarteen tilastollisia tietoja ammattiyhdistyksistä, ja tiedonannot tulevat vuosi vuodelta yhä täydellisimmiksi. Viimeinen kertomus (vuodelta 1891) sisältää yksityiskohtaisia tiedonantoja 431 yhdistyksestä, joissa on 1,109,014 jäsentä, ja kertomus vuodelta 1892 sisältäneee vielä suuremman määrän yhdistyksiä. Mutta kun Burnettin tilasto käsittää ainoastaan ne yhdistykset, joiden ilmoitukset ovat laaditut määrättyyn muotoon, on hänen tähän saakka täytynyt jättää monien yhdistysten jäsenluku huomioonottamatta, kun taasen osa jäseniä on tullut tilastoon kaksi kertaa, nimittäin sekä paikallisyhdistyksen että liiton jäsenenä, joten hänen ilmoittamansa jäsenmäärää on tuntuvasti alennettava. — Avustusyhdistysten yliregistratori antaa kertomuksessaan vuodelta 1892 tietoja 1,063,000 jäsenestä, jotka kuuluvat 442 rekis-

Mutta voidaksemme oikein arvostella ammattiyhdistysmaailman voimaa, emme saa verrata ammattiyhdistysten jäsenlukua maan koko väkilukuun, vaan ainoastaan niiden määrään, jotka mahdollisesti voisivat kuulua ammattiyhdistyksiin. Silloin meidän täytyy ensiksikin jättää laskuista pois omistavat luokat, oppineet työnantajat ja kaikenlaisen henkisen työn tekijät sekä kiinnittää huomiomme yksinomaan ruumiillista työtä tekeviin palkkatyöläisiin. Ja näidenkin lukumäärästä meidän täytyy vähentää lapset ja alle 21 vuotta olevat nuorukaiset, joita ei tavallisesti oteta ammattiyhdistyksiin. Mutta vielä vaikeampi on tilastotieteilijän päästä selville naisten vaikutuksesta ammattiyhdistysmaailmassa. Ruumiillista työtä tekeväin naisten luku arvioidaan pariin kolmeen miljoonaan, ja näistä on ainoastaan noin 100,000 edes nimellisesti liittynyt ammattiyhdistykseen. Epävarmaa on, missä määrässä ammattiyhdistysten kykenemättömyys saada jäsenikseen naisia on tähän saakka heikontanut ammattiyhdistysliikettä. Teollisuuden kehityksen kannalta katsoen vastaus riippuu monimutkaisista taloudellisista tekijöistä, kuten esim. siitä, missä määrässä naiset kilpailevat miesten kanssa erityisillä teollisuus-

teröittyyn yhdistykseen. Tilastosta on poistettu ei-ammattilliset yhdistykset sekä joukko kahteen kertaan laskettuja jäseniä. Rekisteröimättä on sitäpaitsi huomattava joukko yhdistyksiä, kuten „*Northern Counties Amalgamated Weavers Association*“ („Pohjoisten kreivikuntien kankurien yhteensulautunut liitto“), monet kairvostyöntekijäin yhdistyksistä, englantilaiset ja skotlantilaiset kirjaltajayhdistykset, yhdistettyjen kuningaskuntien vaununtekijäin liitto, Yorkshiren piilasityöntekijäin liitto, lasinpuhaltajain liitto ja monet muut. On vaikea tarkkaan määrätä meidän tilastomme käsittämäin järjestöjen lukua, koska tämä riippuu siitä, miltä kannalta yhteensulautuneita liittoja katsotaan kussakin yksityistapauksessa. Näiden kokoonpano on tavattoman vaihteleva, alkaen 32:sta tynnyrintekijäin täydellisestä toisistaan riippumattomasta paikallisyhdistyksestä 420:neen lujasti keskittyneeseen piiriyhdistykseen, jotka muodostavat puuvillankehrääjien yhteensulautuneen liiton („*Amalgamated Association of Operative Cotton Spinners*“). Riippumattomien järjestöjen luku on joko 930 tai noin 1,750 aina sen mukaan, miltä kannalta yhteenliittyneitä yhdistyksiä ja keskittyneitä liittoja katsotaan.

aloilla, ja naisten hoitamat ammatinhaarat sellaisten kanssa, mitkä käyttävät työssä miehiä. Kun naisilla ei ole valtiollista äänioikeutta, ei heidän poissaolonsa vähennä sanottavasti ammattiyhdistysten valtiollista vaikutusta. Aikomuksemme on käsitellä jossakin seuraavassa teoksessa tarkemmin naistyöntekijäin suhdetta ammatillisiin järjestöihin. Toistaiseksi jätämme huomioonottamatta sekä naiset että kaikki alle 21 vuotiaat miespuoliset työntekijät, käsitellessämme ammattiyhdistysten vaikutusta työtätekevän luokan elämään.

Emme tunne tarkkoja tilastollisia tietoja ruumiillisen työn tekijäin koko lukumäärästä. Leone Levin ja Giffenin esittämät numerot sekä äänestysluetteloiden ja Charles Boothin teosten perustuksella laaditut laskelmat oikeuttavat meidät — tosin vain aivan ylimalkaisesti — otaksumaan, että yhdeksästä miljonasta 21 vuotiaita miehiä kuuluu noin seitsemän miljoonaa työväenluokkaan. Tämän laskun mukaan voisimme sanoa, että sadasta kaiken ikäisestä asukkaasta kuuluu kahdeksantoista työväenluokkaan. Jos otaksumme tämän laskun toistaiseksi pitävän paikkansa, tulemme siihen lopputulokseen, että ammattiyhdistyksiin kuuluu noin 20 prosenttia tai lähes joka viides henkilö täysi-ikäisistä miespuolisista työntekijöistä.

Mutta tämäkin varova laskelma johtaa itse asiassa harhaan. Jos nuo puolitoista miljoonaa ammattiyhdistysten jäsentä hajautuisivat tasan kaikille teollisuusaloille yli koko maan, olisi liikkeellä, joka käsittää ainoastaan 20 prosenttia työntekijöistä, sangen pieni merkitys sekä taloudellisessa että teollisuuselämässä, puhumattakaan sen valtiollisesta vaikutuksesta. Ammattiyhdistysliike saavuttaa merkityksensä ja nämä puolitoista miljoonaa henkilöä luovat oman järjestyneen maailmansa siten, että ammattiyhdistysten jäsenet ovat muutamilla teollisuusaloilla ja muutamissa piireissä enemmistönä, joka muodostaa mahtavan voiman työväen maailmassa.

Tämän luvun loppuun liitetyssä kartassa olemme

koettaneet osottaa, kuinka epätasainen tämä jakautuminen on Englannin yksityisiin kreivikuntiin ja Walesiin nähden.¹ Lukija huomaa jo ensi silmäyksellä, kuinka tiheässä ammattiyhdistysten jäseniä on Pohjois-Englannin kukoistavissa teollisuuskeskuksissa. Seitsemässä Humber ja Dee jokien pohjoispuolella olevassa kreivikunnassa on ainakin 726,000 ammattiyhdistysten jäsentä, tai melkein puolet koko yhdistettyjen kuningaskuntien jäsenmäärästä. Paljoa järempänä ovat Keski-Englannin teollisuuspiirit, joissa seitsemään kreivikuntaan (Leicester, Derby, Nottingham, Warwick, Gloucester, Northampton ja Stafford) kuuluu yhteensä 210,000 ammattiyhdistysten jäsentä, kun taas Etelä-Walesissa ja Monmouthshiressä on 89,000 järjestynyttä työntekijää. Lontoon mahtavassa piirikunnassa, johon täytyy lukea Middlesex, West-Hamin, Croydonin, Richmondin ja Kingstonin esikaupungit sekä Bromley Kentissä, ei ole (kuudesta miljonasta asukkaasta) enempää kuin 194,000 ammattiyhdistysten jäsentä.

Näissä neljässä piirissä, joiden koko asukasluku on 21,000,000 eli vähä enemmän kuin kaksi kolmasosaa koko Englannin ja Walesin asukkaista, on kaksitoista kolmastoistaosaa Englannin järjestyneestä työväestöstä. Muissa osissa maata on kaikkiaan ainoastaan 105,000 ammattiyhdistyksen jäsentä, vaikka asukasluku on 8,000,000. Ainoa Englannin kreivikunta, josta emme ole löytäneet ammattiyhdistysliikkeen jälkeäkään, on Rutland, missä ei ole edes ainoatakaan ammattiyhdistyksen haaraosastoa. Ja Huntingdonshiressä, Herefordshiressä sekä Dorsetshiressä, joissa on yhteensä yli 350,000 asukasta, on meidän laskujemme mukaan ainoastaan 710 ammattiyhdistyksen jäsentä. Skotlannissa, jonka asukasluku on 4,000,000, on 147,000 ammattiyhdistyk-

¹ Tämän kartan olemme jättäneet pois. Useimmat lukijat eivät voisi sitä ymmärtää siinä muodossa, jossa se on alkupe-
räisessä teoksessa, kun siinä ei ole kreivikuntien nimiä. Teoksen loppuun liitetyn taulun avulla, joka on paljoa havaannollisempi kuin itse kartta, voidaan tähän tarkoitukseen käyttää jokaista koulukarttaa. Kartta tarvitsisi välttämättömästi selityksiä, mutta selitykset ymmärtää helposti ilman karttaakin. (E. B.)

sen jäsentä, ne melkein kaikki kapealla Clyden ja Forthin välisellä teollisuusalueella, Glasgowissa ja sen ympäristön teollisuuskeskuksissa kaksi kolmasosaa niistä. Vaikka Irlannin asukasluku on kolme neljäsosaa miljonaa suurempi kuin Skotlannin, kuuluu siellä ammattiyhdistyksiin ainoastaan 40,000 jäsentä, niistä ⁹/₁₀ Dublinissa, Belfastissa, Corkissa ja Limerickissä.

TAULU eräiden Englannin ja Etelä-Walesin kreivikuntain asukasluvusta vuonna 1891, ammattiyhdistysten jäsenten luvusta 1892 ja viime mainittujen prosenttimäärästä koko asukaslukuun verraten.

Kreivikunta.	Koko asukasluku v. 1891.	Ammattiyhdist. jäseniä v. 1892.	Ammattiyhdist. jäseniä prosentteissa asukaslukuun verraten.
Northumberland	506,030	56,815	11,23
Durham	1,024,369	114,810	11,21
Lancashire	3,957,906	331,535 ¹	8,63
Yorkshire, East-Riding	318,570	23,630	7,42
Leicestershire	379,286	27,845	7,34
Derbyshire	432,414	29,510	6,82
Sydwales ja Monmouthshire	1,325,315	88,810	6,70
Nottinghamshire	505,311	31,050	6,14
Yorkshire, West-Riding	2,464,415	141,140	5,73
Gloucestershire	548,886	26,030	4,74
Cheshire	707,978	32,000	4,52
Staffordshire	1,103,452	49,545	4,59
Suffolk	353,758	14,885	4,21
Warwickshire	801,738	33,600	4,19
Northampton	308,072	12,210	3,96
Cumberland	266,549	10,280	3,86
Lontoonpiiri sekä Middlesex, Croydon, West-Ham, Richmond, Kingston ja Bromley	5,517,583	194,083	3,52
Yorkshire, North-Riding sekä Yorkin kaupunki	435,897	15,215	3,49
Yhteensä	20,957,529	1,232,993	5,89

¹ Näistä on noin 80,000 naisia. Noin neljä viidesosaa kaikista järjestyneistä naisista kuuluu Lancashiren kudontateollisuuden ammattiyhdistyksiin.

Tarkastellessamme lähemmin karttaa huomaamme, että Northumberland ja Durham ovat johtavassa asemassa ja että Lancashire seuraa heti jäljessä. Edellisellä sivulla oleva taulu osottaa Englannin ja Walesin ammatillisesti kehittyneimpiä kreivikuntia koskevat numerotiedot.

Missään muussa kreivikunnassa ei ole 150,000 ammattiyhdistysten jäsentä eikä näiden ja asukasluvun suhde nousee kolmeen prosenttiin.

Tämä pintapuolinen katsaus osottaa meille heti, että ammattiyhdistysliike on vahvin siellä, missä asukasluku on tiheä. Dorsetshiren harvasti asutuilla tasangoilla, Skotlannin ylängöllä, Irlannin länsiosassa, Cumberlandin ja Westmorelandin kummuilla on tuskin ainoatakaan ammattiyhdistystä, Tynen ja Tees virran laaksoissa, Lancashiressä ja Lontoossa sekä keskimäisten kreivikuntien vilkkaissa teollisuusseuduissa on prosenttimäärä sitävastoin verrattain korkea. Mutta ammattiyhdistysliikkeen kehitys ei kuitenkaan käy aina käsityksin väestön tiheyden kanssa. Oldhamin 201,153 asukkaasta esim. on 25,000 tai 12,43 prosenttia miespuolisia ammattiyhdistyksen jäseniä,¹ kun taasen Birminghamin (esikaupungit Aston, Handsworth ja Solihull siihen luettuna) 621,253 asukkaasta on ainoastaan 26,000 eli 4,19 prosenttia ammatillisesti järjestyneitä työntekijöitä. Newcastle on Tynessä ja Gatesheadissa on 328,066 asukkaasta 26,500 eli 8,08 prosenttia järjestyneitä, kun taasen Leedsissä Wortley, Hunslet ja Burley nimisine esikaupunkeineen on 415,243 asukkaasta ainoastaan 16,000 eli 3,85 prosenttia ammattiyhdistysten jäseniä. Silmiinpistävä poikkeus on, että pääkaupungin ja sen ympäristön 5¹/₂ miljonasta asukkaasta kuuluu ammattiyhdistykseen ainoastaan 194,000 eli 3,52 prosenttia, kun taasen Lancashiressä, vaikka sen pohjoiset suoseudut ja laajat maanviljelysalueetkin otetaan lukuun, on noin 4 miljonasta asukkaasta 332,000 eli 8,63 prosenttia ammatillisesti järjestyneitä työntekijöitä. Jos otaksu-

¹ Kaikkiaan on Oldhamissa 45,000 ammattiyhdistyksen jäsentä, mutta niistä on yli 20,000 naisia.

me, että täysi-ikäisten miespuolisten työntekijäin luku suhtautuu asukaslukuun kuten 18 suhtautuu 100:aan niin käy edellisestä selville, että muutamissa kreivikunnissa kuuluu enemmän kuin 50 prosenttia koko työväestöstä ammattiyhdistyksiin.

TAULU eräiden teollisuusalojen ammattiyhdistysten jäsenmäärästä yhdistettyjen kuningaskuntien eri osissa vuonna 1892.

Ammatti	Englanti ja Wales ¹	Skotlantii	Irlanti	Yht.
Koneenrakennus- ja metalliammatit	233,450	45,300	8,250	287,000
Rakennusteollisuus	114,500	24,950	8,550	148,000
Kaivostyö	325,750	21,250	—	347,000
Kudontateollisuus	184,270	12,330	3,400	200,000
Vaatetus- ja nahkateollisuus	78,650	8,400	2,950	90,000
Kirjapainoteollisuus	37,950	5,650	2,400	46,000
Erityisiä pienempiä ammatteita	46,550	7,450	4,000	58,000
Maanviljelys- ja kulkulaitostyöväestö	302,880	21,670	10,450	335,000
Yhteensä	1,324,000	147,000	40,000	1,511,000 ²

Mutta tämä prosenttimääräkään ei vielä riitä luomaan oikeaa kuvaa ammattiyhdistysten voimasta niissä teollisuuskeskuksissa, joissa se on suurin. Paikalliseen keskittymiseen liittyy ammatillinen keskittyminen, jonka nojalla liikkeen maantieteellinen jakautuminen voidaan

¹ Siihen luettuna Englannin kanavan saarten ja Man saaren 1,285 ammattiyhdistysten jäsentä.

² Tähän summaan on luettu 99,650 naista 52 yhdistyksessä. He jakautuvat eri ammatteihin seuraavasti:

Koneenrakennus- ja metalliammatit	2,850
Rakennusteollisuus	300
Kaivostyö	—
Kudontateollisuus	80,900
Vaatetus- ja nahkateollisuus	8,650
Kirjapainoteollisuus	400
Erityisiä pienempiä ammatteita	3,450
Maanviljelys- ja kulkulaitostyöväestö, apurit	3,100

Yhteensä 99,650

pääasiallisesti selittää. Edelläoleva taulu osoittaa, missä suhteessa tärkeimmät teollisuusolot ovat ammattiyhdistysliikkeen koko voimaan nähden.

Useimmalle lukijalle riittänee kartta sekä edellä olevat ammattiyhdistysliikkeen jakautumista eri teollisuusaloille valaisevat taulut antamaan tilastollisen kuvan ammattiyhdistysmaailmasta. Niille taasen, jotka haluavat tarkemmin tutkia ammattiyhdistysliikkeen tilastoa, lienee yksityiskohtaisempi selonteko tarpeen. Ennenkuin ryhdymme kuvaamaan itse ammattiyhdistyselämää, tahdomme käyttää vielä kymmenkunnan sivua, jotka tavallinen lukija voi hyvällä omallatunnolla jättää lukematta, esittääksemme kuivia tilastollisia numeroita kustakin kahdeksasta eri ryhmästä, joihin olemme jakaneet ammattiyhdistysten jäsenet.

Ensimmäinen ryhmä käsittää *koneenrakennus-, metalli- ja laivanrakennusteollisuuden*. Sen tunnusmerkkinä on vanhat ja kehittyneet kansalliset liitot, suuri jäsenluku, keskitetty hallinto ja laajat apukassalaitokset. Tämän ryhmän 287,000 jäsentä jakautuvat 260 eri yhdistykseen, mutta lähes puolet heistä kuuluvat johonkin neljästä suuresta kansallisesta järjestöstä: Koneenrakentajain yhteensulautuneeseen liittoon (perustettu 1851), pannuseppien ja rautalaivanrakentajien yhdistettyyn liittoon¹ (perustettu 1832), Englannin, Irlannin ja Walesin raudanvalajain avustusyhdistykseen (perustettu 1809) taikka laivanrakentajain liittoyhdistykseen („Associated Society“), joka syntyi 1882 puulaivanrakentajain useista vanhoista paikallisyhdistyksistä. Voimakkein näistä suurista yhdistyksistä on pannuseppien yhdistys, johon kuuluu 39,000 jäsentä. Sen kanssa ei voi mikään yhdistys kilpailla jäsenistä ammatissa, ja se käsittää itse asiassa koko ammattitaitoisen työväestön rautalaiva- ja pannuteollisuuden alalla yli koko kunin-

¹ Pannusepät laskevat yhdistyksensä alkaneen vuonna 1834, mutta on todistuksia siitä, että se oli jo vuonna 1832. Muutamissa muissakin tapauksissa (kivimuurarien, rakennuslevyseppien ja muurarien) olemme saaneet selville yhdistyksen historian kauemmaksi taaksepäin, kuin tähän saakka on otaksuttu.

gaskunnan. Raudanvalajain ja puulaivanrakentajain suuret liitot, joihin kuuluu 15,000 ja 14,000 jäsentä, eivät edusta koko ammattialaansa yhtä tarkasti kuin pannuseppien liitto. Niiden ulkopuolella on vielä Skotlannin rautavalimoiden kaavailijain vuonna 1831 perustettu liitto, jossa on 6,000 jäsentä, sekä muutamia pienempiä vähemmän kehittyneiden raudanvalajain unioneja. Vuonna 1824 perustettu Lontoon sataman laivanrakentajain apuyhdistys („*Provident Union*“), jossa on 1,400 jäsentä, vuonna 1800 perustettu Liverpoolin laivanrakentajain ammatti- ja apukassayhdistys, jossa myöskin on 1,400 jäsentä, sekä muutamat muut vanhanaikaiset satamapaikkojen yhdistykset ovat yhä edelleenkin erillään laivanrakentajain liittoyhdistyksistä.¹ Kuningaskunnan suurin keskitetty ammattiyhdistys, koneenrakentajain yhteensulautunut liitto, johon kuuluu 66,000 jäsentä kotimaassa ja 5,000 jäsentä ulkomailla,² on paljoa suurempi muita yhdistyksiä, mutta sen täytyy kilpailla lujien paikallisten tai ammatillisten osastojen kanssa, jotka ottavat jäseniksensä koneenrakennusalalla vallitsevien monien eri työläisluokkien jäseniä.³ Varsinaisten raudan- ja teräksenalvalmistajain yhdistyksistä käsittää vuonna 1886 perustettu Britannian teräs-sulattimoiden työntekijäin („*Steel Smelter*“) alkujaan skotlantilainen yhdistys, jossa on 2,400 jäsentä, koko kuningaskunnan. Vuonna 1862 perustettu

¹ Yhtä vanhanaikuiset satamiin ryhmittyneet purjeenneulojen yhdistykset ovat samoin kuin laivanrakentajainkin syntyneet jo 18 vuosisadalla. Ne ovat yhtyneet vuoden 1890 jälkeen Suurbritannian ja Irlannin purjeentekijäin liitoksi, johon kuuluu 1,250 jäsentä.

² Siirtomaissa, Yhdysvalloissa j. n. e. (E. B.)

³ Tärkeimmät näistä ovat höyrykoneenrakentajain yhdistys (perustettu 1824), 6,000 jäsentä; seppien yhdistynyt liitto (vuonna 1857 perustettu skotlantilainen järjestö), 2,300 jäsentä; yhdistettyjen kuningaskuntien kaavanvalmistajain yhdistys (perustettu 1857), 2,500 jäsentä; messinkityöntekijäin yhteensulautunut kansallinen liitto (perustettu 1872), 6,500 jäsentä; Suurbritannian ja Irlannin keltavalaja-apulaisten yhdistynyt liitto (perustettu 1866), 2,500 jäsentä; ja yhtyneitten konetyöntekijäin liitto (perustettu 1844) 2,500 jäsentä.

rauta- ja terästyöntekijäin liittoyhdistys („Associated Society“), johon kuuluu 7,800 jäsentä, on joutunut omittuiseen asemaan ammattiyhdistysmaailmassa, kun se on sitkeästi pitänyt kiinni liikkuvan palkka-asteikon periaatteesta. Tina- ja peltisevät,¹ puunleikkaajat, poraajat, Sheffieldin veitsiseppäin ja jalojen metallien taidekäsityöläiset ovat hajaantuneet lukemattomiin paikallisyhdistyksiin, joilla on sangen vähän yhteyttä keskenään.

Tämä ammattiyhdistysten jäsenten ryhmä muodostaa Skotlannissa sangen suuren prosenttimäärän koko järjestyneitten luvusta. Englannissa ja Walesissa kuuluu tähän ryhmään ainoastaan kuudes osa järjestyneitä, Skotlannissa taasen lähes kolmasosa, joka rajoittuu melkein yksinomaan Glasgowiin ja sen ympäristöön.

TAULU kone-, ja laivanrakennusammatin yksityisten ryhmien likimääräisestä järjestyneitten luvusta.

Ammatti	Englanti	Skotlanti	Irlanti	Yht.
Mekanikot ja koneenrakentajat	74,000	8,250	2,750	85,000
Sepät ja kengittäjät	7,350	2,250	300	9,900
Messinki- ja kuparityöntekijät .	13,350	2,000	150	15,500
Levysepät	16,000	1,300	200	17,500
Raudanvalajat ja kaavanvalmistajat	15,500	7,250	500	23,250
Laivanrakentajat ja pannusepät	45,500	13,250	3,600	62,350
Rauta- ja terässulattimoiden työntekijät	23,500	1,500	—	25,000
Kulta- ja hopeatyöntekijät . . .	3,500	—	—	3,500
Muut metallityöntekijät	34,750	9,500	750	45,000
Yhteensä	233,450	45,300	8,250	287,000

¹ Lökkisepillä on Etelä-Walesissa vuonna 1871 perustettu ja 1887 uudelleen järjestetty yhdistys, johon kuuluu 10,000 jäsentä. Suurbritannian sinkkilevyseppäin yhteensulautuneeseen kansalliseen liittoon (perustettu 1876) kuuluu 3,000 jäsentä, ja rautalevyseppien yleiseen yhdistykseen (perustettu 1861) 1,250 jäsentä.

Rakennus- ja huonekalutyöntekijäin ryhmä muistuttaa monessa suhteessa koneen- ja laivanrakentajia. Tämän ryhmän 148,000 ammattiyhdistyksen jäsentä ovat jakautuneet 120 eri yhdistykseen. Mutta heistäkin kuuluu puolet kolmeen suureen kansalliseen keskitettyyn apukassa-ammattiyhdistykseen. Näistä on voimakkain vuonna 1832 perustettu kivimuurarien apulaisten avustusyhdistys, johon kuuluu 16,000 jäsentä. Sillä ei ole ketään todellista kilpailijaa koko Englannissa eikä Irlannissa ja vastaavan skotlantilaisen kivimuurarien apulaisten yhteensulautuneen liiton kanssa (perustettu 1831, 5,500 jäsentä) on se ystävällisessä suhteessa.

Tämän ryhmän suurin ja rikkain yhdistys on salvumiesten ja rakennuspuuseppien yhteensulautunut, vuonna 1860 perustettu liitto, johon kuuluu 34,000 jäsentä kotimaassa ja 4,000 ulkomailla. Vaikka tämän yhdistyksen jäsenluku on ainoastaan pieni prosentti maan kaikista salvumiehistä, käsittää se kuitenkin $\frac{3}{4}$ kaikista niistä, jotka yleensä kuuluvat ammattiyhdistyksiin. Loput kuuluvat Skotlannin salvumiesten ja rakennuspuuseppien yleiseen liittoon (perustettu 1861, 6,000 jäsentä), Englannin salvumiesten ja rakennuspuuseppien vanhaan yleiseen liittoon (perustettu 1827, 4,000 jäsentä) ja pariin pieneen pääkaupungin ammattiklubiin, jotka eivät ole liittyneet mihinkään kansalliseen järjestöön. Muurarit ovat monessa suhteessa samassa asemassa kuin salvumiehet. Heidän yhdistykseensä (*„Operative Bricklayers Society“*, perustettu 1848, jäsenluku 22,000) kuuluu nykyään $\frac{3}{4}$ tämän ammatin ammattiyhdistysten jäseniä. Loput kuuluvat joko yhteenliittyneiden muurarien ammatti-, tapaturma- ja hautausyhdistykseen (*„United Operative Bricklayers Trade, Accident and Burial Society“*, perustettu 1832, jäseniä 25,000) tai muutamiin yksityisiin paikallisiin ammattiklubeihin Skotlannissa ja Irlannissa. Muista rakennusammatin yhdistyksistä on voimakkain ja lujin Suurbritannian ja Irlannin rakennuslevyseppien yhdistys (perustettu 1832, uudelleen järjestetty 1865, jäsenluku 6,500). Tämä liitto

on säilyttänyt rakennustyöläisten säännöt vuosilta 1830—1834 pääasiallisesti muuttamatta. Sillä ei ole kehtään kilpailijaa, ellemmme ota lukuun erästä pientä siitä eronnutta järjestöä nimeltä „*United Operative Plumbers Association of Scotland*“ (perustettu 1827, jäsenluku 700). Sitävastoin ovat maalarit, liuskakatonpanijat, puusepät, verhoilijat ja huonekalujen kiilloittajat hajautuneet moniin pieniin yhdistyksiin, kun taasen taidepuusepillä ja marmorin jäljittelijöillä on kummallakin yksi iso järjestö¹ ja useampia pienempiä yhdistyksiä, joihin kuitenkin kuuluu yleensä pieni prosenttimäärä ammattilaisia.

TAULU rakennus- ja huonekaluteollisuuden eri haarojen järjestyneitten työntekijäin lukumäärästä.

Ammatti	Englanti	Skotlanti	Irlanti	Yht.
Kivimuurarit ja kivenhakkaajat	16,750	8,250	250	25,250
Muurarit	24,000	700	2,300	27,000
Rakennuspuusepät	33,000	7,850	3,250	44,100
Taidepuusepät	7,200	2,000	300	9,500
Sahurit ja muut sellaiset	4,250	350	150	4,750
Marmorin jäljittelijät	7,500	1,000	500	9,000
Maalarit	12,400	2,150	1,000	15,550
Rakennuslevysepät	5,400	1,200	400	7,000
Verhoilijat ja kiilloittajat	2,500	450	300	3,250
Erityiset rakennustyöläiset	1,500	1,000	100	2,600
Yhteensä	114,500	24,950	8,550	148,000

Kaivostyöläiset ja kivenlouhijat kuuluvat noin 65 yhdistykseen, ja ovat nykyään parhaiten järjestyneet niistä kahdeksasta suuresta ryhmästä, joihin jaoimme ammattiyhdistysten jäsenet. Kaivostyöläisten keskuudessa on „kreivikunta“ eli piirikuntayhdistys ilman

¹ Taidepuuseppien liittoon (perustettu 1865) kuuluu 5,500 ja marmorin jäljittelijäin kansalliseen liittoon (perustettu 1862) 7,000 jäsentä.

avustuskassoja vallitsevana järjestysmuotona. Tämän ryhmän 347,000 jäsenestä kuuluu lähes $\frac{2}{3}$ Suurbritannian kaivostyöläisten liittoon. Tämä vuonna 1888 perustettu liitto on muodostunut paristakymmenestä riippumattomasta järjestöstä, joista muutamat, kuten esim. Yorkshiren kaivostyöläisten yhdistys (perustettu 1858, jäsenluku 55,000) ovat hyvin keskittyneet, kun taas toiset, kuten esim. Lancashiren kaivostyöntekijäin liitto (perustettu 1881, jäsenluku 43,000) ovat vapaampia. Vaikka kaivostyöläisten liitto ei sekaannu eri osastojen raha-asioihin eikä sisälliseen itsehallintoon, keskittää se kuitenkin koko jäsenistönsä taloudellisen ja parlamentarisen politikan Fifestä (Koillis-Skotlannissa) Somersetiin (Lounais-Englannissa) saakka mitä tehokkaimmalla tavalla. Liiton ulkopuolella ovat Northumberlandin kaivostyöläisten luja ja vahva keskinäinen luottamusyhdistys („*Mutual Confident Association*“), joka perustettiin 1863 ja käsittää nyt 17,000 jäsentä, Durhamin kaivostyöntekijäin yhdistys (perustettu 1869, jäseniä 50,000), Keski- ja Länsi-Lothianin (Skotlannissa) kaivostyöläisten luja pieni yhdistys (perustettu 1885, jäseniä 3,600), ja liikkuvain palkkalistojen kannattajain hajanaiset järjestöt, jotka näyttelevät Etelä-Walesissa ammattiyhdistysten osaa.¹ Läntisen Skotlannin hiili- ja rautakaivostyöntekijät ovat tuskin päässeet kehittymään korkeammalle kuin lyhytikäisten kaivosklubien ja tilapäisten lakkoyhdistysten kannalle. Tina-, lyijy- ja kuparityöntekijäin keskuudessa on, mikäli me olemme saaneet selville, ammattiyhdistyskäsitemekin tykkäänään tuntematon.

¹ Etelä-Walesin kaivostyöläiset ovat parasta aikaa murroskaudella. Kaivostyöntekijäin liittoon on yhtynyt huomattava määrä jäseniä Monmouthshiressä ja Glamorganshiressä, mutta työntekijäin enemmistö kuuluu vielä liikkuvan palkka-asteikon kannattajiin. Heitä on 36.000 jäsentä. Tämän koneiston ylläpitämiseksi pidättävät työnantajat tavallisesti kaivostyöläisiltä neljän-toista päivän palkan. Forest of Deanin kaivostyöläisyhdistys, johon kuuluu 4,000 jäsentä, on vuonna 1893 eronnut liitosta. Liiton ulkopuolella on myöskin eräs pieni kaivostyöläisunioni Westbromwichissä (2,250 jäsentä).

TAULU ammattiyhdistysten jäsenten lukumäärästä kaivoksissa ja kivilouhimoissa työskentelevien henkilöiden keskuudessa.

Ammatti	Englantii	Skotlantii	Irlanti	Yht.
Hiili- ja rautakaivostyöntekijät	301,000	17,500	—	318,500
Kaivosten koneenkäyttäjät	5,000	1,500	—	6,500
Koksityöntekijät, työnjohtajat ja kaivosten käsityöläiset j. n. e.	9,250	500	—	9,750
Kivenlouhijat	10,500	—	—	10,500
Öljykaivostyöntekijät	—	1,750	—	1,750
Yhteensä	325,750	21,250	—	347,000

Kudontateollisuuden työntekijäin ammattiyhdistysliikkeessä pistää heti silmiin se tosiasia, että elinvoimaiset järjestöt rajoittuvat melkein yksinomaan puuvillatyöntekijöihin, joita on ainakin $\frac{2}{3}$ tämän ryhmän ammattiyhdistyksiin kuuluvista 200,000 jäsenestä. Samoin kuin kaivostyömiehet, suosivat puuvillateollisuuden työntekijätkin etupäässä yhdistyneitä liittoja, joilla on yksinomaan ammatillinen tarkoitus. Mahtava vuonna 1853 perustettu puuvillankehräjäin yhteensulautunut liitto, johon kuuluu 40 eri piiriyhdistystä sekä 19,500 jäsentä, ja sen sisaryhdistykset, pohjoisten kreivikuntien kankurien yhteensulautunut liitto („*Northern Counties Amalgamated Association of Weavers*“, perustettu 1884, jäseniä 71,000) ja karttaus ynnä puhallushuoneitten työntekijäin yhteensulautunut liitto („*Amalgamated Association of Card and Blowing Room Operatives*“, perustettu 1886, jäseniä 31,000) muodostavat vuonna 1886 perustetun „*United Textile Factory Workers Associationin*“ („Kudontateollisuuden tehdastyöläisten yhdistyneen liiton“). Tämä liitto, joka on perustettu yksinomaan valvomaan ammatillisia etuja parlamentissa, on Lancashiren, Cheshiren ja Yorkshiren 125,000 järjestyneen puuvillatyöntekijän sangen huomattavan valtiollisen vaikutuksen polttopisteenä. Kaivostyöläisten liiton jälkeen, jota se monessa suhteessa

muistuttaa, on tämä liitto mahtavin ammattiyhdistys maassa.¹

Villatyöntekijäin järjestöjen puute on jyrkkänä vasta-kohtana puuvillatyöntekijäin kehittyneille järjestöille. Muilla kudontateollisuuden aloilla on yksityisten teollisuushaarojen jyrkkä keskittyminen eri paikkakunnille synnyttänyt yksityisiä pitsin-, sukan-, silkin-, pellavan- ja matonkutojain kreivikunta- tai piirikuntajärjestöjä, jotka kaikki tavallisesti rajoittuvat aivan pienelle alueelle ja vaikuttavat suhteellisesti sangen vähän ammattiyhdistysmaailmassa. Niistä on voimakkain pitsityöntekijäin yhteensulautunut liitto („Amalgamated Socie-

TAULU kudontateollisuuden eri alojen ammattiyhdistysten jäsenten lukumäärästä.

Ammatti	Englanti	Skotlanti	Irlanti	Yht.
Puuvillankehrääjät	19,500	—	—	19,500
Puuvillankutojat	82,500	500	—	83,000
Puuvillan karttaajat j. n. e.	31,000	—	—	31,000
Villatyöntekijät	6,000	9,500	—	15,500
Villan kamppaajat, lajittelijat j. n. e.	2,500	—	—	2,500
Silkkityöntekijät	2,500	—	60	2,560
Hamppu- ja pellavatyöntekijät	150	300	2,940	3,390
Matonkutojat	2,600	400	—	3,000
Sukankutojat	6,350	100	50	6,500
Pitsi- y. m. työntekijät	4,500	—	—	4,500
Joustavien nauhojen ja kankaitten kutojat	700	—	—	700
Värjärit, valkaisijat ja keritsijät	11,820	180	100	12,100
Työnjohtajat	4,850	200	200	5,250
Karttuninpainajat ja kaivertajat	1,950	500	50	2,500
Muut kudontateollisuudessa työskentelevät	7,350	650	—	8,000
Yhteensä	184,270	12,330	3,400	200,000

¹ Puuvillankehrääjien ammattiyhdistykseen kuuluu yksinomaan täysikasvuisia miehiä, kun taasen solmijoina („Piecers“) toimivat pojat muodostavat siihen kuuluvia alayhdistyksiä. Puuvillakankurien ja karttaushuonetyöntekijäin yhdistyksessä on suurin osa jäsenistä naisia.

ty of Operative Lace-makers", 3,500 jäsentä), johon todella kuuluu kaikki täysikasvuiset miespuoliset työntekijät Nottinghamin pitsitehtaissa. Lukuunottamatta kudontateollisuustyöntekijäliiton alaosastoja on kudontateollisuuden eri aloilla olevain yhdistysten luku 115.

Vaate- ja nahkatavarateollisuuden alalla toimivain työntekijäin suuri joukko on ehkä huonoimmin järjestynyt kaikista ammattitaitoisista työntekijöistä. Ainoastaan yksi järjestö, vuonna 1874 perustettu kengän- ja saappaantekijäin kansallinen liitto, johon kuuluu lähes 43,000 jäsentä, valvoo sangen tehokkaasti koneitten avulla harjoitettua jalkineiteollisuutta. Ja vaikka käsiteollisuus vähenee tällä alalla nopeasti, kykenee vuonna 1826 perustettu kengän- ja saappaantekijäin yhteensulautunut liitto pitämään 4,700 ammattitaitoisen jäsenensä palkat ylhäällä, vieläpä korottamaankin niitä. Sitä vastoin eivät räätälit ole voineet saada uutta, kone-työhön perustuvaa teollisuutta valvontansa alle, eivätkä pitää käsityöläisten hyväksytyjä normalipalkkoja entisellään. Räätälien yhteensulautunut liitto (perustettu 1866, 17,000 jäsentä) ja Skotlannin räätälintyöntekijäin kansallinen yhdistys (perustettu 1866, jäseniä 4,500) ovat sulattaneet itseensä kaikki paikalliset yhdistykset tämän teollisuuden alalla, mutta niihin kuuluu ainoastaan pieni osa ammatissa työskenteleviä työntekijöitä. Vuonna 1872 perustetussa huopahatuntekijäin unionissa on 4,300 jäsentä, ja vuonna 1886 perustetussa

TAULU ammattiyhdistysten jäsenten likimääräisestä luvusta vaate- ja nahkateollisuudessa.

Ammatti	Englanti	Skotlanti	Irlanti	Yht.
Saappaan- ja kengäntekijät	46,250	2,250	500	49,000
Muut nahkatyöntekijät	5,900	550	100	6,550
Räätälit ja muut vaatteittentekijät	16,100	5,500	2,300	23,900
Hatun- ja hansikkaantekijät j.n.e.	10,400	100	50	10,550
Yhteensä	78,650	8,400	2,950	90,000

tämän ammatin naistyöläisten osastossa melkein yhtä paljon. Muilla tämän ryhmän teollisuusaloilla on muutamia vahvoja järjestöjä vähäpätöisemmissä ammateissa, mutta suurin osa työntekijöitä kuuluu ainoastaan heikkoihin paikallisyhdistyksiin tai on tykkänään järjestymätöntä. Kaikkiaan on tässä ryhmässä yli 60 eri ammattiyhdistystä.

Paperi- ja kirjateollisuuden alalla työskentelevät ammattiyhdistysten jäsenet, luvultaan 46,000, jakautuvat neljään suurempaan ammattiyhdistykseen, joissa on 27,000 jäsentä, ja neljäänkymmeneenviiteen pienempään yhdistykseen, joiden jäsenluku ei nouse yli 19,000. Parhaiten järjestyneet ovat kirjaltajain kolme vahvaa liittoa: pääkaupungissa oleva Lontoon kirjaltajain yhdistys (perustettu 1848, jäseniä 9,800), Kirjaltajaliitto — „*Typographical Association*“ — (perustettu 1849, jäseniä 11,500, paitsi neljää irlantilaista ja neljää englantilaista paikallisyhdistystä on se sulattanut itseensä kaikki pääkaupungin ulkopuolella olevat kirjaltajajärjestöt), sekä Skotlannin kirjaltajaliitto (perustettu 1852, jäseniä 3,000). Pääasiallisesti maaseudun työntekijöistä muodostunut kirjansitojain ja koneviiivoittajain yhdistynyt liitto (perustettu 1835, jäseniä 3,000), on paljoo voimakkaampi kuin Lontoon kirjansitojain yhdistynyt liitto, joka on suurin puolestakymmenestä tämän alan ammattiyhdistyksestä pääkaupungissa.

TAULU ammattiyhdistysten jäsenten likimääräisestä luvusta paperi- ja kirjapainoteollisuuden eri aloilla.

Ammatti	Englantü	Skotlantü	Irlantü	Yht.
Kirjaltajat, painajat ja koneenkäyttäjät	27,250	4,000	2,000	33,250
Kirjansitojat	5,150	700	300	6,150
Paperityöntekijät	3,150	500	—	3,650
Muut painoteollisuusammatit	2,400	450	100	2,950
Yhteensä	37,950	5,650	2,400	46,000

Vielä on jäljellä joukko vaikeasti ryhmitettäviä ammatteja. Näiden eri ammattien aloilla on 130 yhdistystä ja 58,000 jäsentä. Muutamat näistä aloista, kuten tynnyrintekijäin, sikarintekijäin, harjansitojain, korinpalmikoitsijain ja lasiseppien ovat enimmäkseen hyvin järjestyneet, toisilla aloilla taas, kuten vaunuseppien, savenvalajain, leipurien ja köydenpunojain kuuluu ainoastaan pieni prosentti ammattilaisia yhdistyksiin.¹

TAULU ammattiyhdistysten jäsenten likimääräisestä luvusta erityisillä pienemmillä teollisuusaloilla.

Ammatti	Englanti	Skotlanti	Irlanti	Yht.
Korintekijät ja harjansitojat . . .	2,800	350	100	3,250
Vaununtekijät	6,000	400	600	7,000
Tynnyrintekijät	4,400	1,300	300	6,000
Lasityöntekijät	7,350	500	150	8,000
Myllärit ja leipurit	7,000	2,500	2,500	12,000
Savenvalajat	6,250	1,650	—	7,900
Muut tähän kuuluvat ammatit . .	12,750	750	350	13,850
Yhteensä	46,550	7,450	4,000	58,000

Päivätyöläisten, merimiesten ja kuljetusalojen työntekijäin suuren lauman olemme erottaneet eri ryhmäksi. Tähän ryhmään kuuluvista 120 järjestystä muistuttaa vuonna 1872 perustettu rautatieläisten („*Railway Servants*“) yhteensulautunut liitto 31,000 jäsenineen, korkeine maksuineen, laajoine avustuslaitoksineen ja huomattavine rahastoineen luonteeltaan kone- ja rakennusteollisuuden suuria liittoja. Muutamat tämän ryhmän yhdistykset, kuten veturinkuljettajain ja lämmittäjäin yhdistynyt liitto (perustettu 1880, jäseniä 7,000), Lontoon ja sen ympäristön „*Labour League*“ (perustettu 1872, jäseniä 13,000), ja maalaistyöväestön kansallinen

¹ Kuningaskunnan yhdistetyssä vaununtekijäin liitossa (perustettu 1834), on 5,500 jäsentä. Tynnyrintekijäin yhdistys (perustettu 1878), on hyvin hajanainen vanhentuneitten paikallisten yhdistysten liitto, johon kuuluu noin 6,000 jäsentä.

liitto (perustettu 1872, jäseniä 15,000) ovat pääasiallisesti apukassayhdistyksiä. Mutta tämän ryhmän valitsevana perusmuotona on, kuten helposti voi käsittää, „uusi unioni“ alhaisine jäsenmaksuineen, vaihtelevine jäsenlukuineen ja hyökkäykseen valmiine menettelytapoineen. Näistä on suurin ja nähtävästi lujin vuonna 1889 perustettu kaasutyöläisten ja muiden työntekijäin kansallinen liitto, johon kuuluu 36,000 jäsentä. Sen jälkeen ovat jäsenluvultaan suurimmat, satama-, varvi- ja rautatyöntekijäin unioni (perustettu 1889) „*The Tyneside and National Labour Union*“ (perustettu 1889) sekä merimiesten ja lämmittäjien kansallinen yhteensulautunut liitto (perustettu 1887), joiden kunkin jäsenluku vaihtelee 20,000—40,000 välillä. Muista tämän ryhmän huomattavimmista yhdistyksistä mainittakoon rautatieläisten yleinen unioni (perustettu 1889), satamatyöläisten kansallinen yhdistys (perustettu 1889), hiihenkantajain kansallinen yhteensulautunut liitto (perustettu 1890) ja samana vuonna perustettu kaivajain, rakennusapurien ja päiväpalkkalaisten liitto. Rakennusapurit ja raitiotieläiset ovat järjestyneet lukuisiin paikallisyhdistyksiin, joista muutammat, kuten vuonna 1887 perustettu Merseyn satama- ja raitiotiepalvelijain liitto sekä vuonna 1889 perustettu Leedsin rakennusapurien yhteensulautunut liitto ovat voimakkaita ammattijärjestöjä. Uuden unionismin etevin edustaja maanviljelystyöväestön keskuudessa on itäisten kreivikuntien työliitto — „*Eastern Counties Labour Federation*“ — joka perustettiin 1890 ja johon kuuluu 17,000 jäsentä Suffolksissa ja läheisissä kreivikunnissa. Vaillinaisesti ilmoitetun ja alituisesti vaihtelevan jäsenluvun tähden on tämän ryhmän yhdistyksiä koskeva tilasto epämääräisempi kuin lujemmin järjestyneitten ammattien yhdistyksiä koskeva.¹

¹ Olemme jättäneet ylläolevasta tilastosta pois sellaisten ammattialojen yhdistykset, joita ei suorastaan voi lukea palkkamyöläisten luokkaan. Vuonna 1870 perustettu opettajain kansallinen unioni on mahtava järjestö, johon kuuluu 23,000 jäsentä. Telegrafiapulaisilla, vakuutusasioitsijoilla ja puotipalvelijoilla on myöskin yhdistyksiä, joiden jäsenluku vaihtelee 1,000—5,000 vä-

TAULU ammattiyhdistysten jäsenten likimääräisestä luvusta kaikenlaisten päiväpalkkalaisten, apurien ja kuljetustyöntekijäin keskuudessa.

Ammatti	Englanti	Skotlanti	Irlanti	Yht.
Merimiehet, kalastajat, lautturit j.n.e.	33,850	3,900	1,500	39,250
Rautatietyöntekijät	43,500	1,500	3,000	48,000
Koneenkäyttäjät muualla paitsi kaivoksissa ja rautateilla	6,300	370	100	6,770
Raitiotieläiset	19,000	3,500	1,000	23,500
Muut tämän ryhmän päivätyölläiset	200,230	12,400	4,850	217,480
Yhteensä	302,880	21,670	10,450	335,000

Olisi ollut huvittava lisä tilastossamme, jos olisimme voineet liittää tauluihin sarakkeen, joka olisi osottanut ammattiyhdistysten jäsenten ja kussakin ammatissa toimivain työntekijäin välisen suhteen. Mutta valitettavasti on ammattien määrittely henkikirjoissa niin vaillinainen, että tämä on mahdotonta.¹ Sentähden meidän on täytynyt tässä suhteessa tyytyä tietoihin, joita olemme voineet saada muista lähteistä. Tiedämme esim., että Lancashiressä kuuluu puuvillankehrääjien yhteensulautuneeseen liittoon jokainen tämän teol-

lilla, samoin on postilaisilla kaksi suurta yhdistystä. Kirjanpitäjain ja palvelijain kansalliset liitot ovat huonommin järjestyneet. Myöskin kirjureilla ja Lontoon satamien työnjohtajilla sekä Poplarin laivankirjureilla on pieniä ammattiyhdistyksiä.

Emme myöskään ole ottaneet lukuun sellaisia pääasiallisesti avustuskassojen tapaisia yhdistyksiä kuin merikoneenkäyttäjien liitto ja yhdistetyn kuningaskunnan luotsien yhdistykset, joiden jäsenet kuuluvat suurimmaksi osaksi erityisiin virallisiin ammattiyhdistyksiin.

¹ Henkikirjoissa ovat kussakin ammatissa „työntekijät, apulaiset, oppilaiset ja päiväpalkkalaiset“ yhdessä. Niinpä ei eroteta toisistaan esim. muurareita ja heidän apulaisiaan, jotka kumminkin kuuluvat aivan eri ammatteihin. Ryhmiin „sukankutojat“ tai „hantekijät“ luetaan sekä näiden tavarain kauppiat ja heidän apulaisensa että myöskin niitä valmistavat työntekijät.

lisuusalan varsinainen työntekijä. Samaa voidaan sanoa pannuseppien yhdistyksestä kaikissa rautalaivoja rakentavissa satamissa, mutta se ei pidä paikkaansa kaikissa Keski-Englannin kreivikunnissa. Ja mainitaksemme vielä huomattavamman teollisuusalan on hiilenkaivajista 80 prosenttia ammattiyhdistysten jäseniä. Muutamissa piireissä, Northumberlandissa ja eräissä Yorkshiren länsiosissa kuuluu joka ainoa hiilenhakkaajajärjestöön. Muillakin teollisuusaloilla ja paikkakunnilla on järjestymisen kehittänyt yhtä kauas. Dublinin tynnyrintekijäin, keskimäisten kreivikuntien piilasityöntekijäin, Nottinghamin pitsinkutojain ja Yorkshiren pullonpuhaltajain keskuudessa ei ole ainoatakaan ammattiyhdistykseen kuulumatonta työntekijää. Näemme siis, että vaikka ammattiyhdistysmaailmaan kuuluukin ainoastaan 4 prosenttia koko asukasluvusta, käsittää se muutamilla teollisuusaloilla ja muutamissa piireissä itse asiassa koko työtätekevän luokan.

Mutta on monta teollisuuden haaraa, joissa ei ole ammattiyhdistysliikettä ensinkään. Kokonaisia teollisuustyöläisten luokkia on jäänyt ammattiyhdistysten ulkopuolelle siitä syystä, että he eivät ole varsinaisia palkkatyöläisiä. Meidän teollisuusjärjestelmämme nurkissa ja sopissa on lukemattomia työntekijöitä, jotka saavat niukan ja epävarman toimeentulonsa palvellessaan välittömästi käyttäjiä. Jokaisessa kaupungissa ja kylässä on kiertelevät kauppiansa, juuston ja vihannesten myyjät j. n. e., kengän- ja kattilanpaikkaajat, veitsenterottajat, lasinleikkaajat, juottajat ja muut pienillä toimilla elävät käsityöläiset; vaununavaajat, kulmissa seisoskelevat ja „satamien laitureita reunustavat“ loiseläjät sekä monet muut heidän kaltaisensa ovat taasen suurkaupunkien omituisuuksia. Jos käännyimme näistä „riippumattomista tuottajista“ ammattiteihin, joissa vielä on pikkumestareita tai joissa koti-teollisuus vallitsee, saavumme toiselle alalle, mitä ei ammattiyhdistysliike ole hedelmöittänyt. Sängen taitavista räätäleistä ja taidepuusepistä esim. on ainoastaan pieni vähemmistö ammatillisesti järjestynyt, ja

kettinki- sekä naulasepät ovat tykkänään järjestymättömiä. Taantuvan ammatin vaikutus ammattiyhdistysliikkeeseen näkyy selvästi jalkineiteollisuudessa. Leicestershiressä ja Staffordshiressä, jossa tätä ammattia harjoitetaan suurissa tehtaissa, kuuluvat melkein kaikki työntekijät ammattiyhdistykseen. Keskimmäisten kreivikuntien kylissä, joissa suutarintyö on kotiteollisuutta, ja Lontoon itäosissa, jossa se vasta äsken on alkanut kohota tältä asteelta, kuuluu saappaan- ja kengäntekijäin kansalliseen yhdistykseen suhteellisesti vähän jäseniä.

Niissä piireissä, missä pikkumestarijärjestelmä vielä on vallalla, vaikuttaa se vahingollisesti muihinkin ammatteihin. Birminghamin ja Itä-Lontoon piireissä ovat ei ainoastaan hikoiluttamisjärjestelmän alaiset ammatit, vaan myöskin suurissa laitoksissa harjoitetut teollisuudenhaarat huonosti järjestyneitä.

Mutta ammattiyhdistyksiin kuulumattomain pääjoukko on kuitenkin etsittävä toisaalta. Konetyöntekijöihin, kaivos- ja tehdastyöläisiin kuulumaton palkkatyöläisten summaton joukko on tavallisesti yhtä huonosti järjestynyt kuin naistryöläisetkin. Ja ellemme ota lukuun muutamia kreivikuntia, kuten Kent, Suffolk, Norfolk, Oxfordshire, Wiltshire ja Marsch-piiri, voidaan maanviljelystyöväestön ammattiyhdistyksistä tuskin puhua. Suurbritannian kolmesta neljäsosa miljoonasta maanviljelystyöläisestä on nykyään järjestynyt ainoastaan 40,000. Ja yhtä huonosti on laita muilla karkeamman työn aloilla. Rautateiden kuljetustoimen palveluksessa olevista 200,000 työntekijästä on ainoastaan 48,000 ammattiyhdistysten jäsentä, niistäkin suurin osa suhteellisesti korkeammalla kannalla oleviin ammatteihin kuuluvia, kuten veturinkuljettajia ja konduktörejä. Hevos- ja sähköraitiotieläiset ovat ohimenneen valveutumisensa jälkeen vajonneet taas entiseen järjestymättömyyden tilaan. Makasinimiesten, kantajain ja muista suurempain kaupunkien palkkatyöläisistä kuuluu koko kuningaskunnassa ainoastaan muutamia satoja ammattiyhdistyksiin.

Ammattiyhdistysmaailma on siis pääpiirteissään

muodostunut suurteollisuutta harjoittavien tiheästi asuttujen piirien ammattitaitoisesta työväestä. Noin 750,000 ammattiyhdistysmaailman jäsentä — siis puolet siitä — kuuluu kolmen pääteollisuuden alalle, kaivos-, kone-, laiva- ja rakennus- sekä puuvillateollisuuteen, kun taasen päiväpalkkalaiset ja naistyöläiset ovat suurimmaksi osaksi järjestymättömiä.

Mutta ammattiyhdistysliikkeen vaikutusta työväenluokan elantosuhteisiin ei voida mitata sen jäsenmäärän mukaan, joka kulloinkin suorittaa maksuja ammattiyhdistyksille. Suuri osa ammattiyhdistykseen kuulumattomista ammattitaitoisista työntekijöistä on joskus kuulunut yhdistykseen. Vaikka he ovat syystä taikka toisesta eronneetkin siitä, seuraavat he kuitenkin yhdistyksen johtoa ja ovat valmiit ammattiyhdistykseen kuuluvain pienimmästäkin kehotuksesta tai oman asemansa parantamisen toivossa liittymään uudelleen järjestöön, johon he mielipiteiltään vieläkin kuuluvat. Työn epävarmuus ja alituinen asutopaikan muutos vaikuttaa työväenjärjestöissä sen, että ammattiyhdistys on seulan kaltainen, josta alituisesti juoksee ulos jäseniä ja jossa ainoastaan pieni osa pysyy pitemmän aikaa. Nämä ulkopuolelle joutuneet jäsenet muodostavat niin sanoaksemme ammattiyhdistysliikkeen vapaaehtoisen joukon, joka on valmis taistelemaan vanhojen tovereitensa rinnalla, kunhan se saa ylläpitoonsa tarvittavat varat.

Ammattiyhdistysten jäsenet eivät ainoastaan kuulu suurinta ammattitaitoa vaativiin ja parhaiten palkattuihin ammatteihin, vaan ne muodostavat myöskin tavallisesti kunkin ammatin valiojoukon. Heidän siveellinen ja henkinen vaikutuksensa ammattitoverien suureen joukkoon onkin sentähden paljoa suurempi, kuin mitä heidän lukumääränsä nojalla voisi päättää. Heidän joukkoonsa kuuluu melkein kaikissa teollisuuskeskuksissa työväenluokan yleisen mielipiteen etevät johtajat. He ovat, kulutusyhdistysten johtajina, klubien ja apukassojen johtokuntina ja työväenluokan edustajina kouluneuvostoissa sekä kunnallishallinnoissa. Ja lo-

puksi meidän on huomauttaminen, että tuohon pie-
neen, mutta nopeasti kasvavaan työväen riveistä ko-
honneeseen politikoitsijain ryhmään kuuluu yksinomaan
miehiä, jotka ovat jonkun ammattiyhdistyksen jäseniä.
Voimme hyvällä omallatunnolla väittää, että ei kukaan,
joka ei ole kokenut ammattiyhdistyksen jäsen, voi toi-
voakaan työväen edustajaksi parlamentin alahuonee-
seen tai paikallisiin kunnallishallituksiin.

Sentähden on mahdotonta tilaston nojalla luoda edes
ylimalkaista käsitystä ammattiyhdistysmaailmasta. Me
voimme huomata, että Blythin ja Middlesboroughin
välisissä tuhansissa eri yhdistyksissä ja haaraosastoissa
on 200,000 jäsentä. Me voimme merkitä muistiin, että
15 Englannin penikulman laajuisella alueella Mancheste-
rin pörssin ympärillä asuu ja työskentelee ainakin yhtä
suuri määrä ammattiyhdistysten jäseniä. Mutta mitkään
numerot eivät voi luoda todellista kuvaa siitä tehtävästä,
mikä ammattiyhdistyksillä on Englannin ammattitai-
toisen työntekijän jokapäiväisessä elämässä. Senpä-
tähden pidämmekin onnena, että voimme tilastoomme
liittää erään ammattiyhdistyselämää esittävän havaan-
nollisen kuvauksen. Sen on käytettäväksemme anta-
nut eräs ammattitaitoinen työntekijä, joka liittyi am-
mattiyhdistykseensä oppiaikansa päätyttyä ja on ollut
sen eri luottamustoimissa.

* * *

„Oppilaiselle on ammattiyhdistysliike tuskin muuta
kuin nimi. Voi sattua, että hän työpajassa kuulee
työntekijäin keskustelevan ammattiyhdistyksestä ja sen
toiminnasta, ja hän tietää, että kokousiltojen jälkeen
kerrotaan kaikenlaisista siellä sattuneista tapahtumista.
Ja jos hän työskentelee työpajassa, jossa ammattiyh-
distysperiaatteita seurataan tarkkaan, voi hän usein
kuulla kiivaitakin keskusteluja kokouksessa tehtyjen
päättösten johdosta. Mutta pääasiallisena puheenaineena
on kumminkin aina mieskohtaiset asiat — ketä oli
kokouksessa ja ketä „vanhoja tovereita“ siellä tavat-

tiin. Sillä „klubi“ on yleensä vanhojen ammattitoverusten tietty tapaamispaikka. Jos samassa työpajassa työskentelee joku ammattiyhdistyksen luottamusmies, voi oppilainen toisinaan kuulla sen neuvon ja kehoituksen, että hänen tulee välttämättömästi liittyä yhdistykseen heti täysi-ikäiseksi tultuaan. Yleensä ovat kuitenkin hänen ammattiyhdistystä koskevat tietonsa ja harrastuksensa sangen vähäiset. Mutta jos hänen työpajassaan sattuu lakko kun hän on vielä oppilaana, huomaa hän ammattiyhdistyksen vaikutuksen ja vallan sangen selvästi; ja työskennellessään joko yksin tai muiden oppipoikien kanssa muutoin tyhjässä työpajassa, muodostuu hänelle oma mielipide asiasta. Hän tuntee luonnollisesti sangen syvää vastenmielisyyttä hänen työpajaansa ilmautuvia lakonrikkoja kohtaan, sillä toverihenki on pojissa hyvin kehittynyt, ja hän huomaa tavallisesti erityisellä ilolla, että nämä ovat yleensä huonoja työmiehiä. Mutta siitä huolimatta — varsinkin jos isäntä on „hyvänlaatuinen“ ja kohtelee häntä ihmismäisesti sekä ystävällisesti — voi hän arvella itsekseen, että työntekijät tekevät väärin ryhtyessään lakkoon. Sillä pojan mielestä on isäntä henkilö, „joka antaa työntekijälle työtä“, ja hän pitää siis lakkoa kiittämättömyyden osotuksena. Sitäpaitsi hän aavistaa hämärästi, että lakkolaisia on monta yhtä vastaan, jonka tähden hän, helposti kallistuu heikomman puolelle. Kun nuoren miehen oppiaika lähenee loppuaan, huomaa hän että yhdistyksen jäsenet puhuttelevat häntä useammin ja kehottavat häntä liittymään yhdistykseen. Hän havaitsee myöskin, että hänelle osotetaan suurempaa huomaavaisuutta ja hänenkin mielipidettään kysytään ammattiasioissa. Hän kutsutaan vihdoin pieneen ravintolaan, jossa kokoukset pidetään, ja hänet esitellään siellä ammattiyhdistyksen toimihenkilöille sekä joillekin ammattitovereille. Hänelle selitetään laajasti ammattiyhdistyksen tarjoamat edut, jolloin avustuslaitoksen tuottamalle hyödylle, kuten sairas-, vanhuus-, hautaus- ja ennen kaikkea työtömyysavustukselle pannaan suuri paino. Sillä ammatti-

yhdistys on ainoa laitos, joka antaa avustusta työttömyyden sattuessa. Sairauden tai kuoleman varalta voi hän olla vakuutettu monissa muissakin yhdistyksissä, mutta työttömyysavustusta voi hän saada ainoastaan ammattiyhdistykseltä, koska tämä yksistään voi tietää, onko työttömyysavun vaatiija työttömänä työnpuutteen vai huonon käytöksen tai kykenemättömyyden tähden, tai onko hän edes ilman työtä. Ja kun näiden laitosten tuottamia etuja selitellään hänelle, muistuu hänen mieleensä aika, jolloin hänen oma isänsä, kunnollinen ja kykenevä konetyöläinen, sai huonojen aikojen tähden olla työttömänä, ja tämä katkera muisto on vielä sangen selvästi hänen mielessään. Ehkäpä hän on jo rakastunutkin. Jo pelkkä ajatuskin siitä, että „hän“ on puutteessa ja heidän lapsensa näkevät nälkää eikä hän kykene auttamaan, vaikuttaa aina sangen syvästi nuoren työntekijän mieleen, jonka mielikuvituksessa kangastelee oma onnellinen pieni koti aivan läheisessä tulevaisuudessa. Mutta klubielämässä on toinenkin puoli, joka vaikuttaa melkein yhtä syvästi nuoreen, vasta oppiaikansa suorittaneeseen ja nyt entiseen verraten lähes kaksinkertaisesti ansaitsevaan työntekijään. Ammattiyhdistyksen kokoushuoneisto on samaa ammattia harjoittavain miesten tietty kokoontumispaikka, jonka tähden sillä on suuri vetovoima. Tuttavuuksia solmitaan, monia laulu- ja tupakkakokouksia järjestetään, leikinlasku, maljat, iloinen mieliala ja vilkkaus — kaikki vetävät nuorta työntekijää innokkaasti puoleensa. Klubi on sitäpaitsi keskuspaikka, josta saadaan tuoreimmat ammattia koskevat tiedot. Sinne tulee työttömiä muista kaupungeista, siellä kuullaan ensimmäiset tiedot palkkojen kohottamisesta tai alentamisesta, työajan lyhentämisestä tai jatkamisesta, kertomukset työnantajain mielivallasta, samoin kuin ensimmäiset huhut työntekijöitä uhkaavasta peikosta: uusien koneitten keksinnöistä ja niiden todenmukaisesta vaikutuksesta ihmistyön vähenemiseen, taikka, mikä on vielä pahempi, halvemmalla palkalla työskenteleväin naisten ja lasten käyttämisestä. Siellä on myöskin ehkä tilai-

suus nähdä joku satunnaisella matkalla oleva pääkonttorin etevä jäsen, jonka sanoja ja neuvoja jäljestäpäin mietitään ja pohditaan. Kaikki nämä viehättävät asiat saavat nuoren työntekijän liittymään „Logeen“,¹ mutta pääasiallisesti ratkaisevat henkilökohtaiset vaikuttimet tämän asian. Ovatko hänen ammattinsa parhaat miehet — ne, joista hän enimmänsä pitää, jotka ovat kohdelleet häntä hyvin, auttaneet häntä pulassa, pitäneet hänen varallaan lantin tai pari, kun hän oli vielä oppipoikana, ovatko ne miehet, joiden puheella on suurin merkitys toverien joukossa — ovatko *he* yhdistyksen jäseniä? Jos näin on asian laita ja jos hän on — kuten on sangen todennäköistä yhdistysten omistamissa verstaissa („Society Shop“) — tuttava muiden nuorukaisten kanssa, jotka jo ovat yhdistyksen jäseniä, antaa hän tavallisesti ennen pitkää vapaaehtoisesti ja asianomaisessa järjestyksessä ilmoittaa itsensä yhdistykseen pyrkiväksi.

Seuraavassa kokouksessa hän odottaa jännitettyinä, ehkäpä levottomanakin klubihuoneen oven ulkopuolella, kun muodollisuuksia suoritetaan sisällä. Tavallisesti suoritetaan juoksevat asiat, ennenkuin uusia jäseniä otetaan. Heti kun puheenjohtaja on maininnut, että uusi jäsen pyrkii yhdistykseen, menee ovenvartija (joka tähän saakka on ollut oven sisäpuolella valvomassa, ettei kukaan pääse hiipimään salaa ulos tai sisään, ja ettei kukaan „kunnianarvoisa veli“ tule kokoukseen sopimattomassa tilassa) nopeasti ulos, sulkee oven ja estää jokaisen pääsemästä sisään, kunnes seremonia on lopussa. Sitten nousee puheenjohtaja, pyytää vaitioloa, lukee ehdokkaan nimen, mainitsee toverin, joka häntä on ehdottanut, sekä sen, joka on ehdotusta kannattanut,² kehottaa näitä kumpaakin ker-

¹ Tämä vapaamuurareita muistuttava suurempain liittojen paikallisyhdistysten nimitys on hyvin suosittu varsinkin avustusyhdistyksissä, mutta sitä käytetään vielä usein myöskin Trade Unioneissa.

² Englannissa on yleisenä tapana, että ehdotus ei voi tulla äänestyksen eikä edes keskustelun alaiseksi, ellei joku tai jotkut muut henkilöt paitsi ehdotuksen tekijä ole sitä kannattaneet.

tomaan yhdistykselle, mitä he ehdokkaasta tietävät. Sen jälkeen nousee ehdotuksen tekijä, lausuen: „Herra puheenjohtaja ja arvoisat veljet“, ja kertoo, että ehdokas on nuori mies, joka on velvollisuutensa mukaan suorittanut oppiaikansa samassa verstaassa, missä ehdotuksen tekijä on työssä, että hän on hyvä työntekijä ja luotettava nuorukainen, halukas yhtymään yhdistykseen, jolle hän varmaankin on tuottava kunniaa. Hän istuu paikalleen suosionosotusten kaikuessa, ja henkilö, joka on ehdotusta kannattanut, nousee nyt ja laulaa saman ylistysvirren. Sen jälkeen kutsutaan ehdokas huoneeseen ja ovenvartija saattaa hänet sisään juhlallisesti. Hän astuu esiin pelolla ja vavistuksella, sillä vaikka jäseneksiottamisen salaperäiset, aikaisemmin vallinneet muodollisuudet jo ovat hyljätyt, on tämä vieläkin kyllin juhlallista näyttääkseen pelottavalta. Hän huomaa äkkiä joutuneensa kaikkien jäsenten hyväntahtoisen uteliaisuuden ja suosionosotusten esi-neeksi, joka on omiaan lisäämään hänen hermostumistaan ja pelkoaan. Mutta mielihyväkseen hän huomaa, että seremonia on aivan lyhyt. Puheenjohtaja nousee, kehottaa jäseniä tekemään samoin ja lukee sitten jäseneksiottamiskaavan sekä osan yhdistyksen sääntöjä. Ehdokas lupaa noudattaa yhdistyksen sääntöjä, valvoa sen etuja ja olla niitä itse loukkaamatta sekä estää muita siitä, mikäli hän sen voi tehdä. Hänen tulee sen jälkeen allekirjoittaa kirjallinen samaa sisältävä sitoumus. Kun tämä on tehty, kirjoitetaan hänen nimensä jäsenkirjaan, ja kun hän on suorittanut sisäänkirjoitusmaksun, saa hän yhdistyksen jäsenkortin ja sääntökirjan. Hän on nyt yhdistyksen täysiarvoinen jäsen, ja tämän uuden arvonsa hän saa jo ehkä viikon varrella tuntea, kun hänet kutsutaan yhdistyksen ensimmäiseen kokoukseen. Hän ohjaa askeleensa pieneen, likaisen syrjäkadun varrella olevaan ravintolaan, jossa kokous pidetään, ja saavuttuaan sinne vähää ennen kello 8, jolloin kokous on määrätty alkavaksi, tapaa hän joukon tovereitaan tarjoilupöydän ääressä keskustelemassa illan ohjelmasta tai yleisistä ammatti-

asioista. Miehet saapuvat sisään pari kolme kerrallaan, ja huomaa, että kaikki ovat harvoja poikkeuksia lukuunottamatta puhtaita ja siistiä, koska he ovat käyneet kotona, syöneet illallisen ja pesseet itsensä sekä muuttaneet vaattensa työstä päästyään.¹ Sillävälín saapuvat yhdistyksen toimihenkilöt. Heitä tervehditään yleensä ohimennen ja he menevät yläkertaan järjestämään huonetta kokouksenpitoa varten. Vähää ennen määräaikaa asettuu puheenjohtaja paikalleen, ja kun jäsenet vähitellen ovat saapuneet yläkertaan, nousee hän seisalleen ja julistaa kokouksen avatuksi.

Kokoushuone on pitkä, matala huone ravintolan toisessa kerroksessa. Sen keskellä on pukkien päälle asetettu pitkä pöytä, jonka kummallakin puolella on penkkejä jäseniä varten. Sen päässä on poikittain samanlainen pöytä, jonka ympärillä luottamusmiehet istuvat. Huoneen koristuksina on eri ammattiyhdistysten raamitettuja kilpiä, kullattuja kuvastimia ja koreita reklami-ilmoituksia. Sivulla on valtaistuin kattoineen todistamassa, että huonetta käyttää myöskin joku apukassayhdistys, joka on säilyttänyt järjestönsä vanhat, kummalliset juhlamenot. Jossakin kulmassa on myöskin piano osottamassa, että huonetta käytetään laulu- ja muita perhe-iltamia varten.

Kokouksen ensimmäisenä tehtävänä on jäsenmaksujen kantaminen. Sihteri ottaa „kontrollikirjurin“ sekä rahastonhoitajan ja maksujenkantajan avustamana jäseniltä maksut siinä järjestyksessä, kuin he saapuvat huoneeseen, merkitsee sunman kirjoihin ja kuittaa maksun jäsenkorttiin. Usein saapuu vaimoja ja lapsia maksamaan miestensä tai isänsä jäsenveroja, ja heidät valtaa jonkinlainen hävyn tunne, kun he ajattelevat, että heidän täytyy kulkea kapakkahuoneen lävitse suorittamaan tätä asiaa.

¹ Vanhemmat jäsenet puhuvat vielä usein siitä ajasta, jolloin miehet tulivat kokoukseen suoraan työstä „likoineen“ („in their dirt“). He vertailevat usein nykyään kokouksissa yleisesti vallitsevaa järjestystä ennen tavalliseen meluvaan raakuuteen ja sanovat tämän muutoksen johtuvan vaatetten muuttamisesta, joka vuorostaan taas on välitön seuraus työajan lyhentämisestä.

Kun jäsenmaksut ovat suoritettut, astuvat työttömät jäsenet ja sairaina olevain vaimot tai muut sukulaiset nostamaan asianmukaista avustusta. Yleensä kysellään sairaan terveydentilaa ja lausutaan hänen pikainen parantumisensa suotavaksi. Samalla suoritetaan maksut yleensä muodollisuuksia noudattaen. Näiden toimitusten kestäessä kuuluu huoneessa puheensorinaa, ja jäsenet kulkevat edestakaisin kokoushuoneen ja ravintolan väliä.

Mutta tästä tulee äkkiä loppu. Puheenjohtaja nousee seisomaan ja vaatii hiljaisuutta. Vieraat ja ammattiyhdistykseen kuulumattomat asialla olijat käsketään pois. Ovenvartija asettuu paikalleen oven sisäpuolelle valvomaan kaikkia sisääntulevia tai ulosmeneviä, ja pari jäsentä asettuu valmiiksi palvelemaan yhdistyksen jäseniä tarjoilijoina,¹ jotta ei asiaankuulumattomien henkilöitten tarvitse tulla sisään eikä synny turhaa melua. Illan keskustelujen aluksi luetaan edellisen kokouksen pöytäkirja. Päätösten toteuttamista tai toimimiesten huoleksi jätettyjen tehtävien suorittamista koskevia kysymyksiä tehdään ja niihin vastataan. Pöytäkirja hyväksytään käsien nostolla, ja puheenjohtaja kirjoittaa sen alle. Sen jälkeen luetaan saapuneet kirjeet sekä niiden kirjeitten jäljennökset, joita sihteri on lähettänyt sitten viime kokouksen. Näiden joukossa on kirjeitä pääkonttorista, etupäässä avustusten maksamista koskevia selityksiä, piirikuntaneuvoston tiedonantoja ammatillisista asioista, ja muiden haaraosastojen sihterien kirjeitä, joissa pyydetään tarkkoja tietoja siellä jäseneksi ilmoittautuneen henkilön luonteesta ja kyvystä.

Sen jälkeen seuraa illan merkkitapaus. Edustajat, joita on lähetetty neuvottelemaan työnantajain kanssa jonkun epäkohdan poistamisesta, antavat kertomuksen toimestaan. He mainitsevat, kuinka he ensin saivat odottaa asianomaista herraa, joka aluksi kieltäytyi ottamasta heitä vastaan ja käski heidän laputtaa tiehensä,

¹ Monet yhdistykset kieltävät yleensä juomisen kokousten kestäessä.

mutta malttoi sitten äkkiä mielensä ja kuunteli heidän valituksiaan, väitti niitä perusteettomiksi ja kysyi valituksen tehneiden työntekijäin nimiä, joita edustajat eivät luonnollisesti sanoneet; ja kuinka työnantaja vihdoin sangen kiivaan keskustelun jälkeen lupasi korjata epäkohdat. Tämän jälkeen kehoitetaan kysymyksenalaisesta työpaikasta saapuvillaolevia jäseniä kertomaan, onko lupausta täytetty ja mihin parannuskeinoin valitusten johdosta on ryhdytty. Jos heidän vastauksensa on tyydyttävä, jää asia sikseen. Päinvas-
 taisessa tapauksessa syntyy vilkas keskustelu. Nuoren ystävämme, joka on asettunut huoneen toiseen päähän muutamien muitten nuorten miesten joukkoon, näemme innokkaasti kannattavan lakkoa. Luottamusmiehet tekevät voitavansa hillitöksensä kokousta. He esittävät, että ensin on neuvoteltava piirikuntakomitean kanssa,¹ taikka jos valitus on sellainen, että yleiset säännöt tai piirikunnan jäsenten päätös sallii ryhtyä lakkoon ilman edelläkäypää neuvottelua järjestön korkeimpain luottamusmiesten kanssa, vaativat toimimiehet ensin ryhtymään neuvotteluun työnantajan kanssa. Keskustelu loppuu tavallisesti siihen, että sihteri velvoitetaan kysymään neuvoa tai pyytämään ohjeita piirikuntakomitealta, tai että edustajat velvoitetaan vielä kerran neuvottelemaan työnantajan kanssa. Jos hän vielä kerran pettää heidät, annetaan työntekijäin ryhtyä lakkoon.

Kun tämä illan suuri numero on ohitse, lamautuu jännitys hiukan, ja jäsenet alkavat vähitellen kadota. Ehkäpä esitetään vielä jonkun jäsenen anomus, jolta komitea on kieltänyt avustuksen, mihin hän katsoo olevansa oikeutettu. Hän vetoaa tämän komitean päätöksen johdosta nyt koossa oleviin työtovereihinsa, huomauttaa monivuotisesta jäsenyydestään, vaimostaan,

¹ Suurilla yhteensulautuneilla liitoilla on tärkeimmissä teollisuuskeskuksissa paikkakunnan edustajista muodostuneita piirikuntakomiteoita, jotka määräävät näiden haaraosastojen politiikan. Toimeenpanevan valiokunnan tulee luonnollisesti vahvistaa heidän päätöksensä.

lapsistaan sekä vetoaa työskentelyynsä yhdistyksen hyväksi, vaatién näiden nojalla myötätuntoista ja ystävällistä kohtelua. Henkilökohtaiset ystävät kannattavat häntä lämpimästi. Mutta komitea ja luottamusmiehet selittävät menetelleensä sääntöjen mukaan ja muistuttavat yhdistystä siitä, että jos heidät veloitetaan maksamaan sääntöjen vastaista avustusta, niin pääkonttori ei hyväksy menoerää, vaan vaatii sen jäseniltä takaisin yhdistyksen rahastoon. Jos komitean jäsenet ovat tarmokasta väkeä, tulee anomus äänestyksessä hyljätiksi, mutta jos komitea on heikko ja varsinkin jos vetoaja on iloluontoinen, avomielinen ja hauska toveri, keräävät hänen ystävänsä hänelle ääniä niin paljon, että hänen pyyntöönsä suostutaan. Jos kello on ehtinyt kymmeneen, lykätään kaikki muut asiat, kuten esim. yksityisten jäsenten ehdottamat kysymykset, seuraavaan kokoukseen, ja puheenjohtaja julistaa kokouksen sääntöjen mukaan päättyneeksi. Sihteri kiiruhtaa kotiinsa, jossa hän kauan yli puoliyön vertailee kirjojaan, kirjoittaa pöytäkirjan, laatii kertomuksen toimeenpanevalle valiokunnalle tai piirikuntakomitealle ja kirjoittaa kaikki ne kirjeet, jotka kokous päätti lähetettäväksi.

Osaston kokoukset tulevat pian sangen tärkeiksi tapahtumiksi nuoren ystävämme elämässä. Hän tuntee ottavansa osaa kansallisen laitoksen johtoon. Ylimääräisiä kokouksia kutsutaan keskustelemaan ja äänestämään kysymyksistä, joita toimeenpaneva valio-kunta on alistanut kaikkien jäsenten ratkaistavaksi, kuten vanhentuneen pykälän muuttamisesta, jonkun ylemmän toimimiehen valitsemisesta tai avustuksen myöntämisestä jollekin muulle ammatille. Mutta ennen kaikkia on osasto hänen oikeuslaitoksensa jokaista tyranniutta vastaan, jonka alaiseksi hän työssänsä joutuu, oikeuslaitos, jossa hän tietää aina kohtaavansa myötätuntoisuutta ja nopeaa avuliaisuutta. Siellä hän valittaa sakoista ja palkanlyhennyksistä, työnjohtajain mielivallasta ja alhaisista kappalepalkoista — sanalla sanoen kaikesta, mikä vaikuttaa hänen etuihinsa tai mukavuuteensa palkkatyöläisenä.

Tämä osaston alituinen vaikutus ja se tosiasia, että osastoon ja sen virkamiehiin voidaan vedota aina, syrjäyttävät toimeenpanevan valiokunnan laajemman vaikutuksen ja vastuunalaisuuden jäsenten käsityspiiristä. Toimeenpaneva valiokunta oli heidän mielestään kaukainen, laajaan ulkomaailmaan kuuluva laitos, ja sen mahtiasema oli sangen epävarma ja hämärä. Se tuli lähemmäksi ainoastaan yksityisissä ammattiyhdistys- ja työelämässä sattuneissa tapauksissa. Jäsenen asunon huoneen seinällä esim. on hänen yhdistyksensä tunnusmerkki — „vaakuna“ — suuri, usein sangen hyvin piirretty ja voimakkein värein esitetty ammatin toiminnan kuvaus. Hän on ostanut sen muutamalla shillingillä heti yhdistykseen liittyttyänsä, tai vielä todennäköisemmin naimisiin mennessänsä, ja pannut sen loistaviin kehyksiin. Siihen on merkitty hänen nimensä, ikänsä ja yhdistykseen liittymispäivä, ja siinä on ehkä ylempäin toimimiesten nimikirjoitukset ja kuvat. Työntekijälle on tämä jonkunlainen yhdistävä side hänen ja muiden samaa ammattia harjoittavien kanssa. Hänen vaimonsa mielestä se taas on oikeuden tärkeä asiakirja sairaus-, työttömyys- tai kuolemantapauksessa. Sellaisena se on talon ylpeys, jota näytetään ystäville ja satunnaisille vieraille tarpeellisella painolla.

Mutta tärkeämpi on kuukausittain ilmestyvä kierto- kirje, joka nykyään on melkein jokaisen yhdistyksen luonteenomaisena tunnusmerkkinä. Tämän välityksellä tuntee jäsen olevansa välittömässä yhteydessä ammat- tinsa suuren maailman kanssa. Jos hän on joutunut työttömäksi tai sairastunut ja saanut avustusta, on hä- nen nimensä ja rahamäärä asianmukaisesti merkitty lehteen. Jos tämä onnettomuus ei ole kohdannut häntä itseään, näkee hän lehdestä niiden nimet, joille näin on käynyt, ja saa ehkä tästä lähteestä ensimmäiset tie- dot onnettomuudesta, joka on kohdannut hänen ystä- vänsä kaukaisessa kaupungissa. Lehdestä hän myös- kin näkee kertomuksen kulloinkin ammatissa vallit- sevasta tilasta sekä työttömien luvun kaikilla paikka- kunnilla, missä yhdistyksen haaraosastoja on. Samoin

sisältää lehti rauhallisen sopimuksen, sulun tai lakon avulla kuukauden kuluessa toimeenpannut työajan ja palkkatariffin muutokset. Vihdoin sisältää ammattilehti osastojen tai yksityisten jäsenten kirjeitä mitä erilaisimmista asioista, kiivaita hyökkäyksiä toimeenpanevaa valiokuntaa vastaan ja ylisihterin teräviä vastineita. Samassa määrässä kuin harrastus yhdistystä kohtaan herää, alkaa työntekijämme itsekkin kirjoittaa lehteen. Hän kertoo jostakin epäkohdasta, ehdottelee parannuskeinoja toisten paljastamiin väärinkäytöksiin, tai vastaa piirikuntakomiteansa tai osastonsa esiintymistä ja menettelytapoja vastaan tehtyihin hyökkäyksiin.

Kuukausijulkaisun ohella ilmestyy myöskin vuosikertomus. Se on muutamia satoja sivuja laaja, paksu nidos, jossa tehdään katsauksittain selkoa yhdistyksen edistyksestä ja toiminnasta kuluneena vuotena, sen kokonaistuloista ja menoista sekä varallisuudentilasta, erilaatuisten avustusten tuottamista suhteellisista kustannuksista, yksityisten osastojen tileistä sekä monesta muusta tärkeästä ja mielenkiintoa herättävästä asiasta. Nähdessään yhdistyksen jäsenluvun ja varallisuuden kasvavan, täyttää iloinen ylpeydentunne hänen mielensä, ja hänessä herää ehkä hiljainen toivo nähdä oma nimensä painettuna osaston toimimiesten nimien joukossa osottamassa sitä, että hänkin on edes hiukan ollut myötävaikuttamassa yhdistyksen menestymiseen.

Mutta nautittuaan vuoden tai pari apulaistyöläisen suhteellista vapautta alkaa hän innokkaasti haluta vaihtelua ja uusia kokemuksia. Hänen suorittamansa 5 tai 7 oppivuotta ovat kahlehtineet hänet yhdelle paikakunnalle, mutta nyt alkaa levoton kiertelemisen aika. Sitäpaitsi hän on usein kuullut työtovereiltansa, ettei kukaan tiedä, mihin hän oikeastaan kelpaa, tai mitä hän osaa, ennenkuin hän on työskennellyt useammassa kuin yhdessä kaupungissa ja verstaassa. He eivät ole myöskään jättäneet mainitsematta „maantien“ iloja, ja niinpä hän vihdoin päättää käyttää hyväkseen jäsenoikeuttansa ja lähteä ensimmäisessä sopivassa tilaisuudessa kuljeskelemaan. Siksipä hän ei olekaan pahoil-

laan, jos hänen työnantajansa erottaa hänet työstään tilapäisen liikeseisahduksen sattuessa ja antaa hänelle siten tilaisuuden käyttää matkakorttia.¹

Kun kiertelyn ensimmäinen päivä on ehtinyt iltaan, etsii hän väsyneenä ja aristunein jaloin ravintolan, missä paikkakunnan haaraosasto pitää kokouksiansa, ja nautittuaan hieman virvokkeita alkaa hän heti kysellä sihteriä. Tälle hän näyttää matkakorttinsa. Tutkittuaan, onko tämä oikea, ja saatuaan selville, että sinä päivänä suoritettu matka on riittävän pitkä täyteen avustukseen — kuusi penceä ja yösiija — kirjoittaa sihteri määräyksen tästä ravintolan isännälle. Sen jälkeen leimataan matkakorttiin selvästi päivä ja paikka, ja sihteri ottaa kuittikirjan lehden toisen puolen todisteeksi menonerästä. Jos hän tietää jonkun sopivan työpaikan kaupungissa, kehottaa hän vaeltavaa työntekijää pyrkimään sinne seuraavana aamuna. Mutta jos sellaista ei ole saatavissa, täytyy vaeltajan lähteä aikaisin aamulla taipaleelle, ehtiäksensä ennen iltaa lähimpään kaupunkiin, missä on haaraosasto, ainoa paikka, jossa hän voi saada avustusta edelleen. Jos ystävämme alkaa kiertelynsä kesällä ja saa muutamien viikkojen kuluessa työtä, jää hänelle tästä matkasta hauskan hui-retken muisto. Mutta jos kiertelykausi sattuu talvella ja hänen täytyy kuukausimääriä kiertää maanteitä, joutuu hän sangen surulliseen asemaan. Niin kauan kuin hän pysyy tiheästi asutuissa teollisuuspiireissä, joissa hänen ammattinsa haaraosastoja on runsaasti, saa hän illallisen ja yösiijan viidentoista tai kahdenkymmenen Englannin penikulman matkan päässä. Mutta jos hän on kiertänyt kaikki nämä kaupungit, niin hänen täytyy vetäytyä edemmäksi, sillä säännöt eivät myönnä uutta avustusta samalta yhdistykseltä ennemmin kuin

¹ Matkakorttina, jota aikaisemmin kutsuttiin nimellä „blanket“, on nykyään useimmiten pieni kuittikirja. Se sisältää kaikki tiedonannot hänen jäsenyydestään ja päivämäärän, johon saakka hän on suorittanut jäsenmaksunsa. Matkakortin ohella hän saa luettelon kaikista ravintoloista, joissa yhdistyksen haaraosastot kokoontuvat, sekä luettelon osastojen sihterien nimistä ja osotteista.

kolmen kuukauden kuluttua. Ennen pitkää käyvät haaraosastot silloin niin harvinaisiksi, että on mahdoton ehtiä niiden välistä matkaa jalkaisin päivässä. Avustus ei silloin riitä hänen ylläpitoonsa, ja hänen täytyy turvautua moniin hädän opettamiin keinoihin saadaksensa yösijan ja ruokaa. Vihdoin, tavallisesti kolmen kuukauden kuluttua, on hänen korttinsa lopussa. Hän on nyt huonossa asemassa („box fast“) sillä hän ei saa yhdistyksiltä avustusta, ennenkuin hän on ollut työssä ja alkanut uudelleen maksaa jäsenveroansa.

Mutta otaksukaamme, että ystävämme on tarmokkaana ja taitavana työntekijänä saanut paikan. Sillä kertaa hänen vaelluksensa on lopussa, ja kun hän on uudessa kaupungissa virkistynyt matkan ruumiillisista ja siveellisistä seurauksista, herää hänessä uudelleen harrastus yhdistystä kohtaan. Hän käy säännöllisesti uuden osaston kokouksissa, aluksi siitä syystä, että se on ainoa paikka, jossa hän kohtaa jäseniä. Mutta äkkiä herää hänessä vanha toivo päästä yhdistyksen luottamusmieheksi. Hän koettaa tutustua osaston toimimiehiin, liikkuu paljon jäsenten keskuudessa ja käyttää jokaista tilaisuutta lausuakseen mielipiteensä tärkeissä asioissa. Hän valitaan ensi vaaleissa johonkin vähäpätöisempään toimeen, ehkä laskujen tarkastajaksi. Hän koettaa täyttää tarkoin tehtävänsä sekä miellyttää tovereitansa, ja ennen vuoden loppua on hän osaston hallinnon jäsen.

Tästä toimesta hän ehkä kohoaa osaston sihteriksi, joka on tärkein virka, mihin hänen toverinsa yhdessä kaupungissa voivat valita hänet. Häntä hämmästyttää hieman vaalin edellisenä iltana, että hän ei oikeastaan tunne erityistä halua tähän toimeen. Haaraosaston sihterin palkka — 10—15 shillingiä vuosineljänneksittäin — on jotenkin niukka. Tärkeät ja edesvastuulliset kirjoitustyöt vievät melkein kaikki hänen iltansa ja osan sunnuntaita. Ottamatta lukuun komitean kokouksia joka toinen viikko kello kahdeksasta yhteentoista tai kahteentoista yöllä, täytyy hänen valmistaa sekä varsinainen että ylimääräisten osaston kokousten päivä-

järjestys, hoitaa koko sen kirjeenvaihto, laatia kertomukset piirikunta- ja toimeenpanevalle valiokunnalle, hoitaa tilit ja lähettää tarkat tiliotteet pääkonttoriin. Eikä hän ole työssä ollessaankaan vapaa. Hänet voidaan milloin tahansa kutsua työpajasta leimaamaan kiertelevän työntekijän korttia; taikka hänen täytyy päivällisajalla rientää kiireen kaupalla johonkin työpajaan estämään jäseniä ryhtymästä lakkoon ilman osaston nimenomaista lupaa. Jos joku lähetystö valitaan neuvottelemaan työnantajan kanssa, täytyy hänen pyytää vapaapäivä, esiintyäkseen lähetystön johtajana. Kaiken tämän tähden hän on alituisesti vaarassa joutua työstä erotetuksi, vieläpä työnantajain „mustiin kirjoihinkin“ agitatorina. Eikä hän suinkaan saa aina kiitosta palkakseen. Ennen sihteriksi tuloaan oli hän luultavasti hyvä ystävä kaikkien jäsenten kanssa. Nyt hänen täytyy alituisesti vastustaa yksityisten jäsenten toivomuksia ja etuja. Hänen täytyy tuontuostakin neuvoa komiteaa kieltämään avustuksen jäseniltä, joiden vaatimukset eivät ole sopusoinnussa sääntöjen kanssa, ja estää kokouksissa lakkojen hyväksymistä. Sentähden muodostuukin ennen pitkää pieni joukko tyytymättömiä, jotka kiivaasti vastustavat häntä. Häntä syytetään heikkoudesta, vääryydestä, petoksesta, sanotaanpa lopuksi, että hän on „työnantajien ostama“. Mutta jos hän pysyy järkähtämättä kannallaan ja noudattaa tarkoin yhdistyksen sääntöjä, saa hän jonkun ajan kulluttua toimeenpanevan valiokunnan kannattajakseen ja saavuttaa viisasten ja maltillisten jäsenten luottamuksen, jotka muodostavat yhdistyksen kantajoukon ja joihin toimimiehet voivat kokouksissa sattuvissa ratkaisevissa tapauksissa aina luottaa.

Sihterin velvollisuuksiin tai oikeuksiin kuuluu myöskin ammatin edustaminen paikkakunnan keskuskomiteassa tai ammattiyhdistysneuvostossa. Hän ei suinkaan tule iloiseksi huomattessaan, että osasto on nimittänyt hänen tovereiksensa tähän toimeen muutamia lörpöttelevimpiä ja ajattelemattomimpia jäseniä. Vanhemmat ja kokeneemmat osaston jäsenet kieltäytyvät

useimmiten tästä toimesta joko ajan vähyyden tähden tai koska he ovat „saaneet kyllänsä siitä“. Mutta siitä huolimatta ottaa sihteri aluksi tämän velvollisuutensa sangen vakavalta kannalta. Ammattiyhdistysneuvosto edustaa nuoren jäsenen mielestä työväenpolitiikan laajempaa maailmaa, ja hän näkee jo hengessä agiteraavansa työntekijäin valitsemisen puolesta paikkakunnan hallintolaitoksiin, jopa ehkä olevansa ammattiyhdistysneuvoston ehdokkaana kouluneuvostoon, kaupunginvaltuustoon, ehkäpä itse parlamenttiin. Kun ammattiyhdistysneuvoston kuukausikokous tulee, on hänen mielestään hyvin tärkeä saapua määrätyllä kellonlyönnillä paikalle. Hän tulee jonkun paremman ravintolan suureen ja koristettuun kokoussaliin. Salin toisessa päässä on matala lava, jonka päällä on pöytä ja tuolit puheenjohtajalle sekä sihterille. Lavan edessä on pitkä pöytä paikkakunnan sanomalehtien selostajia varten, ja muun osan huonetta täyttävät edustajain tuolit sekä tilapäiset penkit. Täällä hän kohtaa nyt nuo kolmekymmentä tai neljäkymmentä paikkakunnan muiden yhdistysten edustajaa. Hän huomaa mielipahakseen, että niiden yhdistysten palkattu luottamusmiehistö, joiden pääkonttorit ovat kaupungissa, sekä lähiseudun suurten kansallisten liittojen piiriedustajat — siis juuri ne henkilöt, joita hän toivoi tapaavansa tässä paikkakunnallisessa „työnparlamentissa“, eivät saavukaan kokoukseen. Useimmat edustajat ovat joko haaraosastojen toimimiehiä, kuten hän itsekin, tai ainoastaan yhdistyksen jäsenten edustajia, kuten hänen toverinsa. Sihteri alkaa levollisesti kokouksen lukien joukon pöytäkirjoja sekä kirjeitä. Sen jälkeen seuraa selostus eri ammattien asioista. Edustaja toisensa jälkeen nousee seisaalleen, pannakseen vastalauseen jonkun työnantajan menettelyä vastaan tai ilmoittaakseen jotakin työpaikalla vallitsevaa epäkohtaa koskevan neuvottelun tulokset. Muut edustajat voivat mahdollisesti silloin tällöin kysyä jotakin, mutta yleensä ei koetetaakaan syventyä yksityiskohtiin. Ammattiyhdistysneuvosto tyytyy hyväntahtoisesti kuuntelemaan valitusta

ja hyväksymään ylimalkaisesti kaiken teollisuusalalla vallitsevan tyranniuden leimaamisen.

Jos lakko on tekeillä, pyytävät kysymyksenalaisen ammatin edustajat neuvoston sihteriltä kirjettä, jossa lakkolaisia suositellaan muitten ammattien avustetuksi, ja vetoavat itse neuvostonkin rahalliseen avustukseen. Tästä syntyy erimielisyyttä. Koko ammattiyhdistysneuvosto on ottanut suotuisasti vastaan ilmoituksen lakosta, mutta kun tulee kysymys ylimääräisestä verotuksesta, nousivat vanhojen yhdistysten, kuten kirjaltajain, koneenrakentajain, kivimuurarien ja muurarien edustajat selittämään, että heidän yhdistyksensä säännöt eivät salli heidän tehdä minkäänlaisia sitoumuksia. Toiselta puolen lupaavat äsken perustetun ammattiyhdistyksen helposti innostuvat edustajat yhdistyksensä kannatuksen ja syyttävät neuvostoa välinpitämättömyydestä.

Sen jälkeen seuraa vielä vakavampi kysymys — jonkun monien kone- tai rakennusalalle kuuluvien yhdistysten edustajain valitus, että jonkun kilpailevan yhdistyksen jäsenet ovat esiintyneet lakonrikkureina mestarien kanssa sattuneessa riidassa. Loukatun yhdistyksen edustajat selittävät kiihkeästi, kuinka heidän tovereittensa oli täytynyt lakata jonkun liikkeen työstä, koska työnantaja ei ollut suostunut maksamaan hyväksytyn tariffin mukaisia palkkoja, ja kuinka toisen yhdistyksen jäsenet olivat melkein heti sen jälkeen hyväksyneet työnantajain ehdot ja saaneet työn. Tämän johdosta selittävät syytetyn järjestön edustajat yhtä innokkaasti, että kyseessä oleva työ oikeastaan kuuluu heidän ammattiinsa, että toisen yhdistyksen jäsenillä ei ollut ensinkään oikeutta tehdä sitä, ja että kun työnantaja oli tarjonnut heidän vaatimuksiensa vastaavan palkan, oli heillä ollut täysi oikeus ottaa työ suorittaaksensa. Nyt seuraa kiivas keskustelu, jossa satelee kummaltakin puolelta mieskohtaisia syytöksiä ja teknillisiä selittelyjä, joista muut jäsenet joutuvat aivan pyörälle. Turhaan koettaa puheenjohtaja kutsua puhujointa järjestykseen. Sanasotaan väsyttyään

neuvosto pääsee vihdoin jutusta eroon siten, että asia lykätään komitean käsiteltäväksi. Ja eräs vanha neuvoston jäsen kuiskaa ystävällemme toivovansa hartaasti, että komitea löisi tehtävänsä laimin eikä kokoontuisi kertaakaan, koska sen päätös ei tyydyttäisi kumpaakaan puoluetta, vaan päinvastoin aiheuttaisi toisen ellei molempain riitelevien ammattien eroamisen neuvostosta.

Seuraava kysymys palauttaa jälleen yksimielisyyden. Ne edustajat, jotka viime kokouksessa valittiin pyytämään kouluneuvostolta tai kaupunginvaltuustolta „Fair Wages“ päätöstä,¹ tekevät nyt selkoa toimestaan. He kertovat, kuinka vanhan suunnan politikoitsija, kaupunginneuvoston jäsen Jones, oli puhunut kevytmielisestä tuhlauksesta ja köyhien veronmaksajien huolestumisesta. Kokous purskahtaa kaikuvaan nauruun, kun asiamiehet ilmoittavat vastanneensa Jonesille: „Mutta kuinka käy sitte teidän ystävänne kaupunginkirjurin äskenpäätetyn palkankorotuksen?“ He kertovat sen jälkeen uudelleen kaikki esittämänsä syyt, ja kun he mainitsevat vihdoin vedonneensa henkikirjoissa olevien ammattiyhdistysten jäsenten lukumäärään, kuuluu kokouksesta yleistä hyväksymistä. Mutta kaikesta tästä huolimatta oli Jonesin mielipide päässyt voitolle ja kaupunginneuvosto oli hyljännyt ehdotuksen. Uusi jäsenemme huomaa nyt mielihyväkseen, ettei ammattiyhdistysneuvosto toki ole niin saamaton, kuin hän jo oli alkanut pelätä. Kun joukko kiivaita puheenvuoroja oli käytetty, annettiin sihterin tehtäväksi asian esittäminen paikkakunnan lehdissä, jolloin hänen olisi kiinnitettävä yleisön huomio muiden suurempain kuntien kunnallisneuvostojen esimerkkiin. Sekä vanhat että uudet jäsenet sopivat yksimielisesti, että ensi vaaleissa ei äänestetä niitä eroamisvuorossa olevia ehdokkaita, jotka olivat äänestäneet työntekijäin etuja vastaan. Ja

¹ Tällä tarkoitetaan päätöstä, että asianomainen virasto panna suoritettaviksi antamiensa töitten ehdoksi sellaisen palkan maksamisen, jonka ammattiyhdistys on hyväksynyt oikeuden ja kohtuuden mukaiseksi („Fair“).

ammattiyhdistysneuvoston parhaat voimat puolustavat puoluekantaan katsomatta yksimielisesti komitean valitsemista, jonka tulee asettaa työvänehdokkaista näiden itsepäisten vanhojen ehdokasten vastapainoksi.

Loppuosa iltaa kuluu edellisessä kokouksessa käsiteltyjen kysymyksiä hyväksymiseen, hylkäämiseen tai pöydälle panemiseen. Ensiksi käsitellään ehdotukset, jotka ovat olleet viiden tai seitsämän etevimmän johtokunnan jäsenen muodostaman toimeenpanevan valiokunnan valmisteltavina. Sihteri selittää, että ammattiyhdistyskongressin parlamentarisen komitean eräs vaikuttava jäsen on ilmoittanut, että jos osasto haluaa jotakin lainsäädännöllistä toimenpidettä, olisi viisainta laatia siitä selvä päätös. Päätösehdotus luetaan kokoukselle. Se hyväksytään yksimielisesti lyhyen keskustelun jälkeen ja annetaan sitten sanomalehtien selostajille, jonka ohessa sihteri veloitetaan lähettämään jäljennökset siitä paikkakunnan parlamentinjäsenelle ja ehkäpä myöskin asianomaiselle ministerille. Jäsenten ehdottamia päätöksiä ei saada yhtä nopeasti valmiiksi. Räätälien edustajana oleva kiihkeä rauhanliikkeen kannattaja esittää jyrkän vastalauseen sotilasmienojen kasvamista vastaan ja vaatii kansainvälisiä sovinto-oikeuksia. Mutta koneen- ja laivanrakentajat vastustavat kiivaasti ehdotusta, koska sitä on mahdoton toteuttaa, ja eräs heistä esittää vastaehdotuksenkin, jossa hallitusta vaaditaan hankkimaan ahdinkoaikoina työttömille laivanrakentajille työtä rakennuttamalla sotalaivoja. Erään ulkotyöläisyhdistyksen sosialistinen sihteri esittää hyväksyttäväksi päätöksen, jossa kunnallishallintoa vaaditaan avaamaan kunnallisia työpajoja työttömille. Kirjaltajain vanhoillinen edustaja, (joka samalla on jonkun lehden kirjeenvaihtaja) kehittää tämän ehdotuksen naurettavaksi. Keskustelujen kestäessä ovat puheenjohtaja, sihteri ja johtokunnan jäsenet puolueettomia, sallien levollisesti puhujain hiukan poiketa asiastakin. Keskustelu loppuu, ja jos näyttää siltä, että joku mieluinen, mutta mahdoton ehdotus tulee päätökseksi, esittää tavallisesti joku „vanha ko-

kenut parlamentariko“, että ehdotus pantaisiin pöydälle johonkin seuraavaan kokoukseen, jossa on enemmän jäseniä.

Aluksi tuntuu tämä nuoresta ystävästämme sangen huvittavalta ja opettavalta. Mutta ennenkuin vuosi on kulunut loppuun, huomaa hän, että „Fair Wages“ päätöksiä ja ammattiyhdisten määräämien palkkojen maksamista koskevia kysymyksiä lukuunottamatta on tämä väsyneiden, hallintotoimia tuntemattomien ja ainoastaan oman ammattinsa asioita harrastavien työntekijäin kokous kykenemätön toimimaan sekä sovittelulautakuntana että paikkakunnan ammattien yhteisenä komiteana. Parhaassa tapauksessa tulee ammattiyhdistysneuvostosta välikappale tai niin sanoaksemme kaikupohja niille kokeneemmille jäsenille, jotka ovat yhteydessä ammattiyhdistysliikkeen parlamentaristen johtajien kanssa ja hoitavat (parin shillingin vuosineljännesmaksusta) koko kirjeenvaihdon sekä muut kaupungin ammattiyhdistysten väliset yhteiset tehtävät.

Mutta äkillinen isku katkaisee ystävämme edistytksen tien. Työnantaja ilmoittaa hänelle eräänä iltapäivänä, että häntä ei enää viikon kuluttua tarvita. Ehkäpä hän on väitellyt työnjohtajan kanssa pilalle meneestä työstä, ehkäpä hän on liian huomattavasti ottanut osaa ammattiyhdistyksen toimintaa, tai ehkäpä isännän liike käy huonosti. Olkoonpa syy mikä tahansa, on hän nyt erotettu, ja hänen täytyy etsiä uutta paikkaa. Hän ilmoittaa heti, että hänen täytyy turvautua yhdistyksensä avustukseen, lähettää tiedon asemastaan puheenjohtajalle ja rahastonhoitajalle sekä kirjoittaa samoin kuin kaikki muutkin työttömät jäsenet nimensä joka päivä yhdistyksen työttömien luetteloon. Seuraavat pari kolme viikkoa kulkee hän piirissään työpaikalta työpaikalle työetsinnässä ja lukee jännitettyinä päivän sanomalehtien ilmoituksia löytääkseen avoimen paikan. Vihdoin saa hän jonkun ystävänsä kautta tiedon työpaikasta jossakin kaukana olevassa kaupungissa. Hän eroaa osastonsa sihterin toimesta,

nostaa työttömyysavustuksensa jäännöksen ja lähtee kaihomielin paikkakunnalta, jossa hänellä on ollut niin monta ystävää, astuakseen uudelle toimialalleen. Paikkakunnalle saavuttuaan hän huomaa ihmeekseen, että kaupungissa ei ole ammattiyhdistyksen haaraosastoa. Siellä on tosin muutamia yhdistyksen jäseniä, mutta kun heitä ei ole kyllin monta perustamaan osastoa, lähettävät he jäsenmaksunsa läheisimmän kaupungin yhdistykselle. Tutustuttuaan hiukan oloihin, ryhtyy hän korjaamaan tätä epäkohtaa. Työmaalla hän puhuu ja todistelee tovereilleen järjestön hyötyä. Iltaisin hän kulkee ahkerasti niissä paikoissa, missä hänen toverinsa oleskelevat, ja saa vihdoin todisteluitten, lupausten ja alituisten kehotusten kautta niin monta heistä asian puolelle, että näyttää maksavan vaivan koettaa perustaa ammattiosasto paikkakunnalle. Hän kirjoittaa yhdistyksensä pääkonttoriin, ja kun siellä tunnetaan hänet kykeneväksi järjestäjäksi, nimitetään hän muutta mutkitta väliaikaiseksi sihteriksi. Sitten kutsutaan kaikki ammattilaiset painetuilla lipuilla ja heidän käyttämiinsä ravintoloihin julkipannuilla ilmoituksilla kokoon. Tuona tärkeänä iltana saapuu ylisihteri ja ehkäpä joku muukin keskushallinnon jäsen kaupunkiin. Heillä on mukanaan osaston laatikko, jossa on sääntöjä, jäsenkortteja, kassa- ja muut kirjat, paperia, ja vieläpä mustepullokin — lyhyesti sanoen kaikki, mitä osaston johtamiseen tarvitaan. Huone on täynnä ammattilaisia, jotka haluavat saada tietää, mikä yhdistys on ja mitä se tarkoittaa. Pidetään puheita, luetellaan yhdistyksen avulla saavutettuja palkankorotuksia ja työajan lyhennyksiä, selitetään apukassojen tarkoitus ja esitetään tapauksia, jolloin tapaturman kärsinyt ammattiinsa kykenemätön on kassalta saamansa sadan punnan korvauksen avulla voinut alkaa jonkun pienen liikkeen. Sitten avaa ylisihteri osaston kokouksen, useimmat läsnäolijoista maksavat sisäänkirjoitus- ja kuukausimaksun, ja siihen saakka yleinen kokous muuttuu suljetuksi osaston istunnoksi. Ryhdytään valitsemaan virkailijoita, ystävämme tulee toi-

sen kerran sihteriksi, eräs ystävällismielinen työnjohtaja suostuu rupeamaan rahastonhoitajaksi, ja muihin toimiin valitaan kokouksessa läsnäolevia vanhimpia jäseniä. Toimeenpanevan valiokunnan jäsenet pitävät vihkiäispuheita, ja vasta hyvin myöhään lähdetään kotiin, sittenkuin on huudettu „eläköön“ yhdistykselle ja ylisihterille.

Kolmen seuraavan kuukauden kuluessa huomaa uuden osaston sihteri, että ei kaikki ole kultaa mikä kiiltää. Lähes puolet niistä, jotka alussa liittyivät yhdistykseen, ovat siitä eronneet, ja toisinaan näyttää koko haaraosasto hajoavan. Mutta väsymättömän työn, houkuttelujen ja ehkäpä ystävyysliittojen solmiamisen avulla voi hän pitää sen koossa, kunnes ammatissa tulee „hyvä aika“. Silloin voi sihteri joko rakentaa tai hajoittaa järjestön, ja viisaana miehenä hän tietysti käyttää tilaisuutta hyväkseen. Hän ottaa seuraavan kokouksen päiväjärjestykseen palkankorotusta tai työajan lyhennystä tai kumpaakin kannattavan päätösehdotuksen. Kokous hyväksyy tämän yksimielisesti, ja siitä tulee paikkakunnan koko ammatin puheenaine. Työntekijöitä virtaa yhdistykseen. He rupeavat sen jäseniksi kannattaakseen esitettyjä parannuksia ja päästäkseen niistä osallisiksi. Sen jälkeen kirjoittaa sihteri toimeenpanevalle valiokunnalle ja pyytää sen suostumusta vaatimusten esittämiseen. Valiokunta harkitsee asian tarkkaan ja tahtoo tietoja siitä, kuinka suuri osa ammattialalla työskentelevistä kuuluu yhdistykseen, kuinka kauan he ovat siihen kuuluneet, millä kannalla yhdistyksen ulkopuolella olevat ovat ehdotettuun liikkeeseen nähden, onko mitään rahastoa heidän ylläpitämisekseen, jos hekin joutuisivat lakkoon, ja miten voidaan estää — „ostaa“ — irtolaisia ja muita esiintymästä lakonrikkureina. Kun kaikkiin näihin kysymyksiin vihdoinkin on saapunut tyydyttävä vastaus, sallitaan yhdistyksen koettaa saada aikaan haluamiansa parannuksia, ja nyt joutuu yhdistyksen sihteri ensi kerran yhdistyksen johtajana „haistamaan ruutia“.

Tämän agitationin kestäessä on osaston jäsenluku

alitusesti kasvanut, ja nyt siihen kuuluu suurin osa paikkakunnalla olevia ammattilaisia. On myöskin otettu selkoa siitä, ovatko ammattiyhdistyksen ulkopuolella olevat halukkaat kannattamaan liikettä, ja suurin osa heistä on selittänyt yhtyvänsä lakkoon, jos yhdistyksen jäsenet sitoutuvat pitämään huolta heidän toimeentulostaan lakon kestäessä. Asetetaan komitea johtamaan tätä edistysliikettä („The advance Movement“), komiteaan valitaan myöskin niiden ammattiyhdistyksen ulkopuolella olevien edustajia, jotka ovat valmiit yhtymään lakkoon.

Osaston jäseniltä kerätään ylimääräinen verotus sellaisten lakkomenojen suorittamiseksi, joita yhdistys ei voi maksaa. Vihdoin ovat kaikki valmistukset suoritettut, ja sihterin tehtäväksi jää esittää kirjallisesti kaikille paikkakunnan työnantajille työntekijäin vaatimukset palkkojen korotuksesta tai työajan lyhennyksestä.

Työnantajatkaan eivät ole olleet toimeettomina. He ovat kuulleet huhuja lähestyvistä myrskystä, ovat kokoutuneet sen johdosta neuvottelemaan, mitä olisi tehtävä, ja perustaneet enemmän tai vähemmän tilapäisen yhdistyksen torjumaan hyökkäystä. Saatuansa työntekijäin sihterin kirjoituksen kehottavat he työntekijöitä valitsemaan lähetystön ja lähettämään sen heidän luokseen neuvottelemaan asiasta. Työntekijät suostuvat luonnollisesti tähän, ja määrättyinä iltana saapuvat „advance“ komitean jäsenet sekä työntekijäin sihteri yhteiseen neuvotteluun. Kun työnantajan johtaja on valittu puheenjohtajaksi, kehottaa tämä työntekijöitä esittämään ne syyt, joihin palkkojen korotusta tai työajan lyhennyksestä tarkoittavat vaatimukset perustuvat. Tämän he tekevätkin osottaen, että palkat ovat paikkakunnalla alhaisemmat ja työaika pitempi kuin muiden läheisten kaupunkien työntekijöillä, että elantokustannukset ovat nousseet, ja että ammatissa on aina joukko työttömiä, mutta että ehdotetut muutokset lopettaisivat työttömyyden. Työnantajat puolestaan vetoavat voiton pienuuteen sekä siihen, että kilpailu muitten kaupunkien kanssa, joissa palkat ovat

vieläkin alhaisemmat, vaikeuttaa yleensä töiden saantia. Sitäpaitsi he väittävät, että elintarpeet eivät suinkaan ole kallistuneet, vaan päinvastoin halventuneet, jota väitöstä he koettavat tukea vertailemalla eri tavaroitten hintoja eri aikoina nykyisiin hintoihin. Sihterimme saa tehdä voitavansa saadaksensa työntekijät pysymään levollisina. Uudet jäsenet — komitean „surun lapset“ — toivovat hartaasti, että työnantajat eivät suostuisi mihinkään myönnytyksiin, sillä heille merkitsee lakko ainoastaan muutaman viikon „leikkimistä“ yhdistyksen kustannuksella. Ja tavallinen työntekijä on niin tottumaton keskustelemaan vastustajansa kanssa, että kaikkien asian toista puolta valaisevien tosiasiaien esittäminen herättää hänen vihaansa. Työnantajat, jotka eivät myöskään ole tottuneet keskustelemaan tasa-arvoisina mahteina työntekijänsä kanssa ja jotka edelleenkin luulevat, että sovittelu heidän kanssansa vähentää heidän arvoansa, eivät suinkaan ole taipuvaisia kärsivällisesti tasoittamaan vaikeuksia. Kokous käy myrskyiseksi, keskustelut muuttuvat keskinäisiksi syytöksiksi, ja neuvottelu loppuu täydelliseen sekasortoon.

Sillävälin on toimeenpaneva valiokunta levottomana seurannut riidan lähestymistä, joka tuottaa yhdistykselle kustannuksia ja mahdollisesti päättyy tappioon. Ylisihteri saapuu parin valiokunnan jäsenen seuraamana paikkakunnalle ja koettaa välittää. Mutta kun kaupungissa ei ole vielä ollut yhtään ammattiosastoa, kieltäytyvät työnantajat ottamasta vastaan ketään muuta kuin omia työntekijöitensä ja menettävät täten tilaisuuden sangen kohtuulliseen sovintoon, jota ylisihteri varmaan olisi heille ehdottanut. Tämä loukkaus unionin virallista edustajaa kohtaan kiihdyttää vielä enemmän paikkakunnalla olevia yhdistyksen jäseniä, ja kun työnantajille myönnetty miettimisaika loppuu seuraavana lauantaina, kokoavat he työkalunsa, lähtevät tehtaasta, ja lakko on alkanut. Nyt tulee lakkokomitealle vilkkaan toiminnan ja raskaan työn aika. Työnantajat ilmoittavat kaikille tahoille, että on saatavana „pysyvää työtä“ „hyvillä palkoilla“, ja työntekijät julkaisevat vastailmoituksia

työriidasta. Työntekijät vartioitsevat vuorotellen huolellisesti kaikkia katuja, ja kaksi tai kolme heistä valvovat määrätunnittain tehdasten tai verstaitten porteilla. Vastaanottajia lähetetään kaikille saapuville junille, ja lupauksilla, lahjoilla sekä kunniantuntoon ja toveruuteen vetoamalla saadaan työnantajien ilmoitusten johdosta kaupunkiin saapuneet työntekijät matkustamaan takaisin. Ehkäpä on muutamien „mustien“ onnistunut välttää vartijain valppaus ja hiipiä työpajaan. Lakkolaiset seuraavat heitä joka kerta, kun he näyttäytyvät kadulla ja kehottavat heitä luopumaan likaisesta ammatistaan sekä yhtymään hyvää asiaa kannattaviin veljiinsä. Muutamat myöntyvätkin siihen, ja he saavat matkakustannuksensa heti takaisin. Säästölaatikoita ja avustuslistoja kiertää, jotta saataisiin varoja niihin ylimääräisiin menoihin, mitä yhdistyksen rahastosta ei makseta. Jos lakko kestää viikkokausia, lähetetään kaupungista toiseen edustajia keräämään avustusta ammattiyhdistysten ja ammattiyhdistysneuvostojen kokouksissa. Tavallisesti saavat he enemmän kuin heidän matkaansa menee, ja jäännös lähetetään osastolle. Syrjästä kerätyillä varoilla on kannatettava ammattiyhdistyksen ulkopuolella olevia lakkolaisia, ostettava ja lähetettävä kotiseudulle „mustia“, suoritettava tiedonantojen ja julistusten painatus- sekä lähetyskustannukset ja monet muut sellaiset menot.

Mutta pitkäkin lakko loppuu vihdoin. Jos ammattialalla vallitsee kiire ja jos työntekijät ovat hyvin järjestyneitä, eivät työnantajat saa kelvollisia eivätkä edes huonojakaan työntekijöitä tarpeeksi, voidaksensa pitää liikkeitä käynnissä, ja sekä koneet että liiketten maine joutuvat kärsimään huonojen työvoimien tähden. Toinen työnantaja toisensa perästä suostuukin vihdoin työntekijäin vaatimukseen, kunnes lopuksi kaikki työntekijät ovat työssä.

Mutta jos ajat ovat huonot, loppuu lakko ehkä toisella tavalla. Työnantaja toisensa jälkeen saa riittävän määrän enemmän tai vähemmän kykeneviä työmiehiä voidakseen suorittaa saapuneet tilaukset. Sitä

mukaa kuin aika kuluu, katoaa lakkolaisten luottamus, kunnes heikoimmat heistä äkkiä ryhtyvät jälleen työhön vanhoilla ehdoilla. Toimimiehet, komitean jäsenet ja muutamat itsepäisesti taistelevat luonteet pysyvät vielä lujina siinä sangen epätodenmukaisessa toivossa, että joku odottamaton tapahtuma saisi työnantajat suostumaan myönnytyksiin. Mutta toimeenpaneva keskusvaliokunta vastustaa luultavasti lakkoavustuksen jatkamista ja julistaa yksinkertaisesti lakon päättyneeksi. Tämä synnyttää luonnollisesti „sitkeiden“ tyytymättömyyden, mutta kun lakkoavustus nyt loppuu, täytyy niiden työntekijäin, jotka eivät vielä ole saaneet työtä, lähteä kuljeksimaan etsiäkseen työtä muualta.

Jos lakko on tällä tavalla epäonnistunut, katoaa vastaperustettu osastopian, ja kysymyksessäolevan ammatin työntekijät sillä paikkakunnalla pysyvät järjestymättöminä, kunnes toinen tarmokas ja kykenevä johtaja tulee. Jos lakko sitävastoin menestyy, on osaston elämä aivan varma. Ammattiin kuuluvat työntekijät rientävät joukottain jäseniksi laitokseen, josta on ollut heille niin kouraantuntuva hyöty. Sihteri, jonka ansioksi voitto pääasiallisesti on luettava, alkaa vähitellen tulla tunnetuksi muidenkin paikkakuntien ammattilaisten keskuudessa. Häntä kehutaan mieheksi, joka muutti järjestymättömän paikkakunnan järjestöjen kaupungiksi. Kuukausilehteen ilmestyy lyhyitä kehuja tiedonantoja hänen elämästään ja toiminnastaan, ja jatkuvan edistyksen tie on hänelle avoinna.

Saatuansa täten oman ammattinsa järjestetyksi, voi hän käyttää tarmonsa samankaltaiseen toimintaan toisten ammattien keskuudessa paikkakunnalla. Ehkäpä eivät muutkaan haarat sillä teollisuusalalla, jolle hänen ammattinsa kuuluu, ole vielä järjestyneet. Silloin hän alkaa näiden työntekijäin keskuudessa saman työn, jonka hän on tehnyt oman ammattinsa alalla. Sopivan ajan tullen pannaan kokous toimeen ja perustetaan kysymyksenalaisen ryhmän ammattiyhdistyksen haaraosasto, jonka puheenjohtajaksi hän suostuu rupeamaan, kunnes uuden yhdistyksen jäsenet ovat saa-

vuttaneet hiukan kokemusta. Silloin hän alkaa saman menettelyn muiden ammattien alalla ja jatkaa tätä toimintaansa pitkin matkaa, kunnes huonosta ammattiyhdistyskaupungista on tullut hyvä. Saatuansa tämän aikaan, päättää hän perustaa ammattiyhdistysneuvoston. Hän käy paikkakunnan kaikkien yhdistysten ja haaraosastojen kokouksissa selittämässä tällaisen laitoksen tarkoitusta ja merkitystä. Hän kirjoittaa asiasta paikkakunnan sanomalehtiin ja puhuu siitä laajalle tuttavapiirilleen, kunnes asia on kyllin tunnettu. Vihdoin hän on saanut useimpain paikkakunnan ammattiyhdistysten ja haaraosastojen edustajat yhteiseen kokoukseen. Jonkun lähiseudulla olevan ammattineuvoston sääntöjen perustuksella laaditaan ja hyväksytään säännöt, ja siten on vihdoin ammattiyhdistysneuvosto perustettu, vaikka siihen kuuluukin aluksi ainoastaan pari kolme hänen perustamaansa haaraosastoa. Hän valitaan luonnollisesti sen sihteriksi, ja väsymättömän työn sekä ehkä myöskin jonkun työntekijäin etua tarkoittavan vaatimuksen nojalla, johon viranomaiset ovat suostuneet, saa hän vähitellen kaikki yhdistykset liittymään siihen, jolloin neuvostosta tulee todella edustava laitos. Uuden ammattiyhdistysneuvoston sihterinä tulee hän pian yleisesti tunnetuksi. Häntä pyydetään alituisesti puhumaan sekä omassa että lähiseudun kaupungeissa, hänet lähetetään ammattiyhdistyskongressiin, jossa hän esittää laatimansa päätösehdotuksen. Mutta samassa määrässä kuin työ lisääntyy, huomaa ystävämmme, jonka on täytynyt koko ajan hankkia toimeentulonsa ammattityöllä, että hänen täytyy valita joko ammattiyhdistysneuvosto tai oma osastonsa. Ammattiyhdistysneuvoston kautta hänestä voi tulla vaikuttava paikallinen politikoitsija ja hän voi päästä joskus työväenehdokkaana kouluneuvostoon tai kaupunginvaltuustoon. Mutta tämä toiminta yleisen työväenliikkeen palveluksessa vierottaa hänet yhä kauemmaksi kansallisen järjestön haaraosaston sihterin juoksevista toimista, jolloin hänen ammattiverinsa ovat tyytymättömiä häneen. Sentähden hän päättää luopua ammatti-

yhdistysneuvoston sihterintoimesta, tyytyä vaatimattomampaan toimintaan ja käyttää kaikki aikansa työkentelyyn oman yhdistyksensä hyväksi siinä luvallisessa toivossa, että hänestä joskus tulee sen palkattu virkamies.* Tässä tapauksessa hän ei ainoastaan pidä tarkkaa huolta osastonsa asioista, vaan toimii myöskin piirikuntakomiteassa. Hän huomataan sangen pian komitean kokeneimmaksi jäseneksi ja valitaan sen sihteriksi, jolloin hän joutuu läheiseen yhteyteen toimeenpanevan valiokunnan sekä muiden osastojen ja piirien kanssa.

Kaikki nämä toimet kuuluvat niinsanoaksemme ammattiyhdistysmaailman aliupserien tehtäviin, jotka suoritetaan vapaa-aikoina höyläpenkin tai sulatusuunin ääressä tehtävän työn ohella ja maksetaan ajan mukaan. Mutta sillävälin on sihterimme ja hänen sitkeän toimintansa maine levinnit yli koko piirin, ja kun eräänä päivänä päätetään valita piirikunnan edustaja, jolle maksetaan 2 punnan tai 2 punnan ja 10 shillingin viikkopalkka, kehottavat monet haaraosastot häntä hakemaan tätä tointa. Hänen henkilökohtaiset ystävänsä ja kannattajansa keräävät hänelle vaalirahaston, ja hän kulkee muutamia viikkoja piirissään ja käy kaikissa osastojen kokouksissa, saadaksensa niiden jäsenet puolelleen. Vihdoin pannaan osastoissa toimeen lippuäänestys, urnat lähetetään pääkonttoriin laskettaviksi, ja ystävämme tulee asianmukaisesti valituksi toimeen. Hän muuttaa taaskin asuntopaikkaansa, tällä kertaa johonkin piirin keskuksessa olevaan kaupunkiin, josta hän voi helposti ja nopeasti päästä kaikkiin piirin osiin. Hänen piirikuntaansa kuuluu kolme tai neljä kreivikuntaa, joissa on huomattavia teollisuuskeskuksia, ja hänellä on paljon työtä. Katsokaamme, kuinka hän käyttää aikansa, ja minkälaista hänen toimintansa ammattiyhdistyksen hyväksi on.

Hän saa joka aamu kokonaisen kasan kirjeitä ammattiyhdistysasioista. Ylisihteri kirjoittaa hänelle, että hänen on viipymättä toimitettava erään piirikuntansa haaraosaston kirjojen tarkastus, koska pääkonttoriin on

ilmoitettu jonkunlaisista säännöttömyyksistä. Eräs osaston sihteeri sähköittää hänelle, että hänen olisi heti saavuttava välittämään muutamassa suuressa liikkeessä syntynyttä työriitaa. Yksi vaatii häntä heti kutsumaan jonkun ammatin työntekijät koko piirikunnasta kokoukseen, jossa olisi päätettävä, onko jonkun todellisen tai luulotellun epäkohdan johdosta ryhdyttävä yleislakkoon vai eikö. Erään läheisen kaupungin työnantajain yhdistyksen sihteeri haluaa kohdata häntä, saadaksensa keskustella hänen kanssaan erään uuden työn kappalehinnasta. Ja piirikuntaneuvoston sihteeri vaatii häntä erään toisen, tämän kanssa läheistä sukua olevan ammattiyhdistyksen piirikuntaneuvoston kokoukseen ratkaisemaan paria riitakysymystä, jotka koskevat töiden jakamista näiden kummankin ammatin kesken.

Ystävämme käyttää ensimmäisen puolituntia kirjeitten kirjoittamiseen. Hän määrää päivän epäluulonalaisen haaraosaston tilien ylimääräistä tarkastusta varten, ja ilmoittaa nopeasti ylisihterille toimistaan seuraavina päivinä. Hän kirjoittaa haaraosaston sihterille jyrkästi vastustavansa ajottua joukkokokousta, jossa olisi äänestettävä lakosta, koska suuri kokous on ajattelematon kokous (*„an aggregate meeting an aggravated meeting“*), ja ehdottaa sen sijaan eri haaraosastojen edustajain pienempää kokousta. Sitte hän rientää rautatieasemalle ehtiäksensä paikkakunnalle, missä vasta ilmoitettu riita on sattunut. Hän huomaa sinne saavuttuansa, että osa yhdistyksen jäseniä jo on omavaltaisesti lakannut työstä ja seisoskelee tehtaitten porteilla. Hän puoleksi houkuttelee ja puoleksi pyytää heitä menemään heti jälleen työhön sillä aikaa kuin hän käy konttorissa etsimässä työnantajaa. Jos työpaikka on „yhdistysverstaat“ hyvässä ammattiyhdistyspiirissä, on hän sydämmellisesti tervetullut, ja asia saadaan järjestetyksi muutamassa minuutissa. Seuraavalla junalla hän jo menee naapurikaupunkiin, jossa hän neuvottelee pari kolme tuntia työnantajain sihterin kanssa, ponnistaen kaiken kykynsä saadakseen uudet hinnat määrättyiksi siten, ettei hänen ammattiyhdistystensä jäsenten viikko-

ansio ainakaan pienene, ellei kohoakaan. Illaksi hänen täytyy ehtiä takaisin asuntokaupunkiinsa, pohtiaksensa pitkässä ja kiivaassa keskustelussa kahden läheistä sukua olevan ammatin välillä tuota vaikeaa kysymystä, mille ammatalalle riidanalainen työ oikeastaan kuuluu ja missä on varsinainen raja kummankin ammatin välillä. Siten hän on toimessa päivästä päivään ja lopettaa työnsä myöhään illalla, laadittuaan pääkonttoriin ilmoitukset ammatin tilasta, järjestö- ja muista asioista.

Ystävämme on nyt ollut monet vuodet työtovereitensa uskollinen palvelija ja hänet on joka toimikauden lopulla valittu uudestaan piirikunnan edustajaksi. Kun ylisihterin toimi tulee avonaiseksi edellisen viranhoitajan eroamisen tai kuoleman kautta, kehoitetaan häntä kaikilta tahoilta hakemaan tointa. Piirikuntaneuvoston jäsenet ja kaikki paikallisosastojen sihterit todistelevat hänelle, kuinka sopiva hän on tähän toimeen ja mitä etuja piirille koituisi siitä, jos hän valittaisiin ylisihteriksi. Hänen ystävänsä ja kannattajansa keräävät hänelle taaskin rahoja, jotta hän voisi matkustaa kaikkialla koko maassa ja pitää ehdokaspuheita kaikissa yhdistyksen haaraosastoissa. Sillävälän valmistautuu toimeenpaneva valiokunta uuden ylisihterin vaaliin. Heti kun entinen korkein toimimies on vetäytynyt syrjään, pitää komitea kokouksen, valitakseen keskuudestaan väliaikaisen sihterin hoitamaan tehtäviä ja kehoitakseen osastoja ehdottamaan hyvissä ajoin ja asianmukaisessa järjestyksessä henkilöitä avonaiseksi julistettuun toimeen. (Vaalioikeutettuja ovat tavallisesti ainoastaan sellaiset jäsenet, jotka ovat määrätyn ajan kuuluneet yhdistykseen eivätkä ole jättäneet jäsenmaksujansa suorittamatta). Sittenmin lähetetään yhdistyksille riittävä määrä painettuja ehdokaslistoja jaettavaksi kaikille jäsenille. Jokaisen yhdistyksen huoneistoon asetetaan vaaliurna, ja vaali kestää ainakin kaksi kokousiltaa, jotta kaikki jäsenet voisivat äänestää. Vaaliurnat lähetetään sitten keskuskonttoriin, jossa toimeenpanevan valiokunnan jäsenet laskevat äännet ja vahvistavat vaalin tuloksen.

Kun piirikunnan sihterimme on asianmukaisesti julistettu valituksi ylisihterin toimeen, täytyy hänen taasen muuttaa. Tällä kertaa hän menee johonkin suurkaupunkiin: Lontooseen, Manchesteriin tai Newcastleen, jossa hänen ammattiyhdistyksensä pääkonttori on. Hänen palkkansa on nyt 200 tai 300 puntaa vuodessa, ja hän on saavuttanut korkeimman aseman, minkä hänen työtoverinsa voivat hänelle antaa. Jätämme hänet tähän nauttimaan aseman arvokkuutta ja vaikutusvaltaa, suorittamaan pääkonttorin raskaita juoksevia tehtäviä ja taistelemaan uusia vaikeuksia ja kiusauksia vastaan, jotka täyttävät suuren ammattiyhdistyksen korkeimman luottamusmiehen elämän.“

* * *

Yllä oleva kertomus kuvailee pienempiä yksityiskohtia myöten ammatillisen järjestön sisällisen elämän. Mutta etualalla näemme siinä ammattiyhdistysarmeijan upserin elämänuran, emmekä sen sotilasten. Eikä suuri enemmistö tuosta puoleentoista miljonaan nousevasta ammattiyhdistysten jäsenmäärästä suorita edes sotilaanakaan varsinaista palvelusta joukossa. Ainoastaan jonkun huomattavamman ammatillisen riidan käännekohdissa ovat osastojen kokoukset täysilukuiset ja annettujen äänien määrä yhtä suuri, kuin yhdistyksen jäsenluku. Muulloin on ammattiyhdistys sitävastoin useimpain jäsenten mielestä joko valtiollinen järjestö, jonka määräyksiä he mielellään noudattavat parlamentti- ja muissa vaaleissa, tai avustusyhdistys, jonka hoitamisesta he eivät tahdo nähdä vaivaa. Pitkinä rauhallisina väliaikoina, jolloin yhdistyksen sääntöjä vähitellen kehitetään, sen rahallista kantaa tuetaan ja sen valtiollinen ja ammatillinen politika periaatteellisesti määrätään, ottavat ehkä puolet tai ehkä ainoastaan kolmasosa jäseniä osaa hallintoon tai lainsäädäntöön. Yleensä ovat jotenkin kaikki tähän vähemmistöön kuuluvat jäsenet jonkun aikaa haaraosastojen johtajina tai muissa toimissa, kuten taloudenhoitajina, kontrollöreinä, tilintarkastajina tai sairaankatsojina.

Nämä jäsenet muodostavat haaraosaston kantajoukon ja ovat johdon arvokkuuden luotettavana tukena. Heidän keskuudestaan valitaan haaraosastojen korkeimmat toimimiehet, puheenjohtaja ja sihteri, joiden hartioilla hallinnollinen taakka pääasiallisesti on. Vaikka heidät valitaan ainoastaan yhdeksi vuodeksi kerrallaan, pysyvät he usein toimissaan pitkät ajat, ja kaikissa tapauksissa valitaan heidän jälkeläisekseen henkilöitä kyvykkäimpäin ja kokeneimpain jäsenten ahtaasta piiristä.

Ammattiyhdistysarmeijan vakinaisen väestön ulkopuolella, joka nousee satoihin tuhansiin, tapaamme siis pienemmän ja harvalukuisemman aliupserikunnan. Sen muodostavat paikallisyhdistysten puheenjohtajat ja sihterit, kansallisten liittojen osastojen ja piirikunnan edustajat sekä ammattiyhdistysneuvostot. Voimme laskea, että näitä henkilöitä on aina toimessa yli 20,000. He muodostavat ammattiyhdistysmaailman selkärangan ja liikkeellepanevan voiman työväenluokan valtiollisessa toiminnassa. Kun heidän toimeentulonsa riippuu heidän kättensä työstä, tuntevat he täydellisesti työntekijäin aseman epävarmuuden, heidän kieltäytymisensä ja heidän rauenneet toiveensa. Heidän tarkoitustensa vilpittömyys, se alttius, jota he osottavat palvellessaan tovereitansa vaivaloisissa toimissa ainoastaan nimellisellä palkalla ja heidän rehellinen uskonsa ihmisluonteen rajattomaan parantumiskykyyn kasvatuksen ja suotuisampain elinehtojen kautta, kaikki nämä seikat yhdessä ovat omiansa säilyttämään heidän innostuksensa kaikkiin sosialisiin uudistuksiin. He ovat siten aina valmiit omaksumaan uusia aatteita, jos nämä ovat mahdolliset toteuttaa ja jos niiden esittäjinä on miehiä, joiden luonnetta ja ymmärrystä he pitävät arvossa. Tämä alipäällikkökunta muodostaa pääasiallisesti ammattiyhdistysmaailman edistyksellisen puolen ja määrää itse asiassa työväenluokan aatesuunnan.

Mutta siitä huolimatta ei ammattiyhdistysten todellinen johto ole heidän käsissänsä, elleimme ota lukuun pieniä, nopeasti häviäviä paikallisyhdistyksiä, joita joh-

tavat vielä ammatissa työskentelevät miehet. Suurissa maa- ja kreivikuntaliitoissa sitovat tarkat yksityiskohdalliset määräykset osastojen toimimiehiä, joilla ei ole minkäänlaista tilaisuutta omaperäiseen työhön. Ammattiyhdistysmaailman todellinen hallinto on erityisen luokan, suurten ammattiliittojen palkattujen virkamiesten käsissä.

Tähän ammattiyhdistysmaailman ylimystöön, jota ei ollut vielä vuonna 1850, kuuluu nykyään noin kuusi tai seitsemänsataa henkilöä.¹ Sen merkitys kasvaa päivä päivältä sekä nykyaikaisessa teollisuuden kehityksessä että kansanvaltaisen politiikan levittämisessä. Päätäten siitä tosiasiasta, että emme ole vielä nähneet ainoatakaan kuvausta tästä uudesta johtavasta luokasta, on sen vaikutuksen laatu ja jopa itse luokkakakin jäänyt tähän saakka melkein huomaamatta. Jos mieli ymmärtää tämän virkamieskunnan suorittamaa tehtävää sekä ammattiyhdistysliikkeessä että nykyisessä teollisuusvaltiossa, täytyy lukijan ottaa huomioon, mitä ominaisuuksia tämä asema vaatii, minkälaisen kiusausten alaisena siinä toimivat henkilöt ovat, ja minkälaisia velvollisuuksia heillä on täytettävänä.

Suuren ammattiyhdistyksen palkattu virkamies on omituisessa asemassa. Hän ei kuulu porvaristoon eikä työväenluokkaan. Ne harrastukset, joita hän edustaa,

¹ Tähän joukkoon emme ole lukeneet sitä suurta luokkaa, jotka ovat ammattiyhdistysten välillisesti palkattuja virkamiehiä, kuten punnituksenvalvoja hiilikaivoksissa, puuvillankankurien ja ja karttaushuoneen työntekijäin „kerääjiä“ j. n. e. Punnituksenvalvoja eivät valitse, kuten aikaisemmin olemme maininneet, ammattiyhdistyksen jäsenet, vaan yksityisten kaivosten koko työväestö, ja heille maksetaan viikkopalkka. Mutta kun ammattiyhdistys ja punnituksenvalvojan valitsijat itse asiassa ovat samat henkilöt, on valvoja usein samalla osaston sihterinä. Kerääjät, joita muutamat ammattiyhdistykset asettavat, kiertävät talosta taloon kantamassa jäsenmaksuja, ja he saavat palkkiokseen määrätyn prosentin kantamistaan rahoista. Vaikka he eivät varsinaisesti olekaan palkattuja virkamiehiä, toimivat he kuitenkin sekä ammattiyhdistysten jäsentenhankkijoina että välittäjinä jäsenten ja keskushallinnon välillä valitus- ja anomusasioissa ynnä tärkeiden tietojen levittämisessä.

ovat yksinomaan työväenluokan, josta hän itsekin on kotoisin, ja hänen toimintansa saa hänet aina taisteluun henkistä työtä tekevän ja omistavain luokkien kanssa. Mutta toiselta puolen on hänen jokapäiväinen työnsä henkistä työtä, mikä luo jyrkän rajan hänen ja varsinaisen proletarin välille, joka ansaitsee toimeentulonsa kättensä työllä. Kun ruumiillisen työn tekijä joutuu palkkaanauttivan henkisen työntekijän asemaan, tapahtuu hänen elintavoissaan täydellinen ja äkillinen muutos. Sen sijaan, että hän ennen meni joka päivä määrättyyn työhön, huomaa hän nyt olevansa aikansa herra, ja hänellä on velvollisuuksia, jotka kyllä ovat hyvinkin vaikeita, mutta epämääräisiä, säännöttömiä ja helposti laiminlyötäviä. Ensimmäinen ehto uudessa asemassa on siis itsensähillitsemiskyky. Tarmokas ja yhteishengen innostuttama ammattiyhdistyksen jäsen, joka silloin tällöin juo lasin liikaa, ei voi joutua suurempaan onnettomuuteen kuin yhdistyksensä palkatuksi virkamieheksi. Niin kauan kuin hänen täytyy tehdä ainakin yhdeksän päivää kahdessa viikossa säännöllistä ja kovaa työtä, voi hän juomahimostaan huolimatta olla taitava työntekijä ja täyttää kunnollisesti kansalaisvelvollisuutensa. Jos sellainen mies valitaan ylisihteriksi tai piirikunnan edustajaksi, tulee hänestä melkein pakostakin täydellinen juomari. Sen sijaan kuin hän ennen oli sidottu kaivokseen tai tehtaaseen, voi hän nyt tulla ja mennä mielensä mukaan, ja hän voi sentähden saada väkijuomia kaikissa tilaisuuksissa. Hänen ammattinsa pakottaa hänet matkustamaan alituisesti ja oleskelemaan paljon muitten kaupunkien ravintoloissa, sillä muita majapaikkoja hänellä ei ole. Säännöllisen yksitoikkoisen ruumiillisen työn sijaan on tullut hänelle outo henkinen jännitys, epämääräinen työaika ja surujen sekä kiihtymisen hetkiä, jolloin melkein jokainen henkilö, jonka hän kohtaa, houkuttelee ja pakottaa häntä juomaan. Tämän lisäksi on vielä otettava huomioon, että ammattiyhdistysten toimimiesten juopottelu harvoin riistää heiltä heidän toimensa, vaikka se, ja syystäkin, kyllä alentaa

heidän arvoansa. Keskiluokkaan kuuluvaa tutkijaa hämmästyttää suuresti se hyväntahtoinen suvaitsevaisuus, jota ammattiyhdistys osottaa valitessaan uudelleen vuodeksi toisensa perästä virkamiehiä, jotka ovat tunnetut parantumattomiksi juomareiksi. Työväenluokkaan on juurtunut vastenmielisyys „riistää mieheltä hänen toimeentulonsa“. Ja kun ammattiyhdistyksen virkamiehistä on kysymys, vaikuttaa asiaan myöskin sen tosiasiain jalomielinen tunnustaminen, että hänen toimintansa toverien hyväksi on tehnyt hänet mahdolliseksi palaamaan ruumiilliseen työhön. Sitäpaitsi jättää tavallinen ammattiyhdistyksen jäsen yleensä huomioonottamatta, kuinka tärkeää on, että hallinto on taitava ja voimakas. Hän arvelee, että ylisihterin juopottelu ja siitä johtuva laiminlyönti merkitsee ainoastaan pientä viivytystä juoksevien asiain hoidossa, tai pahimmissa tapauksissa vähäistä tappiota yhdistyksen omaisuudelle. Niin kauan kuin kirjat ovat kunnossa ja kertomukset ilmestyvät säännöllisesti, ei hänelle näytä johtuvan mieleenkään, että tarmokkaan johdon puute vie hänen yhdistykseltänsä maaperän jalkojen alta ja tekee viikossa enemmän vahinkoa, kuin epärehellinen sihteri voi kavaltaa kokonaisessa vuodessa.

Kun korkeimmat virkamiehet valitaan melkein poikkeuksetta alempain toimimiesten riveistä, joutuvat sellaiset työntekijät, jotka eivät kykene hillitsemään itseään, onneksi tämän vaalin ulkopuolelle. Osastojen kirjoitustehtäviin kulutetut illat ja sunnuntait eivät viehätä nautinnonhaluisia luonteita, ja pitkä oppiaika alemmissa toimissa antaa tovereille erinomaisen tilaisuuden tutustua ehdokasten elämäntapoihin. Senpätähden huomaammekin, että vanhimpain ammattiyhdistysten vakituista palkkaa nauttivat virkamiehet ovat yleensä elintavoiltaan hyvin kohtuullisia, jopa moitteettomiakin. Yhä suurempi joukko heistä on ehdottomasti raittiita — „teetotales“ — kun taasen monet kieltäytyvät jyrkästi, suosionsa menettämisen uhalla, tyhjentämästä lasia jäsenten kanssa yhdessä.

Mutta ammattiyhdistyksen vakinaiseksi palkatuksi

virkamieheksi tullutta työntekijää väijyy toinenkin vaara, joka tuskin voi johtua ulkopuolella olevan tutkijan mieleenkään. Seuraavat otteet samasta vilkkaasta kuvauksesta, josta äsken kerroimme osan, osottavat, miltä asia näyttää ajattelevan työntekijän silmissä.

* * *

„Ja nyt tapahtuu muutos, joka mahdollisesti voi katkaista hänen uransa. Haaraosaston sihterinä, joka edelleenkin työskenteli ammatissaan, oli ystävämme läheisessä yhteydessä jäsenten enemmistön tunteitten ja toiveitten kanssa, vaikka hän olikin tarmonsaa ja kykynsä puolesta heitä etevämpi. Kun hän kohoaa palkkaanauttivaksi virkamieheksi, merkitsee se hänen tietojensa lisäytymistä ja hänen katsantokantansa laajentumista. Tavallisen ammattiyhdistyksen mielestä ovat työntekijäin vaatimukset aina oikeudenmukaisia. Hän pitää melkein uskonkappaleena sitä periaatetta, että kapitalisti on jokaisessa riitakysymyksessä väärässä ja työntekijä oikeassa. Mutta kun hänen täytyy piirikunnan edustajana alituisesti tutkia työntekijäin valituksia tosiolojen valossa, neuvotella työnantajien kanssa sekä koettaa saada aikaan sovitteluja, alkaa hän vähitellen tunnustaa, että toisellakin puolella on monta huomioonotettavaa näkökohtaa. Tässä vaikuttaa myöskin välitön taipumus. Kun riidat eivät enää koske hänen omia tulojaan eivätkä hänen työehtojaan, lisäävät ne aina hänen työtänsä ja vaivaansa. Aikaisemmin vilkas myötätunto työntekijäin kieltäytyvää ja sorrarionalaista asemaa kohtaan laimenee vähitellen hänessä, ja heidän vaatimuksensa alkavat tuntua hänen mielestään kohtuuttomilta ja järjettömiltä.

Tämän ajatustavan muutoksen lisäksi tulee ehkä toinen vielä pahempi. Porvarilliset ainekset imartelevat nykyään mahtavan yhdistyksen luottamusmiestä ja tunkeilevat hänen ympärilleen. He kutsuvat hänet koteihinsa päivälliselle, ja hän katselee ihmetellen heidän hyvin sisustettuja huoneitaan, kallisarvoisia mattojaan sekä heidän miellyttävää ja yllällistä elämäänsä.

Hänen vaimonsakin ehkä alkaa tulla tyytymättömäksi. Hän mainitsee, kuinka joku, joka on käynyt hänen kanssaan opin samassa työpajassa, nyt on hyvässä asemassa ja ehkäpä varakkaaksi tulemaisillaan. Jos hänenkin miehensä olisi raatanut edes puolet siitä omaksi hyväksensä, mitä hän on tehnyt toisten hyväksi, olisi hän nyt varmaan varakas mies ja voisi viettää huoletonta sekä mukavaa elämää. Hän itsekin huomaa tämän todeksi. Hän tuntee monta työntekijää, jotka eivät ole läheskään yhtä tarmokkaita ja kykeneviä kuin hän, mutta jotka ovat aina valvoneet omia etujansa ja tulleet siten päällysmieheksi, liikkeenjohtajiksi, jopa pieniksi työnantajoiksikin, kun hän itse saa ainoastaan 2 tai 4 puntaa viikossa eikä voi toivoakkaan koskaan parempaa. Hänen vaimonsa ja sukulaistensa viittaukset, hänen omat havaantonsa, yhä lisääntyvät ikävuodet, yhä kasvava varman toimeentulon ja sekä hänen että hänen lastensa turvatun tulevaisuuden halu ja ehkäpä vähäinen kateudentunnekin porvarillisia ystäviä kohtaan vaikuttavat kaikki puolestaan vähitellen ja hänen huomaamattansa sen, että hänen katsantokantansa muuttuu hiljaisuudessa. Hän asuu pienessä huvilassa esikaupungissa, jossa on etupäässä pikkuporvareita, muuttaminen vaikuttaa sen, että hänen työläistuttavansa harvenevat ja hänen vaimonsa seurustelupiiri muuttuu. Samalla kuin hän alkaa noudattaa uusien naapuriensa elantotapaa, omaksuu hän huomaamattaan heidän aatteitaankin. Hän huomaa vähitellen joutuvansa erimieliseksi ammattitoveriensa kanssa, jotka eivät enää hyväksy hänen ehdotuksiaan yhtä helposti kuin ennen. Tämäkin tapahtuu vähitellen, eikä kummallakaan puolella huomata syytä. Hän luulee erimielisyyden johtuvan pienen tyytymättömien ryhmän vaikutuksesta, taikka ehkä nuoren polven jyrkästä katsantotavasta. Jäsenet taas pitävät häntä ylpeänä ja pöyhkeänä, hän on heidän mielestensä liian varova ja välinpitämätön järjestöä koskevissa asioissa. Hän kohtelee jäseniä, varsinkin avustusta etsiviä työttömiä, toisin kuin ennen. Hän alkaa kat-

soa heitä alempana oleviksi „tavallisiksi työmiehiksi“; hän kohtelee varsinkin työttömiä henkilöinä, jotka ovat omasta syystään joutuneet haaksiriksoon, eikä hän välitä salata halveksimistaan. Tämä synnyttää katkeruutta. Kun hän menee konttoriin päässään korkea hattu, yllään hyvä päällysnuttu ja hieno sateenvarjo kädessä lähettävät ulkopuolella odottavat työnetsinnässä olevat miehet hänen jälkeensä kirouksia, jotka eivät ole äännekkäitä, mutta syviä, ja sitä mukaa kuin nämä työntekijät saavat töitä toisilla paikkakunnilla, levittävät he siellä tietoja hänen ylpeydestään ja tylyydestään. Tällä tavalla hän menettää vähitellen niiden myötätuntoisuuden ja kannatuksen, joista hänen asemansa riippuu. Vihdoin kärjistyy asia huippuunsa. Suuri lakko uhkaa syöstä koko ammattiyhdistyksen epätoivoiseen taisteluun. Häneen on tajuttomasti juurtunut vastenmielisyudentunne lakon aiheuttamaa kovaa ja epäkiitollista työtä kohtaan, hän ei ole erittäin myötätuntoinen miesten vaatimuksille ja hän saa ehkä aikaan sovinnon sellaisilla ehdoilla, että jäsenten enemmistö ei voi niitä hyväksyä. Nyt puhkeaa myrsky valloilleen. Kun hän esiintyy ensi kerran yhdistyksen yleisessä kokouksessa, kuuluu sellaisia huutoja kuin „petturi“ ja „lahjottu“. Hän ei ole lahjottu! Ei hänen moralinsa, vaan hänen arvostelukykynsä on mennyt pilalle. Tuntiessaan viattomuutensa tässä suhteessa esiintyy hän kokouksessa uhkaavasti. Hän heittää syytökset sille takaisin vasten silmiä ja on aseman herrana. Mutta hänen asemansa tulee äkkiä sietämättömäksi. Hän huomaa kaikkialla epäluuloa, joka kehittyy vähitellen vihaksi. Jäsenet valitsevat tosin hänet uudelleen, mutta asettavat samalla toimeenpanevan komitean vastustamaan häntä kaikissa tilaisuuksissa.¹ Hän ei vielääkään huomaa, missä vika on, ja

¹ Tässä on toinen esimerkki siitä, kuinka syvälle työväestöön on juurtunut vastenmielisyys erottaa toimimiehiansä. Yhdistys voi tehdä sietämättömäksi vastenmielisen virkamiehen elämän, se voi nöyryyttää häntä tuhansin tavoin, mutta niin kauan kuin hän pitää kiinni yhdistyksestä, saa hän sen tehdä.

hän syyttää ehkä kateellisten, hänen asemaansa pyrkiväin vastustajain juonia. Kaikilta tahoilta ahdistettuna, toimeenpanevan komitean epäilemänä ja nöyryyttämänä kadottaa hän vihdoin rohkeutensa. Hän etsii pakopaikkaa ja ottaa vihdoin vastaan jonkun toimen työväenliikkeen ulkopuolella sekä eroaa helpon huokauksin sihterin toimesta. Hän on ainiaaksi kadonnut ammattiyhdistysmaailmasta.“

* * *

Ammattiyhdistyksen johtaja, joka tulee liian ylhäiseksi toimeensa, on samoin kuin parantumaton juoppokin poikkeuksena. Tavallisesti on sihteri tai piirikunnan edustaja liian viisas luopuaksensa tykkänään takanaan olevista joukoista. Mutta palkatuksi virkamieheksi kohonneen työntekijän täytyy kuitenkin aina hyvin varovaisesti suunnata tiensä niiden vaarojen välillä, jotka johtuvat joko siitä, että hän näyttelee hyvän ystävän ja juomatoverin osaa, tai siitä, että hän, esiintyy arvossapidettävänä, mutta vihattuna „korkeampana henkilönä“. Paitsi personallista itsensähillitsemiskykyä täytyy hänellä olla voimakas ja riippumaton luonne, syvä alttius sitä luokkaa kohtaan, josta hän on lähtenyt, sekä järkähtämätön vastenmielisyys loistoa ja ylellisyyttä kohtaan, jota hän näkee niiden yläluokan edustajain keskuudessa, joiden kanssa hän joutuu tekemisiin hoitaessaan tointansa.

Tällaiset ovat ammattiyhdistysliikkeen mallikelpoisen hallinnonjäsenen personalliset ominaisuudet. Mutta kaikki ammattiyhdistysten virkamiehet eivät ole samantlaisessa toimessa, ja eri toimet vaativat aivan erilaisia ominaisuuksia.

Huomaamme ensiksikin ryhmän amatillisesti sivistyneitten työntekijäin palkkaamia virkamiehiä, luvultaan noin 400. He eroavat tykkänään oppimattomien ammattien unionien — „Labour Unions“ — palkatuista virkamiehistä siinä suhteessa, että he työskentelevät poikkeuksetta siinä ammatissa, jota he edustavat, ja ovat useimmiten palvelleet yhdistystään haaraosastojen

sihtereinä. Heissä voimme erottaa kaksi pääryhmää: apukassojen hoitajat ja ammattiyhdistysten toimimiehet. Edelliseen — Villiam Allanin — ryhmään kuuluvat suurten apukassa-ammattiyhdistysten useimmat yli- ja apulaissihterit. Näissä järjestöissä on juoksevain avustusasioitten määrä niin summaton, että ainoastaan kyvykkäimmät virkamiehet voivat sen suorittaa. Toisen ryhmän ammattiyhdistysten toimimiesten huomattavimmat edustajat ovat puuvillankehrääjain ja hiilenkaivajain järjestöjen johtajat, jotka astuivat ammattiyhdistysmaailmaan vuoden 1872 paikoilla, kuten olemme edellä kertoneet. Kolmannen ammattiyhdistysten virkamiesten ryhmän muodostavat sellaisten liittojen kuin pannuseppien, laivanrakentajain ja (vuodesta 1892) koneenrakentajain ja salvumiesten yhteensulautuneitten liittojen piirikuntaedustajat sekä saappaan- ja kengäntekijäin kansallisen liiton „tutkimusmiehet“ („Investigators“). Varsinaisten ammattiyhdistysten virkamiesten luku kussakin näissä ryhmissä on nykyään todennäköisesti yhtä suuri kuin sihterien luku.

Ylisihterillä, joka etupäässä on apukassalaitoksen hoitaja, ei ole sanottavaa vaikutusta ammattiyhdistysmaailmassa. Hän on ankarasti kiinni toimissaan, useimmissa tapauksissa tarkka kirjanpitäjä, joka kehittyy parhaassa tapauksessa vakuutusyhtiön tottuneeksi johtajaksi. Hän käyttää aikansa tutkiakseen jäsenten eri avustusvaatimuksia sekä koettaakseen ylläpitää järkipäristä raha-asiain suunnitelmaa, jossa maksut ja avustukset tarkoin vastaavat toisiansa, työ, joka usein kokonaan riistää häneltä joukkojen suosion. Hän harastaa ammatillista politiikkaa koskevia kysymyksiä ainoastaan sikäli, kuin ne ovat omiaan lisäämään tai vähentämään avustuksennauttijain lukua. Hän pitääkin sentähden tärkeämpänä, että hänen yhdistyksensä työtömien luettelo käy lyhemmäksi, kuin työpäivän lyhenystä tai normalipalkkojen korotusta. Samasta syystä hän puolustaa sangen sitkeästi jäsenten etuja jonkun ammatin työalaa koskevissa riidoissa, ja on mahdollista, että hän joutuu useimmin väittelyihin keskenään

kilpailevain yhdistysten kuin työnantajain kanssa. Hän edustaa ammattiyhdistyselämän vanhoillisinta ainesta. Hän on jarruttajana kaikissa tilaisuuksissa, ja hän äänestää johdonmukaisesti sitä, mitä hän pitää virallisena tai maltillisena puolueena.

Päinvastaisella ammattiyhdistysten virkamiesten ryhmällä on paljoo suurempi vaikutus ammattiyhdistyspolitiikassa. Nämä ammatilliset toimimiehet (Trade Official) ovat pääasiallisesti muutanilla teollisuusaloilla vallitsevan monimutkaisen kappalepalkkajärjestelmän tuotteita. Olemme jo ennen maininneet, kuinka tariffin käyttäminen puuvillateollisuudessa toisaalta ja punnitsemisen valvontaa koskeva määräys (kaivoslaissa) toisaalta loivat erityisen toimimiesten luokan, joka on sittemmin lisääntynyt, kun urakkatyö on tullut käyttöön muissakin ammateissa. Tähän luokkaan kuuluvat virkamiehet ovat spesialisteja kollektivisen sovitelun taidossa. Heidän koko elämänsä kuluu teknillisten yksityiskohtien monimutkaiseen laskemiseen ja tarkkoihin neuvotteluihin työnantajain tai heidän asianymmärtävään edustajainsa kanssa. On aivan samantekevää, ovatko he pääasiallisesti ammatillisten liittojen, kuten puuvillankehrääjien ja puuvillakankurien liittojen ylisihtereitä taikka apukassoja kannattavain ammattiyhdistysten, kuten pannuseppien ja koneenrakentajain, yksinomaan ammatillisia tarkoituksia varten asetettuja edustajia. Kummassakin tapauksessa heidän koko huomionsa on kiintynyt yksinomaan ammattiverien palkkoihin. He pitävät tarkasti ja täsmällisesti silmällä markkinahintojen vaihtelua, työnantajain voittoa, kansainvälisen kaupan kehitystä ja kaikkea, mikä voi vaikuttaa heidän teollisuutensa tuotantoon. He ovat ankarointa kykenemättömyyden arvostelijoita, ilmestyköönpä tämä sitten joko työnantajissa tai työntekijöissä. Koska he ovat innokkaita parannettujen tuotantotapojen, uusien koneitten ja „tuotannon jouduttamisen“ puoltajia, näkevät he mieluummin, että vanhentunut tehdas suljetaan tai että saamaton jäsen erotetaan, kuin että keskimääräinen palkka pienenee. Eikä heidän har-

rastuksensa rajoitu ainoastaan edustettaviensa palkkoihin. Heidän ryhmässään tapaamme parhaat työehtojen lainsäädännöllisen järjestämisen puoltajat. Ja viimeisten kahden vuosikymmenen kuluessa suojelulainsäädännön alalla tapahtunut nopea kehitys ja parannukset ovat pääasiallisesti heidän tarkan asiantuntemisensa ja uupumattoman kestävyytensä tuloksia.

Mutta heilläkin on hyvien puoliensa ohella vikojakin. Lujatahtoisien työntekijän, joka noin kolmenkymmenen vuoden ikäisenä luopuu tehtaasta, pajasta tai kaivoksesta, käyttääksensä kaiken henkisen kykynsä kamppailukseen viekasten työnantajain tai heidän etevien asianajajainsa kanssa, täytyy välttämättömästi kohdistaa koko tahdonvoimansa uuden työalansa ahtaaseen piiriin. Osaston sihterinä ollessaan hän on ehkä ottanut vilkkaasti osaa muidenkin kuin oman ammatinsa valitukseen ja vaatimuksiin. Mutta nyt hän huomaa ennen pitkää, ettei sellainen laaja katsantokanta sovellu hänen nykyisiin velvollisuuksiinsa. Luokkayhteyden tunne, joka on niin vilkas ruumiillista työtä tekevien palkkatyöläisten keskuudessa, väistyy vähitellen ahtaitten ammattiharrastusten tieltä. Pannuseppien piirikunnan edustajalla on täysi työ koettaessaan järjestää lukemattomat ja alituisesti vaihtelevat rautalaivojen, höyrykoneiden ja siltojen rakentamistavan yksityiskohdat kaikissa tehtaissa, vieläpä kaikissa satamissakin. Jalkinetehtaissa työskenteleväin suutarien kansallisen liiton „valvojilla“ on sängen paljon puuhaa arvostellessaan tarkasti tuhansien erilaatuisten kenkien valmistamiseen käytettyä työtä ja koetellessaan samalla pysyä sekä koneitten että työnjaon alituisesti jatkuvan kehityksen tasalla. Eksyttäviä tariffeja käyttävien puuvillatyöntekijäin virkamies saa käyttää kaiken tarmonsa niihin äärettömän monilukuisiin ja monimutkaisiin laskelmiin, joihin uudet mallit, koneitten lisääntynyt nopeus ja monet kangaskaavojen muutokset antavat aihetta. Jos tällaiselle toimimiehelle jää vaivaloisen päivätyön jälkeen jonkun verran vapaata aikaa ja voimaa, hautoo hän vaikeampia tehtäviä, jotka myös-

kin koskevat ainoastaan hänen omaa teollisuuttaan. Puuvillatyöntekijäin yhdistyksen sihteri vaivaa päätän-
sä harkitessaan työnantajan väitöstä, että kaksimetalli-
kanta tai uusi tehdaslaki Indiassa ansaitsevat työntekijäin kannatuksen, taikka miettiessään jotakin keinoa, miten voitaisiin estää liian suurta kuuman höyrymäärän käyttämistä kutomoissa koskevan lain taikka muitten „erikoismääräysten“ kiertämistä. Pannuseppien koko virkamieskunta käyttää kaiken aikansa punnitakseen laivavarveissa noudatettavain eri oppilasjärjestelmän vaikutuksia, taikka miettiessään, miten nuo turmiollisesti vaikuttavat äkilliset vaihtelut laivanrakennusteollisuudessa voitaisiin poistaa. Ja pyhän Crispinuksen nykyaikainen ritari ei tosin vaivaa itseään näillä kysymyksillä, mutta hänen aikansa kuluu kokonaan taisteluun kotityön kirouksia vastaan ja kysymykseen, onko pienten verstasten tarkastus jätettävä sisäasiainministeriön vai kaupunkien valtuustojen huoleksi. Sentähden ei olekaan ihmeellistä, että tämän virkamiesryhmän tunnusmerkkinä on syvä ja jotenkin ahdasmielinen ammattitunne. Juuri tuo erityisen ammatin teknillisten yksityiskohtien tarkka tunteminen ja niihin syventyminen, joka tekee heidät erittäin kehittyneiksi asiantuntijoiksi, estää heissä kaikkien niiden korkeampain ominaisuuksien kehittymisen, joita vaaditaan ammattiyhdistysmaailman valtiolliseen johtoon.

Täydentääksemme ammattiyhdistysliikkeen hallintolaitosta koskevan kuvauksemme täytyy meidän mainita ammattitaitoisten työntekijäin vakinaisen virkamieskunnan lisäksi päiväpalkkalaisunionien järjestäjien ja sihterien häilyvämpi luokka, johon kuului 1892 noin 200 henkilöä. Päinvastoin kuin vanhemmissa yhdistyksissä on tapana, ei näitä henkilöitä aina valita heidän edustamaisa työntekijäin riveistä.¹ Tärkeissä

¹ Niinpä oli esim. Henry Taylor, joka vuonna 1872 auttoi Joseph Archia maanviljelystyöntekijäin järjestämisessä, puuseppä. Tom Mann, joka oli kaksi vuotta „satama-, varvi- ja jokirantatyöntekijäin liiton“ palkattuna puheenjohtajana, on koneenrakentajan yhteensulautuneen liiton jäsen, kun taas Mc. Hugh, joka oli jonkun aikaa satamatyöntekijäin kansallisen liiton sihterinä, itse on kirjaltaja.

käännekohtissa vetää oppimattomain työntekijäin asia puoleensa toisten ammattien virkamieskunnasta eteviä miehiä, joiden valtiollinen kyky ja katsantokannan laajuus on paljoo korkeammalle kehittynyt kuin tavallisella ammattiyhdistyksen virkamiehellä. Mutta nämä miehet pitävät itseään enemmän kääntymättömien apostoleina kuin ammattiyhdistysten virkamiehinä, ja sellaisina pitää heitä yleisökin. Vaikka he käyttävätkin kaiken aikansa tähän työhön ja saavat siitä määrätyn palkan voidaksensa tulla toimeen, ovat he valmiit, jopa halukkaatkin luopumaan toimistaan heti, kun yhdistyksen omasta piiristä saadaan kykenevä seuraaja. Ei mikään karkeatyöntekijäin unioni voi toivoa pysyväisesti palvelukseensa sellaisia miehiä kuin Tom Mann tai John Burns. Pääasiallisesti täytyy heidän turvautua omiin joukkoihinsa valitessaan virkamiehiä. Ja sangen usein on lujakouraisesta karkeatyöntekijästä tullut suuren kansallisen liiton erinomainen johtaja. Mutta näiden yhdistysten alituisena onnettomuutena on, että muista ammasteista oppimattomain työntekijäin piiriin joutu- neet „haaksirikkoiset“ tulevat korkeamman sivistyksensä nojalla usein valituiksi toimiin, joissa tarvitaan ennen kaikkea itsensähillitsemiskykyä ja väsymätöntä ahkeruutta. Eivätkä näiden henkilöiden velvollisuudetkaan ole omiaan kehittämään säännöllisiä tapoja tai toimintakykyä. Kun näissä yhdistyksissä ei ole avustuslaitosta, rajoittuvat pääkonttorin hallinnolliset tehtävät ja kirjoitukset pienimpään määrään. Kun jäsenet työskentelevät suurimmaksi osaksi päivittäin tai tunnittain maksettavassa yksinkertaisessa työssä, ei huolellisesti valmistettuja kappalepalkkatariffeja ole käytännössä, vaikkapa yhdistykset olisivatkin saaneet työnantajain taholta sellaisen tunnustuksen, mitä nämä tariffit edellyttävät. Toisaalta hajoaa näiden työntekijäinliittojen haaraosastoja syystä tai toisesta alituisesti, ja jäsenlukua voidaan pitää yllä ainoastaan siten, että uutta maata muokataan. Järjestöjen pääasiallisena tehtävänä onkin siis yhdistyksen jäsenten innostuksen ylläpitäminen ja uusien jäsenten hankkiminen. Tämän tähden on vält-

tämätöntä matkustella alituisesti ja herättää innostusta piireissä, joissa ei unioneja vielä ole. Päiväpalkkalaisliiton järjestäjä vastaakin siis suuremmassa määrässä kuin mikään muu ammattiyhdistysmaailman jäsen sitä kuvaa, mikä porvareilla on ammattiyhdistyksen virkamiehestä. Hän on itse asiassa ammattigigantti. Hän voi olla pyhimys tai seikkailija, mutta hän on harvoin säännöllisen toiminnan mies.¹

¹ Eräs „*Independent Labour Partyn*“ (riippumattoman työväenpuolueen) jäsen rouva Bruce Glasier (Katharine Couway) kuvaa erinomaisen rattuvasti päiväpalkkalaisunionin tavallisen johtajan hehkuvaan innostusta. Hän kirjoittaa: „Hänellä on toimistonsa, mutta hän ei tavallisesti ole siellä. Valter Cranen „Työnvoitto“ riippuu seinällä, „Fabian Essayn“ vihkoja ja suurin osa Glasgowissa ja Manchesterissa julkaistuja työväen lentokirjoja on hajallaan kaikkialla huoneessa. Englannissa ovat Byron ja Shelley, Skotlannissa Byron ja Burns tunnustetut runoilijat. Huoneessa on sen lisäksi Carlylen ja Ruskinin teosten pari kolme lainattua osaa sekä Thorold Rogersin „Work and Wages“ (Työ ja palkka) teoksen kirjastopainos. John Stuart Millin „Political Economy“ ja „The Student's Marx“ todistavat kiitettävää päätöstä syventyä asioihin ja perustaa kaikki todistelut syvällisiin ja huolellisiin tutkimuksiin. Mutta lakkaamatta kaikuu kutsu toimintaan, ja vaikka rautatiematkat edistävätkin sanomalehtien tavatonta levenemistä, eivät ne kuitenkaan ole vallan sopivia vakavaan lukemiseen. „Jokapäiväiset sanomalehdet ovat täynnä valheita, jotka täytyy aina kyetä kumoamaan“, ja asema koko maapallolla voi „joka hetki kärjistyä“.

„Päinvastoin kuin vanhojen ammattiyhdistysten johtajat on hän aina hyväätarkoittavan tutkijan tai haastattelijan käytettävissä luokkaa tai sukupuolta katsomatta. Hän kuvailee voimakkaasti ja vilkkaasti liikkeen nopeaa kasvamista satamatyöläisten lakon jälkeen 1889 ja osottaa, että on välttämätöntä takoa lakkaamatta, niin kauan kuin rauta on kuuma, kun on kysymys sellaisesta sekalaisesta joukosta, kuin aikamme oppimattomista työntekijöistä, joihin nähden on käytettävä valtiokoikauksen politiikka vanhojen ammattiyhdistysten laajaperäisten valmistusten asemasta. „Voitto yhtäällä, häviö toisaalla on meidän ainoa tunnuslauseemme“, sanoo hän, ja katselee tappioita ylipäällikön kannalta eikä upseerin kannalta, jonka haltuun erityisen osaston johto on uskottu. Antautumishetkellä hän ehkä kalpenee, mutta seuraavana päivänä hän on taas toivorikkaana ja kukistumattomana toisessa osassa maata käännytysmatkallaan, jolloin hän voi yksistään kaunopuheliasuutensa voimalla kääntää sadottain uusia tulokkaita yhdistykseen. („*Weekly Sun*“, tammikuun 28 p. 1894).

Tästä lyhyestä ammattiyhdistysmaailman hallinnon henkilökunnan kuvauksesta huomaamme, että mainitsemistamme kolmesta perusmuodosta vanhanaikuisten ammattiyhdistysten toimimiehet ovat tehokkaimpina voimana teollisuuden ja valtiollisen toiminnan alalla. Apukassayhdistysten ylisihterit eivät yleensä välitä ammatillisista neuvotteluista eivätkä lainsäädännöllisistä toimenpiteistä, elleivät ne suorastaan vaikuta heidän yhdistyksensä kasvamiseen tai turvattuun asemaan. Oppimattomain työntekijäin yhdistysten järjestäjät ovat tosin usein innokkaita ja laajanäköisiä uudistajia, mutta heillä ei tavallisesti ole läheistä tietoa jäsenten jokapäiväisestä elämästä, ei monivuotisen virkamiehen harjautumista eikä edes turvattua asemaa, jotka kaikki ovat välttämättömiä, jos mieli heistä tulla taloudellisten tai lainsäädännöllisten parannusten vaikutusvaltaisia puolestajia. Ja samalla kun avustuskassa virkamiesten perusmuotoon kuuluvain henkilöitten lukumäärä pysyy jokseenkin samana ja oppimattomain työntekijäin unionin järjestäjät vaihtelevat alituisesti vuodesta vuoteen, lisäytyy paremmin palkattujen ammattien todellinen ammattiyhdistysvirkamiesryhmä alituisesti ja nopeasti.

Ammattiyhdistysmaailmalla on siis monta yhteistä pürrettä kehittyneen kansanvaltaisen valtion kanssa: runsas asukasmäärä, yleinen äänioikeus, suuri prosenttimäärä yhteistyöhön osaa ottavia kansalaisia ja palkattu virkamiesluokka, joka työskentelee edustavien valio-kuntien ja virastojen valvonnan alaisena. Mutta ollaksensa vaikutusvaltainen sosiaalinen järjestö puuttuu siltä eräs tärkeä edellytys, ja ollaksensa taisteleva järjestö, puuttuu siltä vielä enemmän. Sillä ei ole pääkaupunkia eikä keskuksena olevaa päämajaa. Sen johtajat ovat hajallaan yli maan. Suurten apukassayhdistysten pääkonttorit ovat Lontoossa, Newcastlessa, Manchesterissa, Glasgowissa, Liverpoolissa ja Leicesterissä. Puuvillatyöntekijäin eri liittojen hallinnot ovat hajallaan puolessakymmenessä Lancashiren kaupungissa, ja kaivos-työläisten eri kaivosalueilla. Koneen- ja laivanrakennusammattien piirihallinnot sekä satamatyöntekijäin ja

merimiesten järjestöt ovat hajallaan suuremmissa satamakaupungeissa. Sukua olevien eri ammattien tai ryhmien taholta koetetaan tätä johtavien voimien hajanaisuutta korvata vaikeasti toimivilla ja kalliilla laitoksilla. Kaivostyöläisten liitto kutsuu yksityisten kaivostyöläisyhdistysten eri edustajia eri kaupungeissa pidettäviin usein uudistuviin kokouksiin. Pannuseppien ylisihteri kutsuu yhdeksän piirikuntaedustajaansa kokoukseen Lontooseen, Newcastleen tai Manchesteriin, milloin tahaan heidän neuvojansa tarvitaan tärkeissä toimenpiteissä. — Puuvillankehrääjien, kankurien ja karttaajien palkatut virkamiehet kokoontuvat usein kudontatyöntekijäin yhdistetyn liiton (*„United Textile Workers Association“*) toimeenpanevan valiokunnan huoneistoon. Koneen- ja laivanrakentajain yhdistysten ylisihterit käyttävät hyväksensä niitä tilaisuuksia, jolloin näiden järjestöjen toimeenpanevilla komiteoilla on ollut kokous Manchesterissa, Newcastleessa, Glasgowissa tai jossakin muussa keskuksessa, neuvotellakseen keskenään. Ja rakennus- ja koneammattien eri yhdistykset ovat useimmissa teollisuuskeskuksissa yhdistetyt toisiinsa paikallisten komiteojen kautta. Lontoon rakennusammattien liitto (perustettu 1891, jäseniä 45,000) on huomattavin esimerkki tällaisesta yhteenliittymisestä.

Mutta koko tämä yhteistoiminta rajoittuu ainoastaan saman tai läheistä sukua olevain ammattien yhdistysten väliseksi, ja neuvottelut tarkoittavat kulloinkin ainoastaan sellaisia asioita, jotka suorastaan koskevat kysymyksen alaisten ammattien ammattietuja. Ammattiyhdistysliikkeellä kokonaisuudessaan ei ole nykyään mitään yhteistä pohjaa, ellemme ota lukuun paikallisia ammattiyhdistysneuvostoja — *„Trades Councils“* — ja vuotuisia ammattiyhdistyskongresseja.

Paikallisia ammattiyhdistysneuvostoja on nykyään noin 120. Niihin kuuluu lähes kolmasosa yhdistetyn kuningaskunnan ammattiyhdistysten jäseniä, ja ne voivat jossakin määrässä yhdistää yksityisten kaupunkien amatilliset voimat yhteistoimintaan, mikäli se koskee ainoastaan kunnallista toimintaa. Niinpä on esim. usein

toteutumaan saatu „Fair Wages“ päätös sekä työntekijäin edustajain valitseminen kunnallishallintoihin pääasiallisesti heidän ansionsa. Mutta niillä ei ole minikäänlaista tunnustettua asemaa ammattiyhdistysmaailmassa, ne ovat tarkasti erotetut yksityisten järjestöjen johdosta tai niiden ammattipolitiikan määräämisvallasta, ja niiden vaikutus koko maata koskevissa valtiollisissa kysymyksissä on tähän saakka ollut mitättömän pieni. Kun ne ovat suurimmaksi osaksi muodostuneet kansallisten liittojen haaraosastojen edustajista, estävät haaraosastojen valtuutuksen ahtaat rajat niiden toimintaa, sillä ammattiyhdistysasioissa ei haaraosasto voi antaa ammattiyhdistysneuvostolle suurempaa valtaa, kuin sillä itsellään on, ja se voi kannattaa sellaisia neuvoston toimenpiteitä, joista koituu joitakin menoja, ainoastaan siten, että se panee toimeen vapaaehtoisia keräyksiä jäsentensä keskuudessa. Ammattiyhdistysneuvostojen tulot riittävätkin sentähden harvoin muuhun kuin kokoushuoneen vuokraan,¹ kirjoitustarpeisiin ja postimaksuihin sekä parin punnan korvaukseen, jonka toimimiehet vuosittain saavat „ajanhukasta“. Lontoon ammattiyhdistysneuvostoa lukuunottamatta eivät ne voikaan käyttää ainoankaan toimimiehensä koko aikaa palvelukseensa.

Eivätkä ammattiyhdistysneuvostot edes saa suurten yhdistysten siveellistä kannatusta. Kansallisten liittojen toimeenpanevat valiokunnat katselevat epäillen ja kaidehtien hallinnollisia järjestöjä, joissa he eivät itse ole välittömästi edustettuina. Vaikka paikallisyhdistyksiä ei ole suorastaan kielletty, niin ei niitä ole millään tavalla kehotettukaan liittymään järjestöön, josta mahdollisesti voisi tulla toimeenpanevain valiokuntain kanssa kilpaileva mahti. Vahvat kreivikuntayhdistykset pysyvät usein erillään, koska ei heille myönnetä suurta enemmistöä ammattiyhdistysneuvostoissa. Mutta pa-

¹ Nottinghamissa, Leicesterissä, Brightonissa, Hanleyssä, Manchesterissa, Worcesterissa ja muutamissa muissa kaupungeissa annetaan ammattiyhdistysneuvoston käytettäväksi joku huone kaupungintalolla tai muissa kaupungin rakennuksissa.

hinta on, että ammattiyhdistysneuvostot eivät ole tähän saakka voineet vetää puoleensa ammattiyhdistysliikkeen parhaita voimia. Niinpä esim. Lontoon ammattiyhdistysneuvosto, Juntan klassillinen kokoontumispaikka, ei ole enään pitkiin aikoihin nähnyt keskuudessaan koneenrakentajain, raudanvalajain, muurarien tai muiden suurien apukassayhdistysten ylisihtereitä, joiden asuntopaikkana nyt on Lontoo. Puuvillatyöntekijäin virkamiesten vaikutusvaltainen ryhmä pysyy tykkänään erillään Manchesterin ammattiyhdistysneuvostosta. Ei pannuseppien liiton ylisihteri eikä ainoakaan sen yhdeksästä piirikunnanedustajasta kuulu ammattiyhdistysneuvostoihin. Kaivostyöntekijäin edustajat ovat kuuluisia siitä, että he eivät mene piirikuntiansa ammattiyhdistysneuvostoihin. Muutamia harvoja poikkeuksia lukuunottamatta ei ammattiyhdistysliikkeen palkatuilla hallintomiehillä ole halua eikä aikaa ottaa osaa alituisesti vaihtelevista henkilöistä muodostettujen järjestöjen keskusteluihin kysymyksistä, jotka eivät kuulu heidän virallisiin velvollisuuksiinsa. Tästä johdukin, että ammattiyhdistysneuvostoissa ei huomata niiden kolmikymmenvuotisesta toiminnasta huolimatta minkäänlaista kasvamisen tai kehityksen merkkiäkään, kuten eri ammattiyhdistyksissä. Kuvaavaa on, että ammattiyhdistysneuvostojen vaikutus on suurin sellaisissa kaupungeissa kuin Sheffieldissä, Nottinghamissa ja myöskin Oldhamissa ja Boltonissa, joissa ne eivät sannottavasti edusta eri ammatteja, vaan ovat yhdyssi-teenä saman teollisuuden eri haarojen paikallisyhdistysten välillä. Lyhyesti sanoen, vaikka ammattiyhdistysneuvostot ovat kysymyksenalaisen paikkakunnan yhdistysten jäsenten mukavia kokouspaikkoja, vaikuttavat ne nykyään joko sangen vähän tai eivät mitään ammattiyhdistysliikkeen voimaan tai valtiollisen toimintaan kokonaisuudessaan.

Ammattiyhdistyskongressit, joita vuosittain pidetään vaihdellen jossakin suuremmassa teollisuuskeskuksessa, ovat monessa suhteessa hyödyksi. Ensiksikin on tällainen kongressi ulkonainen ja laajalle nä-

kyvä merkki siitä sitkeästä kaikkiiykeyden tunteesta, joka on ollut työväenluokan tunnusmerkkinä koko vuosisadan kuluessa. Kun kongressiin ottavat osaa kaikkien suurten kansallisten ja kreivikuntaliittojen sekä tärkeimpäin ammattiyhdistysneuvostojen ynnä monien paikallisyhdistysten edustajat sekä monet palkatut virkamiehet, edustaa kongressi, päinvastoin kuin ammattiyhdistysneuvosto, todellisuudessa kaikkia ammattiyhdistysmaailman aineksia. Sentähden sen keskustelut osottavatkin sekä ammattiyhdistysmaailman korkeimmille toimimiehille että suurten puolueitten politikoitsijoille eri ammattiyhdistysryhmäin ja näiden kautta koko palkkatyöläisluokan aatesuuntaa. Sitäpaitsi tuottaa kongressiviikko erinomaisen tilaisuuden ystävälliseen mielipiteitten vaihtoon eri ammattien edustajain kesken ja johtaa usein yhteistoimintaan ja laajempaan yhteenliittymiseen. Mutta siitä huolimatta on kongressi, kuten olemme sanoneet kuvatessamme sen alkuvaiheita, pikemmin ammattiyhdistysvoimien näytös kuin todellinen työväen parlamentti.¹

Monet asianhaarat vaikuttavat siihen, että kongressi edelleenkin pysyy voimien näytöksenä, jolloin sen la-

¹ Ammattiyhdistyskongressien ensi aikoina pitivät ammattiyhdistysliikkeen porvarilliset ystävät niissä esitelmiä ja ottivat osaa keskusteluihin. Mutta muutamia vuosia sitten päätettiin, että sen kokouksiin ei saa ottaa osaa kutkaan muut kuin säännöllisesti valitut edustajat, jotka itse ovat olleet työntekijöinä edustamassaan ammatissa. Vuosina 1892 ja 1893 rajoitettiin edustus-oikeus niihin yhdistyksiin, jotka suorittavat kongressin rahastoon määrätyn maksun joka tuhannelta jäseneltä. Parlamentariseen komiteaan kuuluu kymmenen jäsentä ja sihteri, joka valitaan viidentenä kongressipäivänä salaisella äänestyksellä. Valitut jäsenet ovat tavallisesti suurten yhdistysten palkattuja virkamiehiä. Kuitenkin määrää työjärjestys nimenomaan, että mistään amatista ei saa olla enempää kuin yksi edustaja. Sihteri saa ainoastaan 200 punnan vuosipalkan, josta hänen täytyy sitäpaitsi palkata kirjuri. Tätä tointa johtaa nykyään henkilö, jolla on sivutuloja monista tehtävistä. Viimeisten neljäntoista vuoden kuluessa ovat tätä tointa hoitaneet parlamentin jäsenet, joiden on ensi sijassa täytynyt antaa valitsijoillensa lupauksia, mitkä eivät aina ole olleet sopusoinnussa ammattiyhdistyskongressin päätösten kanssa. (Katso seuraavaa muistutusta.)

kiasäättävä kyky joutuu syrjään. Sen kaupungin pormestari ja kunnallishallinto, missä kongressi pidetään, valmistavat edustajille virallisen vastaanoton ja panevat tavallisesti heidän kunniaksensa toimeen loistavat juhlat. Yleisön parvet ovat täynnä asiaa harrastavia kuuntelijoita. Istunnoissa on läsnä alusta loppuun saakka eteviä ulkomaalaisia, eri hallintohaarojen edustajia, kulutusyhdistysten ja muiden vaikutusvaltaisten yhdistysten järjestöjen edustajia, uteliaita politikoina ja kansan suosiota tavoittelevia ministerejä. Sanomalehti miesten pöytien ympärillä tunkeilevat kaikkien valtakunnan etevimpien lehtien edustajat, kun taas paikakunnan lehdet kilpaa julistavat ylimääräisiä numeroita, joissa kerrotaan keskustelut sanasta sanaan.

Mutta se seikka, että kongressilla ei ole minkäänlaista lainsäädännöllistä valtaa, vaikuttaa enemmän kuin mikään muu siihen, että se on juhlapäivämielenosoitus eikä vastuunalainen neuvotteleva kokous. Edustajat tietävät aivan hyvin, että kongressin päätökset eivät sido heidän valitsijoitansa, eivätkä he sentähden viitsi nähdä vaivaa saadakse ne käytännölliseen muotoon tai edes sopusointuun keskenään. Menettely on alusta alkaen epäkäytännöllistä. Ensimmäinen päivä kuluu muodollisuuksiin, joista useimmat voitaisiin sangen hyvin katsoa „jo tietoon saatetuiksi“. Toisesta päivästä kuluu suuri osa avauspuheeseen, jonka pitää joku paikkakunnan ammattiyhdistyksen jäsen, jota harvoin tunnetaan kotiseutunsa ulkopuolella. Muun ohjelman muodostavat eri yhdistysten ja ammattiyhdistysneuvostojen lähettämät päätösehdotukset, jotka esitetään kongressille sangen lyhyesti arvan määräämässä järjestyksessä. Nämä päätökset, jotka useimmiten ovat järjestöjen alimpain toimimiesten tai valtiollisesti vilkastein päiväpalkkalaisyhdistysten lähettämiä, eivät ole minkäänlaisen valikoimisen tai tarkastuksen alaisia, ja ne ovat tavallisesti sangen sekavia, jopa suorastaan mahdottomiakin. Edustajilla on käytettävänä noin 25 tuntia, joiden kuluessa heidän täytyy käsitellä kaikki mahdolliset kysymykset tuotannonvälineitten yhteiskunnallistuttami-

sesta alkaen aina sensuuntaiseen kieltoon saakka, ettei yksi ajuri saa yht'aikaa kuljettaa kaksia ajoneuvoja. Jotta edes läsnäolijain vähemmistö voisi lausua mieliteensä päätöksen puolesta tai vastaan, ei kenellekään myönnetä pitempää puheaikaa kuin viisi tai ainoastaan kolme minuttia, sääntö, joka sovitetaan yhtä puolueetomasti kaikkiin. Mutta tästä jyrkästä rajoituksesta huolimatta ei puheenjohtaja, joka on tottumaton johtamaan näin suurta ja kiihkeää kokousta, ehdi saada koko päiväjärjestystä läpikäydyksi, ja useimmiten hänellä on täysi työ järjestyksen ylläpidosta. Kongressin toimikunnan aika kuluu kokonaan kaikenlaiseen edustajain valtakirjojen ja muiden teknillisten kysymysten tarkastamiseen, joten siltä ei ole apua odotettavissa. Yhtä vähän saa kongressi apua vanhimpain yhdistysten kokeneilta johtajilta. He pysyvät välinpitämättöminä ja käyttävät puheenvuoroja ainoastaan puolustautuakseen hyökkäyksiä vastaan, johtuneeko tämä välinpitämättömyys sitten siitä, että he puolestaan tahtovat hyväntahtoisesti antaa tavallisille jäsenille tilaisuuden esiintyä kerran sanomalehdistön palstoilla, tai siitä, että he tietävät kongressikeskustelujen hyödyttömyyden. Sitäpaitsi he ovat sekä istuntojen kestäessä että väliajoilla innokkaassa puuhassa suunnitellussaan itsensä tai ystäviensä valitsemista parlamentariseen komiteaan. Kun neljän päivän puhetulva lähestyy loppuaan, on puolet päiväjärjestyksestä käsittelemättä. — Lauantaiamuna, jolloin useimmat edustajat jo ovat lähteneet kotimat- kalle, suorittaa harvalukuinen kokous nopeasti päivä- järjestyksen lopun. Jokainen puhuja saa esiintyä ai- noastaan 60 sekuntia ja kongressi tekee parissa tun- nissa parikymmentä tärkeää päätöstä. Kongressissa ei koko ajalla näy jälkeäkään vastuunalaisten johtajien „ensimmäisestä penkistä“, kuten ennen oli laita. Kon- gressin tärkein tehtävä on parlamentarisen komitean valitseminen, jolle uskotaan ammattiyhdistysmaailman valtiollinen edustaminen seuraavaksi toimivuodeksi.

Kongressi ei ole vielä koskaan nimenomaan mää- rännyt parlamentarisen komitean velvollisuuksia, ja

helppoa onkin käsittää, että sellaiset päätökset kuin edellä kuvatut eivät tarvitse toimiohjeita. Mutta yleisenä käsityksenä on, että komitean tulee valvoa valitsijainsa valtiollisia etuja samalla tavalla kuin kaupunginhallinnon tai rautatieyhtiöitten valiokunnat. Sellainen valtuutus ammattiyhdistysmaailman puolelta ulottuu silmin nähtävästi sangen laajalle. Allanin, Applegarthin, Odgerin ja heidän liittolaistensa valloittama yhteensiittymisoikeus kuuluu nykyään jo vanhentuneisiin taistelukysymyksiin, mutta ammattiyhdistysten lainsäädäntöä koskevat harrastukset ovat kansanvallan kehityksen ohella kääntyneet laajempiin ja mutkallisimpiin kysymyksiin. Valtiollisen koneiston täydellinen kansanvaltaistuttaminen, valtion velvollisuus olla esikuvaksi kelpaavana työnantajana, yksityisyriyten jatkuva järjestely täydellisemmän tehdaslainsäädännön kautta, yksinoikeuksien ottaminen virallisten yhdyskuntien haltuun — kaikki nämä ovat kysymyksiä, joita nykyinen ammattiyhdistysmaailma seuraa vilkkaalla mielenkiinnolla. Näiden puhtaitten työväenkysymysten lisäksi tulevat vielä sellaiset omistamattomien luokkien parasta tarkoittavat vaatimukset kuin verokuorman tasoitus, valtion kasvattamisvelvollisuus sekä sairasten ja työkyvyttömäin hoito. Tässä meillä on joukko parlamentarisia asioita, jotka ulottuvat paljoo laajemmalle, kuin kaupunginedustuksen tai rautatiejohtokunnan tehtävät. Kaikkien niiden lakiehdotusten tutkiminen, jotka mahdollisesti koskevat yllälueteltuja ammattiyhdistysten harrastuksia, hallituksen toimenpiteitten tarkka valvonta, tulo- ja menoarvion sekä opetusta koskevien määräysten ja virkamiesten nimitysten tutkiminen, ministeristöön vaikuttaminen siten, että valtaistuinpuheet voidaan tulkita reformiohjelman lupaukseksi työväenluokalle, itsenäisten lakiehdotusten valmistaminen kaikissa niissä kysymyksissä, joissa hallitus kieltäytyy antamasta esitystä, ja vihdoin sen ministerejä ja yksityisiä parlamentin jäseniä koskevan sitkeän valmistelun järjestäminen, jonka avulla kansanvaltaista vaatimusta koetetaan saada lävitse — kaikki nämä tehtävät muodost-

tavat sellaisen työtaakan, että se panisi lujille puolentusinaa harjaantuneita parlamentarisia kykyjä, jotka käyttäisivät koko aikansa näihin tehtäviin. Kaiken tämän työn jättää ammattiyhdistyskongressi komitealle, jonka jäsenillä on ennestäänkin täysi työ omien yhdistystensä monien asiain hoidossa ja jolla on käytettävänäään ainoastaan yksi sihteri, sekin sellaisella palkalla, että hänen täytyy hoitaa muita toimia.¹

¹ Asema käy vielä sekavammaksi sen kautta, että parlamentinjäsen Charles Fenwick, joka valittiin toimeen 1890 Henry Broadhurstin jälkeen, edustaa parlamentissa Northumberlandin hiilenkaivajia, joiden enemmistö vastustaa kongressin päätöksiä alituisesti uudistuvissa lakimääräistä kahdeksantuntista työpäivää koskevissa kysymyksissä. Turhaan Fenwick selittää mitä avoimielisimmin jokaisessa kongressissa, että sekä hänen velvollisuutensa valitsijoitansa kohtaan, että hänen vakaumuksensa pakottavat hänet jyrkästi vastustamaan täysi-ikäisten miesten työajan lainsäädännöllistä järjestämistä. Siitä huolimatta valitsee kongressi hänet yhä uudelleen parlamentarisen komitean sihteriksi ja suojelee itsensä hänen mielipiteitään vastaan valitsemalla komitean enemmistöksi päivastaisen suunnan edustajia. Tässä on taas uusi esimerkki siitä erinomaisesta sitkeydestä, millä työväenjärjestöt pitävät kiinni kerran valitsemistaan virkamiehistä. Tämä sitkeys riippuu luullaksemme osaksi ylevämielisestä vastenmielisyydestä „riistää mieheltä hänen toimeentulonsa“, osaksi siitä syvälle juurtuneesta uskosta, että toinen ihminen voi suorittaa jonkun määrätyn työn yhtä hyvin kun toinenkin.

Sen jälkeen kuin edellä oleva kirjoitettiin, valitsi Norwichissa syyskuussa 1894 pidetty kongressi sihteriksi Fenwickin sijaan Sam Woodsin, joka on Lancashiren kaivostyöläisliiton puheenjohtaja ja lakimääräistä kahdeksantuntista työpäivää kannattavan suuren kaivostyöläisliiton varapuheenjohtaja. Mutta sen sijaan hän vastustaa Norwichissa suuren enemmistön tekemää päätöstä tuotannonvälineitten yhteiskunnallistuttamisesta sekä päätöksiä, jotka tarkoittavat riippumattoman sosialistisen työväenpuolueen muodostamista ja työväenedustajain erottamista vapaamielisestä puolueesta. Syyskuussa 1895 Cardiffissa pidetyssä kokouksessa ei sosialistinen vähemmistö edes koettanut asettaa Woodsille vastaehdokasta parlamentarisen komitean sihterintoiimeen, mutta käytti kyllä hyväkseen erästä muotovirhettä, saadakseen hänen palkkionkorotusanomuksensa raukeamaan. Tämä oli ehkä pääasiallisesti mielenosotus sosialisteille epäedullisia uusia sääntöjä vastaan, jotka parlamentarinen komitea oli kongressille esittänyt. Vaikka se ei siis lienekään johtunut yksinomaan henkilökohtaisesta vastenmielisyydestä, on se kumminkin omiaan valaisemaan tekijäin mainitsemää menettelytapaa virkamiehiä kohtaan, joista ei pidetä. (E. B.)

Koko tämä järjestelmä on niin täydellisesti sopimaton tehtäväänsä, että komiteaa tuskin voidaan moittia siitä, jos se ei koetakaan saada tuota työnpaljoutta suoritetuksi. Maaseuduilla asuvat jäsenet saapuvat viisitoista tai kaksikymmentä kertaa vuodessa Lontoon neuvotellakseen pari tuntia pienessä toimistossa, Buckingham Street, ranta, n:o 19, niistä asioista, joita sihteri heille esittää. Kun heillä on täysi työ hoitaessaan omien yhdistystensä asioita ja kun he ovat totuttomia yleisen politiikan alalla, kiinnittävät he huomionsa ainoastaan omien ammattiensa etuihin tai pitävät joka toinen viikko uudistuvia Lontoossa käyntejään miellyttävinä virkistyshetkinä vaikeitten virkavelvollisuuksien lomassa. Näiden kokousten väliajoilla koettaa sihteri suorittaa toimensa niin hyvin kuin voi ja niin monen kirjurin avulla kuin hänen niukka palkkansa riittää. Syventyneenä omien parlamentaristen velvollisuuksiensa täyttämiseen, josta hän saa maksun omalta ammattiyhdistykseltään, voi hän käyttää ammattiyhdistysmaailman yleisten asiain hoitamiseen ainoastaan osan aikaansa ja voimiansa. Ei olekaan siis kummallista, että komitealle esitetty työjärjestys tavallisesti sisältää mahdollisimman vähän asioita eikä suinkaan käsitä kongressin päätösten määräämää laajaa alaa. Komitean vuotuinen työ onkin itse asiassa supistunut viime vuosina muutamaan hallituksen jäsenen luo lähetettyyn lähetystöön, pariin tai kolmeen kiertokirjeeseen yhdistyksille, muutamiin neuvotteluihin ystävällismielisten politikojen kanssa sekä laajaan kongressia varten laadittuun kertomukseen, joka ei kuvaa komitean omia töitä, vaan istuntokauden kuluessa syntynyttä lainsäädäntöä ja muita parlamentarisia toimia. Tästä johtuukin, että yhtyneitten kudontatyöntekijäin liiton ja kaivostyöläisliiton toimeenpanevat valiokunnat voivat vaikuttaa paljon enemmän parlamentin etuhuoneessa kuin komitea, joka edustaa koko ammattiyhdistysmaailmaa, ja että sellaiset tottuneet työntekijät kuin John Burns, John Havelock Wilson tai George Howell voivat kehua saaneensa

aikaan yhdellä ainoalla istuntokaudella enemmän uudistuksia, kuin parlamentaarinen komitea on viime aikoina saanut koko parlamenttikausilla.

Sentähden ei olekaan ihmeteltävää, että ammattiyhdistysmaailmassa vallitsee yhä kasvava tyytymättömyys parlamentaarista komiteaa vastaan. Jokaisessa kongressissa täytyy komitean ryhtyä puolustamaan itseänsä sen sijaan kuin sen tulisi johtaa asioita. Mutta ilmeistä on, että syy on kongressin. Komitean jäsenet, sihteri niihin luettuna, ovat yhtä lujaluontoisia ja kykeneviä miehiä, kuin rautatieyhtiöiden hallintojen tai kaupunginvaltuustojen jäsenet. Mutta kun näillä on käytettävänä erityisesti kehittyneet sihterit ja kun he voivat kutsua avukseen niin monta asiantuntijaa kuin haluavat, luulee ammattiyhdistyskongressi, että puolentoista miljonan ammattiyhdistysten jäsenen parlamentaariset asiat voi hoitaa virkamiesjoukko, joka on pienempi kuin kolmannen luokan ammattiyhdistyksen. Totta on, että ammattiyhdistysmaailman johtajat ovat aikoinaan menestyksellä taistelleet pitkiä ja kiihvaita parlamentaarisia taisteluita. Olemme eräässä edellisessä luvussa kertoneet, kuinka suuria muutoksia ammattiyhdistysten laillisessa asemassa saatiin aikaan vuosien 1867—1875 välillä. Mutta yhteensulautuneitten liittojen konferensseilla ja heidän jälkeläisillään parlamentarisessa komiteassa olikäytettävänä vapaaehtoisesti sellaisia loistavia parlamentaarisia kykyjä ja eteviä juristeja kuin Frederic Harrison, professori E. S. Beesly, Henry Crompton, Thomas Hughes (sittemmin tuomari), Godfrey ja Bernon Lushington sekä R. S. Wright (sittemmin ylituomari). Se vastenmielisyys, jota nykyiset ammattiyhdistysten jäsenet tuntevat omistaviin luokkiin kuuluvien ystävien vaikutusvaltaa vastaan, on jossakin määrässä oikeutettu. Mutta jos ammattiyhdistyskongressi haluaa saada parlamentaariset asiat suoritetuiksi, täytyy sen maksaa siitä ainakin sellainen palkka, että liikkeen kyvykkäimmät miehet saadaan kiinnitetyiksi yksinomaan sen palvelukseen, hankkia komitean toimistoon riittävä määrä kirjureita

ja valtuuttaa komiteaa käyttämään sellaisten asian-
tuntijain apua, kuin kulloinkin tarvitaan.

Edellä olevassa lyhyessä kuvauksessa olemme koettaneet esittää lukijoillemme historiallisen esityksemme täydennykseksi yleiskatsauksen nykyisen ammattiyhdistysmaailnan toimintaan. Sekä tässä että edellisessä esityksessämme olemme koettaneet tosiasioita esitellessämme tuoda esiin yksityiskohtia ainoastaan sikäli, kuin ne ovat olleet välttämättömiä ammattiyhdistysliikkeen käsittämiseen. Tarkoituksella olemme jättäneet esittämättä näiden tosiasiain yhdistelmän sekä kertomuksessa että erityisessä loppuluvussa. Kauttaaltaan olemme tässä kirjassa välttäneet kysymystä, onko noista lukuisista riidoista ja tilapäisistä voitoista ollut seurauksena pysyvä ja jatkuva joko yksityisten ammattien tai koko palkkatyöläisluokan elantokannan kohoaminen, vai eikö ole ollut. Emme myöskään ole ryhtyneet selvittelemään niitä vaikeita kysymyksiä, joita ammattiyhdistyksiin kuulumattomain keskuuteen luotu ammatittain jaettu järjestö synnyttää. Tutkimuksemme kestäessä olemme saaneet näissä kysymyksissä aivan varmat mielipiteet. Niiden esittäminen ja puolustaminen vaatisi ammatillisen yhteenliittymisen vaikutusten tarkkaa analysisia, jota ei voi esittää liikkeen yleisessä historiassa. Ammattiyhdistystoiminnan taloudellisten vaikutusten esittäminen vaatisi esim. ei ainoastaan työpalkka- ja työaikaliikkeen tosiasiain tunnollista tutkimista, vaan myöskin tarkkaa selontekoa niistä vaikeammin määrättävissä olevista seurauksista, mitä se on vaikuttanut teollisuuden järjestämiseen, kapitalin kasautumiseen ja liikemaailman palveluksessa olevan henkisen työn paljouteen ja laatuun. Meidän olisi pakko seurata lukemattomain ammattiyhdistysten määräysten vaikutuksia yleisen normalipalkan puolustamisesta alkaen aina sellaisiin puhtaasti teknillisiin vaatimuksiin saakka, kuin hiilenkaivajain

vaatimus „Billy Fair Playn“ (ei maksua pienistä hiilikappaleista) poistamisesta. Meidän olisi otettava harkittavaksi ja verrattava toisiinsa yksityisten työntekijäryhmien keskenään riitaisia toivomuksia lasten työn, kappaletyön ja uusien työtapojen suhteen. Meidän olisi verrattava esim. puuvillatyöntekijäin vaatimuksia tariffinmukaisesta palkanmaksusta, rajattoman oppilasmäärän käyttämisestä ja mahdollisimman pitkälle menevästä itsetoimivan kehuukoneen kehittämisestä koneenrakentajain vaatimaan tuntipalkkaan, kirjaltajain pyrintöön oppilasmäärän rajoittamisesta ja simpukankuorinappien tekijäin toivomukseen koneitten käyttämisen kiellosta heidän ammatissaan. Päästyämme täten varmoihin lopputuloksiin siitä, mitä ammattiyhdistykset ovat taloudellisesti vaikuttaneet yksityisten teollisuusalojen kehitykseen, olisi meidän vielä tutkittava tuo ikuinen kysymys ammattiyhdistysten suhteesta järjestön ulkopuolella oleviin työntekijöihin ja naisten sekä lasten työhön, ja ennen kaikkea olisi meidän tutkittava yhdistysten suhde sellaisiin kansanvaltaisiin laitoksiin kuin osuuskuntiin, kunnallishallintoihin ja hallitukseen.

Näiden silmäänpiستävien tehtävien lisäksi tarjoaisi ammattiyhdistysmaailman sisällinen elämä suuren joukon taloudellisia ja valtiollisia kysymyksiä tutkittavaksi. Se tosiasiajn paljous, mitä ammattiyhdistysten asiakirjat tietävät kertoa läheistä sukua olevien ammattiyhdistysten välisestä keskinäisestä kilpailusta, vuorotain esiintyvistä toisen alueella tunkeutumisesta ja työn rajoittamisesta eri ammattien välillä, osottavat meille selvästi, kuinka vaikea on jakaa yhteistä omaisuutta tai yhteistä valvontaa vapaaehtoisten ja jyrkästi toisistaan erotettujen järjestöjen kesken. Mutta ammattiyhdistysliikkeen historia ei esitä meille ainoastaan uusia tehtäviä, vaan se on monessa suhteessa myöskin käytännöllinen opas. Kansanvallan luonnetta tutkivain henkilöiden yleinen valitus on, että nykyisten harvalukuisten tasavaltojen lyhyt historia asettaa tutkijan käytettäväksi hyvin rajoitetun havaanto- ja kokemusalan. Ammattiyhdistysliikkeen historia tarjoaa heille

vuosisatojen kokemuksen tuhansista itsehallinnollisista työväen yhdyskunnista, joilla on rajaton kyky mukautua olosuhteisiin. Lukemattomat vaihtelut näissä vapaan kansanvallan rakennuksissa, niiden säännöissä ilmestyvät yhdenmukaisuudet ja vastakohdat, niiden huolellisesti järjestetyt varovaisuustoimet tasaisen vallanjaon säilyttämiseksi hallinnon ja jäsenten kesken, niiden paikallishallintojen suhde keskushallintoon, raha-asiaain valvonta- ja hoitajärjestelmä, joukkokokousten, edustajakokousten, salaisen äänestyksen, alote oikeuden ja referendumien (kansanäänestys tehtyjen päätösten hyväksymisestä tai hylkäämisestä) käyttäminen sekä tavallisten virkamiesten ja toimeenpanevien valiokuntien vaaleissa että menettelytavan määräämisessä ja lakien säätämässä, lyhyesti sanoen niiden pitkäaikainen edullisinta hallintokoneistoa koskeva kokeilu ja niiden lukuisat pienten tasavaltojen parempaa hallintoa tarkoittavain uusien muotojen ja suunnitelmien monet keksimiset — kaikki tämä tarjoaa filosofille ja valtiomiehelle verrattoman paljon aineksia laajoihin tutkimuksiin.

Lopuksi meillä on vähemmän filosofinen, mutta sitä tärkeämpi kysymys, mille kannalle ammattiyhdistysmaailman tulee asettua nykyajan puoluetisteluihin ja tulevaisuuden politiikkaan nähden. Luvussa „Vanha ja uusi unionismi“ olemme kertoneet korkeammalla kannalla olevan työntekijän äkillisestä kääntymisestä kollektivismiin periaatteisiin. Tätä miehistön ja alupserikunnan keskuudessa tapahtunutta mielipidetten muutosta seurasi huomattava suunnan muutos palkka- ja nauttivain korkeimpain virkamiesten taholta ja yhä lisääntyvä epäluulo kummankin suuren puolueen, ylimystön ja porvarikunnan edustajien taholta. Vuoden 1894 työväenluokan politikoitsijasta näyttää käsittämättömältä, että maanomistaja tai kapitalisti tahtoisivat tehokkaasti auttaa heitä saamaan maata ja vuori-kaivoksia yhteiskunnan omiksi, ansiottomia tuloja pienennetyiksi verottamisen kautta, tai yksityisten likeyritysten yhteiskunnallista ohjaamista työntekijäin eduksi. Sentähden näemmekin koko ammattiyhdis-

tysmaailmassa melkein yksimielisen halun saada työväenjärjestöt jollakin tavoin palvelemaan valtiollisia tarkoituksia. Tämä ei ole uusi ilmiö. Kaikkiyhteyden tunnetta ei ole, kuten olemme nähneet, koskaan puuttunut näiltä palveluksessa olevilta sotilailta ja aliupseereilta, jotka muodostavat ammattiyhdistysarmeijan elinvoimaisimman osan. Se uhrautuvainen avustus, jota toinen ammatti tarjoaa toiselle, yleisen liiton liikkuttavat perustamisyrietykset, alituinen pyrkimys saada aikaan kaikki käsittävä järjestö, kaikki nämä seikat todistavat tämän toiseksi luonnoksi muuttuneen kaikkiykyseudentunteen voimaa. Uus-ionionismin kollektivis-tinen usko on ainoastaan toinen ilmaisumuoto samasta syvälle juurtuneesta luottamuksesta työn myötäsnyty-neeseen veljeyteen. Mutta kuten olemme nähneet, on tämä puolentoista miljonan palkkatyöläisen liitto alkujaan eri ryhmien liitto. He kokoontuvat ja maksa-vat veronsa puolustaakseen etujansa pannuseppinä, kaivostyöläisinä, puuvillankehittäjinä j. n. e., mutta ei kohottaaksensa koko työväen luokkaa. Ammattiyh-distysliikkeen palkattujen toimimiesten joukossa on, kuten olemme osottaneet, toimeenpanevana voimana nimenomaan oman ammattinsa etuja valvomaan va-littu ja palkattu ammattiyhdistyksen johtaja. Tämän johdosta on tuo lahkolaisuus tai osastohenki, johon ammattitoveruuden perustukselle rakennettu järjestö välttämättömästi kallistuu, yhä kasvamassa. Alempain toimimiesten epämääräinen teoretinen kollektivismi on sittemmin pukeutunut käytännöllisiksi ehdotuksiksi ai-noastaan sikäli, kuin ne ovat vastaneet ammatin etuja. Muutamat järjestyneet ammatit ovat kenneet pakotta-maan parlamentilta laajoja työväenlakeja, joiden mää-räykset ovat erittäin tarkoit uksenmukaisia suojelemaan niitä eri työläisryhmiä, joita ne koskevat. „Partikulariso-pimus“¹ ja kuuman vesihöyryn liiallista käyttämistä ku-

¹ Vuoden 1891 tehdaslain 24 § säättää puuvillateollisuu-desta, että työnantajan on annettava jokaiselle urakkatyössä ole-valle varmat yksityiskohtaiset tiedot („Particulars“) työn paljou-desta ja siitä maksettavasta palkkamäärästä.

tomoissa koskeva kielto esim. ovat sellaisia kollektiivisen määräämisoikeuden voittoja, joita tuskin olisivat voineet saavuttaa muut kuin puuvillatyöntekijäin viisaat johtajat. Mutta me emme näe yritettävänkään käsitellä mitään kysymystä koko laajuudessaan. Ammattiyhdistykset ovat, kuten tiedämme, kaikki jyrkästi sillä kannalla, että „hikoiluttamisjärjestelmää“ vastaan olisi säädettävä ankara laki, joka koskisi kaikkia teollisuusaloja. Mutta ei kukaan ammattiyhdistysmaailman vakinaisesti palkattu johtaja pidä velvollisuutenaan koettaa ulottuttaa työväensuojelulakeja muille teollisuusaloille kuin omalleen. Vaikka siis tehdaslait ovat laaditut sangen tarkoituksenmukaisesti torjumaan yksityisten teollisuusalojen erityisiä epäkohtia, ovat ne muille ainoastaan yleispiirteisiä kielloja, joiden toteuttaminen käytännössä on melkein mahdotonta. Missä määrässä ammattiyhdistysneuvostojen kehitys, ammattiyhdistyskongressien uudistaminen, parlamentarisen komitean työkyvyn lisääminen, ammattiyhdistyksen edustuksen vahvistaminen alahuoneessa tai uuden yhdistävän keskuslaitoksen luominen kykenevät vastustamaan sitä partikularismia, joka nyt on ammattiyhdistyslaitoksen perusominaisuutena, ja täydentämään erityisten ammattien johtajain ryhmää samalla tavalla luokiteltujen työväenluokan politikojen joukolla, jolloin ammattiyhdistysliikkeestä tulisi miljonine valitsijoinen ja suurine vaikutusvaltoineen todellinen valtiollinen mahti valtiossa — nämä kaikki ovat nykyhetken tärkeimpiä poliittisia kysymyksiä.

Näiden vaikeiden taloudellisten ja valtiollisten kysymysten ratkaisu vaati, kuten olemme sanoneet, perusteellisia tutkimuksia siitä, mitä ammattiyhdistysliike on vaikuttanut eri teollisuushaaroihin. Tämän tutkimuksen ja sen perustuksena olevat tosiasiat aijomme esittää eri teoksena ammattiyhdistysliikkeen tehtävästä.

LIITTEITÄ.

I.

Dublinin ammattiyhdistysten ja vanhojen ammattikuntien luuloteltu yhteys.

Dublinin ammattiyhdistysten painetuissa asiakirjoissa väitetään, että nämä yhdistykset polveutuvat vanhoista ammattikunnista, ja tätä väitöstä koetetaan todistaa sillä tosiasialla, että ammattikuntien perustamiskirjat ovat yhdistysten huostassa. Ammattiyhdistysten lipuissa on useissa tapauksissa ei ainoastaan sama vaakuna kuin vanhoilla ammattikunnilla, vaan usein myöskin asianomaisen ammattikunnan perustamisvuosi. Niinpä väittää „oppineitten“ salvumiesten vanha yhdistys, nykyään salvumiesten yhteensulautuneen liiton haaraosasto, polveutuvansa vuodelta 1490. Oppineitten talonmaalarien ammattiyhdistys („*Regular Operative House Painters Trade Union*“) johtaa alkuperänsä vuonna 1670 lakanneesta pyhän Luukkaan ammattikunnasta, ja muurarien yhdistykset siltä ajalta, jolloin Kaarlo II vahvisti oikeudet muurarien ammatille („Kompanialle“) 1670; Dublinin muurariyhdistyksen asiakirjojen joukossa on todellakin pergamentti, josta käy selville, että se on mainitun ammattikunnan alkuperäinen perustamiskirja. Mahdotonta on sanoa, kuinka tämä asiakirja, joka on annettu kauttaaltaan protestanttiselle, vuonna 1840 hajonneelle käsityöläismestariyhdistykselle, on tullut etupäässä katolilaisen palkkatyöläisryhmän käsiin, joka aivan varmaan polveutuu vuodesta 1830. Pergamentti, josta on sinetti revitty pois, ja jonka takapuolelle on kirjoitettu asianajajan käsialalla sanat „*Bricklayers, June 28th 1843*“,

(Muurarit, 28 kesäk. 1843), on luultavasti viskattu arvottomana syrjään, kun ammattikunta hajosi.

Eräitten sen aikuisten paperien tutkiminen on tuonut esiin huvittavan tapahtuman Dublinin rakennusammattin historiasta. Näyttää nimittäin, että kun ammattikunta oli hajonnut, niin eräs Benjamin Pemberton, joka oli ollut ammattikuntamestarina ja oli nähtävästi tarmokas, kykenevä mies, koetti saada aikaan liittoa silloin voimakkaan muurarien yhdistyksen ja asianomaisten mestarien kesken vastustamaan yhteistä vihollista, ulkomaalaista urakoitsijaa. Tämä oli jo kauan ollut Pembertonin lempiaate. Hän oli jo vuonna 1812 neuvonut hajoamaisillaan olevaa yhdistystä vastustamaan rakennusurakoitsijoita ja antamaan katolilaisille työntekijöille etusijan. Mutta ammattikunta, johon silloin tuskin kuului tusinaa ammattiaharjoittavia muurari- ja kipsimestareita, ei ryhtynyt mihinkään toimenpiteisiin. Pemberton kääntyi vuonna 1832 työntekijöihin, vaikka turhaan, ja ehdotti, että „*The Trades Political Union*“ — eräs ammattiyhdistyskomitea — ryhtyisi urakka-järjestelmää vastustaviin toimenpiteisiin. Vihdoin onnistui hänen vuonna 1846, kuusi vuotta ammattikunnan hajoamisen jälkeen, muodostaa jonkunlainen liitto. Työntekijät saatiin ottamaan häneltä ja hänen liittolaisiltaan varsinaisia ammattidiplomeja, ja monella vanhemmalla työntekijällä on vielä nytkin näitä Pembertonin tai muiden työnantajien allekirjoittamia kykeneväisyystodistuksia, joiden tarkoitusta ei kukaan niiden omistajista osannut selittää. Liitto perustuu nähtävästi jonkunlaiseen lupaukseen, että sellaisten todistusten omistajat saisivat etupäässä työtä, ja että toiselta puolen työntekijät kieltäytyisivät työskentelemästä urakoitsijoille. Tämä läheinen yhteys ammattikunnan johtavan jäsenen ja ammattiyhdistyksen jäsenten välillä selittää ehkä osittain, kuinka tuo vanha vapaakirje, joka jo silloin oli makulaturia, on joutunut ammattiyhdistyksen asiapaperilaatikkoon. Pembertonin toiminnan yksityiskohtia selittää eräs Irlannin kuninkaallisen akatemian „*Haliday Tractsin*“ 1567:nnessä osassa oleva lento-

kirja, jonka nimi on „*An Address of the Bricklayers and Plasterers to the Tradesmen of the City of Dublin on the necessity of their co-operating for the attainment of their corporate rights and privileges*“, Benjamin Pemberton, Dublin, 1833, 36 s. Emme ole tavanneet Dublinissa emmekä muuallakaan ainoatakaan muuta ammattiyhdistystä, jonka hallussa olisi vanhojen ammattikuntien asiakirjoja eli muuta perintöä.

Kun muistamme, että Dublinin palkkatyöntekijät olivat ja ovat vieläkin suurimmaksi osaksi katolilaisia, huomaamme selvästi, kuinka mahdotonta oli vanhojen ammattikuntien suoranainen muuttuminen paikallisiksi ammattiyhdistyksiksi. Sillä Dublinin ammattikuntien jäsenet ovat aina olleet protestantisen episkopalisen kirkon jyrkkiä kannattajoina. Ja vaikka ulkonaiset esteet poistuivatkin katolilaisten vapautumisen jälkeen 1829, kieltäytyivät ammattikunnat, jotka silloin olivat supistuneet pieniksi, itse ammatista tykkänään erillään oleviksi pikkuporvarillisten kapitalistien ryhmiksi, itsepintaisesti hyväksymästä katolilaisia jäseniksi. Muutamat varakkaat katolilaiset pakottivat vuosien 1829—1832 välillä yhdistyksen hyväksymään heidät jäseniksi tuomioistuimen päätöksen nojalla. Mutta kun kunnallisyhdyskuntalain nojalla asetettu virkamies tutki lähemmin yhdistyksiä vuonna 1838, huomattiin, että ammattikuntien jäsenenä oli ainoastaan puolikymmentä katolilaista ja että niihin kuului yleensä kapitalisteja ja vapaiden ammattien jäseniä. Ei mikään viittaa siihen, että niiden joukossa olisi koskaan ollut ainoatakaan palkkatyöläistä. Jo kauan ennen tätä aikaa olivat Dublinin ammattiyhdistykset saavuttaneet maineen, jota ei heiltä kadehdittu. Dublinin korkein polisiviranomainen oli jo vuonna 1824 osottanut, että kaikki sikäläiset ammattiyhdistykset olivat laittomia liittäymiä. Vuonna 1838 teki O'Connel alahuoneessa ammattiyhdistyksiä vastaan kuuluisan hyökkäyksensä, jonka tuloksena oli erityisen tutkijakomitean asettaminen. Lyhyesti sanoen, uskonnollista suvaitsemattomuutta lukuunottamatta olivat Dublinin ammattikunnat aina siihen saakka, kun-

nes vuoden 1840 laki lakkautti ne, jokseenkin samassa asemassa, kuin Lontoon ammattikunnat, kun taasen ammattiyhdistykset olivat jo silloin siellä mahtinsa kukkuloilla.

Se tosiasia, että Dublinin ammattiyhdistykset ovat omaksuneet vanhojen ammattikuntien kilvet, tunnuskauseet, perustamisvuodet ja suojeluspyhimykset, on huvittava irlantilaista kansanluonnetta kuvaavana piirteenä eikä katkeamattoman historiallisen kehityksen todistuksena. Niinpä tyytyvät muurarit säilyttämään vuonna 1883 laadituissa säännöissään alkuperäisen johdatuksen, joka on yhteinen kaikille vuosisadan alussa perustetuille ammatillisille liitoille, „että Dublinin kaupungin muurarinsällit ovat päättäneet hyväksyä seuraavan luvallisen suunnitelman oman, keskinäistä avustusta tarkoittavan kassan muodostamiseksi“. Jäsenkortti vuodelta 1830 ei millään tavalla viittaa muurarien ammattikuntaan, josta sen nykyään väitetään johtuvan. Vuoden 1883 säännöissä kutsutaan yhdistystä „kivi- ja tiilimuurarien liitoksi“, mutta vuoden 1888 painoksessa on tästä jo kehittynyt „Pyhän Bartholomeon vanha ammattikunta“. Lopuksi ilmestyy yhdistyksen lippuun vanhan ammattikunnan vaakuna ja perustamisvuosi („A. D. 1670“). Myöskin vanha „oppineitten salvumiesten“ paikallisyhdistys, joka oli hyvin tunnettu ammattiyhdistys jo vuonna 1824 ja oli joutunut erääseen lakkoon vuonna 1833 — seitsemän vuotta ennen kuin Henrik VIII:nen vuonna 1532 perustama „salvumiesten, myllärien, muurarien ja tiilikatonlaskijain ammattikunta eli Neitsyt Marian veljeskunta“ lakkautettiin —, otti vasta vuonna 1881 ensimmäisen kerran sääntöihinsä ammattikunnan vaakunan ja tunnuslauseen, säilyttäen kuitenkin oman nimensä „Pyhän Josefín yhteenliittyneet veljet“. Vuonna 1887 painetuissa jäsenkorteissa ilmoitetaan rohkeasti perustamisvuodeksi vuosi 1458, muissa painotuotteissa taasen vuosi 1490. Dublinin maalarit panevat uuteen lippuunsa vuosiluvun 1670, vaikka aikaisimmat tiedot siitä ulottuvat ainoastaan vuoteen 1820. Lyhyesti sanoen, irlantilaiset am-

mattiyhdistyksen jäsenet ovat kunnioituksesta historiallisia muistoja kohtaan alituisesti „anastaneet omiksansa“ vanhoja peruja ja käyttäneet kaikkia tilaisuuksia saadaksensa yhdistyksensä alkuperän lykätynksi muutamia miespolvia taaksepäin.

II.

Liikkuvat palkka-asteikot.

Liikkuva palkka-asteikko — järjestelmä, jossa ennakolta sovitaan siitä, että palkat ovat määrättyssä suhteessa tuotteen markkinahintoihin — näkyy olleen tunnettu rautateollisuuden alalla jo useampia miespolvia. „Noin viisikymmentä vuotta sitten oli Mr G. B. Thorneycroft, Wolverhamptonista, erään tunnetun rautateollisuusliikkeen omistaja, ehdottanut muutamille muille liikkeille, että työpalkkojen tulisi vaihdella „merkittyjen kankien“ („marked bars“) — jolla nimellä erästä silloin suuressa arvossa olevaa rautalajia kutsuttiin — hintojen mukaan. Tätä neuvoa seurattiin siinä määrässä, että kun työntekijät pyysivät palkankorotusta ja kun siihen suostuttiin, niin se aina vastasi „merkittyjen kankien“ myyntihintaa. Putlaustyöntekijät saivat tavallisesti shillingin punnan myyntihinnasta, mutta erityisissä tapauksissa annettiin heille toisinaan vielä ylimääräinen voitto-osinko taikka palkinto. Tämän sopimuksen ehtoja ei näytä olleen kirjoitettuina, vaikka ne pysyivät voimassa monta vuotta ja olivat yleensä tunnetut nimellä Thorneycroft-tarifi.¹

Staffordshiren putlaajain suuren lakon aikana 1865 näkyy siellä olleen käytännössä samanlainen sopimus.

¹ Keskimäisten kreivikuntien rauta- ja terästeollisuuden palkkakomitean jäsenen Daniel Jonesin tiedonanto professori Munrolle, jonka tämä on lainannut teokseensa „*Sliding Scales in the Coal and Iron Industries*“ (Liikkuvat asteikot hiili- ja rautateollisuudessa) s. 141.

Vuonna 1869 muodostettiin Darlingtonissa eräs rautatehtailijoiden ja putlaajien yhteinen komitea, joka otti nimen „*North of England Manufactured Iron Board*“ ja laati pian itselleen liikkuvan asteikon. Tämä tarifi on samoin kuin Keski-Englannin rautateollisuuskomitean laatimakin, moneen kertaan laadittu, hyljätty ja otettu taas käytäntöön. Mutta yleensä se on työntekijäin mielestä ollut hyvin tarkoitustaan vastaava, eivätkä sen perustuksena olevat periaatteet ole synnyttäneet minkäänlaista varsinaista erimielisyyttä heidän keskuudessaan. Työntekijäin sihteri Trow selitti 1892 työväenasiaa käsittelevälle komitealle: „Meidän luullaksemme olisi sangen hyvä, jos tätä periaatetta alettaisiin yleensä noudattaa — — — mikäli meidän kokemuksemme ovat osottaneet, on meillä ollut vähemmän vaikeuksia voitettavana sillä ajalla, jolloin liikkuva palkka-asteikko on ollut käytännössä.“ Ei ole täysin selvillä, mistä tämä rautatyöntekijäin tavaton tyytyväisyys palkkalautakuntiin ja liikkuvaan palkka-asteikkoon johtui, mutta tutkijalle lienee huvittavaa tietää, että rautatyöntekijäin liiton jäsenet ovat suurimmaksi osaksi välittäjiä ja pitävät työssään työntekijöitä, jotka enimmäkseen ovat ammattiyhdistyksen ulkopuolella, eivätkä siis ole suorastaan edustettuina komiteassa.

Hiilikaivostyöntekijät ovat tulleet tykkänään toisenlaiseen kokemukseen liikkuvista palkka-asteikosta. Niitä alettiin käyttää tässä ammatissa vuonna 1874, vaikka ne tulivat yleisiksi vasta 1879. Sittemmin on niistä, muutamia poikkeuksia lukuunottamatta, luovuttu useimmissa piireissä, ja kaivostyöläisten liitto vastustaa niitä jyrkästi: Seuraavassa taulussa luetellaan kaikki liikkuvat palkkalistat hiiliteollisuuden alalla, joista olemme saaneet tietoa. Vuosien 1879—1886 välillä on muutamissa hiilikaivoksissa ollut käytännössä joukko tilapäisiä liikkuvia asteikkoja, jotka ovat suurimmaksi osaksi joutuneet syrjään laajemmalle ulottuvien tariffien tieltä tai joutuneet muulla tavalla pois käytännöstä. Nykyjään — 1894 — on hyväksytyttyä liikkuvia asteikkoja luullaksemme käytännössä ainoastaan Etelä Wa-

lesissa ja (sen rajalla olevassa) Forest of Deanin piirissä ja muutamissa osissa Staffordshirea.

Heinäk.	24 p.	1874	Etelä-Staffordshire I	muutettu	1877
Toukok.	28	1875	Etelä-Wales I	"	1880
Huhtik.	13	1876	Somerset	lakannut	1889
Helmik.	6	1877	Cannock Chase I	muutettu	1879
Maalisk.	14	1877	Durham I	"	1879
Marrask.	1	1877	Etelä-Staffordshire II	"	1882
Huhtik.	14	1879	Cannock Chase II	"	1882
Lokak.	11	1879	Durham II	"	1887
"	31	1879	Cumberland I	lakannut	1881
Marrask.	3	1879	Ferndalen kaivos I (E. Wales)	muutettu	1881
"	10	1879	Bedworth kaivos I (Warwick)	"	1880
"	15	1879	Northumberland I	"	1883
Jouluk.	19	1879	Ocean kaivos I (E. Wales)	"	1882
Tammik.	17	1880	Etelä-Wales II	"	1882
"	20	1880	Länsi-Yorkshire	lakannut	?
"	26	1880	Pohjois-Wales	"	1881
Helmik.	14	1880	Bedworth kaivos II	"	?
Tammik.	1	1881	Ashton ja Oldham I	muutettu	1882
Jouluk.	31	1881	Ferndalen hiilikaivos II	?	
Tammik.	1	1882	Etelä-Staffordshire III	lakannut	1884
Huhtik.	29	1882	Durham III	muutettu	1884
Kesäk.	6	1882	Etelä-Wales III	"	1889
"	22	1882	Cannock Chase III	lakannut	1883
Heinäk.	18	1882	Ashton ja Oldham II	"	1883
Elok.	24	1882	Etelä-Wales (Antrasit)	?	
Syysk.	29	1882	Cumberland II	muutettu	1884
Maalisk.	9	1883	Northumberland II	lakannut	1886
Kesäk.	12	1884	Durham IV	"	1889
Marrask.	28	1884	Humberland III	muutettu	1886
Maalisk.	12	1886	Forest of Dean	lakannut	1888?
Huhtik.	14	1886	Altham (Northumberland)	"	?
Helmik.	25	1887	Cumberland IV	"	1888?
Toukok.	24	1887	Northumberland III	"	1887
Kesäk.		1887	Lanarkshire	"	1889
Lokak.		1888	Etelä-Staffordshire IV	"	
Tammik.	18	1890	Etelä-Wales IV	"	
Syysk.		1893	Forest of Dean	"	

Paras esitys liikkuvien asteikkojen rakenteesta ja käyttämisestä on L. L. Pricen teoksessa „*Industrial Peace*“ („Teollisuusrauha“). Brittiläiselle seuralle erään komitean laatimassa kertomuksessa, jonka on tehnyt professori J. E. C. Munro ja jonka nimi on „*Sliding*“

Scales in the Coal Industry“ („Liikkuvat asteikot hiili-teollisuudessa“), Manchester 1885, on julkaistu monien tarifien yksityiskohtia, samoin Lancashiren kaivos-töläisliiton vuonna 1886 julkaisemassa kirjoituksessa „*Particulars of Sliding Scales, Past, Present, and Proposed*“ (Openshaw, 1886, 20 s.). Lisätietoja saamme professori Munron Manchesterin tilastollisen seuran kokouksissa pitämistä esitelmistä „*Sliding Scales in the Iron Industry*“ (Liikkuvat asteikot rautateollisuudessa) (Manchester 1885) ja „*Sliding Scales in the Coal and Iron Industries from 1885 to 1889*“ (Liikkuvat asteikot hiili- ja rautateollisuudessa vuodesta 1885 vuoteen 1889) (Manchester 1889).

Kertomukset monien sovinto-oikeuksien istunnoista Pohjois-Englannin hiili- ja rautateollisuusosalalla samoin kuin useat muut samanlaiset painosta julkaistut kertomukset antavat runsaasti tietoja niiden sovittelutavasta. Professori J. E. C. Munron kuninkaalliselle komitealle laatima ja ensimmäiseen, vuonna 1890 ilmestyneeseen kertomukseen liitetty taulu on täydellisin esitys liikkuvien palkkatarifien aiheuttamista palkkojen vaihteluista.

III.

Kutsumus ensimmäiseen ammattiyhdistyskongressiin.

Tätä kutsumusta ensimmäiseen ammattiyhdistyskongressiin emme ole löytäneet itse kongressin, emmekä Manchesterin ammattiyhdistysneuvoston emmekä mistään muusta tuntemamme järjestön arkistosta. Onneksi oli kutsumus painettu „*Ironworker's Journal*“-lehteen toukokuussa 1868. Mutta tästä lehdestä on nykyään jäljellä ainoastaan yksi vuosikerta, ja kun tällä kutsumuksella on mielestämme historiallinen merkitys, jäljennämme sen tähän:

„Manchester, huhtikuun 16 p. 1868.

Sir!

Pyydämme, että esitätte yhdistyksellemme seuraavan. Ne tärkeät edut, joista tässä on kysymys, oikeutanevat luullaksemme johtokunnan kutsumaan ylimääräisen kokouksen keskustelemaan niistä.

Manchesterin ja Salfordin ammattiyhdistysneuvostot, jotka äsken ovat ottaneet harkittavakseen ammattiyhdistysten nykyisen tilan ja sen täydellisen tietämättömyyden, mikä yleisössä vallitsee niiden toiminnasta ja opeista, ja samalla ottaneet huomionsa, että nykyisellä parlamenttikaudella koetetaan lainsäädännön taholta ryhtyä toimenpiteisiin, jotka tuntuvasti vahingoittavat näiden yhdistysten etuja, *ellei työväenluokka itse ryhdy ratkaiseviin ja nopeisiin toimiin*, ilmoittavat täten kunnioittaen, että on päätetty pitää teollisuuden tärkeimmässä maaseutukeskuksessa Manchesterissa ammattiyhdistysneuvostojen, ammattiliittojen ja ammattiyhdistysten edustajain yleinen kokous.

Kongressi on aiottu samanluontoiseksi kuin yhteiskuntatieteellisen seuran vuotuiset kokoukset, joihin työväestöllä on tuskin mitään osaa, ja kongressille esitetään tällä hetkellä ammattiyhdistyksiä koskevia eri kysymyksiä, joihin hankitaan huolelliset alustukset tähän toimeen suostuvain yhdistysten kautta. Jokaista kysymystä seuraa keskustelu sen tärkeimmistä kohdista, jotta sanomalehdistössä voitaisiin mitä huolellisimmin pohtia kunkin kysymyksen sekä hyvät että huonot puolet. On myöskin päätetty, että keskusteltavien kysymysten joukkoon tulee ottaa seuraavat:

- 1) Ammattiyhdistysten ehdoton tarpeellisuus.
- 2) Ammattiyhdistykset ja valtiotalous.
- 3) Ammattiyhdistysten vaikutus ulkomaiden kilpailuun.
- 4) Työajan järjestäminen.
- 5) Oppilasluvun rajoittaminen.
- 6) Teknillinen kasvat.

- 7) Sovinto- ja sovittelutuomioistuimet.
- 8) Osuustoimintaliike.
- 9) Lain nykyinen puolueellisuus salaliittoihin, uhkakuksiin, vartijain asettamiseen, pakkotoimenpiteisiin j. n. e. nähden.
- 10) Vuoden 1867 lakiehdotus tehdaslainsäädännön laajentamiseksi; pakollisen ammatintarkastuksen välttämättömyys ja sen ulottaminen kaikille työaloille, joissa työskentelee naisia ja lapsia.
- 11) Ammattiyhdistyskysymystä nykyään tutkiva kuninkaallinen komitea — missä määrin se ansaitsee ammattiyhdistyksellisten harrastusten luottamusta.
- 12) Ammattiyhdistysten laillistuttaminen.
- 13) Eri teollisuuskeskusten ammattiyhdistysten edustajien vuotuisen kokouksen välttämättömyys.

Kaikkia ammattiyhdistyskomiteoja, ammattiyhdistysliittoja ja ammattiyhdistyksiä yleensä pyydetään kunnioittaen ilmoittamaan tähän yritykseen liittymisensä meille ennen toukokuun 12 päivää, ja samalla ilmoittamaan, minkä keskustelukysymyksen kukin tahtoo alustaa, sekä niiden edustajien lukumäärän, jotka yhdistys aikoo kokoukseen lähettää. Sen jälkeen ilmoitetaan yhdistyksille lähemmin kokoushuoneistosta ja muista yksityiskohdista.

Ei ole välttämätöntä, että jokainen yhdistys lähettää keskustelukysymyksen, koska voidaan edellyttää, että kysymyksiä tulevat käsittelemään ne henkilöt, jotka paraiten kykenevät selittämään niitä periaatteita, joita tahdotaan saada toteutetuiksi. Useat yhdistykset ovat jo suostuneet ehdotukseen ja ilmoittaneet aikovansa ottaa käsiteltäviksi kysymykset 1, 4, 6 ja 7.

Kongressi aletaan helluntain jälkeisenä tiistaina kesäkuun 2 päivänä, eikä se kestä kauemmin kuin viisi päivää. Kaikki siitä johtuvat kustannukset, jotka ovat hyvin vähäiset, kun koetetaan olla mahdollisimman säästäväisiä, jaetaan tasan edustajia lähettäneiden yhdistysten kesken eivätkä käsitä muita menoja, kuin kongressin aikana syntyneet.

Ilmoitukset lähetetään Mr. W. H. Woodille, typografinen laitos, 29 Water Street, Manchester.

Manchesterin ja Salfordin ammattiyhdistysneuvostojen puolesta:

S. C. Nicholson, Puheenjohtaja.

W. H. Wood, Sihteri.“

IV.

Ammattiyhdistysten jakautuminen yhdistetyssä kuningaskunnassa.

Olemme koettaneet laatia yhteenvedon kaikkien niiden ammattiyhdistysten jäsenluvusta, joista olemme voineet saada tietoja, siten että niiden prosenttimäärä asukasluvusta yhdistetyn kuningaskunnan eri osissa käy selville — — —. Jako on useimmissa tapauksissa toimitettu haaraosastottain, ja muutamissa tapauksissa ovat kysymyksessä olevain yhdistysten hallinnot valmistaneet meille erityiset laskelmat. Muutamien yhdistysten jäseniä, kaikkiaan noin 4,000, emme ole voineet jakaa maakunnittain.

TAULU ammattiyhdistysten jakautumisesta yhdistetyn kuningaskunnan eri osissa sekä niiden suhteista koko asukaslukuun.

Kreivikunta	Asukasluku 1891	Ammattiyhdistysten jäsen- ten luku 1892.	Ammattiyhdist. jäseniä kutakin sataa asukasta kohti.
Bedfordshire	165,999	553	0,33
Berkshire	268,357	975	0,36
Buckinghamshire	164,442	720	0,44
Cambridgeshire	196,269	2,855	1,45
Siirto	795,067	5,103	—

Kreivikunta	Asukasluku 1891	Ammattiyhdistysten jäsen- ten luku 1892.	Ammattiyhdist. jäseniä kutakin sataa asukasta kohti.
Siirto	795,067	5,103	—
Ceshire	707,978	32,000	4,52
Cornwall	318,583	630	0,20
Cumberland	266,549	10,280	3,86
Derbyshire	432,414	29,510	6,82
Devonshire	636,225	6,030	0,95
Dorsetshire	188,995	305	0,16
Durham	1,024,369	114,810	11,21
Essex (paitsi Lontooseen luet- tua West-Hamia)	396,057	3,370	0,85
Gloucestershire	548,886	26,030	4,74
Hampshire (paitsi Wight saarta, joka on erikseen)	587,578	5,665	0,96
Herefordshire	113,346	385	0,34
Hertfordshire	215,179	1,125	0,52
Huntingdonshire	50,289	20	0,04
Wight saari	78,672	295	0,37
Gent (paitsi Bromley, joka on luettu Lontooseen)	737,044	12,445	1,69
Lancashire	3,957,906	331,535	8,63
Leicestershire	379,286	27,845	7,34
Lincoln	467,281	9,480	2,03
Lontoo (sekä Bromley, Croydon, Kingston, Richmond, West- Ham ja Middlesex)	5,517,583	194,083	3,52
Norfolk	460,362	4,880	1,06
Northamptonshire	308,072	12,210	3,96
Northumberland	506,030	56,815	11,23
Nottinghamshire	505,311	31,050	6,14
Oxford	188,220	1,815	0,96
Rutland	22,123	—	—
Schropshire	254,765	3,225	1,26
Somerset	510,076	6,595	1,29
Staffordshire	1,103,452	49,545	4,49
Suffolk	353,758	14,885	4,21
Surrey (paitsi Croydon, Kingston ja Richmond, jotka ovat luetut Lontooseen)	275,638	730	0,26
Sussex	554,542	2,810	0,51
Warwickshire	801,738	33,600	4,19
Siirto	23,263,374	1,029,106	—

Kreivikunta	Asukasluku 1891	Ammattiyhdistysten jäsen- ten luku 1892.	Ammattiyhdist. jäsenä kutakin sataa asukasta kohti.
Siirto	23,263,374	1,029,106	—
Westmoreland	66,215	530	0,80
Wiltshire	255,119	3,680	1,44
Worcestershire	422,530	7,840	1,86
Yorkshire, East Riding	318,570	23,630	7,42
Yorkshire, North Riding (sekä Yorkin kaupunki)	435,897	15,215	3,49
Yorkshire, West Riding	2,464,415	141,140	5,73
Koko Englannissa	27,226,120	1,221,141	4,49
Pohjois-Wales	451,090	8,820	1,96
Etelä-Wales ja Monmouth	1,325,315	88,810	6,70
Koko Walesissa ja Monmouthissa	1,776,405	97,630	5,50
Koko Englannissa ja Walesissa	29,002,525	1,318,771	4,55
Skotlanti	4,033,103	146,925	3,64
Irlanti	4,706,162	40,045	0,85
Man saari	55,598	75	0,13
Guernsey	35,339	1,170	3,31
Jersey	54,518	40	0,07
Alderney ja Lark	2,415	—	—
Koko yhdist. kuningaskunnassa	37,889,660	1,507,026	3,98

V.

Jäsenluvun vaihtelu eräissä ammattiyhdistyksissä.

On valitettavasti mahdotonta esittää edes jossakin määrässä täydellistä tilastoa ammattiyhdistysten jäsenluvusta eri aikakausilla. Ennen vuotta 1886, jolloin John Burnett valittiin kauppakamarin työväenkirjeenvaihtajaksi, ei ole koetettukaan laatia tilastoa liikkeestä kokonaisuudessaan, ja vanhoilla ammattiyhdistyksillä on harvoin oma arkistonsa kokonaan tallella.

TAULU eri ammattiyhdistysten jäsenluvusta viisivuotiskausina vuosina 1850—1890.

Yhdistyksen nimi	Perustamisvuosi	1850	1855	1860	1865	1870	1875	1880	1885	1890
Koneenrakentajain yhteensul. liitto	1851 ¹	5,000	12,553	20,935	30,984	34,711	44,032	44,692	51,689	67,928
Raudanvalajien apukassayhdistys	1809	4,073	5,685	7,973	10,604	8,994	12,336	11,580	12,376	14,821
Höyrykoneenrakentajain yhdistys	1824	2,068	1,662	2,050	2,521	2,819	3,871	4,134	5,062	5,822
Skotlannin yhdistyneet rautavalimoitten kaavailijat	1831	814	1,381	2,084	3,046	2,766	4,346	4,664	5,611	6,198
Pannuseppien ja rautalaivan rakentajien yhdistynyt liitto	1832	1,771	3,500	4,146	8,621	7,261	16,191	17,688	28,212	32,926
Kivimuurarien apukassayhdistys	1832	4,671	8,093	9,125	15,483	13,965	24,543	12,610	11,285	12,538
Muurarien apulaisten yhdistys	1848	340	924	1,641	4,320	1,441	4,832	5,700	6,412	12,740
Salvumiesten ja rakennuspuseppien yleinen liitto	1827	535	1,180	2,228	6,986	8,008	10,885	4,420	1,734	2,485
Kirjaltajain liitto	1849	603	1,288	1,473	1,992	2,430	3,600	5,350	6,551	9,016
Lontoon latojain yhdistys	1848	1,800	2,300	2,650	2,800	3,350	4,200	5,100	6,435	8,910
Kirjansitojain ja viivoitustyöntekijäin yhdistynyt liitto	1835	420	340	500	748	915	1,670	1,501	1,788	2,910
Yhdistetyn kuningaskunnan vaununtekijäin yhdistys	1834	1,567	3,040	4,086	4,599	5,801	7,251	4,989	4,560	5,367
Piilасыöntekijäin apukassayhdistys	1849	500	897	1,355	1,606	1,776	2,005	1,963	1,985	2,123
Konepainajain (puuvilla ja karttuni) ystävyys ja veljeysliitto	1841	375	452	508	530	570	650	690	740	860
Koneen-, höyrykoneen ja raudanhiojain yhdistys	1844	200	119	330	449	280	390	258	277	304
Yhdistyneitten seppien liitto	1857	—	—	856	1,815	1,590	2,113	2,002	2,335	2,300
Siirto	—	24,737	43,405	61,940	97,104	96,677	142,915	127,341	147,052	187,248

¹ Perustettu tammik. 10 p. 1851. Perustettaessa oli yhdistyksessä vuodelta 1850 mainittu määrä jäseniä.

Yhdistyksen nimi	Perustamisvuosi	1850	1855	1860	1865	1870	1875	1880	1885	1890
Siirto	—	24,737	43,405	61,940	97,104	96,677	142,915	127,341	147,052	187,248
Salvumiesten ja rakennuspuuseppien yhteensulautunut yhdistys . . .	1860	—	—	618	5,670	10,178	14,917	17,764	25,781	31,495
Salvumiesten ja rakennuspuuseppien yhdistys . . .	1861	—	—	—	4,453	3,585	6,642	4,673	4,535	4,742
Kipsityöntekijäin kansallinen liitto . . .	1862	—	—	—	4,441	2,461	3,742	3,211	2,110	4,236
Northumberlandin kaivosmiesten keskinäinen („Mutual Confident“) liitto . . .	1863	—	—	—	4,250	5,328	17,561	10,707	13,128	16,961
Suurbr. ja Irlannin keltavalajain liitto . . .	1866	—	—	—	—	1,457	1,821	1,890	2,344	2,162
Yhdistyneitten levyseppien liitto . . .	1832	?	?	?	?	1,537	1,679	2,232	2,666	5,350
Taidepuuseppien yhdistys „Alliance“ . . .	1865	—	—	—	?	242	1,965	1,346	1,246	4,298
Yhdistyneitten muurarien ammatti-, tapaturma-, sairaus- ja hautausliitto . . .	1832	?	—	?	?	3,850	7,350	3,282	1,975	1,725
Räätälien yhteensulautunut liitto . . .	1866	—	—	—	—	4,006	14,352	12,583	13,969	16,629
Puuvillankehreäjäin yhteensul. liitto . . .	1853	—	?	?	?	10,518	14,257	11,834	16,579	18,145
Yorkshiren pullontekijäin ammatillisen suojelusyhdistys . . .	1860	—	—	?	?	792	1,120	1,061	1,522	1,899
Durhamin kaivostyöläisten liitto . . .	1869	—	—	—	—	1,899	38,000	30,000	35,000	49,000
Yhteensulautuneiden messinkityöntekijäin kansallinen yhdistys . . .	1872	—	—	—	—	—	5,271	4,633	3,582	7,958
Mallintekijäin yhdistynyt liitto . . .	1872	—	—	—	—	—	418	824	1,241	2,205
Saappaan ja kengäntekijäin kansallisen yhdistys . . .	1874	—	—	—	—	—	4,311	6,404	10,464	23,459
Rautatieläisten yhteensul. yhdistys . . .	1872	—	—	—	—	—	13,018	8,589	9,052	26,360
Yorkshiren kaivostyöläisten liitto . . .	1858	—	—	?	?	?	8,000	2,800	8,000	50,000
Konetyöntekijäin yhdistynyt liitto . . .	1844	?	?	?	?	?	276	279	455	2,501
Yhteensä	—	24,737	43,405	62,558	115,918	142,530	297,615	251,453	300,701	456,373

Rautavalurien yhdistyksellä on tosin tarkat numerot aina perustamisvuodesta 1809 saakka, ja muutamilla muillakin yhdistyksillä on tilastollisia tietoja vanhimilta ajoilta. Mutta siitä huolimatta on mahdotonta saada yleistä summaa, johon koko liikkeen nykyistä jäsenlukua voitaisiin verrata. Seuraavassa taulussa esitämme vertaavaa tilastoa sikäli kuin voimme. Siitä näemme, että jäsenluku on viidessätoista yhdistyksessä, joiden numerotiedot ovat saatavissa vuosilta 1850—1890, on tällä ajalla kasvanut 24,737:stä 184,948:aan. Kahdessa-kymmenessäkahdeksassa yhdistyksessä, joista on un-meroitte vuodesta 1870 alkaen, on jäsenluku kasvanut 142,530:stä 343,890:neen. Ja kolmessakymmenessäneljässä yhdistyksessä, jotka käsittävät lähes kolmanneksen kaikista ammattiyhdistyksistä ja joista on tilastollisia tietoja vuosilta 1875—1890, on jäsenluku kasvanut 297,615:sta 456,373:een.

Sisällysluettelo:

Ensimmäinen osa:

	Esipuhe.	Siv.
I luku.	Ammattiyhdistysliikkeen alkuperä.	1
II ”	Taistelu olemassaolosta. (1799—1825).	60
III ”	Vallankumouksellinen aikajakso. (1829—1842).	106

Toinen osa:

IV luku.	Uusi henki ja uusi esikuva. (1843—1860).	168
V ”	Junta ja sen liittolaiset.	229
VI ”	Separatistiset virtaukset. (1863—1885)	312

Kolmas osa:

VII luku.	Vanha ja uusi unionismi. (1875—1889)	383
VIII ”	Ammattiyhdistysmaailma. (1892—1894).	455

Liitteitä:

I.	Dublinin ammattiyhdistysten ja vanhojen ammattikuntien luuloteltu yhteys.	539
II.	Liikkuvat palkka-asteikot	543
III.	Kutsumus ensimmäiseen ammattiyhdistyskongressiin	546
IV.	Ammattiyhdistysten jakautuminen yhdistetyssä kunigaskunnassa	549
V.	Jäsenluvun vaihtelu eräissä ammattiyhdistyksissä.	551
	Taulu eri ammattiyhdistysten jäsenluvusta viisivuotiskausina vuosina 1850—1890.	552
